

A black and white photograph of four business professionals standing in a meeting room. From left to right: a woman in a plaid dress with arms crossed, a woman in a white blouse and dark skirt, a man in a striped shirt and dark trousers, and a woman in a dark dress. A whiteboard is visible in the background. A thin teal line curves across the top and right side of the image.

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2021

Bigbank AS

2021. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne

Äriniimi Bigbank AS

Register Eesti Vabariigi Äriregister
Äriregistri kood 10183757
Kande kuupäev 30. jaanuar 1997

LEI kood 5493007SWCCN9S3J2748

Address Riia 2, 51004 Tartu, Eesti
Telefon 737 7570
Elektronpost bigbank@bigbank.ee
Koduleht www.bigbank.ee
Aruande periood 1. jaanuar 2021 – 31. detsember 2021
Juhatuse esimees Martin Länts
Põhitegevusala Laenude andmine ja hoiuste kaasamine
Audiitor KPMG Baltics OÜ

Bigbank AS-i kontserni majandusaasta aruanne koosneb juhatuse esimehe pöördumisest, tegevusaruandest, sotsiaalse vastutuse ja jätkusuutlikkuse aruandest, ühingujuhtimise aruandest, raamatupidamise aastaaruandest, millele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne, riski- ja kapitalijuhtimise aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek. Majandusaasta aruanne koosneb 150 leheküljest.

Aruandevaluutaks on euro.

Majandusaasta aruandega saab tutvuda Bigbank AS-i kodulehel www.bigbank.ee. Inglisekeelse versiooni leiab www.bigbank.eu.

ank

Hoolivus

Kuulame, mõistame ja toetame
oma kliente ning teineteist.

Aleksandra Degterjova

Tootejuht

SISUKORD

Bigbank kontserni lühitutvustus	6
Juhatuse esimehe pöördumine	9
Tegevusaruanne	12
Majanduskeskkond	12
2021. aasta majandustulemused	16
2022. aasta väljavaated	17
Peamised majandusnäitajad ja suhtarvud	18
Bigbank kontserni kirjeldus	20
Aksionärid	21
Kohtuvaidlused	21
Töötajad	21
Sotsiaalse vastutuse ja jätkusuutlikkuse aruanne	28
Kliendid	28
Bigbank kui vastutustundlik tööandja	31
Vastutustundlik tegevus	32
Majandustegevus	33
Keskkond	33
Vastutustundlik maksustamine	34
Kogukond ja ühiskond	34
Sponsorlus ja heategevus	34
Kuulumine organisatsioonidesse	35
Ühingujuhtimise aruanne	37
Kontserni raamatupidamise aastaaruanne	45
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	45
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	46
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	47
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	48
Kontserni raamatupidamise aruande lisad	49
<i>Lisa 1. Üldine informatsioon ja aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted . . . . .</i>	<i>49</i>
<i>Lisa 2. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud . . . . .</i>	<i>69</i>
<i>Lisa 3. Riski- ja kapitalijuhtimine . . . . .</i>	<i>70</i>
<i>Lisa 4. Varade ja kohustiste õiglase väärtus . . . . .</i>	<i>100</i>
<i>Lisa 5. Nõuded pankadele . . . . .</i>	<i>106</i>
<i>Lisa 6. Võlaväärtpaberid . . . . .</i>	<i>107</i>
<i>Lisa 7. Nõuded klientidele . . . . .</i>	<i>108</i>
<i>Lisa 8. Laenuõuete allahindlused . . . . .</i>	<i>110</i>
<i>Lisa 9. Muud nõuded ja varud . . . . .</i>	<i>112</i>

<i>Lisa 10. Ettemakstud kulud ja maksud . . . . .</i>	<i>112</i>
<i>Lisa 11. Materiaalne põhivara . . . . .</i>	<i>112</i>
<i>Lisa 12. Kinnisvarainvesteeringud . . . . .</i>	<i>114</i>
<i>Lisa 13. Immateriaalne põhivara . . . . .</i>	<i>114</i>
<i>Lisa 14. Võlgnevus keskpankadele . . . . .</i>	<i>115</i>
<i>Lisa 15. Klientide hoised . . . . .</i>	<i>115</i>
<i>Lisa 16. Rendikohustis . . . . .</i>	<i>116</i>
<i>Lisa 17. Ettemakstud tulud ja maksuvõlad . . . . .</i>	<i>116</i>
<i>Lisa 18. Muud kohustised . . . . .</i>	<i>116</i>
<i>Lisa 19. Omakapital . . . . .</i>	<i>117</i>
<i>Lisa 20. Intressitulu . . . . .</i>	<i>118</i>
<i>Lisa 21. Intressikulu . . . . .</i>	<i>118</i>
<i>Lisa 22. Muud tegevustulud . . . . .</i>	<i>118</i>
<i>Lisa 23. Muud tegevuskulud . . . . .</i>	<i>118</i>
<i>Lisa 24. Palgakulud . . . . .</i>	<i>118</i>
<i>Lisa 25. Halduskulud . . . . .</i>	<i>119</i>
<i>Lisa 26. Rendid . . . . .</i>	<i>119</i>
<i>Lisa 27. Panditud varad . . . . .</i>	<i>120</i>
<i>Lisa 28. Potentsiaalsed kohustised . . . . .</i>	<i>120</i>
<i>Lisa 29. Tulumaks . . . . .</i>	<i>120</i>
<i>Lisa 30. Täiendav teave rahavoogude kohta . . . . .</i>	<i>121</i>
<i>Lisa 31. Tehingud seotud osapooltega . . . . .</i>	<i>122</i>
<i>Lisa 32. Äriühendused . . . . .</i>	<i>122</i>
<i>Lisa 33. Puhaskasum aktsia kohta . . . . .</i>	<i>124</i>
<i>Lisa 34. Bilansipäevajärgsed sündmused . . . . .</i>	<i>124</i>
<i>Lisa 35. Emaettevõtte põhjaruanded . . . . .</i>	<i>125</i>

Juhatuse allkirjad majandusaasta aruandele	129
Sõltumatu audiitori aruanne	131
Riski- ja kapitalijuhtimise aruanne (Pillar 3)	135
Kasumi jaotamise ettepanek	149

Lihtsus

Püüdlene lihtsuse poole oma lahendustes ja kliendikogemustes.

Jaan Anvelt
Infoturbejuht

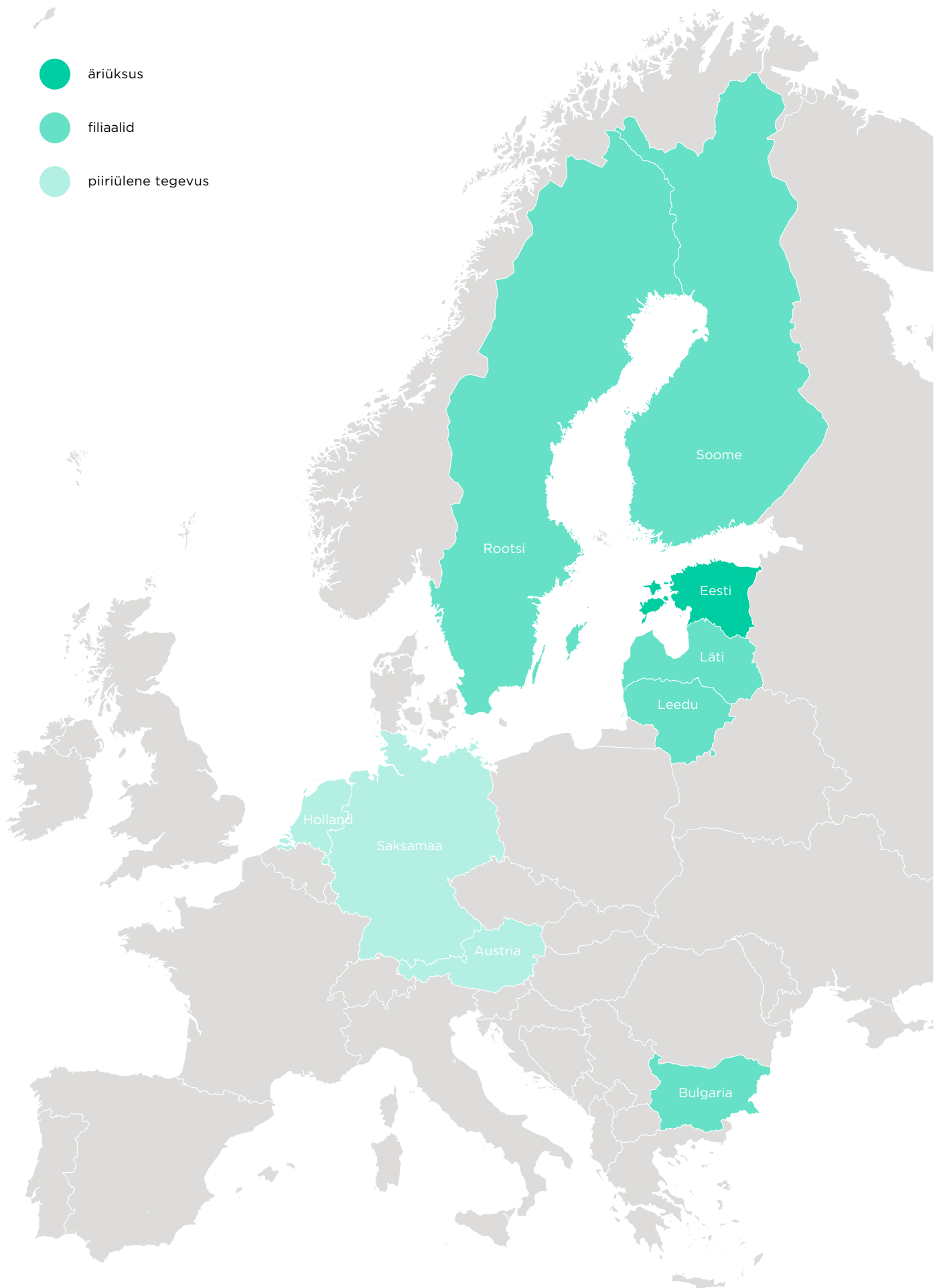

Bigbank kontserni lühitutvustus

BIGBANK VÄÄRTUSED

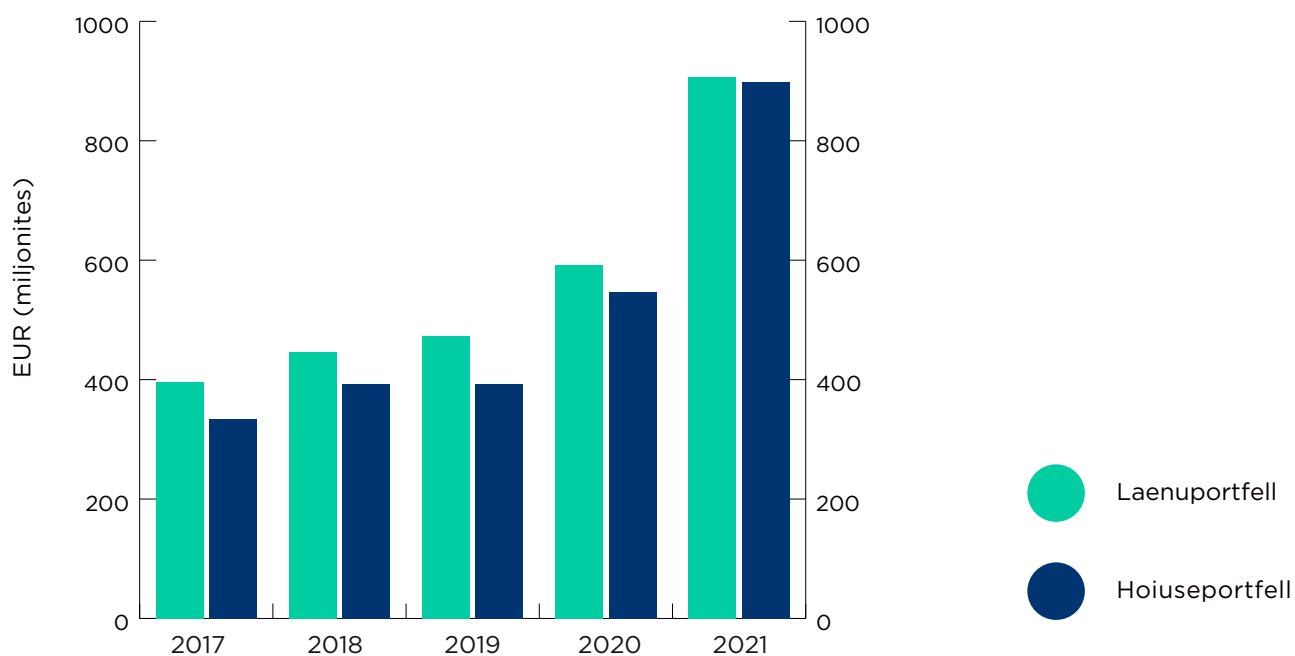
- äriüksus
- filiaalid
- piiriülene tegevus

Tegevusriigid

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Rootsi	Bulgaaria	Kokku
Tegevuse algus	1992	1996	2007	2009	2012	2021	
Laenuportfell, EUR mln*	287,7	152,9	283,0	105,6	75,8	1,6	906,6
Laenulepingute arv, tuhandetes*	21	32	40	15	10		118
Hoiuseportfell, EUR mln*	752,6	20,2	-	42,9	82,6	-	898,3
Hoiuselepingute arv, tuhandetes*	29	1	-	1	2	-	33
Töötajate arv*	279	70	82	17	8	8	464

* seisuga 31. detsember 2021

**Juhatuse esimehe
pöördumine**

REKORDITE AASTA

Jätkuva pandeemia ja majanduskeskkonna ebastabiilsuse kiuste oli 2021. aasta Bigbanki jaoks erakordne. Kontserni varade maht ületas esmakordselt miljardi euro piiri. Lõppsummaks aruandekuupäeva seisuga jäi 1,2 miljardit eurot, mis andis aastakasvuks 52%. Kiire kasv tulenes peamiselt laenuportfelligist ja kinnisvarainvesteeringutest. Aruandeaasta koondkasum kasvas 69%, peaaegu 36 miljoni euron. Finantstulemuste kõrval toimus arenguhüpe ka klienditeeninduses, mis on meie jaoks sama oluline – meie soovitusindeksi (NPS) tulemus paranes 42 punktilt 50 punktile.

Suur tänu kõigile Bigbanki töötajatele! Teie panus tulemuste saavutamisse ja klienditeeninduse taseme tõstmisse on olnud otsustav. Aitäh klientidele, et olete meid usaldanud, ning sügav kummardus kõikidele partneritele, kes on meile toeks olnud.

TÖÖTAJATE PÜHENDUMUS

Tugeva tulemuse eelduseks on alati hea meeskonnatöö ja ettevõttes valitsev mikrokliima. Iga-aastane uuring näitab, et Bigbanki töötajate pühendumus on möödunud aastaga oluliselt suurenenud. Märkimisväärset kasvu täheldasime nii meeskonnavaimu, kliendikesksuse kui ka isikliku pühendumise osas. Kõigi nende komponentide koondtulemusena on üldine rahulolu tõusnud aastaga 65 punktilt 73 punktil.

AKTIIVNE TOOTEARENDS

Meie äriedu taga on kliente kõnetav ja turgu kujundav tootepakkumine. 2021. aasta tähtsündmuseks Bigbanki tooteportfelli arenduses oli Eestis edukaks osutunud kodulaenude lansseerimine ka Lätis ja Leedus. Eraklientide teenuste nimekirja lisandus veel autoliising Leedu turul ning Bulgaarias hakkasime pakkuma tarbimislaine.

Meie äriklientidele pakutav tootevalik täienes põllu- ja metsamaa laenudega, mille tõime turule Eestis ja Lätis. Panustasime ka iseteenindusele uute funktsioonide lisamisse ning olemasoleva funktsionaalsuse olulisse täiustamisse.

KODULAENUD KOGU BALTIKUMIS

Lisaks Eestile, kus tõime selle toote turule 2020. aastal, anname nüüd headel tingimustel kodulaenu ka Lätis ja Leedus. Täna pakume universaalpankadele selles valdkonnas tihedat konkurentsi kogu regioonis.

Tavapärasele annuiteetgraafiku kõrval saavad Eesti elanikud alates 2021. aastast Bigbankist taotleda ka unikaalset erigraafikuga kodulaenu, mis võimaldab laenu põhiosa tagasimakset edasi lükata kuni 20 aastat. Nii maksab pere laenu algusperioodil vaid intressimakseid, mis lubab igakuise laenukoormuse madalamal hoida ning vabanenud rahaga katta muid kulusid või vajadusel täiendavaid kohustusi, nagu näiteks autoliising.

ETTEVÕTETE PANGANDUSE PORTFELLI MÄRKIMISVÄÄRNE KASV

Möödunud aastat saab pidada Bigbanki läbilöögiaastaks ettevõtete panganduse valdkonnas. Valdkonna juht Ingo Pöder ütles kokkuvõtteid tehes, et esimest korda tekkis tal tunne, et oleme nii Eesti, Läti kui ka Leedu ettevõtjate jaoks muutunud pangana tõsiselt võetavaks valikuks ja ta sai kogu meeskonnaga tunda uhkust selle üle, et nad töötavad Bigbankis. Ühinen selle siira tõdemusega.

Ka numbrid kinnitavad seda tunnet – Bigbanki äri-laenu ja -liisingute müük kasvas 2021. aastal 158%, mis näiteks Eestis oli turu koondkasvust ligi 6 korda kiirem. Äri-laenu ja -liisingute brutoportfell kasvas grupi koondvaates aastaga 269%.

Äriklientidele väljastatava laenu standardlimiiti tõstisime 30 miljoni euron, kuid suudame vajadusel pakkuda ka suuremaid mahte. Kõige rohkem suurenesid pikaajaliste ärikinnisvara ja põllumajandussektori investeerimislaine mahud, mille osakaal moodustas müügist pea poole. Need on valdkonnad, millega oleme kõige rohkem tegelenud ning kus oleme valmis pakkuma turu parimaid tingimusi – pikemaajalisi laenuperioode ning madalaid intressimarginaale. Meie konkurentsivõimeline pakkumine kõigil turgudel loob eeldused laenuportfelli kiire kasvu jätkumiseks.

SOODSAMATE FINANTSEERIMISALLIKATE KASV

2021. aastal vähenes jätkuvalt finantseerimiskulu ning võõrvahendite keskmine intress langes 1,2%-lt 0,9%-le vaatamata sellele, et muu hulgas toimus kulukas allutatud võlakirjade suunatud emissioon. Finantseerimiskulu vähenes peamiselt tänu säästuhoiuste osakaalu suurenemisele hoiuseportfellis: aastaga kasvas see 12%-lt 38%-le. Säästuhoiuseid pakub pank jätkuvalt piiriüleselt Saksamaal, Austrias ja Hollandis ning kuna toode võimaldab kliendil hoiustatud raha igal ajal kasutusele võtta, on selle hind panga jaoks soodsam.

Lisaks pikendasime 2021. aasta lõpus Euroopa Keskpanga sihtotstarbelise pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni (TLTRO-III) tähtaega, makstes ennetähtaegselt tagasi seni kasutatud vahendid ning kaasates samas mahus rahastust TLTRO-III 10. operatsiooniga. TLTRO kolmanda seeria eritingimuste kohaselt, mis praeguse seisuga kehtivad 2022. aasta juunini, võib intressimäär laenuesmärkide täitmisel olla veel negatiivsem kui keskpangas hoiustamise püsivõimaluse intress.

TEGEVUSE LAIENDAMINE BULGAARIASSE

Meie rahvusvahelise laienemise teetähiseks eelmisel aastal oli Bulgaaria. 19. novembril 2020 registreeriti Bigbank AS-i Bulgaaria filiaal seelses äriregistris. 2021. aastal alustasime tarbimislauende pakkumist ainsa täielikult digitaalse pangana sel turul. Kuna bulgaarlaste huvi moodsamate pangateenuste vastu on olnud oodatult suur, saame esimest tegevusaastat pidada kordaläinuks. 2022. aastal planeerime Bulgaarias turule tuua oma hoiusetoote ning hakata pakkuma ka kodulaenu.

TULEVIKUPLAANID

2021. aasta oli Bigbanki eelmise äristrateegia perioodi 2017–2021 viimane. Meie senised finantstulemused ja pidev kasv viimastel aastatel näitavad, et valitud strateegia on olnud edukas.

Uuel aastal algab uus äristrateegia periood 2022–2026. Viimasel kahel aastal on nii maailma tervikuna kui ka selle majandust mõjutanud tervisekriis. 2022. aasta on alanud aga sootuks teistsuguse kriisiga – Venemaa rünnakuga Ukraina vastu. Nii minu isiklik kui ka Bigbanki kontserni vankumatu seisukoht on, et sõjaline agressioon on lubamatu ning iga riigi suveräänsus peab püsima puutumatusena. Loodan südamest, et sõjaline tegevus peagi lõpeb ning Euroopasse saabub taas rahu.

Hoolimata ettearvamatust keskkonnast saan täna öelda, et Bigbanki finantsseisund on tugev ja stabiilne ning kapitalipuhvrid märkimisväärsed. See annab meile võimaluse siseneda uude perioodi julgete plaanidega ning keskenduda kõige olulisemale – loome oma klientidele väärtust ja pakume neile parimat võimalikku teenindust –, täites samal ajal oma kasvuesmärke.

Bigbank on laenudele spetsialiseerunud pank. Me anname laene headel tingimustel, mida näitab meie turuosa pidev kasv, ja teeme seda väga efektiivselt, mida kinnitab kõrge omakapitali tootlus. Oleme kolmekümneaastase tugeva ajalooga, aga tehnoloogiliselt moodne pank. Me ei proovi teha kõike, aga seda, mida teeme, teeme väga hästi. Jätkame seda teed koos!

Soovin kõigile edukat 2022. aastat!

Martin Länts

Juhatuse esimees

Tegevusaruanne

MAJANDUSKESKKOND

EL-i majandus on pandeemia põhjustatud majanduslangusest taastunud oodatust kiiremini. Euroopa Komisjoni 2021. aasta sügisprognosis näitab, et majapidamised reageerisid epidemioloogilise olukorra paranemisele ja piirangute järkjärgulise leevendamisele hoogsalt kulutamisega, mis kiirendas EL-i eratarbimise kasvu. Majandusaktiivsuse taastumine oli üldine ja seda toetasid kõik sisenõudluse komponendid.

Majanduse pakkumispoolel on aga raskusi, et pidada sammu järskude muutustega üleilmse nõudluse tasemes ja struktuuris. See mõjutab mitut peamist tööstusharu, sh üleilmset logistikat ning toormaterjalide ja mikrokiipide tootmist. Tõrkeid võimendavad veelgi siinseal pandeemia tõttu aeg-ajalt taastatavad piirangud koos süveneva tööjõupuudusega.

Prognoositakse, et lühiajalises vaates vähendavad kasvuhoogu ka kiiresti kerkivad energiahinnad, eriti maagaasi ja elektri hind. Pärast järsku langust 2020. aastal on energiahinnad 2021. aasta viimases kvartalis tormiliselt tõusnud ja ületavad nüüd pandeemiaeelset taset. Energia kõrged hulgihinnad on üle kandumas majapidamiste ja tootjate makstavatesse jaehindadesse, ehkki riigiti on ülekandumise ulatus ja kiirus erinev. Võimaliku järelmõjuna võivad kannatada tarbimine ja ettevõtete investeeringud.

Nendele takistustele vaatamata oodatakse Euroopa Komisjoni 2021. aasta sügisprognosis 2021. aastaks EL-ile tervikuna 5,0% majanduskasvu. 2022. aastal ühiskonna taasavamise positiivne mõju tõenäoliselt taandub, samas kui pakkumise kitsaskohad annavad järele ja energiahinnad taltuvad. Siiski oodatakse majanduskasvule tuge tööjõuturu paranevast olukorrast, endiselt suurtest säästudest, soodsatest finantseerimistingimustest ning Euroopa taaste- ja vastupidavusrahastu täielikust kasutuselevõtmisest. Seega prognoositakse 2022. aastaks EL-i majandusaktiivsuse jõudsat

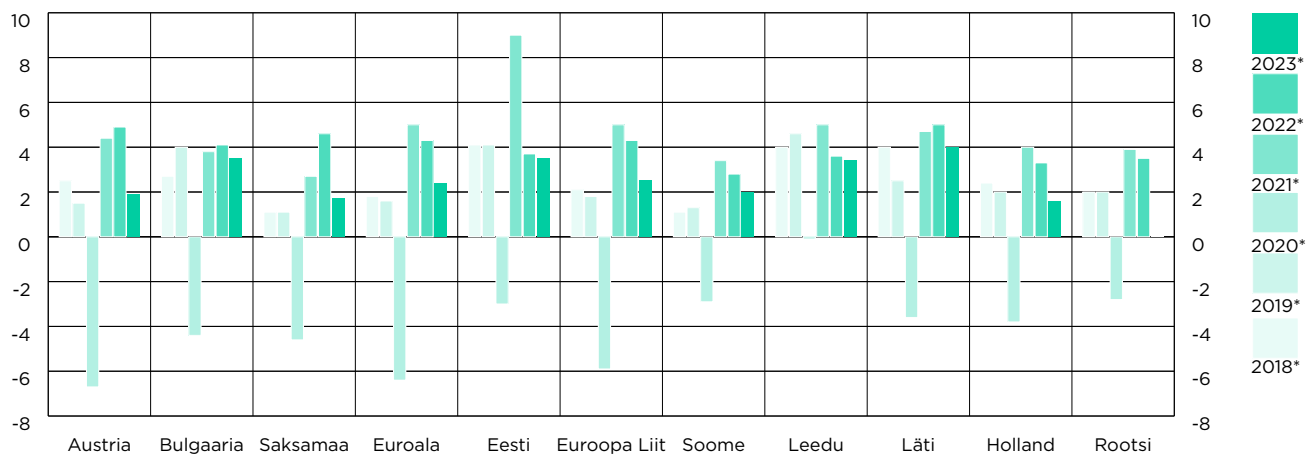
4,3% kasvu (sama ka euroala jaoks), mis 2023. aastal aeglustub 2,5%-le (euroalal 2,4%).

EL-i tööhõive jäi kogu 2021. aasta jooksul alla pandeemiaeelsele tasemele ning tööturu lõtku ei ole veel täielikult kõrvaldatud, kuna endiselt on palju töötuid ja mitteaktiivseid isikuid, kes võiksid töötada, kuid ei otsi aktiivselt tööd. Majanduse kõrgkonjunktuuri tingimustes taastub tööturg arvatavasti täielikult 2022. aastaks. Komisjoni prognoosi järgi luuakse 2022. ja 2023. aastal hinnanguliselt 3,4 miljonit töökohta, mistõttu EL-i töötuse määr kahaneb 2023. aastaks 6,5%-le.

2021. aasta viimases kvartalis tõid pandeemiaeelsest tasemest tublisti kõrgemale kerkinud energiahinnad kaasa täiendava inflatsioonisurve ning hinnatõus, millele andsid hoogu ka tarneahelate tõrked, muutus üleüldiseks. Euroopa Komisjoni prognoosi hinnangul jõudis alusinflatsioon 2021. aasta viimases kvartalis 3,7% tasemele ja jääb kõrgeks ka 2022. aasta esimeses pooles ning euroala aastane inflatsioon kerkis 2021. aastal 2,4%-ni. 2022. aastal oodatakse selle aeglustumist 2,2%-le ja 2023. aastal 1,4%-le, kuna alates 2022. aasta teisest poolest peaks energiahindade mõju järk-järgult stabiliseeruma ning pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatus vähenema.

Ehkki pandeemia mõju majandusaktiivsusele on märkimisväärselt nõrgenenud, ei ole sellest veel võitu saadud ning majanduse taastumine sõltub suuresti COVID-19 olukorra kulgemisest nii EL-is kui ka mujal. EL-is on sellega seotud risk eriti tõsine liikmesriikides, kus vaktsineerituse määr on suhteliselt madal. Lisaks pandeemiale kujutab endast majandusele riski ka praeguste pakkumispoolsete piirangute ja kitsaskohtade võimalik pikaajaline mõju. Inflatsioon võib osutada prognoositust kiiremaks, kui pakkumispoolsed piirangud jäävad kauemaks püsima ja tootlikkust ületav palgatõus kandub üle tarbijahindadesse. Peamine kasvuväljavaadet mõjutada võib

SKP AASTAKASV (%)

Allikas: Euroopa Komisjon

tõusurisk tuleneb võimalikust efektiivsuse ja tootlikkuse jõudsast ja püsivast kasvust pärast pandeemiast tingitud struktuurilisi muutusi. Uue riskina on esile kerkinud Venemaa alustatud sõjategevus Ukraina vastu, mis toormehindade kasvu kaudu suurendab inflatsioonisurvet kogu EL-is. Sõltuvalt sõjategevuse edasisest käigust ja Venemaale kehtestatud sanktsioonide kaasmõjust võib see hakata mõjutama ka piirkonna riikide majanduslikku kindlustunnet. Muud välisriskid tulenevad Hiina kinnisvarasektori jätkuvast võlakriisist, mis peamiselt ohustab Hiina kasvuväljavaadet, kuid mille mõju võib kanduda üle kogu maailma. Ka kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemisega seotud äärmuslikud ilmastikutingimused võivad toimuda sellises ulatuses ja sellise sagedusega, mis võib osutada makromajanduslikult oluliseks.

BALT I RIIGID - EESTI, LÄTI JA LEEDU

Euroopa Komisjoni prognoosi kohaselt kasvab Eesti SKP pärast 2020. aasta mõõdukat majanduslangust 2021. aastal reaalarvestuses 9%. Kasvu toetavad eranõudlus, valitsuse stiimulid ja tugev eksport. Majapidamiste tarbimise oodatava märkimisväärse tõusu taga on mitu tegurit: COVID-19 piirangute lõpetamine, mõned pikaajalised eelarvepoliitilised toetusmeetmed ja teise pensionisamba varade väljavõtmine ulatuses, mis netosummana vastab ligikaudu 4%-

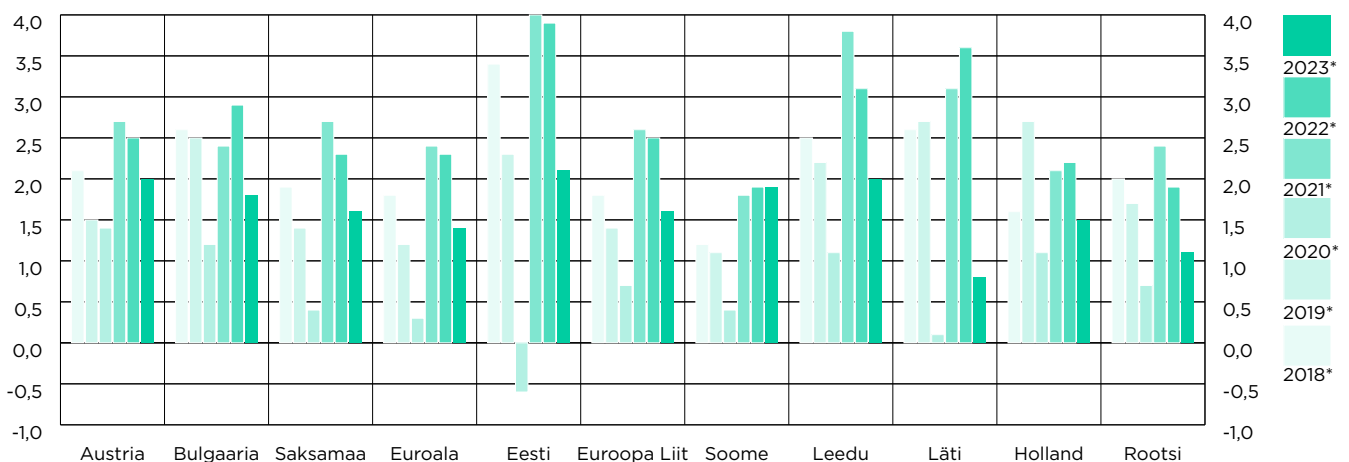
le SKP-st ja millest umbes pool suunatakse eeldatavasti tarbimisse. Aastatel 2022–2023 oodatakse kiire kasvu jätkumist, sest seda toetab tööhõive taastumine, jätkuv palgakasv ja dünaamiline välisõudlus. Inflatsioon kerkis 2021. aastal väga kiiresti, kuna imporditud energia hinnatõus kandus järk-järgult üle muude kaupade ja teenuste hindadesse. Tarbijahindade harmoneeritud indeksi põhiseks (THHI) aastainflatsiooniks prognoositakse 2021. aastal 4,0%, 2022. aastal 3,9% ja 2023. aastal 2,1%. Viimase aja järsud energiahinna tõusud ja üleilmsete tarneahelate kitsaskohad kergitavad tõenäoliselt tootmis-, transpordi- ja tarnekulusid, mis mõjutab hindade arengut suures osas majandusest.

Läti majandus taastus 2021. aastal jõudsalt tänu valitsuse ulatuslikele toetusmeetmetele ja ekspordi heale käekäigule. Pärast ajutist aeglustumist 2021. aasta lõpu poole prognoositakse 2022. aasta teiseks kvartaliks taas jõudsat kasvu, kuna ülemääraste säästude väljavõtmine suurendab eratarbimist ja EL-i fondide suurem sissevool hoogustab investeeringuid. Peamiseks kasvumootoriks saab eratarbimine, mida toetab kiire palgakasv ja viimaste aastate jooksul kogunenud lisasäästud. Energiahindade märkimisväärse tõusu tõttu kerkib inflatsioon. Koos majandusaktiivsuse tõusuga prognoositakse tööturu olukorra paranemist ja töötuse määra lähenemist kriisieelsele madalale tasemele 2023. aasta lõpuks.

Leedu majandus pöördus 2021. aastal tagasi pandeemiaeelsele kasvurajale. Ehkki töötuse määr on endiselt kõrge, toob hoogne majanduskasv kaasa suureneva tööjõunappuse, mis mõjutab palgade arengut. Edaspidi oodatakse kasvu mõõdukat aeglustumist, kuid majandust toetab endiselt ettevõtete kindel finantsseisund ning majapidamiste kogunenud

säästud ja sissetuleku kasv. Inflatsiooni tõukab tagant nii energia kui ka energeetikaga mitteseotud tööstustoodete hinnakasv. Langusriskiks on koroonapandeemia olukorra võimalik halvenemine, mis võib kaasa tuua uued piirangud.

TARBIJAHINDADE HARMONEERITUD INDEKSI AASTANE MUUTUS (%)

Allikas: Euroopa Komisjon

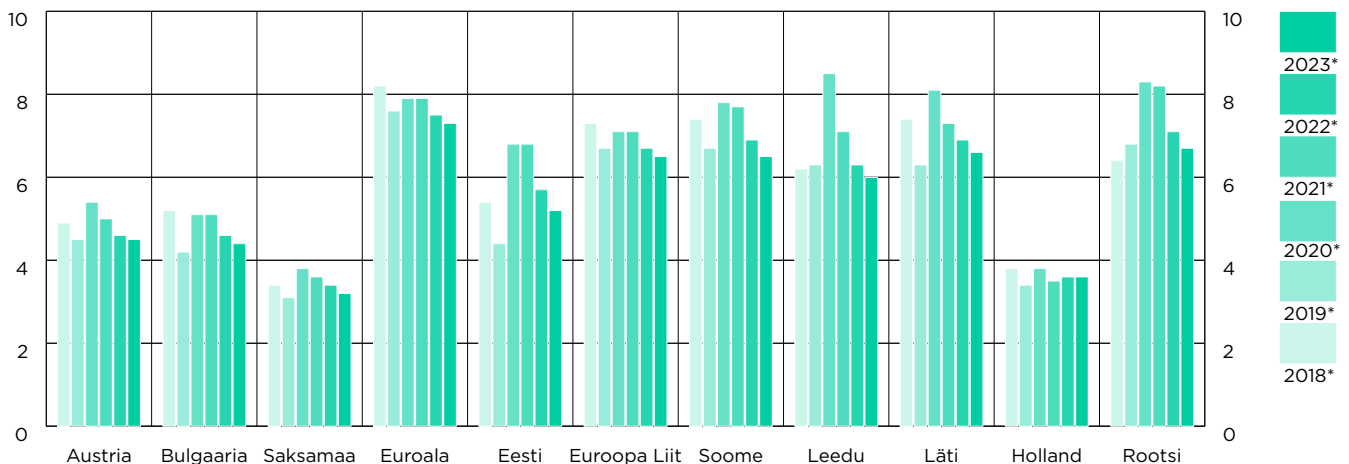
PÕHJAMAAD - SOOME JA ROOTSI

Tänu SKP jõudsale taastumisele 2021. aasta teises kvartalis ja kuna 2020. aasta majanduslangus jäi suhteliselt tagasihoidlikuks, jõudis Soome majandusaktiivsus juba 2021. aasta keskel kriisieelsele tasemele. Prognoosiperioodil oodatakse majanduskasvu jätkumist eratarbimise ja investeeringute toel, mis avaldab soodsat mõju tööturule. Pärast 2020. aasta 2,9% majanduslangust prognoositakse 2021. aastaks SKP 3,4% kasvu. Ehkki majandus on üldiselt taastunud, vajavad kõige tõsisema löögi saanud sektorid täielikuks taastumiseks veel aega ning sõltuvad suuresti väliskeskkonna edasisest normaliseerumisest. 2022. aastaks, kui kasv saab teenuste sektori taastumisega eeldatavasti sisse täishoo, prognoositakse SKP kasvuks 2,8%. Keskmises perspektiivis toetab SKP kasvu ka sisenõudlus. Oodatakse tööhõive jätkuvat kasvu kriisieelse taseme suunas ning kriisis kannatanud sektorid peaks muule majandusele 2022. aastal suures osas järele jõudma. 2022. ja 2023. aastaks prognoositakse mõõdukat palgakasvu. Tarbijahinnad tõusevad 2021. aastal järsult

peamiselt energiahindade kiire kasvu tõttu. 2022. aastal peaks selle teguri mõju taanduma.

Rootsis oli majanduskasv vaatamata tarneahelate tõrgetele 2021. aasta teises pooles tugev, kuna seda toetasid eratarbimine ja investeeringud. 2022. aastaks prognoositakse jätkuvat suhteliselt kiiret kasvu ning 2023. aastaks kasvu mõõdukat aeglustumist, kuna majanduse taastumise mõjud taanduvad. Prognoosi järgi kerkib inflatsioon 2021. aastal suuresti energia, eelkõige elektri hindade kasvu tõttu 2,5%-ni, ja tõmbub 2023. aastal, kui energiahindade tõus peaks prognoosi kohaselt lõppema, tagasi 1,5% juurde. See peegeldab osaliselt suundumusi Euroopa elektri hulgiturgudel ning ka selliste ilmastikuga seotud tegurite mõju nagu Rootsi hüdroelektrijaamade veehoidlate madal veetase ja ebatavaliselt väike tuuleenergia toodang. Töötus peaks langema 2023. aastaks veidi alla 7%, ehkki pikemas perspektiivis osutavad töötust käsitlevad andmed tööturuga nõrgalt seotud isikute suuremale pikaajalise töötuse ohule.

TÖÖTUSE MÄÄR (%)

Allikas: Euroopa Komisjon

KESK-EUROOPA JA BENELUXI RIIGID – AUSTRIA, SAKSAMAA JA HOLLAND

Euroopa Komisjon prognoosis Saksamaale 2021. aastal reaalse SKP 2,7% taastumist. 2022. aastal peaks majandusaktiivsus olema aasta varasemaga võrreldes 4,6% kõrgem, kuna kõik lõpptarbimise komponendid jõuavad kriisieelsele tasemele. 2023. aastaks oodatakse SKP 1,7% kasvu, eeldusel, et pakkumise ja nõudluse dünaamika normaliseerub. Piirangute leevenemine hoogustas 2021. aasta lõpus kulutusi teenustele, kuid tarneraskused aeglustavad tootmist ning takistavad ekspordi ja investeeringute taastumist. Lisaks baasefektile ja energiahindade tõusule suurendab inflatsioonisurvet tõenäoliselt ka materjalinappus. Siiski on nii majandus kui ka tööturg jõudsalt taastumas. Jätkuvate tarneprobleemide ja kõrgete energiahindade tõttu jääb inflatsioon 2022. aastal eeldatavasti 2%-st kõrgemaks. Isegi kui tööturu olukord peaks veelgi pingestuma, ei kaasne sellega arvatavasti märgatavat täiendavat hinnasurvet. 2023. aastal langeb inflatsioon ootuste kohaselt alla 2%.

Austrias tõid COVID-19 pandeemia ja sellega seotud piirangud 2020. aastal kaasa järsu majanduslanguse. 2021. aastal hakkas majandusaktiivsus kuhjunud nõudluse vallandumise toel taastuma. 2022. aastal oodatakse majanduskasvu kiirenemist ja 2023. aastal selle jätkumist; peamiseks kasvumootoriks on sisenõudlus.

Prognoosiperioodi jooksul peaks eratarbimine tublisti kasvama nii kuhjunud nõudluse kui ka ettevaatusabinõuna kogutud säästude vabanemise mõjul. 2022. aastaks prognoositakse 4,9% ja 2023. aastaks 1,9% SKP reaalkasvu. Töötuse määr langeb prognoosi järgi 2021. aastal 5,0%-ni ja stabiliseerub alates 2022. aastast kriisieelse tasemel, mis on kooskõlas majanduse prognoositava kõrgkonjunktuuriga. Nafta- ja gaasihindade tõusu mõjul kasvas tarbijahindade harmoneeritud indeks (THHI) 2021. aasta jooksul märgatavalt, kuid kuna alates 2022. aasta teisest kvartalist taandub baasefekti mõju, oodatakse energiainflatsiooni normaliseerumist.

Hollandis oli majanduse taastumine 2021. aastal üldine, kuna kasvu toetasid nii eratarbimine, investeeringud ja valitsussektori tarbimine kui ka netoeksport. Euroopa Komisjoni prognoosi kohaselt kasvab majandus eratarbimise tugeval toel jõudsalt ka 2022. aastal. 2023. aastal prognoositakse kasvu aeglustumist 1,6%-le. Kuna aastast suure osa jooksul rakendati endiselt ka toetusmeetmeid ja majandusaktiivsus oli taastumas, prognoositakse 2021. aastal töötuse määra langemist 3,5%-le. On märke tööturu pingestumisest: vabade töökohtade arv ületab töötute arvu ja mitmes sektoris on tekkinud tööjõupuudus. Prognoosi järgi tõuseb

THHI-inflatsioon 2020. aasta 1,1%-lt 2021. aastal ligikaudu 2,1%-ni ja 2022. aastal 2,2%-ni ning langeb 2023. aastal taas 1,5%-le. Inflatsiooni kiirenemise taga 2021. ja 2022. aastal on peamiselt nafta- ja gaasihinna tõus, ent oma osa mängib ka majanduse taastumisest tingitud ajutine järsk nõudluse kasv ja mõningal määral ka vahesisendite hinnatõus. Pidades silmas Hollandi suurt sõltuvust maagaasist, avaldab gaasihinna tõus eeldatavasti majapidamistele suuremat mõju.

BULGAARIA

2021. aasta esimesel poolel kammitsevad Bulgaaria majanduse elavnemist suur majanduslik ebakindlus ja piirangud. Investeeringud ja teenuste eksport olid endiselt pärsitud, samas kui kogunõudlust toetasid sisetarbimine ja kaubaeksport. Need kaks tegurit koos taaste- ja vastupidavuskava rakendamisega jäävad järgmisel kahel aastal majanduskasvu mootoriks. 2022. aastal prognoositakse majanduskasvu kiirenemist 4,1%-ni ja see jääb 3,5% juures jõudsaks ka 2023. aastal. Hiljutised järsud energia- ja toiduhindade tõusud vähendavad väikese sissetulekuga majapidamiste ostujõudu. Sotsiaalsiirete ja pensionide suurenemine 2021. ja 2022. aastal peaks siiski tasakaalustama kõrgemate hindade mõju majapidamiste eelarvele. Tarbijanõudluse kasv jätkub, kuna tööturg on pingul, tarbijate kindlustunne tugev ja laenu-tegevus hoogne. Oodatakse, et järgmise kahe aastaga tõmbub tööturg soodsalt majandusliku väljavaate mõjul veelgi enam pingule ning töötus langeb järk-järgult: 4,6%-le 2022. aastal ja 4,4%-le 2023. aastal. 2021. aasta teises ja kolmandas kvartalis kiirenes energia ja töötlemata toidu hinnatõusu mõjul järsult THHI-inflatsioon. Aastaseks inflatsiooniks prognoositakse 2021. aastaks 2,4% ja 2022. aastaks 2,9%, võttes arvesse kõrgeid energiahindu ja nende teise ringi mõju. Seejärel peaks inflatsioon nende mõjude taandudes 2023. aastal aeglustuma 1,8%-le.

2021. AASTA MAJANDUSTULEMUSED

2021 oli Bigbank AS-i (edaspidi: Bigbank või Kontsern) jaoks läbi aegade edukaim aasta, seda nii varade mahu kasvu kui ka kasumlikkuse vaates. Varade maht kasvas aastaga 1,2 miljardi euron, suurenedes 393 miljoni euro võrra (51,9%). Varade kasvu mõjutas peamiselt laenuportfelli kasv. Laenuportfelli maht (ehk nõuded klientidele) kasvas 55,1%, jõudes aasta lõpus 896 miljoni euron, mis on kõigi aegade rekordtase. Samuti väärrib märkimist, et laenuportfell kasvas kõikides Bigbanki tegevusriikides.

Kõige enam kasvasid laenuõuded klientidele Eestis, kus kasv ulatus 152 miljoni euron. Tänu sellele suurenes Eesti äriüksuse laenuportfell 288 miljoni euron ja on Kontsernis suurim. Palju ei jää maha Leedu filiaali laenuportfell, mis ulatus aasta lõpus 283 miljoni euron. Hea kasvutulemuse tegi Soome filiaal, kus laenu klientidele ületasid esmakordselt 100 miljoni euro taseme, ulatudes aasta lõpus 106 miljoni euron.

Kontserni puhaskasum oli 2021. aastal peaaegu 36 miljonit eurot, ligi 15 miljoni euro võrra (68,1%) suurem kui aasta varem. Puhaskasumi kasvu põhjustasid peamiselt kolm tegurit.

Esiteks, intressitulud kasvasid umbes 8 miljoni euro võrra, mis tulenes otseselt laenuportfelli suurenemisest. Intressitulude 11,1% kasv jäi küll oluliselt alla laenuportfelli kasvule, kuid see oli igati ootuspärane, sest Kontserni laenuõuded klientidele kasvasid suhteliselt enam just madalama intressimääraga toodete osas, nagu laenu äriklientidele ja eraisiku kodulaenu. Lisaks avaldas jätkuvalt mõju ka tarbimislauude intressimäärade hinnasurve kõigil Bigbanki koduturgudel.

Teiseks, laenuõuete allahindluskulu vähenes võrreldes eelmise aastaga pea 3 miljoni euro võrra ehk 18,9%. Ka seda tegurit mõjutas korporatiivklientide laenu- ja eraisiku kodulaenu suurenenud osakaal. Mõlema toote intressitase on küll madalam, aga ka nende riskitase ja sellest tulenev allahindluse vajadus on väiksem. Laenuportfelli paranenud krediitkvaliteedi tõttu vähenes ka tarbimislauude allahindluskulu. Aasta lõpu seisuga kahanes viivislauude osakaal 2,0%-ni kogu laenuportfellis, mis on viimaste aastate rekordmadal tase.

Kolmandaks, kõik kontserniettevõtted saavutasid häid tulemusi. Soodsa makromajandusliku keskkonna ja kaalutletud investeerimisotsuste koosmõjul oli tütarettevõtete puhaskasum 2021. aastal üle 10 miljoni euro, mis moodustab 28,8% Kontserni puhaskasumist.

Tänu puhaskasumi jõudsale kasvule suurenes Kontserni omakapital 19,1%, 186 miljoni euroni. Kontsern on jätkuvalt hästi kapitaliseeritud. Omakapitali tootlus (ROE) kasvas 21,0%-ni, mis on samuti viimaste aastate rekord. Ühtlasi täitis Bigbank soliidse varuga ka omakapitali tootluse pikaajalise eesmärgi: ROE vähemalt 15%.

2021. aasta tugevad tulemused saavutasime tänu pühendunud ja kogenud meeskonnale ning varasematel aastatel tehtud pikaajalistele investeringutele moodsasse pangasüsteemi Nest. Meie suurepäraseid töötajad ja tänapäevane pangatehnoloogia on võimaldanud laenuportfelli mahtu kasumlikult kasvatada kõikidel Bigbanki koduturgudel.

Olulisematest toodetest toodi 2021. aastal turule kodulaen Lätis ja Leedus, liising eraklientidele Leedus ja tarbimislaen Bulgaarias.

Tervisekriis 2021. aasta majandustulemustele märkimisväärset negatiivset mõju ei avaldanud. Laenuklientide maksekäitumisel pidevalt silma peal hoides saime ka probleemidesse sattunud klientidele pakkuda sobivaid lahendusi maksedistsipliini taastamiseks. Seda tõendab ka rekordmadal mittetoimivate laenude osakaal kogu laenuportfellis.

Meeskonna tugeva ja motiveerituna hoidmiseks suurenesid 2021. aastal palgakulud ligi 4 miljonit eurot (26,7%) ja halduskulud üle 3 miljoni euro (29,4%). Need täiendavad kulud olid eriti vajalikud pärast keerulisemat 2020. aastat, kui töötajate koolitamisse ja motiveerimisse polnud tervisekriisi tõttu võimalik planeeritud määral panustada.

2021. aastaga lõppes ka Bigbanki viieaastane strateegiaperiood (2017–2021). Väga tugeva viimase aasta finantstulemuse tõttu saab perioodi lugeda kordaläinuks.

2022. AASTA VÄLJAVAATED

2022. aasta tähistab Bigbanki jaoks uue viieaastase strateegiaperioodi (2022–2026) algust. Järgneval viiel aastal sihime 20% omakapitali tootlust läbi kliendikesksuse ja varade kasvu.

2022. aastal on olulisemateks sammudeks laenuportfelli kasvatamine ja jätkuv kasumlik tegutsemine kinnisvaravaldkonnas tütarettevõtete kaudu.

Laenuportfelli on plaanis kasvatada peamiselt korporatiivklientide laenude ja eraisikute kodulaenude toel. Valitud suund tagab eeldatavasti ka laenuportfelli hea krediitkvaliteedi. 2022. aastal uutele turgudele Kontsernil plaanis laieneda pole, küll aga on kavas laieneda mõningate olemasolevate toodetega turgudele, kus neid 2021. aastal veel ei pakutud.

Kinnisvarainvesteeringutest Kontsern 2022. aastal 2021. aastaga võrreldavat kasumlikkust ei oota, küll aga püsivat toetust Bigbanki kasumieesmärgi saavutamisele.

Samuti on tähelepanu keskmes jätkuv investeerimine Bigbanki meeskonda. Makromajanduslik olukord avaldab märgatavat survet 2022. aasta palgakuludele, kuid Bigbank soovib kindlasti investeerida meeskonda veelgi rohkem, kui turukonjunktuur seda nõuab.

Suurt mõju avaldab jätkuv turusurve laenutoodete intressimääradele, mida Kontsern kompenseerib suurematest mahtudest tuleneva mastaabiefekti ja üldise efektiivsema tegutsemisega. Kasvu toetab Bigbanki pangandustarkvara Nest, mis võimaldab olemasolevaid tooteid lihtsasti pakkuma hakata ka neil turgudel, kus seda seni pole tehtud. Samuti jätkuvad 2022. aastal olulised investeeringud Nesti, et muuta see veelgi funktsionaalsemaks ja ajaga kaasas käivamaks tarkvaraks.

PEAMISED MAJANDUSNÄITAJAD JA SUHTARVUD

Finantsseisundi näitajad (miljonites eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Varad	1 151,1	757,8
Nõuded klientidele	896,2	577,7
sh laenuportfell	906,7	591,6
sh intressinõuded	16,2	13,5
sh allahindlused	-26,7	-27,5
Klientide hoised	898,3	547,5
Omakapital	186,1	156,3
Kasumiaruande näitajad	2021	2020
Intressitulu	77,5	69,8
Intressikulu	-7,8	-7,0
Palgakulu	-17,8	-14,1
Halduskulud	-14,3	-11,1
Laenuõuete ja finantsinvesteeringute väärtuse muutus	-11,4	-14,0
Puhaskasum	35,9	21,4
Näitajad aasta kohta	2021	2020
Keskmine omakapital	171,2	148,6
Keskised varad	954,5	666,0
Keskised intressitootvad varad	890,3	619,9
Keskised intressikandvad kohustised	764,3	497,7
Kogutulud	87,8	76,4
Suhtarvud	2021	2020
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	16,6%	21,1%
Esimese taseme omavahendite suhtarv	16,6%	21,1%
Koguomavahendite suhtarv	18,3%	21,9%
Finantsvõimenduse määr	12,7%	17,2%
Likviidsuskattekindajaja (LCR)	257,8%	659,0%
Stabiilse netorahastamise suhtarv (NSFR)	127,0%	130,0%
Omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL)	18,3%	18,7%
Vara puhasrentaablus (ROA)	3,8%	3,2%
Omakapitali tootlus (ROE)	21,0%	14,4%
Puhastulukus (PM)	40,9%	27,9%
Laenuportfelli tulusus	10,2%	13,1%
Vara tootlikkus (AU)	9,2%	11,5%
Hinnavahe (SPREAD)	7,7%	9,8%
Kulude ja tulude suhe (CIR)	54,9%	45,7%
Omakapitali kordaja (EM)	5,6	4,5
Tulu aktsia kohta (EPS), EUR	449	267
Intressitulu suhe	8,7%	11,3%
Intressikulu suhe	1,0%	1,4%

SUHTARVUDE SELGITUS

Keskised finantsseisundi näitajad (omakapital, varad) leitakse vastavate finantsseisundi aruande näitajate aritmeetilise keskmisena, st eelmise aruandeperioodi aruandepäeva väärtus + käesoleva majandusaasta aruandepäeva väärtus / 2

Keskised intressitootvad varad leitakse finantsseisundi aruandes kajastatud intressitootvate varade aritmeetilise keskmisena, st eelmise aruandeperioodi intressitootvate varade väärtus + käesoleva aruandeperioodi intressitootvate varade väärtus / 2

Keskised intressikandvad kohustised leitakse finantsseisundi aruandes kajastatud intressikandvate kohustiste aritmeetilise keskmisena, st eelmise aruandeperioodi intressikandvate kohustiste väärtus + käesoleva aruandeperioodi intressikandvate kohustiste väärtus / 2

Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (%) = esimese taseme põhiomavahendid / koguriskipositsioon * 100

Esimese taseme omavahendite suhtarv (%) = esimese taseme omavahendid / koguriskipositsioon * 100

Koguomavahendite suhtarv (%) = koguomavahendid / koguriskipositsioon * 100

Finantsvõimenduse määr (%) = esimese taseme omavahendid / finantsvõimenduse määr * 100

Likviidsuskattekindaja (LCR, %) = kõrge kvaliteediga likviidsed varad / raha netoväljavool 30 päeva jooksul * 100

Stabiilse netorahastamise kindaja (NSFR, %) = stabiilne rahastamine / nõutav stabiilne rahastamine * 100

Omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL, %) = (koguomavahendid + kõlblikud kohustised) / koguriskipositsioon * 100

Vara puhaskasum (ROA, %) = puhaskasum / keskised varad * 100

Omakapitali tootlus (ROE, %) = puhaskasum / keskmine omakapital * 100

Puhastulustus (PM, %) = puhaskasum / kogutulud * 100

Laenuportfelli tulustus = intressitulu laenuportfelliilt / keskmine laenuportfell

Vara tootlikkus (AU) = kogutulud / keskised varad

Hinnavahe (SPREAD) = intressitulu / intressitootvad varad - intressikulu / intressikandvad kohustised

Kulude ja tulude suhe (CIR) = tegevuskulude suhe netotuludesse

Omakapitali kindaja (EM) = keskised varad / keskmine kapital

Tulu aktsia kohta (EPS) = puhaskasum / aruandeperioodi keskmine aktsiate arv

Kogutulud = intressitulu + teenustasutulu + muud tegevustulud

Intressitulu suhe = intressitulud / keskised intressitootvad varad

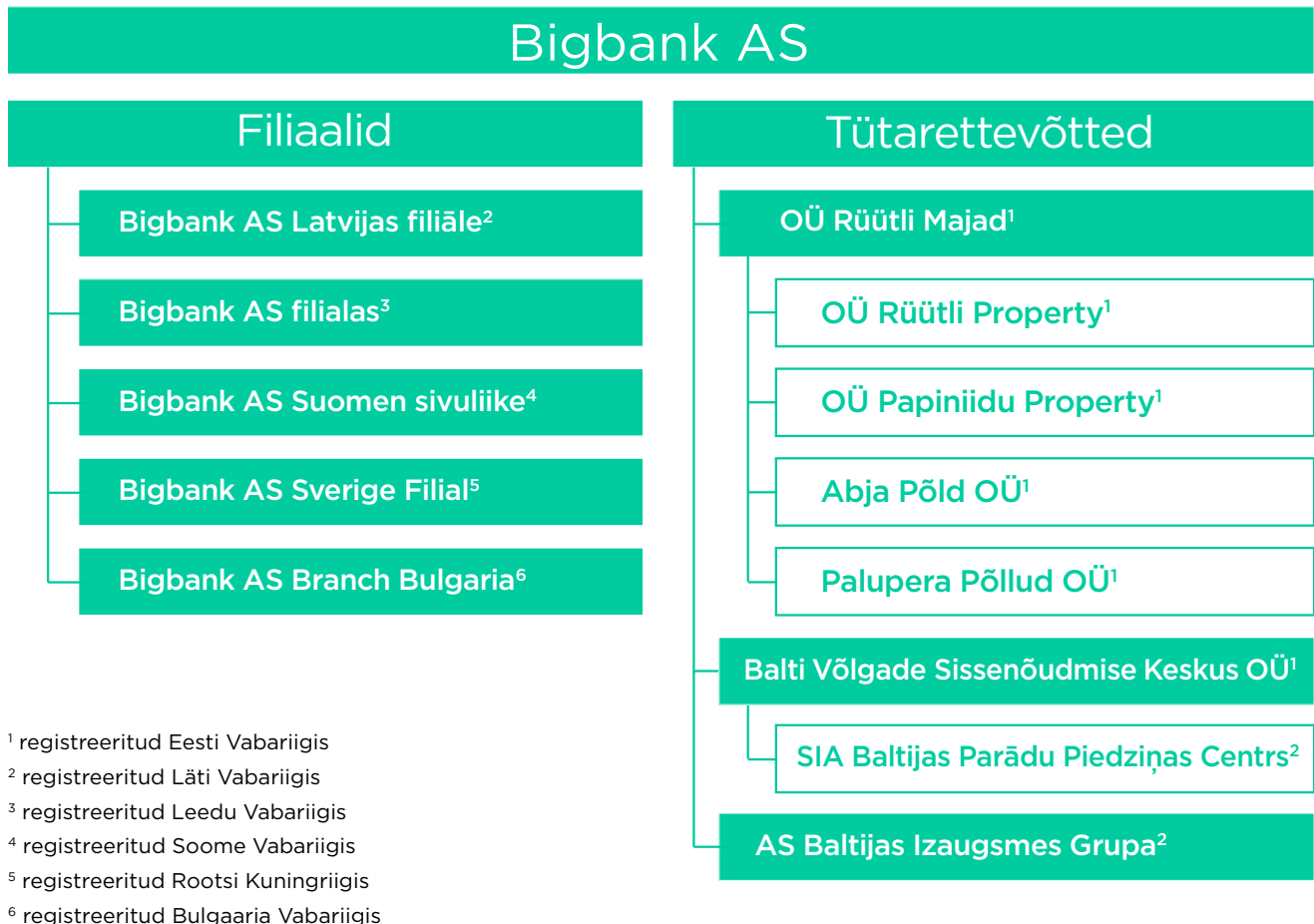
Intressikulu suhe = intressikulud / keskised intressikandvad kohustised

BIGBANK KONTSERNI KIRJELDUS

Bigbank AS asutati 22. septembril 1992. aastal. Krediidiasutuse tegevusluba anti Bigbank AS-ile 27. septembril 2005. aastal. Bigbank on

spetsialiseerunud laenude väljastamisele ning hoiuste kaasamisele.

Kontserni struktuur aruandekuupäeval:

Läti, Leedu, Soome, Rootsi ja Bulgaaria filiaalid pakuvad emaettevõttega sarnaseid laenuteenuseid. Lisaks pakuvad emaettevõtte ja Läti, Soome ning Rootsi filiaalid hoiustamisteenuseid. Bigbank AS osutab piiriüleseid hoiustamisteenuseid Saksamaal, Hollandis ning Austrias.

OÜ Rütli Majad ja 2021. aastal asutatud tütarettevõtte OÜ Papiniidu Property põhitegevus on kinnisvara haldamine ning tütarettevõtted OÜ Rütli Property ja Baltijas Izaugsmes Grupa AS tegelevad

põllumajandusmaade haldamisega. 2021. aastal soetatud tütarettevõtted Abja Põld OÜ ja Palupera Põllud OÜ on põllumajandusettevõtted, mis tegelevad teraviljakasvatuse, piimatootmise ja piimakarjakasvatusega. Balti Võlgade Sissenõudmise Keskus OÜ-l koos tütarettevõttega puudub aktiivne tegevus.

AKTSIONÄRID

Seisuga 31. detsember 2021 jagunesid Bigbank AS-i aktsiad võrdses osas kahe eraisikust aktsionäri vahel:

Aktsionär	Aktsiate arv (tk)	Osalus
Parvel Pruunsild (nõukogu esimees)	40 000	50%
Vahur Voll (nõukogu liige)	40 000	50%

Bigbank AS-i aktsiad on registreeritud Eesti Väärtpaberite Keskregistris. Aktsiatest tulenevat hääleõiguse kasutamist ei ole piiratud. Ettevõttel puuduvad andmed aktsionäride omavahelistest lepingutest, mille kohaselt aktsionärid rakendaksid ettevõtte juhtimisel ühist poliitikat kooskõlastatud hääletamise teel või piiraksid muul moel hääleõiguse kasutamist. Muud ettevõtte üle kontrolliõigust andvad väärtpaberid Bigbank AS-il puuduvad.

KOHTUVAIDLUSED

Kontsernil ei olnud seisuga 31. detsember 2021 olulist tähendust omavaid kohtuvaidlusi, lahendamist ootas kohtuasi endise töötajaga, mis on ebaolulise mõjuga.

TÖÖTAJAD

Kontserni viimaste aastate kasvu ja märkimisväärse arengu taga on rohkem 400 töötajast koosnev pühendunud ja professionaalne meeskond.

ÜLEVAADE TÖÖTAJATEST RIIKIDE LÖIKES SEISUGA 31. DETSEMBER 2021

Riik	Töötajate arv	Meessoost töötajate arv	Naissoost töötajate arv	Meessoost töötajate osakaal	Naissoost töötajate osakaal	Keskmine tööstaaž	Keskmine vanus
Eesti	247	109	138	44%	56%	54 kuud	36 aastat
Soome	17	9	8	53%	47%	58 kuud	40 aastat
Läti	70	10	60	14%	86%	69 kuud	34 aastat
Leedu	82	33	49	40%	60%	55 kuud	33 aastat
Rootsi	8	3	5	38%	62%	28 kuud	35 aastat
Bulgaaria	8	4	4	50%	50%	12 kuud	37 aastat
Kokku	432	168	264	39%	61%	56 kuud	35 aastat

Aruandekuupäeval oli meil 464 töötajat, 2020. aasta lõpus oli 383 töötajat. Eespool esitatud tabel ei sisalda teavet septembris omandatud põllumajandusettevõtete kohta (32 töötajat). 2022. aastal lähtume personalijuhtimise valdkonna olulisimate tegevuste kavandamisel sellest, et 38% töötajate tööstaaž on alla 23 kuu ja tehnoloogiavaldkond on Kontsernis suuruselt teine (19%) töötajate grupp.

TÖÖTAJAKOGEMUSE STRATEEGIA FOOKUSPUNKTID PERIOODIL 2018–2021 OLID JÄRGMISED:

- Bigbank on atraktiivne tööandja ja me järgime väärtustel põhinevaid värbamispoliitilisi eesmärke.
- Pakume suurepäraselt tuge uutele ja organisatsiooni sees töökohti vahetavatele töötajatele.
- Pakume töötajatele, sh pikaajalisel puhkusel (näiteks lapsehoolduspuhkusel) olevatele töötajatele, suurepäraselt juhtimisteenust.
- Meie tasustamissüsteem toimib hästi.
- Tagame äri seisukohast oluliste ametikohtade ja ülesannete täitmiseks nii lühi- kui ka pikaajalised asendustöötajad.
- Meie töökeskkond ja -vahendid aitavad töötajatel teha tööd hästi ja tõhusalt ning olla terved.

Peamised tulemused 2021. aastal fookuspunktide kaupa olid järgmised:

Fookus 1: Bigbank on atraktiivne tööandja ja me järgime väärtustel põhinevaid värbamispoliitilisi eesmärke.

2021. aastal toimusid tööturul suured

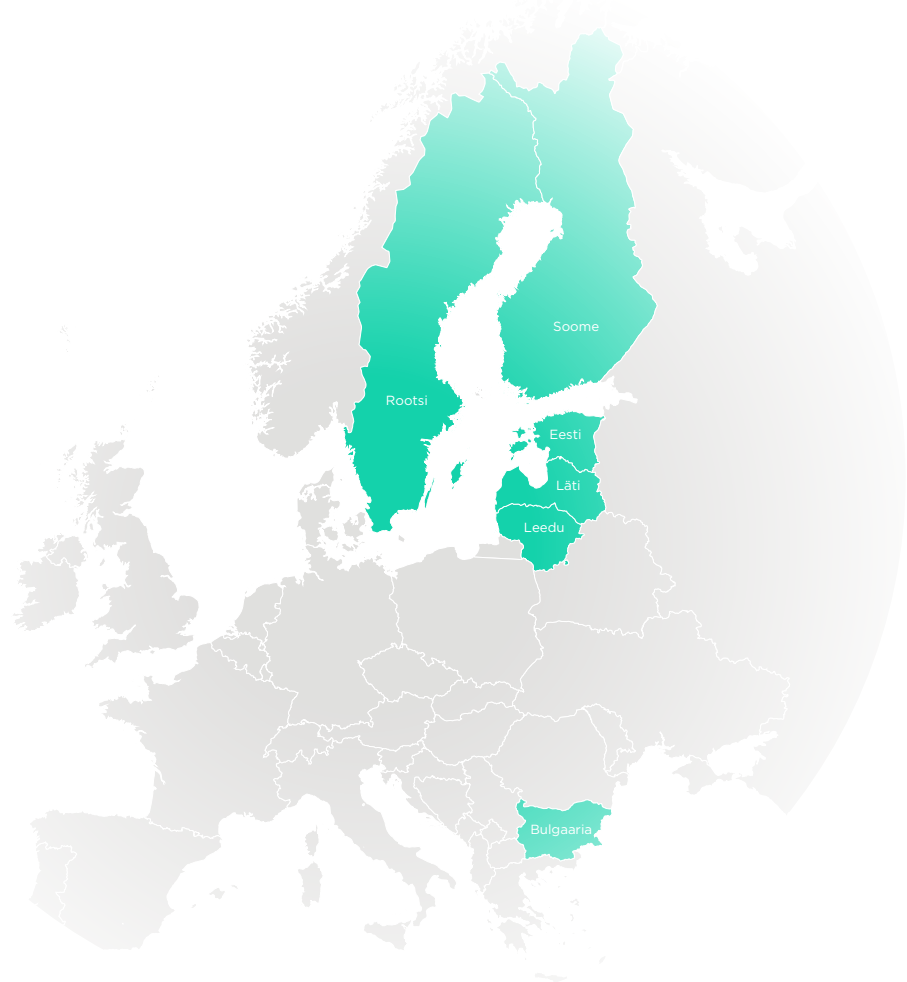
muutused. Aasta alguses suurenes tööjõupuuduse tunnetus, kuna tööandjate hõiveootused paranesid, mis omakorda tingis vabatahtliku voolavuse kasvu ja palgatõusu. See koos pandeemiakriisiga on teinud heade töötajate leidmise ja hoidmise ettevõtetele väga raskeks. Täna on tööandjatel varasemast suurem kohustus veenda olemasolevaid ja tulevase töötajaid, miks nad peaksid nendega liituma või nende juurde jääma. Seetõttu vaatasime ka meie oma väärtuspakkumise ja värbamisprotsessi põhjalikult läbi, et olla oma praegustele ja uutele töötajatele jätkuvalt atraktiivne tööandja.

Väärtuspõhise värbamisprotsessi toetamiseks võtsime 2021. aastal kasutusele ettevõtte uue karjäärilehe, mille disainimises osalesid kõigi riikide personalijuhid ja erinevate fookusgruppide töötajad. Uus karjäärileht annab lisaks avatud tööpakkumistele infot ka meie väärtuste, töökultuuri ja töötajate edulugude kohta.

Kõige eelnimetatu tulemusel olime sama inimressursiga võimelised aasta jooksul värbama 86% rohkem töötajaid kui varasemal viiel aastal keskmiselt.

Töötajakogemuse mõistmiseks ja regulaarseks monitoorimiseks kogume kvartaalselt töötajate tagasisidet kõikides linnades, kus pangal on kontor ja töötajad. Lisaks viime igal aastal läbi põhjaliku töötajate rahulolu uuringu, mis katab kõik olulisemad teemaplokid. 2021. aasta tulemused olid viimase viie aasta parimad kõigis mõõdetud aspektides.

TÖÖTAJATE RAHULOLUINDEKS

Vabanenud ametikohtadele värbame töötajaid esmajärjekorras ettevõtte seest. Ka 2021. aastal täideti oluline osa filiaalide ja kontserniüleste üksuste võtmeametikohtadest pangasiseselt, mis andis võimekatele töötajale võimaluse liikuda nii eri juhtimistasemetete ja valdkondade kui ka riikide ja linnade vahel. Oleme uhked, et leiame suure osa kandidaatidest oma töötajate soovitude kaudu ja et järjest rohkem mujale läinud töötajaid tuleb meie juurde tagasi.

Tegelesime teadlikult panga töökultuuri ja töötajate kogemuste tutvustamisega

meie tulevastele töötajatele. Alustasime töötaja edu- ja kogemuslugude jagamist kõigis suuremates sotsiaalmeedia kanalites, tunnustades seeläbi oma töötajaid ning illustreerides meie väärtuspakkumist reaalsete kogemustega. Pakkusime oma ametlikel lehtedel (nt Lifeatbigbank Instagramis) pilte ja lugusid sellest, mis määrab meie tänase kultuuri ja olemuse. Meie töötajad jagasid oma #bigbankwow-kogemust fotode ja kommentaaride kaudu erinevates kanalites.

MEIST

Midagi enamat kui lihtsalt töökoht

Bigbanki ettevõttekultuur ning viis, kuidas me tegutseme ja oma töötajate arengut toetame, tugineb meie väärtustele. Usume, et kestliku ja eduka äritegevuse võtmeks on mitmekesine ja kaasav töötajaskond ning seepärast pöörame palju tähelepanu selliste meeskondade loomisele, kelle võimekus ja talent aitaksid viia meie tulemusi uutesse kõrgustesse.

Korraldame ettevõttesiseseid koolitusprogramme, täiendame oma teadmisi ja oskusi välistel koolitustel ja konverentsidel ning pakume võimalusi olla töövarjuks Bigbanki teistes meeskondades ja üksustes ja õppida teiste kogemustest.

Mitte keegi, kes on andnud endast parima, pole pidanud seda kahetsema! Võta julgus kokku ja tee ära! Saan oma kogemustest kinnitada, et siin on palju hoolivaid ja professionaalseid kolleege, kes oskavad pealehakkamist hinnata ja tulevad alati appi. #bigbankwow

Rainer Punga

✓ Andmemigratsiooni üksuse juht – Eesti

ARVAMUSED

Mida meie töötajad meist räägivad?

Meie uus karjäärileht

Fookus 2: Pakume suurepäraselt tuge uutele ja organisatsiooni sees töökohti vahetavatele töötajatele.

Tulenevalt organisatsiooni arengust, olukorrast Baltikumi töjõuturul ning 2021. aastal jätkunud COVID-19 pandeemiaga seotud piirangutest, oli üks selle aasta prioriteete nii uute kui ka ettevõtte sees roteeruvate töötajate sisseelamise toetamine.

Bigbankil on aastatega välja töötatud väga põhjalik sisseelamisprogramm, mille sisu

kohandame iga töötaja vajadustega sõltuvalt tema tööülesannetest ja taustast. 2021. aastal keskendusime põhiliselt sisseelamisprogrammi optimeerimisele. Paljud koolitused, mis varem toimusid koolitaja käe all, viisime üle iseõppimis- või hübriidformaati, mis võimaldab neid läbida paindlikumalt ja mängulisemalt. Meie programmi oma varasemate tööandjate omadega võrreldes kiitsid uued töötajad selle töötajakesksust, läbimõeldust ja head korraldust.

Fookus 3: Pakume töötajatele, sh pikaajalisel puhkusel (näiteks lapsehoolduspuhkusel) olevatele töötajatele, suurepäraselt juhtimisteenust.

2021. aastal oli üheks Kontserni personali-meeskonna ja juhatuse prioriteediks juhtide kompetentsimudeli ja seda toetava arenguprogrammi väljatöötamine ja elluviimine.

Kompetentsimudeli väljatöötamisel osalesid erinevate tasemete juhid, kes koos koostööpartneriga sõnastasid kompetentsid, mida on just meie ettevõttes vaja töötajatele suurepärase juhtimisteenuse pakkumiseks. Antud sisendi põhjal valmis lisaks kompetentsimudelile ka suurepärase juhtimisteenuse väärtuspakkumine meie olemasolevatele ja uutele töötajatele.

TIPTASEMEL JUHTIMISTEENUS

Pidades silmas just sinu omadusi ja vajadusi, koostab sinu juht sulle isikliku

sisseelamisprogrammi, et Bigbankiga liitumine oleks **lihtne** ja sujuv.

Tehes sinuga koostööd, aitab sinu juht sul jõuda seatud eesmärkideni ja keskenduda **tulemustele**.

Märgates sinu edusamme, **julgustab** sinu juht sind võtma vastu uusi väljakutseid ja ennast professionaalselt täiendama.

Olles nõudlik ja toetav, **hoolib** sinu juht sinu käekäigust ja edust.

Kasutades oma teadmisi ja kogemusi, aitab sinu juht sul oma karjääri **arendada** ja saada tipptalendiks.

Juhtimine kui osa Bigbanki väärtuspakkumisest

Juhtimiskvaliteedi tõstmiseks jätkame mitmete algatustega kõigil juhtimistasanditel.

- Seoses juhtimiskompetentside mudeli juurutamisega viisime koos välise partneriga läbi juhtkonna liikmete piloothindamise, et harjutada mudeli kasutamist ning saada aimu edasistest arenguvajadustest.
- 2021. aastal oli meil mitu mentorit, kes toetasid meie tippjuhte nende jaoks kõige keerulisemates töötajate ja juhtimisega seotud teemades.
- Juhid osalesid välistel koolitustel vastavalt oma arengueesmärkidele.
- Käivitasime uue juhi sisseelamisprogrammi, mis katab peamised juhtimisteemad sõltuvalt iga uue juhi varasematest kogemustest ja

individuaalsetest vajadustest.

- Viisime läbi 6-kuulise ettevõttesisese juhtimiskoolituse.
- Kord kvartalis toimuvad tippjuhtkonna seminarid, kus lisaks finantstulemustele käsitletakse ka kliendi- ja töötajakogemuse teemasid; juhtimiskompetentside arendamisel keskendutakse peamiselt muutuste juhtimisega seotud oskustele ja teadmistele.

Töötajate rahulolu uuringust saime kinnitust, et aasta jooksul läbi viidud tegevused täitsid eesmärgi, kuna võrreldes eelmiste aastatega on märgatavalt kasvanud rahulolu juhtimise ja üldise meeskonnavaimuga.

Juhtimisoskuste parandamine jääb olulisele kohale ka meie 2022. aasta tegevusplaanides.

Fookus 4: Meie tasustamissüsteem toimib hästi.

Tasustamispoliitikas ja -põhimõtetes 2021. aastal suuri muutusi ei olnud. Küll aga vaatasime uuesti üle tööperede kirjeldused ning korrigeerisime palkasid meeskondades, kus töö sisu on viimase paari aasta jooksul oluliselt keerukamaks muutunud.

Töötajate hinnang meie tasustamissüsteemile on jätkuvalt üle keskmise ning „konkurentsivõimeline palk, huvitav töö ja suurepärased enesearenguvõimalused“ on meie töötajate jaoks jätkuvalt üks peamisi Bigbanki tugevusi.

Fookus 5: Tagame äri seisukohast oluliste ametikohtade ja ülesannete täitmiseks nii lühi- kui ka pikaajalised asendustöötajad.

Lühi- ja pikaajalise asendamise teemaga oleme tegelenud juba alates 2018. aastast. 2020. aastal pöörasime COVID-19 tõttu sellele küsimusele erilist tähelepanu. See on Bigbanki järjepideva toimimise tagamise ja töötajakogemuse paremaks muutmise seisukohast üks olulisemaid tegureid. 2021.

aasta alguses vaatasime seoses pandeemiast põhjustatud kriisiga uuesti läbi kriitilise tähtsusega ametikohtade talitluspidevuskava ja tehtud kohandused on osutunud tõhusaks. 2022. aasta üheks eesmärgiks on majasisese järelkasvu põhimõtete läbi vaatamine selleks, et tagada äri seisukohalt oluliste ametikohtade hõivatus ka tänase tööturu keerulistes tingimustes.

Fookus 6: Meie töökeskkond ja -vahendid aitavad töötajatel teha tööd tõhusalt ning olla terved.

Jälgime töötajate rahulolu töökeskkonnaga ning küsime selle kohta regulaarselt tagasisidet nii riigi-, linna- kui ka kontoripõhiselt. 2021. aastal keskendusime varasemast rohkem vaimse tervise teemadele, pakkudes töötajatele ja juhtidele võimalust osaleda sellealastel kursustel ja koolitustel. Lisaks jagasime asjakohast infot ettevõtte siselehes ning kutsusime töötajaid kaasa lööma mitmesugustes tervislikke eluviise toetavates programmides.

A black and white portrait of a young man with curly hair, wearing a dark t-shirt. The background is a plain, light-colored wall. A thin teal line curves across the top and right side of the image. The text is overlaid on the bottom left of the image.

Arengule suunatus

Arename, et luua homme
suuremat väärtust kui täna.

Hannes Aasamets
Tooteinseneride meeskonna juht

Sotsiaalse vastutuse ja jätkusuutlikkuse aruanne

Bigbanki sotsiaalse vastutuse ja jätkusuutlikkuse aruande aluseks on globaalse aruandlusalgatuse (*Global Reporting Initiative*, GRI) G4 säästva arengu aruandluse suunised (G4 suunised). G4 suunised pakuvad säästva arengu aruande koostamiseks kahte võimalust: koostada kõigile nõuetele vastav aruanne või põhinõuetele vastav aruanne. Bigbank on koostanud põhinõuetele vastava sotsiaalse vastutuse ja jätkusuutlikkuse aruande.

KLIENDID

Bigbanki jaoks on tähtis pakkuda oma klientidele väga head kliendikogemust panga toodete ja teenuste kasutamisel. Seepärast uurime klientidelt regulaarselt, mida saaksime teha paremini, et meie pakutav kliendikogemus vastaks ootustele või ületaks neid ning annaks põhjust soovitada Bigbanki lähedastele, sõpradele ja tuttavatele.

Bigbankile läheb korda, kuidas kliendid end Bigbanki teenuseid kasutades tunnevad ning mida nad pangast mõtleavad ja räägivad. Klientidelt saadud tagasisidet loevad regulaarselt nii panga juhtkond kui ka valdkondade juhid ja äriüksuste töötajad. Iga kliendi kogemus on pangale väga oluline.

Bigbanki kliendid asuvad Baltikumis, Soomes, Rootsis, Bulgaarias, Saksamaal, Austrias ja Hollandis. Bigbanki missioon on luua inimestele võimalusi parandada oma elu sujuvate finantsteenuste abil.

Viimase viie aasta jooksul oleme süsteemselt tegelenud kliendikogemuse parandamisega eesmärgiga kasvatada klientides usaldust ja lojaalsust. Seda toetab klientide positiivne tagasiside: kiidetakse teenindust, protsesside kiirust ja mugavust ning üha rohkemad kliendid on nõus Bigbanki oma tutvusringkonnas teistelegi soovitama.

Bigbank hoolib oma klientidest ja täiustab

kliendikogemust ühtse meeskonnana: igal Bigbanki töötajal on aastas vähemalt üks põhieesmärk, mis on seotud kliendikogemuse täiustamisega. Nii suudame klientidele pakkuda erakordselt head kogemust, millest nad saavad rääkida positiivseid lugusid.

Kliendikogemuse juhtimine

Soovime, et kliendi ootused täituksid alates hetkest, mil ta hakkab meie toote või teenuse vastu huvi tundma, kuni hetkeni, mil ta lõpetab selle aktiivse kasutamise.

Bigbanki senine äristrateegia keskendus jätkusuutlikule kasvule, mis samuti eeldab muu hulgas kliendikogemuse pidevat täiustamist. Koos klientidega välja töötatud Bigbanki kliendikogemuse strateegia elluviimisel keskendusime 2021. aastal järgmisele:

- Neljandas kvartalis laiendasime klientidelt tagasiside kogumist kodulaenuaotluste menetluse protsessi osas – nüüd on meil võimalus kiiresti leida kitsaskohti, mis kliendikogemust kahjustavad. Saadud tagasiside põhjal muutsime kodulaenuaotluste menetlemise protsessi efektiivsust suures ulatuses nii Eestis kui Leedus – töö jätkub 2022. aastal kogu Baltikumis.
- Parandasime kliendikogemust mitmes kokkupuutepunktis: lepingu allkirjastamisel (klientide soovitusindeks tõusis 2021. aastal 8%), ühe aasta möödumisel lepingu allkirjastamisest (+13%), võlamenetluses (+19%), klienditeeninduses (+15%) ning iseteeninduskanalis (+17%).
- Jätkasime analüüsi, kui paljud kliendid jõuavad täna meieni sõbra või tuttava soovitusel: Balti riikides, kus panka hästi tuntakse, on see näitaja 2020. aastaga võrreldes tõusnud keskmiselt 13%. See on paranenud ka teistes riikides, keskmiselt kokku 9%.

- Jätkasime korrapäraselt klientide tagasiside ja sellekohase statistika jagamist kõigi Bigbanki töötajatega. Seejuures selgitasime, kuidas oleme kliendile rohkem väärtust pakkunud ning mida saaksime teha veel paremini.
- Jätkasime kliendisuhtluse kvaliteedi hindamist – nii kvaliteedihindamise tulemused kui ka klientide tagasiside kinnitavad, et meie suhtlus kliendiga on professionaalne, meeldiv ja toetav. Võtsime kogu pangas kasutusele ühtse tööriista kliendisuhtluse kvaliteedi läbipaistvaks hindamiseks. Selle abil on meil kerge välja selgitada, millises klienditeenindustis ja millisel teemal täpselt on vaja täiendada olemasolevaid koolitusi või lisada uusi koolitusi töötajate teadmiste tõstmiseks ja protsesside tõhustamiseks.
- Täiustasime meie digitaalse iseteeninduskanali funktsionaalsust: lisasime Eesti, Leedu, Soome ja Bulgaaria klientidele võimaluse mugavalt esitada laenulepingu muutmise taotlus ning muudatus allkirjastada. Kodulaenukliendid Eestis, Lätis ja Leedus näevad iseteeninduskanalis nüüd Euribori muutumise teavitust. Ühtlasi lisasime teavituste ja kampaaniate kuvamise võimaluse, et klientidel oleks ülevaade uudistest, pakkumistest ja uutest toodetest. Hoiusest huvituvad kliendid saavad nüüd avalduse esitada uuenenud digitaalse taotlusvormi kaudu.
- Jätkasime töötajate regulaarset koolitamist ja panustamist nende isiklikku arengusse, pöörates endiselt erilist tähelepanu kvaliteedi tõstmisele ja kulusäästlike (*lean*) töömeetodite rakendamisele.
- Korraldasime esmakordselt ülepangalise kliendikogemuse superstaaride konkursi, et tunnustada ja tänada kolleege, kes iga päev pakuvad meie klientidele erakordset kliendikogemust.

Tihedas konkurentsisis osutus võitjaks Läti klienditeenindusspetsialist **Zane Bērziņa**.

- Võtsime Lätis esmakordselt kasutusele uue kõnekeskuse kõnede professionaalsuse hindamise tööriista, mis annab kliendile võimaluse kohe peale kõnet hinnata töötaja professionaalsust.
- Teenindasime uusi kliendisegmente oma uute toodetega: kodulaenuga Leedus ja Lätis, autoliisinguga Leedus, täiendatud krediidikontoga Rootsis, refinantseerimislaenuga Soomes, tarbimislaenuga Bulgaarias, ärikliendi liisinguga Lätis ja Eestis ning põllu- ja metsamaa laenuga Eestis.
- Võtsime kõikides riikides kasutusele uued kodulehed, seejuures pidades silmas kasutuslihtsust ja -mugavust.

Kliendikogemuse jälgimine ja mõõtmine

Jälgime klientide tagasisidet regulaarselt ja süstemaatiliselt. Nii tuvastame meie teenuste tugevused ja nõrkused ning mõistame, kas meie poolt pakutav vastab kliendi ootustele. Tagasisidet analüüsidest saame teada, mis meie klientide lojaalsust suurendab ja mis mitte. Klientide rahulolu ja lojaalsuse suurendamine on oluline ka meie koostööpartneritele.

Kliendikogemuse mõõtmiseks:

- küsime klientidelt soovitusindeksi, probleemi lahendamise efektiivsus- ja rahuloluideksi kaudu regulaarselt tagasisidet kliendi ja panga erinevate kokkupuutepunktide kohta (2021. aastal oli umbes 3000 vastajat kuus);
- mõõdame kliendisuhtluse efektiivsust kõnekeskuse statistika põhjal ning hindame töötajate individuaalset suhtlus kvaliteeti;
- uurime iga-aastase brändiuuringu abil Bigbanki brändi üldist positsiooni ja panga kuvandit kõigil turgudel, kus me tegutseme, ja võrdleme tulemusi konkurentidega (esinduslikus valimis osaleb umbes 1000 vastajat igas riigis);
- analüüsime klientide tagasisidet nende telefoni- ja meilisuhtlusele pangaga.

Nende meetoditega katame eri kliendigruppide klienditeekonna kõik peamised kokkupuutepunktid ja saame väärtuslikku tagasisidet meie klienditeeninduse, toodete ja hinnastamise kohta.

Kliendikaebused Bigbankis

Meile on tähtis iga klient. Tegelesime aruandeperioodil iga kaebusega ja analüüsime, mida saame teha paremini, et sarnase sisuga kaebus ei korduks. Kliendikaebusi esines kõikides Bigbanki üksustes ja neid menetleti eelkõige eesliinis. Kaebused, mille vältimine tulevikus eeldab suuremat tehnoloogilist arendustööd, edastatakse valdkonna juhile, kes otsustab edasise tegevuskava üle.

Vastutustundlik klienditeenindus

Vastutustundlik klienditeenindus on kvaliteetse kliendisuhte alus. See väljendub eelkõige kuues aspektis.

1. Suhtleme kliendiga proaktiivselt – teavitame klienti enne tootelepingu sõlmimist sellega kaasnevatest kohustustest ja võimalikest riskidest.
2. Tagame väga hea klienditeeninduse kvaliteedi – kontrollime kliendisuhtluse kvaliteeti kehtestatud kvaliteedimudeli ja teenindusstandardi alusel. Oma töötajate teadmiste parandamiseks korraldame neile koolitusi, pakume arenguvõimalusi ning kontrollime regulaarselt nende teadmisi.
3. Uurime ja analüüsime süstemaatiliselt kliendikogemust – klientide tagasiside põhjal saame ennetada potentsiaalseid probleeme.
4. Hoiaime kaebustel ja probleemidel pidevalt silma peal – järgime kaebuste käsitlemise protseduuri ja vajadusel teeme oma toodetes, teenustes ja protsessides muudatusi.
5. Täidame klientidele antud lubadusi ja jagame tõhusalt informatsiooni – reageerime klientide küsimustele ja vajadustele kiiresti.
6. Anname laenu vastutustundlikult – jagame piisavalt informatsiooni ja ennetame koos kliendiga tema võimalikku makseraksustesse sattumist.

Kliendikogemuse peegeldus klientide tagasisidest

Panga strateegia elluviimisel oleme teinud palju tööd parema kliendikogemuse pakkumiseks ja kliendilojaalsuse suurendamiseks. Jätkasime kliendikeskseid tegevusi ka 2021. aastal ning meie klientide lojaalsus ja usaldus tõusis kõrgemale tasemele kui kunagi varem.

Kogusime klientidelt regulaarselt tagasisidet meie teenuste ja toodete kohta. Nagu varemgi, kiitsid kliendid meid järgmiste märksõnadega: professionaalsus, sõbralikkus, kiirus, mugavus ja head lepingutingimused.

Kliendikogemust hindame soovitusindeksi mõõdiku abil, mis näitab klientide lojaalsust ettevõtte suhtes. Üldine soovitusindeks taas tõusis: võrreldes 2020. aasta keskmise tulemusega tõusis 2021. aasta keskmine tulemus pangas kokku 16%. See on märkimisväärne tõus, mille oleme saavutanud toodete ja teenuste järjepideva täiustamisega vastavalt klientidelt saadud tagasisidele. Riikide lõikes tegi 2021. aastal suurima tõusu soovitusindeks Soomes (+37%), Lätis (+22%) ja Eestis (+15%). Klientide lojaalsuse tase on endiselt kõrgeim vahetult pärast lepingu allkirjastamist.

Bigbanki visioon on olla enim soovitud digitaalse finantsteenuse pakkuja oma tegevusriikides. 2021. aastal klientidelt saadud tagasiside põhjal saame järeldada, et oleme astunud selle visiooni elluviimisele tubli sammu lähemale. Aitäh kõikidele Bigbanki töötajatele ja klientidele!

BIGBANK KUI VASTUTUSTUNDLIK TÖÖANDJA

Bigbanki üks olulisim strateegiline eesmärk on hoida head mainet ettevõtte ja tööandjana. Soovime arendada kaubamärgi mainet nii Kontserni sees kui ka väljaspool.

Inimõiguste teemadele pöörame tähelepanu oma väärtustes, eetikakoodeksis ja vihjeliini kommunikatsioonis.

- Väärtused: üks meie väärtusi on hoolivus – kuulame, mõistame ja toetame üksteist.
- Vihjeliin: see on Bigbanki halduskultuuri osa, mille eesmärk on toetada Bigbanki väärtusi ja kokkulepitud käitumisreegleid, soodustada avatust ja kaastöötajatega arvestamist.
- Eetikakoodeks: lisaks eelnimetatule on eetikakoodeksis kaetud töötajate sotsiaalne vastutus, Bigbanki roll vastutustundliku ettevõtteks, kes järgib seadusi kõigis riikides, kus me tegutseme; töötajate kohustus kohelda kõiki kolleege ja kliente võrdselt ja mitte diskrimineerida teist inimest rahvuse, soo, rassi, nahavärv, välimuse, usu või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu.

Väärtuste, vihjeliini ja eetikakoodeksi tutvustamine ja läbiarutamine on iga

juhi ülesanne ning kõigi uute töötajate sisseelamisprogrammi kohustuslik osa.

Lisaks eelnimetatule on töötajate õigused reguleeritud peale töölepingu ka meie töö sisekorra eeskirjas ning tasustamispoliitika ja tasustamis põhimõtete sisekordades.

- Töö sisekorra eeskiri: sisaldab teavet ületunnitöö, töölt puudumiste, puhkuse, tööreiside, tervise ja heaolu, töökeskkonna turvalisuse ja muude töötaja õigusi puudutavad teemade kohta.
- Tasustamispoliitika: loob raamistiku töö õiglaseks ja läbipaistvaks tasustamiseks Kontsernis. 2021. aastal täiendasime Kontserni tasustamispoliitikat kontrollmeetmetega, mille eesmärgiks on tagada, et järgitakse sooneutraalsuse põhimõtet ja et mees- ja naistöötajatele makstakse palka kriteeriumide alusel, mis on seotud töötaja või materiaalsete riskide võtja võimete, pädevuse, kvalifikatsiooni, kogemuste ja teadmistega.
- Tasustamis põhimõtted: annavad selged juhised töö õiglaseks ja läbipaistvaks tasustamiseks Kontsernis. Muu hulgas on tasustamis põhimõtete sisekorras määratletud panga poolt pakutavad hüved, millele on õigus kõigil meie töötajatel.

2021. aastal täpsustasime võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise põhimõtteid asjakohastes sisekordades. Oleme veendumusel, et sooline võrdõiguslikkus pole mitte ainult põhiline inimõigus, vaid ka rahuliku, jõuka ja jätkusuutliku maailma vajalik alus. Uuele töökohale kandideerija sobivuse hindamisel lähtume sisekorras sätestatust, sh kandidaadi haridusest, oskustest ja varasemast töökogemusest.

2021. aastal suurendasime oma meeskonna mitmekesisust, tasakaalustades muu hulgas eri vanuserühmade osakaalu. Töötajate töö- ja eraelu tasakaalustamiseks pakume vajadusel paindlikku võimalust töötada kodukontorist ja/ või osaleda töökohtumistel videokonverentsi kaudu. Tegime seda juba enne COVID-19 piirangute kehtestamist ja piirangute ajal ning teeme seda ka pärast piirangute lõppemist.

ÜRO tegevuskava 2030 näeb ette tööohutuse

tagamise kõigile töötajatele. 2021. aastal pöörasime taas rohkem tähelepanu töötajate terviseteadlikkuse tõstmisele. Jagasime teavet selle kohta, kuidas töötajad saavad ennast kaitsta viirushaiguste vastu, ning nägime palju vaeva, et pakkuda teavet ja tuge töötajatele kodukontoris optimaalsete töötingimuste loomiseks ning teadvustada vaimse tervise eest hoolitsemise olulisust.

ÜRO tegevuskava 2030 seab eesmärgi saavutada suurem majanduslik tootlikkus, kasutades mitmekesistamist ja tehnoloogia uuendamist. Aastatel 2017–2020 lansseerisime oma uue infosüsteemi Nest. Lisaks kasvuplaanide toetamisele toetab uus infosüsteem tarkade töökohtade loomist, ettevõtlust, loovust ja innovatsiooni ning finantsteenuste kättesaadavamaks tegemist.

Meie strateegia aastateks 2017–2021 nägi ette orgaanilise kasvu tänu kiirele reageerimisele turu vajadustele, uute toodete turuletoomise, uue infosüsteemi juurutamise ning töötajate digitaalse taibukuse parandamise. 2021. aastal tegime suuri edusamme kõigi nende strateegiliste eesmärkide täitmisel, sealhulgas mitmekesistasime töökohtade profiile, vähendades korduvate ja triviaalsete tööülesannete osakaalu ja võimaldades töötajatel rohkem panustada loovust ja innovatsiooni vajavatesse teemadesse.

Bigbankis vastutab töötajatele pakutavate teenustega seotud Kontserni tasandi regulatsioonide kehtestamise ning nendega seotud järelevalve ja aruandluse eest tugiteenuste valdkonna juht.

2021. aasta lõpu seisuga oli Bigbankis 464 töötajat, sh 279 Eestis, 70 Lätis, 82 Leedus, 17 Soomes, 8 Rootsis ja 8 Bulgaarias. Aasta keskmine täistööajaga töötajate arv oli 412.

VASTUTUSTUNDLIK TEGEVUS

Viimastel aastatel oleme teadlikult juhtinud oma vastutustundlikku tegutsemist, analüüsides peamisi sidusrühmi, suurendades oma tegevusega ühiskondlikku kasu, arendades panga töötajaid ja töökeskkonda ning juhtides panka lähtuvalt väärtusest, mis on olulised meie peamistele sidusrühmadele.

Usume, et jätkusuutlikkusele orienteeritud mõtlemisviis, plaanid ja tegutsemine toovad edu kogu ühiskonnale tervikuna.

Bigbank väärtustab kõrgelt sotsiaalset panust ja eetilist käitumist ning tegutseb lähtuvalt vastutustundlikkuse põhimõttest kooskõlas seaduste ja hea tavaga. Eeltoodu rakendamiseks Bigbanki igapäevatoosse oleme koostanud eri valdkondade poliitikad ning protseduurireeglid, millest lähtutakse igapäevatöö korraldamisel ja juhtimisotsuste vastuvõtmisel.

Järgime oma äritegevuses kõiki laenamisega seotud reegleid, juriidilisi nõudeid ning häid tavasid, sh vastutustundliku laenamise põhimõtteid. Nii tagame, et väljaantav krediit vastab meie kliendi vajadustele ning oleme selle kujundanud sellisel viisil, et klient suudab selle kokkulepitud tingimustel tagastada.

Meie eesmärk on tõsta tarbijate teadlikkust krediittoodete olemusest ning laenamisega kaasnevatest riskidest. Nii saab tarbija teha teadlikke ja vastutustundlikke otsuseid ning valida pakkumine, mis võtab arvesse tema personaalseid eelistusi ning vajadusi. Rõhutame alati, et laenamisse ei tohi suhtuda kergekäeliselt ning laenuvajadus tuleb hoolikalt läbi kaaluda. Samuti soovime klientidel alati võtta laenupakkumine mitme teenusepakkuja käest, et leida enda jaoks parim võimalus. Läheneme igale kliendile personaalselt ning püüame leida just talle sobivamaid lahendusi – ka siis, kui klient on laenu tagasimaksetega raskustesse sattunud.

Vastutustundlik laenamine, selle teadvustamine ja üldine finantshariduse edendamine on meile esmatähtis. Koostöös teiste Eesti juhtivate pankadega panustame sellesse Eesti Pangaliidu finantsharidus- ja kommunikatsioonitoimkonna igapäevase tegevuse kaudu. Samuti osaleme FinanceEstonia liikmena aktiivselt Eesti finantsteenuste keskkonna kujundamisel ja finantstehnoloogia arendamisel. Osaleme selles organisatsioonis, sest soovime, et finantsteenuste turul oleksid mitmekesised teenused ja mõistlik regulatsioon.

Bigbanki prioriteediks kliendi teenindamisel on muuhulgas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine ning kõikide

asjakohaste nõuete rakendamine, eesmärgiga vähendada Eesti finantssektori kuritegelikul eesmärgil ärakasutamise tõenäosust, vähendada süsteemseid riske ning suurendada finantssektori stabiilsust, usaldusväärsust ning läbipaistvust.

MAJANDUSTEGEVUS

Bigbank on edukas kasvule suunatud rahvusvaheline krediidiasutus, kelle jaoks on kõige tähtsam klientide heaolu. Uue viieaastase strateegia (2022–2026) kohaselt soovib Bigbank hoida omakapitali tootlust üle 20%. Selline kasumlikkuse tase võimaldab Kontsernil kasvada ilma täiendavate esimese taseme omavahendite kaasamiseta. Eelmisel strateegiaperioodil (2017–2021) laoti tugev alus Bigbanki edasisele kasvule, seda nii tugeva meeskonna loomise ja hoidmise kui ka jõudsa tehnoloogilise arengu kaudu, mis kajastub peamiselt investeringutes Kontserni enda pangandustarkvarasse Nest. Juba 2021. aasta tulemused näitasid, et valitud suund toob edu. Ka 2022. aastal ja pärast seda ootab Bigbank tegevusmahtude olulist kasvu ja samal ajal kasumlikkuse eesmärgi täitmist. Uue suundumusena Kontserni tegevuses kasvas 2021. aastal märkimisväärselt korporatiivklientide laenude ja eraisikute kodulaenude osakaal kogu laenuportfellis. 2022. aastal on oodata sama trendi jätkumist.

Bigbanki missioon on pidevalt parandada inimeste elujärge, pakkudes neile sujuvaid finantsteenuseid. Seda soovitakse teha kaasaegse ja automatiseeritud tooteportfelli abil, mis on aasta-aastalt laienenud ja mis plaanikohaselt laieneb ka tulevikus.

Bigbank ei ole börsil noteeritud ja avalikud reitinguagentuurid meid ei hinda. Sellest hoolimata peame oluliseks läbipaistvust ja nõuetekohast aruandlust. Lähtume avalike aruannete koostamisel põhimõttest, et lugejal peab neist kasu olema.

Oleme kehtestanud hanke- ja allhanketegevuste korraldamiseks vajalikud sisekorraeskirjad ning valime hoolikalt oma äri- ja koostööpartnereid, sh tarnijaid ja teenusepakkujaid.

Bigbanki dividendipoliitika näeb ette, et dividendide väljamaksmise eeltingimuseks

on kõigi regulatiivsete tingimuste täitmine. Kontsern võib maksta igal kalendriaastal auditeeritud puhaskasumist dividendidena välja vähemalt 3 miljonit eurot, kaasa arvatud tulumaks, kuid mitte rohkem kui 6 miljonit eurot. Dividendisumma, mis maksti välja 2019. ja 2020. aasta eest, oli 6 miljonit eurot (2021. aasta eest makstakse arvatavasti samuti välja 6 miljonit eurot).

KESKKOND

Teeme pidevaid pingutusi, et leevendada oma tegevuse mõju looduskeskkonnale. Ka uue strateegiaperioodi üheks põhimõtteks on, et Bigbank võtab kliimanetraalsuse eesmärgi mitte piirangu, vaid võimalusena. See tähendab, et järgmise viie aasta jooksul on Kontsernilt oodata samme kliimanetraalsuse poole püüdlemisel ja kestliku maailmavaate edendamisel oma tegevuse ja tooteportfelli kaudu.

Oma igapäevases majandustegevuses lähtub Kontsern võimalikult väikese keskkonnajalajälje põhimõttest. Vähendame jätkuvalt töölahetusi ja asendame neid videokoosolekutega. Digitaalse pangana kasutame järjest vähem paberit. Kasutame riistvara maksimaalselt ja hoiame selle energiakulu kontrolli all. Näiteks on töötajate lauaarvutitesse paigaldatud programm, mis vähendab oluliselt masinate elektritarbimist öisel ajal ja nädalavahetuseti, kui neid keegi ei kasuta. Lisaks sorteerime prügi vastavalt haldajate pakutavale võimalusele. Näiteks C-energiamärgisega Tartu kontoris seadsime üles prügi liigiti kogumise konteinerid.

Tegeleme jätkuvalt protsesside optimeerimisega peamiselt kolme meetodika abil:

- agiilne arendus: tagab lühikesed arendustsüklid ja pideva parenemise;
- LEAN: vähendab raiskamist, aitab protsesse standardida ja kliendile suurimat väärtust pakkuda;
- „*The 4 Disciplines of Execution*“ („4 reeglit eesmärkide elluviimiseks“): aitab kogu organisatsioonil eesmärkidele keskenduda.

VASTUTUSTUNDLIK MAKSUSTAMINE

Eesti Maksumaksjate Liidu (EML) liikmena oleme maksumaksjate huvide ja õiguste eest seisnud juba alates 1995. aastast. EML-i liikmeks olemine aitab tagada, et oleme maksuteemadega alati kursis. Toetame EML-i tegevust, aidates jälgida, et maksuseadused oleksid õiglased ja arusaadavad, et maksukoormus oleks optimaalne, et maksuhaldur tegutseks ausalt ja professionaalselt ja et maksumaksja raha kasutataks sihipäraselt.

Tegutseme filiaalide kaudu viies Euroopa riigis, kus oleme kohaliku maksumaksjana registreeritud ja maksame kõikides oma tegevusriikides kõiki meile kohalduvaid makse korrektselt ja õigeaegselt ning järgime seadusi.

KOGUKOND JA ÜHISKOND

Usume Bigbankis, et igaüks meist saab aidata kaasa ümbritseva maailma paremaks muutmisele. Oleme pühendunud ja järgime oma igapäevases tegevuses vastutustundliku laenamise põhimõtteid, panustame aktiivselt finantshariduse edendamisesse kõikidel oma tegevusturgudel ning toetame ühiskondlikult olulisi ettevõtmisi sponsorluse ja heategevuse kaudu.

Pangana teame ja tunnetame oma rolli kogukonnas ning panustame selle edendamisse. Peame oluliseks tervislikke eluviise, vaimu harimist ja kogukonna jätkusuutlikkust. Seetõttu toetame heategevus- ja sponsorlusprojektidega juba aastaid kultuuri, sporti, noori ning paljulapselistele peredele suunatud tegevusi.

SPONSORLUS JA HEATEGEVUS

Bigbanki olulisemad ja silmapaistvamad toetustegevused 2021. aastal olid järgmised:

Võrkpalli toetamine. Alates 2012. aastast on Bigbank Eesti võrkpallimeeskonna **Bigbank Tartu** nimisponsor ning alates 2018. aastast ka naiskonna **Tartu Ülikool/Bigbank** nimisponsor. 2021. aastal pikendasid Bigbank AS ja võrkpalliklubi SK Duo koostööd, sõlmides uue kolmeaastase sponsorlepingu summas 500 000 eurot.

Meie aastaid kestnud koostöö eesmärk on panustada võrkpalli ja Eesti spordi arengusse. Oleme uhked, et meie koostöö ajal on Eesti võrkpallis toimunud tohutu areng. Selle aja jooksul on Eesti rahvusmeeskond mitmel korral kvalifitseerunud Euroopa meistrivõistlustele võrkpallis.

Bigbank Tartu tuli 2021. aastal seitsmeaastase pausi järel taas Eesti meistriks. Ühtlasi saavutati Eesti karikavõistluste esikoht ja Balti meistrivõistlustel tubli neljas koht. Lisaks osales Bigbank Tartu esimest korda klubi pikas ajaloos Euroopa tugevaimas võrkpallisarjas Meistrite liigas, kus mängiti kaks vooru ja pääsust põhiturniirile jäi puudu õige napilt.

Tartu Ülikooli/Bigbanki naiskond saavutas Eesti karikavõistlustel esikoha ja nii Eesti meistrivõistlustel kui ka Balti meistrivõistlustel kolmanda koha.

Suure tänu ja uhkusega võttis Bigbank vastu Kultuuriministeeriumi ja Eesti Olümpiakomitee (EOK) välja antud aunimetuse „Spordisõber 2021“.

Bigbanki suurperepäev. Alates 2005. aastast teeme koostööd Eesti Lasterikaste Perede Liiduga, et pakkuda suurperedele, kus on neli või rohkem last, võimalust veeta üks eriline ja lõbus päev. Lisaks tunnustame igal aastal ühte tublit ja tegusat Eesti peret, kes on olnud kogukonnale heaks eeskujuks, aasta suurpere tiitli ning auhinnaga. 2021. aastal valiti aasta suurpereks viielapseline perekond Gužov Vihterpalust, kes pälvis Bigbanki 10 000-eurose preemia.

Bigbank Eesti juhi Jonna Pechteri sõnul on 10 000-eurose auhinna eesmärk aidata teha teoks suure pere väikesed või ka suuremad unistused, võimaldades näiteks lastel tegeleda soovitud huvitegevusega.

Aasta suurpere kuulutati 2021. aastal välja juba kaheteistkümnendat korda. Tänavu osales konkursil 68 peret üle Eesti.

Bigbank hoolib keskkonnast. 2021. aasta juunis andis Eesti Uuskasutuskeskus esmakordselt kasutusse rändkogumiskastid, mis on uus ja mugav võimalus korraldada liigseks muutunud heas korras asjade kogumist organisatsioonides. Eesti ettevõtetest

esimesena jõudsid kogumiskastid Bigbanki Tallinna ja Tartu kontorisse. Paljud Bigbanki töötajad usuvad taaskasutusse, seetõttu täitusid kogumiskastid kiiresti.

Loomade varjupaiga heategevuskampaania.

Kaheksandat aastat järjest korraldasime Lätis heategevusliku sotsiaalmeediakampaania #Bigbankannetab. Projekti eesmärk on suurendada ühiskonna teadlikkust loomade heaolu murekohtadest ja pakkuda äärmiselt vajalikku tuge kohalikule loomade varjupaigale nimega Labās mājas. Nimelt kutsusime sotsiaalmeedia kasutajaid sotsiaalvõrgustikes Facebook ja Instagram üles avaldama pilte endast oma lemmikloomadega ja kasutama seejuures teemaviidet #Bigbankannetab. Iga postitatud pildi eest toetasime varjupaika 1 euroga. 2021. aastal kogusime kokku 4000 eurot, mis läks varjupaiga ligi 1000 m² suuruse ala küttekulude katmiseks talveperioodil.

Vabatahtlik teenistus Päästearmee annetuskampanias.

„Jõulupaja“ nime kandev kampaania on iga-aastane korjandus, mida korraldab Soome Päästearmee vähekindlustatud perede toetamiseks ja abistamiseks. Pajakujulised anumad tänavatel on olnud abistamise sümboliks kogu Päästearmee pea 130-aastase ajaloo vältel ning sellest on saanud Soome jõulutraditsiooni silmapaistev osa. Pajakujulised kogumispunktid asuvad üle Soome ja sinna saavad inimesed annetusi tuua. Lisaks rahale kogutakse ka riideid ja mänguasju. Meie Soome filiaali töötajad panustasid korjandusse, aidates annetusi vastu võtta viiel jõulueelsel päeval mitmes vahetuses.

KUULUMINE ORGANISATSIOONIDESSE

Bigbanki strateegia kohaselt on meie eesmärk saavutada hea rahvusvaheline maine ja tuntus väärtusliku finantspartnerina. See tähendab ka osalemist kutseorganisatsioonide tegevuses ja panustamist nende töösse.

Bigbank on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja FinanceEstonia pikaajaline liige. Bigbank on ka Eesti Pangaliidu liige ja osaleb aktiivselt liidu tööühmade tegemistes. Lisaks kuulub Kontsern Eesti Infotehnoloogia

ja Telekommunikatsiooni Liitu ja Eesti Liisingühingute Liitu.

Bigbanki osaleb arveldussüsteemis SWIFT (üleilmne pankadevahelise finantstelekommunikatsiooni ühing) ja eurosüsteemi piiriüleses arveldussüsteemis TARGET2 (üleeuroopaline automatiseeritud reaalaegne kiirmaksete arveldussüsteem). Bigbank on liitunud kaudse osalejana SEPA (ühtse euromaksete piirkonna) maksete ja välkmaksete süsteemiga.

Tulemuslikkus

Oleme jätkusuutlikult tulemuslik tänu oma pühendumusele, teadmistele ja professionaalsusele.

Simon Werner Schneider
Piiriüleste teenuste üksuse juht

Ühingujuhtimise aruanne

Bigbank AS lähtub oma tegevuses proportsionaalsuse põhimõtet järgides Finantsinspektsiooni soovituslikust juhendist „Hea ühingujuhtimise tava“ (edaspidi HÜT), mis on mõeldud eelkõige börsiettevõtetele ning laia aktsionäride ringiga ettevõtetele.

Krediidiasutusena allub Bigbank AS Finantsinspektsiooni järelevalvele. Lisaks muudele õigusaktidele reguleerib Kontserni tegevust krediidiasutuste seadus, kus on sätestatud nõuded Kontserni juhtkonnale, juhtimisele ning aruandlusele. Kontserni juhtorganid on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Allpool on antud ülevaade Bigbank AS-i juhtimisest ning toodud välja HÜT-i soovitusel, mida praegu ei järgita, koos vastavate selgitustega. Enamik selgitusi on seotud Bigbank AS-i aktsionäride struktuuri ning sellest tulenevate iseärasustega.

ÜLDKOOSOLEK

Aktsionäride üldkoosolek on Bigbank AS-i kõrgeim juhtimisorgan. Üldkoosoleku pädevus tuleneb õigusaktidest ja Bigbank AS-i põhikirjast.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korralisest üldkoosolekust tuleb teatada aktsionäriale vähemalt kolm nädalat enne üldkoosolekut ning erakorralisest üldkoosolekust vähemalt üks nädal enne üldkoosolekut. Teade üldkoosoleku kohta saadetakse aktsionäridele tähtitud kirjaga aktsiaraamatusse kantud aadressil. Üldkoosoleku teate võib edastada ka lihtkirjaga, elektrooniliselt või faksi teel, kui kirjale või faksile on lisatud teatis dokumendi kättesaamise kinnituse viivitamatu tagastamise kohustuse kohta. Bigbank AS-i aktsionäridel on õigus otsuseid vastu võtta ilma üldkoosolekut kokku kutsumata.

2021. aastal toimus üks korraline ja viis erakorralist aktsionäride üldkoosolekut.

Bigbank AS ei täida HÜT-i punkti, mis soovitab üldkoosoleku kokkukutsumise teates näidata

aadressi, kuhu aktsionär saab saata küsimusi päevakorras nimetatud teemade kohta (punkt 1.1.1). Samuti ei täida Bigbank AS HÜT-i punkte, mis soovivad üldkoosoleku kokkukutsumise teate avaldada veebilehel (punkt 1.2.1), esitada üldkoosoleku kokkukutsumisel põhjendused ja selgitused nende päevakorras olevate teemade kohta, mille sisuks on olulised muudatused (punkt 1.2.2), avaldada üldkoosoleku päevakorraga seotud oluline teave veebilehel (punkt 1.2.3) ning avaldada nõukogu ja aktsionäride ettepanekud päevakorras olevate teemade kohta veebilehel (punkt 1.2.4).

Eespool mainitud nõuded ei ole Kontserni jaoks asjakohased, kuna sel on vaid kaks aktsionäri, kes kuuluvad mõlemad nõukogusse ja on seeläbi jooksvalt kursis Kontserni tegevusega.

Bigbank AS täidab osaliselt HÜT-i punkti 1.3.2., mille kohaselt osalevad üldkoosolekul juhatuse liikmed, nõukogu esimees ning vajadusel nõukogu liikmed. Nimetatud isikute osalemine üldkoosolekul sõltub koosolekul otsustatavatest küsimustest. Bigbank AS ei tee üldkoosoleku jälgimist võimalikuks sidevahendite kaudu (punkt 1.3.3), kuna kõigil aktsionäridel on võimalik hääletada päevakorras olevates küsimustes elektrooniliselt.

JUHATUS

Bigbank AS-i juhatuse ülesanded on reguleeritud Bigbank AS-i põhikirja, äriseadustiku ja krediidiasutuste seadusega. Bigbank AS-i juhatus teeb igapäevaseid juhtimisotsuseid, võttes arvesse panga ja aktsionäride huve, ning tagab ettevõtte jätkusuutliku arengu vastavalt püstitatud eesmärkidele ja nõukogu poolt kinnitatud strateegiale.

Juhatus liikmed valib ning juhatuse esimehe nimetab nõukogu. Juhatus liikmete sobivuse hindamisel lähtub Bigbank AS sisekorras sätestatust, seal hulgas juhtorganite liikmete haridusest, oskustest ja varasemast töökogemusest. Juhatus liikme ametisse

nimetamisel määratleb nõukogu tema vastutusvaldkonna ja volitused juhatuse liikmega sõlmitavas ametilepingus. Juhatuse liikme volituste tähtaeg on kolm aastat ja lubatud on juhatuse liikme tagasivalimine. Juhatuse töötab välja Bigbank AS-i strateegia ja eelarve, mis esitatakse nõukogule kinnitamiseks.

Bigbank AS-i juhatuse on neljaliikmeline (vastavalt põhikirjale kolm kuni viis liiget):

- **Martin Länts** – juhatuse esimees
- **Sven Raba** – juhatuse liige
- **Mart Veskimägi** – juhatuse liige
- **Argo Kiltsmann** – juhatuse liige

Juhatuse liikmed esitavad kord aastas majanduslike huvide deklaratsiooni. Seisuga 31. detsember 2021 on Kontserni emaettevõtte juhatuse liikmed esindatud tütarettevõtte juhtorganis järgmiselt:

- Argo Kiltsmann – Baltijas Izaugsmes Grupa AS-i nõukogu esimees
- Martin Länts – Baltijas Izaugsmes Grupa AS-i nõukogu liige
- Mart Veskimägi – Baltijas Izaugsmes Grupa AS-i nõukogu liige

Juhatuse liikmete tasustamise põhimõtted on kirjeldatud käesoleva aruande punktis „Juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise põhimõtted“. 2021. aastal ei järginud Bigbank AS HÜT-i punkti 2.2.7, mis näeb ette juhatuse liikme hüvede ja preemiasüsteemide avaldamist veebilehel ja käesolevas aruandes ning juhatuse liikmete tasustamisepõhimõtete tutvustamist üldkoosolekul. Bigbank AS on majandusaasta aruandes regulaarselt avaldanud koondteabe Kontserni juhatusele makstud tasude kohta ning tehingud seotud osapooltega on esitatud lisas 31.

NÕUKOGU

Bigbank AS-i nõukogu tegevus on reguleeritud Bigbank AS põhikirja, äriseadustiku ja krediitiasutuste seadusega, kus on sätestatud nõuded nõukogu liikmetele, nõukogu ja

juhatuse koostööle ning nõukogu kehtestatud kontrollimehhanismidele.

Nõukogu ülesandeks on Bigbank AS-i juhatuse tegevuse korrapärane kontrollimine. Nõukogu annab juhatusele tegevusjuhiseid Bigbank AS-i juhtimise korraldamisel ja osaleb oluliste Bigbank AS-i tegevust puudutavate otsuste tegemisel. Nõukogu tagab koostöös juhatusega panga tegevuse pikaajalise planeerimise. Nõukogu töö korraldab nõukogu esimees, kelle valivad nõukogu liikmed endi hulgast.

Nõukogu liikmed valib üldkoosolek kaheks aastaks. Bigbank AS-i nõukogu on viieliikmeline (vastavalt põhikirjale viis kuni seitse liiget):

- **Parvel Pruunsild** – nõukogu esimees
- **Vahur Voll** – nõukogu liige
- **Andres Koern** – nõukogu liige
- **Juhani Jaeger** – nõukogu liige
- **Raul Eamets** – nõukogu liige

2021. aastal toimus viis korralist nõukogu koosolekut ja 23 korral võeti otsused vastu elektrooniliselt. Kõik nõukogu liikmed on 2021. aastal osalenud vähemalt pooltel koosolekutel.

Üldkoosolek otsustab nõukogu tasustamise. Nõukogu liikmete tasu koosneb põhitasust. Bigbank AS ei pea vajalikuks HÜT-i punkti 3.2.5. kohaselt avaldada üksikasjalikku teavet igale nõukogu liikmele määratud tasu suuruse kohta, kuna nõukogu tasude mõju Kontserni finantstulemustele ei ole oluline. Tehingud seotud osapooltega on esitatud lisas 31.

Bigbank AS-i nõukogu viiest liikmest kaks on aktsionärid, kellest kumbki omab 50% aktsiatest. Bigbanki hinnangul ei too see seotus siiski kaasa märkimisväärset riski huvide konflikti tõttu Bigbank AS-ile kahjulike otsuste tegemiseks ning tagatud on nõukogu sõltumatus. Ülejäänud nõukogu liikmed on HÜT-i punkti 3.2.2. kohaselt sõltumatud.

AUDITIKOMITEE

Auditikomitee on nõukogu poolt moodustatud tööorgan, kelle ülesandeks on nõustada nõukogu raamatupidamise, auditeerimise, riskijuhtimise, sisekontrolli ja siseauditi,

eelarve koostamise ja tegevuse seaduslikkuse küsimustes. Komitee jälgib ettevõtte majandusaasta aruande ja konsolideeritud finantsaruannete kohustusliku auditi protsessi ja välisaudiitori sõltumatust. Auditikomiteesse kuulub kaks liiget: komitee esimees on Raul Eamets ja liige Parvel Pruunsild. Komitee liikmed tasu ei saa.

2021. aastal toimus kuus auditikomitee koosolekut.

Bigbank AS ei avalikusta veebilehel nõukogu loodud komiteede olemasolu, ülesandeid, koosseisu ega kohta organisatsioonis (HÜT-i punkt 3.1.3). Arvestades, et auditikomitee on määratud nõukogu poolt, kuhu kuuluvad ka aktsionärid, ning et auditikomitee liikmed on valitud nõukogu liikmete hulgast, ei ole vastava informatsiooni avalikustamine veebilehel aktsionäride ega investorite huvides vajalik.

JUHATUSE JA NÕUKOGU KOOSTÖÖ

Juhatus ja nõukogu teevad Bigbank AS-i huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Koostöö aluseks on eelkõige avatud arvamustevahetus nii juhatuse ja nõukogu vahel kui ka juhatuse ja nõukogu siseselt. Bigbank AS-i juhatuse liikmed osalevad vähemalt kord kvartalis nõukogu koosolekutel, kus nõukogu vaatab muu hulgas üle Kontserni majandustulemused. Juhatuse liikmed on üldjuhul kutsutud ka muudele nõukogu koosolekutele, kus arutatakse Kontserni tegevusega seotud küsimusi.

Nõukogu ja juhatuse omavahelist tööjaotust on kirjeldatud Bigbank AS-i põhikirjas. Põhikirjas käsitlemata juhtudel lähtutakse Bigbank AS-i juhtimises eelkõige äriseadustiku sätetest. Bigbank AS-i juhtimise ja tegevusega seotud olulistest sündmustest teavitab juhatus nõukogu ka väljaspool koosolekuid, et tagada nõukogule vajaliku või olulise informatsiooni operatiivne edastamine. Teabe, mis eeldab otsuse tegemiseks piisavat ajavaru (nt aruannete heakskiitmisel), edastab juhatus nõukogu liikmetele enne nõukogu koosolekut. Juhatus lähtub Bigbank AS-i juhtimisel nõukogu antud strateegilistest juhustest ja arutab nõukoguga regulaarselt strateegilisi juhtimisküsimusi.

MITMEKESISUSE JA KAASAMISE POLIITIKA

Bigbank AS ei rakendanud 2021. aastal mitmekesisuse poliitikat, kuna peab nii juhtide kui ka töötajate valikul alati silmas Kontserni parimaid huve, lähtudes sh juhtorganite liikmete valimisel krediitiasutuste seaduses juhtorgani liikmetele sätestatud nõuetest ja valimiskorrast. Juhtorganite sobivuse hindamisel lähtub Bigbank AS vastavast sisekorrast, võttes muu hulgas arvesse juhtorganite liikmete haridust, oskusi ja varasemaid töökogemusi. Sobivuse hindamisel võetakse arvesse ka kandidaadi reputatsiooni, kogemusi, pädevusi ja oskusi, juhtimiskogemusi, juhtimisega seotud muid kriteeriume ning muid olulisi teadaolevaid asjaolusid. Samas järgib Kontsern põhimõtet hoiduda kandidaatide soolisest või muust diskrimineerimisest.

TEABE AVALDAMINE

Bigbank AS kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab aktsionäre kõikidest olulistest asjaoludest, kasutades selleks eelkõige e-posti. Bigbank AS avalikustab aruanded oma veebilehel. Kontserni majandusaasta aruanded ja vahearuanded avalikustatakse eesti ja inglise keeles, järgides seaduses sätestatud tähtaegu.

Bigbank AS ei avaldanud 2021. aastal finantskalendrit (HÜT-i punkt 5.2.), kuna aruandluse regulaarsus tuleneb muu hulgas krediitiasutuste seadusest. Samuti ei avaldanud Bigbank AS oma veebilehel analüütikute ja aktsionäride küsimustele antud vastuseid (punkt 5.5.) ega analüütikute, investorite ja pressiga kohtumiste aegu (punkt 5.6.), kuna see ei ole Bigbank AS-i tegevust, aktsionäride informeeritust ja nende kitsast ringi arvestades tarvilik.

FINANTSARUANDLUS JA AUDITEERIMINE

Bigbank AS avalikustab igal aastal majandusaasta aruande ja majandusaasta jooksul kvartaalsed vahearuanded, mis on avalikult kättesaadavad Bigbank AS-i kodulehel. Bigbank AS-i majandusaasta aruanne auditeeritakse.

Bigbank AS esitab aktsionäride üldkoosolekule juhatuse allkirjadega majandusaasta aruande. Erinevalt HÜT-i soovitusel nõukogu liikmed

majandusaasta aruannet ei allkirjasta. Nende seisukoht sisaldub nõukogu kirjalikus aruandes majandusaasta aruande kohta ning aruanne kiidetakse heaks nõukogu otsusega (HÜT-i punkt 6.1.1.). Samuti ei osale majandusaasta aruande kinnitamisel Bigbank AS-i audiitor (punkt 6.1.1.).

Audiitori nimetab aktsionäride üldkoosolek. Audiitori valikul arvestatakse audiitori pädevuse ja varasemate kogemustega finantsteenuste valdkonnas. Audiitor valitakse kuni viieks aastaks. Bigbank AS järgib audiitorite rotatsiooni põhimõtet. 2019. aasta sügisel korraldas juhatus audiitori hankekonkursi, mille tulemusena valiti välja KPMG Baltics OÜ (registrikood 10096082), kes nimetati 3. juunil 2020 tehtud aktsionäride otsusega Kontserni audiitoriks ja kellega sõlmiti kolmeaastane leping 2020.-2022. aasta majandusaasta aruannete auditeerimiseks. Juhtivaudiitor on Eero Kaup.

Aruandeperioodil ei informeerinud audiitor nõukogu talle teatavaks saanud olulistest asjaoludest, mis võivad mõjutada nõukogu tööd ja Kontserni juhtimist. Lisaks kohustuslikule auditile osutas audiitor aruandeaastal auditiväliseid teenuseid, mis on audiitortegevuse seadusega lubatud, sh tõlke- ja koolitusteenused ja muud teenused nagu tulumaksudeklaratsiooni täitmise konsultatsioon Rootsisis.

RISKIDE JUHTIMINE JA KONTROLL

Kontserni nõukogu teostab lõplikku järelevalvet Kontserni tegevuse üle. Nõukogu kehtestab üldised riskijuhtimise põhimõtted ja strateegia, mis on vajalikud Kontserni riskikorralduse nõuetekohaseks toimimiseks ja loob tingimused Kontserni vajadustele vastava sisekontrollisüsteemi kehtestamiseks.

Sisekontrollisüsteem on juhtimise abivahend, mida kasutatakse Kontserni kõigis tegevusvaldkondades ja mis on Kontserni sisemiste protsesside lahutamatu osa. Juhatus vastutab tõhusa sisekontrollisüsteemi kehtestamise ja toimimise eest. Vajadus kontrollimehhanismide järele ja nende ulatus sõltuvad riskide ulatusest ja olemusest. Juhatus peab tagama, et Kontserni

organisatsioon ja haldus on asjakohased ja et Kontserni tegevus vastab välimiste ja sisemiste eeskirjade nõuetele. Juhatus teavitab nõukogu regulaarselt Kontserni riskipositsioonis toimunud muutustest.

Riskikontrolliga tegelevate üksuste peamine eesmärk on kaitsta Kontserni finantsseisundit ja piirata võimalike negatiivsete sündmuste mõju Kontserni kapitalile, likviidsusele ja finantstulemustele.

Kontsern kasutab kolme kaitseliini mudelit, kus esimeseks kaitseliiniks on äriüksused ja filiaalid. Kõikide tasandite juhid vastutavad oma üksuse, filiaali ja valdkonna riskimehhanismide tõhusa toimimise eest. Teiseks kaitseliiniks on üksused, mis teostavad Kontserni riskijuhtimise üle järelevalvet: riskijuhtimise ja krediidiriski üksused ning vastavuskontrolli üksus. Kontserni siseauditi osakond annab sõltumatuid kindlustandvaid hinnanguid ja on kolmandaks kaitseliiniks.

Vastavuskontrolli üksus vastutab selle eest, et Kontsern täidaks kõigi talle kohalduvate õigusaktide nõudeid, sest õigusnormide eiramine võib kaasa tuua järelevalveorganite sanktsioone (sh äritegevuse piirangud, trahvid või täiendava aruandluse esitamise kohustus) ning finants- ja/või mainekahju. Vastavuskontrolli üksus rakendab ennetavaid meetmeid (teavitab, annab nõu, kontrollib, teeb järelkontrolli), mille eesmärgiks on tagada, et Kontsern täidab talle kohalduvaid nõudeid. Vastavuskontrolli üksus allub vahetult juhatussele.

Krediidiriski valdkond vastutab krediidiotsuste kinnitamise protsessi juhtimise ja tõhusa igapäevase krediidiriski juhtimise eest ning on teiseks kaitseliiniks krediidiriski võtmisel (vastutavad Kontserni krediidiriski juht ja kohalikud krediidiriski juhid). Kohalikud krediidiriski juhid annavad oma tegevusest regulaarselt aru riigipõhistele krediidikomiteedele, millel on õigus krediidiotsuseid tühistada ja kiita heaks laenuotsuseid, mille kinnitamine ületab madalamate tasandite volitusi. Kõige kõrgema tasandi otsuseid teeb Kontserni krediidikomitee, millel on krediidiotsuste suhtes lõplik vetoõigus. Kontserni krediidikomitee moodustab nõukogu. Krediidiriski valdkonna juht annab regulaarselt aru juhatussele.

Riskijuhtimise valdkonna ülesandeks on arendada ja rakendada Kontserni riskijuhtimise raamistikku; aidata riski omanikke ja juhtkonda riskide juhtimiseks ja hindamiseks vajalike protsesside ja kontrollimehhanismide väljatöötamisel; toetada ja jälgida riski omanike tegevust riskijuhtimise meetmete rakendamisel; sõltumatult tuvastada, hinnata ja jälgida riske ning esitada riskiaruandeid; anda riskijuhtimisalast nõu ja pakkuda töötajate riskiteadlikkuse suurendamiseks vajalikke koolitusi; tuvastada riskidega seotud probleeme.

Riskijuhtimise valdkonda kuuluvad üksused on operatsiooniriski kontrolli üksus, kvaliteedikontrolli üksus, finantskuritegude ennetamise üksus, infoturbe üksus ning riskiaruandluse ja finantsriskide kontrolli üksus. Riskijuhtimise valdkonna üksuste juhid teavitavad regulaarselt juhatust Kontserni riskiprofiilist ja muutustest riskitasemes.

Riskijuhtimise valdkonnas on finantskuritegude ennetamise üksuse ülesandeks tagada, et Kontsern täidab rahapesu ja terrorismi tõkestamise ning riikliku taustaga isikute seire kohustusi vastavalt õigusaktide ja sisekorraeskirjade nõuetele, ja aidata töötada välja kontrollimehhanisme pettuste avastamiseks ja ennetamiseks. Finantskuritegude ennetamise üksus annab vahetult aru juhatusele.

Lisas 3 on täpsemalt kirjeldatud riskijuhtimise eesmärgid ja põhimõtteid.

Siseauditi üksus on Kontserni struktuuriüksus, mis allub vahetult Kontserni nõukogule ja on seetõttu sõltumatu Kontserni juhatusest. Üksuse koosseisus töötab kaks siseaudiitorit ja siseauditi üksuse juht. Siseaudit on sõltumatu, objektiivne ja kindlustandev nõustamistegevus, mis on mõeldud selleks, et lisada Kontserni tegevusele väärtust ja muuta seda paremaks. Siseauditi üksus hindab süstemaatiliselt ja plaanipäraselt riskijuhtimise, valitsemise ja kontrolliprotsesside tõhusust ja tulemuslikkust. Siseaudit lisab väärtust, kui see on kooskõlas Kontserni strateegiliste eesmärkidega, keskendub olulistele äririskidele, tegutseb ennetavalt ja oskuslikult ning vastab sidusrühmade ootustele. Siseauditi

üksus tegutseb Kontserni nõukogu poolt kinnitatud põhimääruses sätestatud korra alusel. Siseauditi üksuse põhimääruses on kirjeldatud nõudeid siseauditi üksuse töötajate sõltumatusele ja professionaalsusele, nende volitusi, ülesandeid ja tegevuse ulatust ning kvaliteedi tagamise põhimõtteid. Siseauditi tööplaani kinnitab Kontserni nõukogu.

VIHJELIIN

Vihjeliin on osa Kontserni halduskultuurist ja selle eesmärk on toetada Kontserni väärtuste kandmist ja kokkulepitud käitumisreegleid, soodustada avatust ja kaastöötajatega arvestamist.

Töötajatel on võimalus teavitada pangasisesest ebasobilikust tegevusest, milleks võib olla nii vastuollu minemine Kontserni poolt kehtestatud üldiste käitumisreeglitega, sisemist töökorraldust reguleerivate protseduuridega kui ka seaduse rikkumised ja panganduse hea tava põhimõtete eiramine.

Vihjeliini haldab siseauditi üksuse juht, kes annab vahetult aru Bigbank AS-i nõukogule.

JUHATUSE LIIKMETE JA TÖÖTAJATE TASUSTAMISE PÕHIMÕTTED

Kontserni tasustamise poliitika kinnitab nõukogu ja selle eesmärgiks on tagada õiglane ning läbipaistev tasustamine, mis on kooskõlas kaalutletud ja tõhusate riskijuhtimispõhimõtetega ja aitab saavutada Kontserni pikaajalist eesmärki – saada klientide poolt enim tunnustatud finantsteenuse pakkujaks, kellel on tõhus riskijuhtimine ning kõrge maine tööandjana. Eesmärgiks on, et tasustamisotsused tagaksid jätkusuutliku väärtuse kasvu kõigi Bigbanki oluliste sidusrühmade, sh klientide, aktsionäride ja töötajate jaoks; edendada soovitud produktiivsust ja väärtuspõhist käitumist ning tagada, et tasustamisviis ei takista töötajaid ausalt, õiglaselt, läbipaistvalt ja professionaalselt käitumast, võttes arvesse klientide õigusi ja huve, ning hoida ära riski, et töötasu põhjustab liigset riskivõtmist ja huvide konflikt. Tasustamissüsteem tagab töötajate võrdse kohtlemise, sest tasustamisel lähtutakse

töötaja aasta vältel saavutatud tulemustest ja tööalasest arengust.

Nõukogu kinnitab Kontserni tasustamispoliitika ja vaatab selle üle iga aasta neljandas kvartalis või vastavalt vajadusele sagedamini. Poliitika kohaselt kinnitab juhatus tasustamispehimohtted, sh pehimohtted, millega kehtestatakse aasta tulemuslikkuse vötmehäitajad, hinnatakse töötajate tulemusi ja vaadatakse üle fikseeritud töötasu. Tasustamispehimohtted sisaldavad ka filiaali või üksuste tasandi tulemustasu kehtestamiseks vajalikke juhiseid. Filiaalide ja valdkondade töötajaid puudutavaid tasustamisotsuseid teevad filiaalide ja valdkondade juhid kooskõlas Kontserni poliitika ja reeglitega. Juhatus jälgib tasustamispehimohtete rakendamist ja küsib töötajatelt tagasisidet vähemalt kord aastas detsembris.

Tasustamise süsteemi keskseks pehimohtteks on tasakaal individuaalsete ja meeskondlike tulemuste saavutamise ning kvaliteetse riskijuhtimise vahel, mis arvestab kapitali piisavust, vajalikku likviidsust ning majanduskeskkonnas toimuvaid arenguid.

Kontserni poolt makstav tasu koosneb kahest osast:

- Fikseeritud tasu, sh
  - töölepingus fikseeritud igakuine pehitasu, mille suurus arvestab töötaja tööülesandeid ja pädevust ning mis vaadatakse üle kord aastas, võttes arvesse töötaja töötulemusi ja asukohariigi tööjõuturul valitsevaid trende;
  - Kontserni kõigile töötajatele kõikides riikides ja samal määral tagatud hüved, nagu näiteks sporditoetus, tasustatud vaba aeg tervise eest hoolitsemiseks, sünnitoetus jmt;
  - asukohariigi õigusaktidest või kollektiivlepingutest tulenevad tasud ja hüved.
- Muutuvtasu, sh
  - töötajaga eelnevalt kokku lepitud pehimohtetest ja Kontserni pikaajaliste eesmärkide saavutamisest sõltuv tulemustasu, mille saamine eeldab asjakohaste, mõõdetavate ja

tasakaalustatud kriteeriumide täitmist;

- objektiivsetest asjaoludest tulenev ja üldjuhul ühekordne tulemustasu, mis pehineb erakordsetel tulemustel ja / või töötaja kaasamisel, konkreetsete projektide ja muude sarnaste olukordade õigeaegse täitmise korral;
- lahkumistasu, mida makstakse töölepingu lõpetamisel. Kohaldatavates kohalikes õigusaktides sätestatud summade ületamine peab olema vastavuses töötaja töö tulemuslikkusega töösuhte ajal ja tasustada ei tohi pehendamatu riskivötmist. Lahkumishüvitise maksmisel peab Kontsern olema võimeline selgitama lahkumishüvitise pehjusteid, summa sobivust ja selle määramiseks kasutatud kriteeriume, sealhulgas seda, et see on seotud aja jooksul saavutatud tulemustega ja et sellega ei premeerita ebaõnnestumisi või väärkäitumist.

Tagamaks, et sisekontrolli töötajaid tasustatakse sõltumatult tegevustest, mille üle nad järelevalvet teevad, sätestab Kontserni tasustamispoliitika, et kontrollifunktsiooni täitvate töötajate tulemustasu pehineb kontrollitegevuse eesmärkide saavutamisel ega sõltu tema kontrolli all oleva valdkonna majandustulemustest.

Kontserni tasustamispoliitika näeb ette, et Kontsernil on õigus vähendada olulise riski vötmjale makstavat tulemustasu või peatada tulemustasu väljamaksmine või nõuda väljamakstud tulemustasu osalist või täielikku tagastamist, kui

- Kontserni üldised finantstulemused on võrreldes eelmise perioodiga märkimisväärselt halvenenud;
- oluline riskivötmja ei täida enam tulemuslikkuse kriteeriume või ei vasta krediidasutuse juhatus liikme või olulise riskivötmja suhtes õigusaktidega kehtestatud nõuetele;
- Kontsern ei täida enam usaldatavusnõudeid või kontserni riskid ei ole Kontserni omavahenditega piisavalt kaetud;
- tulemustasu on makstud andmete alusel, mis on hiljem osutunud märkimisväärses ulatuses ebatäpseks või valeks;

- oluline riskivõtja on osalenud krediidasutusele kahju tekitamises või vastutab tekkinud kahju eest.

Erandid on lubatud juhul, kui need on ette nähtud kohalike õigusaktidega.

Kontsern ei ole Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 146 mõistes määratletud suur krediidasutus ning kohaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL artikli 94 lõike 3 punktis a sätestatud erandit kõikide töötajate tasustamisele.

Eraldi tasustamiskomitee loomine ei ole vajalik ja töötasukomitee rolli täidab Bigbanki nõukogu, kelle kohustuste hulka kuulub Kontserni tasustamispoliitika kinnitamine ja järelevalve ning juhatuse liikmete, siseauditi töötajate ja oluliste riskivõtjate tasustamisega seotud otsuste tegemine. Nõukogu vaatab tasustamispoliitika üle vähemalt kord aastas. Poliitika ja sellega seotud kontserniüleste reeglite ettevalmistuse eest vastutab tugiteenuste valdkonna juht, kes esitab muudatusettepanekud Kontserni juhatusele, kes esitab asjakohased ettepanekud kinnitamiseks Kontserni nõukogule. Kontserni siseauditi üksus hindab iga-aastaselt tasustamise süsteemi rakendamist ja tutvustab tulemusi Kontserni nõukogule.

2021. aastal täiendasime Kontserni tasustamispoliitikat kontrollmeetmetega, mille eesmärgiks on tagada, et järgitakse sooneutraalsuse põhimõtet ja et mees- ja naistöötajatele makstakse palka kriteeriumide alusel, mis on seotud töötaja või materiaalsete riskide võtja võimete, pädevuse, kvalifikatsiooniga, kogemustega ja teadmistega.

Vastavalt seadusele on Bigbank AS määratlenud olulised riskivõtjad, kelleks on tippjuhtkond (nõukogu ja juhatuse liikmed); kontrollfunktsioonide eest vastutavad isikud; töötajad, kellel on oluline mõju Kontserni riskiprofiilile; ja ametikohad, kellele tasu on võrdne Kontserni juhatuse liikmete madalaima töötasuga või ületab seda. Enesehindamine toimub konsolideeritud tasemel, hõlmates kõiki panga filiaale ja tütarettevõtteid. Oluliste riskivõtjate nimekiri vaadatakse

üle vähemalt kord aastas või kui toimuvad Kontserni struktuurimuutused või luuakse uusi ametikohti, mis mõjutavad oluliste riskivõtjate nimekirja. Kontserni nõukogu kinnitab oluliste riskivõtjate nimekirja vähemalt kord aastas vastavalt juhatuse poolt esitatud ettepanekule. 2021. aastal oli nimekirjas 25 olulist riskivõtjat. Oluliste riskivõtjate fikseeritud tasu põhimõtted on samad, mis ülejäänud Kontserni töötajatel. Tulemustasu osakaal aasta kogutasust võib olla maksimaalselt 100% aasta jooksul teenitud fikseeritud tasust, mis tagab hoolikalt kaalutletud riskivõtmise. Kui muutuvtasu ületab 100% aasta jooksul teenitud põhipalgast, lähtutakse Eesti krediidasutuste seaduse nõuetest. Kontsernil on õigus kas osaliselt või täielikult loobuda tulemustasu maksmisest, vähendada selle suurust või nõuda välja makstud tulemustasu osalist või täielikku tagastamist juhul, kui Kontserni tulemused ei vasta seatud eesmärkidele.

2021. aastal oli Kontserni ja selle tütarettevõtete olulistele riskivõtjatele makstud töötasu (arvestamata sotsiaalmakse) summas 2,4 miljonit eurot, millest põhitasu moodustab 1,9 miljonit eurot ja tulemustasud 0,5 miljonit eurot. Lahkumishüvitisi aruandeaastal ei makstud. Tulemustasud, mis võtavad arvesse töötulemusi 2021. aastal, makstakse rahas ja määratakse järgneva finantsaasta esimese kvartali lõpus ning juhtkonna hinnangul on selleks moodustatud reserv 31. detsembri 2021 seisuga piisav. Määratud, ent väljamaksmata tulemustasusid, mis võtaksid arvesse töötulemusi 2021. aastal, aastalõpu seisuga ei olnud.

A black and white portrait of a man with glasses, smiling, wearing a dark suit and a patterned shirt. The background is a blurred cityscape. There are decorative teal lines: one curved line from the top left, and two intersecting curved lines in the lower right.

Julgus

Tervitame väljakutseid, võtame initsiatiivi, teeme nutikaid otsuseid ja oleme vastutustundlikud.

Kaido Kariste
Andmelao üksuse juht

Kontserni raamatupidamise aastaaruanne

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

<i>(miljonites eurodes)</i>	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Varad			
Nõuded keskpankadele	5	78,7	48,3
Nõuded pankadele	5	37,2	27,1
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid	6	45,3	45,8
Nõuded klientidele	7,8	896,2	577,7
Muud nõuded ja varud	9	2,7	1,2
Ettemakstud kulud ja maksud	10	1,5	1,2
Materiaalne põhivara	11	20,9	4,4
Kinnisvarainvesteeringud	12	41,6	27,2
Immateriaalne põhivara	13	27,0	24,2
Müügiks hoitavad varad		-	0,7
Varad kokku		1 151,1	757,8
Kohustised			
Võlgnevus keskpankadele	14	36,5	36,5
Klientide hoiused	15	898,3	547,5
Allutatud võlakirjad	30	15,0	5,0
Rendikohustis	16	1,8	2,1
Eraldised		0,3	1,5
Ettemakstud tulud ja maksuvõlad	17	1,9	1,0
Muud kohustised	18	11,2	7,9
Kohustised kokku		965,0	601,5
	19		
Omakapital			
Aktsiakapital		8,0	8,0
Kohustuslik reservkapital		0,8	0,8
Muud reservid		1,1	1,1
Jaotamata kasum		176,2	146,4
Omakapital kokku		186,1	156,3
Kohustised ja omakapital kokku		1 151,1	757,8

Lisad lehekülgedel 49 kuni 128 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

<i>(miljonites eurodes)</i>	Lisa	2021	2020
Intressitulu	20	77,5	69,8
Intressikulu	21	-7,8	-7,0
Neto intressitulu		69,7	62,8
Teenustasutulu		6,7	5,2
Teenustasukulu		-0,2	-0,2
Neto teenustasud		6,5	5,0
Kahjum õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetud võlaväärtpaperitest		-0,2	-0,2
Netokasum(kahjum) vahetuskursi erinevustest		-0,1	0,3
Netokasum finantsvaradelt		-0,3	0,1
Muud tegevustulud	22	3,5	1,4
Muud tegevuskulud	23	-5,1	-2,9
Neto tegevustulud kokku		74,3	66,4
Palgakulud	24	-17,8	-14,1
Halduskulud	25	-14,3	-11,1
Põhivara kulum ja väärtuse langus	11, 13	-3,4	-3,5
Eraldiste kulu		1,2	0,6
Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse muutusest tulenev kasum (kahjum)	12	6,4	-0,4
Firmaväärtuse allahindluse kahjum		-0,7	-
Negatiivse firmaväärtuse kasum	32	4,6	-
Tegevuskulud kokku		-24,0	-28,5
Kasum enne allahindluste kulu		50,3	37,9
Neto laenuõuete ja finantsinvesteeringute allahindlused	8	-11,4	-14,0
Kasum enne maksustamist		38,9	23,9
Tulumaks	28	-3,0	-2,4
Aruandeaasta kasum		35,9	21,5
Muu koondkasum	19	-	-0,1
Muu koondkasum, mida võib tulevikus ümber liigitada kasumisse või kahjumisse		-0,2	-0,2
<i>Välismaiste äriüksuste ümberarvestamise kursivahed</i>		0,1	-0,3
<i>Õiglases väärtustes läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlaväärtpaperite omakapitali kantud hindamise tulem</i>		-0,3	0,1
Muu koondkasum, mida ei liigitata tulevikus ümber kasumisse ega kahjumisse		0,2	0,1
<i>Maa ja ehitiste ümberhindlus</i>		0,2	0,1
Aruandeaasta koondkasum		35,9	21,4
Tava puhaskasum aktsia kohta (EUR)	33	449	267
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta (EUR)	33	449	267

Lisad lehekülgedel 49 kuni 128 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

<i>(miljonites eurodes)</i>	Lisa	2021	2020
Rahavoog äritegevusest			
Laekunud intressid		73,2	65,6
Makstud intressid		-6,7	-5,1
Tasutud palga-, haldus- ja muud kulud		-42,0	-31,5
Muud laekunud tegevustulud ja teenustasud		11,3	7,3
Laekunud lootusetud nõuded		8,7	10,1
Laekunud muu vara eest		0,8	0,1
Väljaantud laenud		-615,2	-364,9
Laenude tagasilaekumised		299,4	231,5
Keskpankade kohustusliku reservi ja intressinõude muutus	5	-2,4	-0,8
Laekumised hoiustamisest		710,7	340,4
Makstud hoiuste lunastamisel		-359,1	-190,1
Makstud tulumaks		-2,1	-1,7
Valuutakursi muutuse mõju		-	-0,2
Rahavoog äritegevusest kokku		76,6	60,7
Rahavoog investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	11, 13	-4,5	-7,2
Soetatud kinnisvarainvesteeringud	12	-29,3	-23,9
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist		0,1	0,1
Äriühendusega seoses tasutud summad	32	-7,3	-
Äriühenduse käigus saadud raha	32	0,3	-
Makstud väärtpaberite soetamisel	6	-4,6	-15,8
Laekumised väärtpaberite lunastamisest	6	5,2	1,9
Rahavoog investeerimistegevusest kokku		-40,1	-44,9
Rahavoog finantseerimistegevusest			
Laekumised võlakirjaemissioonist		10,0	-
Makstud allutatud võlakirjade intressid	30	-0,3	-0,3
Võetud laen keskpangast	14, 30	-	13,5
Saadud negatiivsed intressid keskpanga laenult	14, 20	0,5	-
Tagasimakstud laen aktsionäridele		-	-2,0
Tagasimakstud muud laenud	32	-1,7	-
Makstud rendikohustiste põhiosa	16, 30	-0,7	-0,7
Tasutud dividendid	19	-6,0	-6,0
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku		1,8	4,5
Valuutakursi muutuse mõju		-0,2	0,4
Raha ja selle ekvivalentide muutus		38,1	20,7
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses	5	73,7	53,0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus	5	111,8	73,7

Lisad lehekülgedel 49 kuni 128 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital

<i>(miljonites eurodes)</i>	Aktsiakapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 01.01.2020	8,0	0,8	1,2	131,0	141,0
Aruandeaasta kasum	-	-	-	21,3	21,3
Muu koondkasum					
Valuutakursimuutuste reserv	-	-	-0,3	-	-0,3
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberite õiglase väärtuse muutus	-	-	0,1	-	0,1
Maa ja ehitiste ümberhindlus	-	-	0,1	-	0,1
Kokku muu koondkasum	-	-	-0,1	-	-0,1
Kokku aruandeaasta koondkasum	-	-	-0,1	21,3	21,2
Makstud dividendid	-	-	-	-6,0	-6,0
Tehingud omanikega kokku	-	-	-	-6,0	-6,0
Saldo 31.12.2020	8,0	0,8	1,1	146,3	156,2
Saldo 01.01.2021	8,0	0,8	1,1	146,3	156,2
Aruandeaasta kasum	-	-	-	35,9	35,9
Muu koondkasum					
Valuutakursimuutuste reserv	-	-	0,1	-	0,1
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberite õiglase väärtuse muutus	-	-	-0,3	-	-0,3
Maa ja ehitiste ümberhindlus	-	-	0,2	-	0,2
Kokku muu koondkasum	-	-	-	-	-
Kokku aruandeaasta koondkasum	-	-	-	35,9	35,9
Makstud dividendid	-	-	-	-6,0	-6,0
Tehingud omanikega kokku	-	-	-	-6,0	-6,0
Saldo 31.12.2021	8,0	0,8	1,1	176,2	186,1

Vaata lisa 19. Lisad lehekülgedel 49 kuni 128 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Kontserni raamatupidamise aruande lisad

LISA 1. ÜLDINE INFORMATSIOON JA ARUANDE KOOSTAMISEL KASUTATUD ARVESTUSPÕHIMÕTTED

1.1 ÜLDINE INFORMATSIOON

Bigbank AS on Eestis registreeritud krediitiasutus. 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruandesse on konsolideeritud Bigbank AS (edaspidi ka „emaettevõtte”) koos Lätis, Leedus, Soomes, Rootsis ja Bulgaarias asuvate filiaalidega ning tütarettevõtted AS Baltijas Izaugsmes Grupa, OÜ Rütli Majad, OÜ Rütli Majade tütarettevõtte OÜ Rütli Property, OÜ Papiniidu Property, Abja Põld OÜ ja Palupera Põllud OÜ ning Balti Völgade Sissenõudmise Keskus OÜ ja Balti Völgade Sissenõudmise Keskuse OÜ tütarettevõtte SIA Baltijas Parādu Piedziņas Centrs (edaspidi koos nimetatud „Kontsern”).

VASTAVUSE KINNITUS

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Raamatupidamise Standardite Nõukogu (IASB) poolt väljatöötatud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus (IFRS EL). Kirjeldatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigile aruandes esitatud perioodidele, välja arvatud juhul, kui on kirjeldatud teisiti.

Juhatus poolt koostatud ning nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruande, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, kinnitab Eesti Vabariigi äriseadustiku nõuete kohaselt aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja esitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab lisaks nõutud osale, mis on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse

standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus, emaettevõtte põhjaruandeid (vt lisa 35), kuna seda nõuab Eesti raamatupidamise seadus, ja regulatiivsetel eesmärkidel omakapitali suhtarve (vt lisa 3), mis on koostatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta. Valuutade netopositsioonid, likviidsusriski suhtarvud, omavahendite kogusumma, omavahendite suhtarvud ja koguriskipositsioon on kajastatud järelevalvelise aruandlusgrupi tasemel: ettevõtte Palupera Põllud OÜ ja Abja Põld OÜ on kapitalinõuete määruse kohaselt konsolideeritud kapitaliosaluse meetodil, mitte finantsaruandlusstandardite kohaselt täieliku konsolideerimise meetodil. Emaettevõtte põhjaruanded ei vasta eraldiseisvatele finantsaruannetele IAS 27 mõistes.

Bigbank AS-i juhatuse on koostanud käesoleva konsolideeritud majandusaasta aruande ja allkirjastas selle 28. veebruaril 2022. Juhatus kinnitab konsolideeritud majandusaasta aruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionäridel on õigus jätta konsolideeritud majandusaasta aruanne kinnitamata, kuid nad pole seda kunagi teinud ja pole põhjust eeldada, et seda edaspidi tehakse.

KOOSTAMISE ALUSED

Arv näitajad on esitatud miljonites eurodes. Konsolideeritud aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud:

- teatud varad ja kohustised (õiglases väärtuses läbi koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid ja kinnisvarainvesteeringud) – mõõdetakse õiglases väärtuses;
- maa ja ehitised – kajastatakse ümberhindluse

meetodil, millest on maha arvatud hilisem amortisatsioon ja väärtuse langus;

- müügigootel varad - mõõdetakse õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud müügikulud, ja
- osa bioloogilisi varasid - mõõdetakse õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud müügikulud.

Kontserni üksused kasutavad ühesuguseid arvestuspõhimõtteid. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud peamised arvestuspõhimõtted on toodud allpool.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele esitatakse emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (st finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades. Bigbank AS-i konsolideerimata põhjaruanded on esitatud lisas 34 „Emaettevõtte põhjaruanded”. Need aruanded on koostatud konsolideeritud aruandega samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid kasutades, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtetesse tehtud investeeringud, mida on emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes kajastatud soetusmaksumuses.

1.2 ARVESTUSPÕHIMÕTTED

KONSOLIDEERIMINE

Filiaalid

Filiaalid on ettevõtte nimel teenuste pakkumiseks loodud majandusüksused. Filiaal

ei ole iseseisev juriidiline isik. Ettevõtte vastutab filiaali tegevusest tulenevate kohustuste eest. Välismaal asuvate filiaalide kohta peetakse eraldi raamatupidamist. Ettevõtte konsolideerib eraldi raamatupidamist omavate filiaalide raamatupidamisaruanded alates tegevuse algusest kuni filiaali tegevuse lõpetamiseni.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtetena käsitletakse kõiki ettevõtteid, mille üle Kontsernil on kontroll. Kontroll loetakse saavutatuks, kui Kontsern on mõjutatud või tal on õigus investeeringu muutuvtulule ning tal on võime neid tulusid mõjutada läbi oma mõjuvõimu investeeritava üle. Täpsemalt omab Kontsern kontrolli siis ja ainult siis kui ta:

- omab mõjuvõimu investeeritava üle (st eksisteerivad õigused, mis annavad käesoleval ajal võimekuse juhtida investeeritava vastavaid tegevusi);
- on mõjutatud või tal on õigus muutuvtulule läbi oma osaluse investeeritavas;
- omab võimekust mõjutada tulusid läbi oma mõjujõu investeeritava üle.

Üldjuhul eeldatakse, et häälteenamus annab kontrolli. Tütarettevõtted konsolideeritakse täielikult alates päevast, kui Kontsern omandab kontrolli. Konsolideerimine lõpetatakse päevast, kui kontroll lõpeb.

Tütarettevõtte	Asukohariik	Osalus	
		2021	2020
OÜ Rütli Majad	Eesti Vabariik	100%	100%
OÜ Rütli Property	Eesti Vabariik	100%	100%
OÜ Papiniidu Property	Eesti Vabariik	100%	-
Abja Põld OÜ	Eesti Vabariik	100%	-
Palupera Põllud OÜ	Eesti Vabariik	100%	-
Balti Võlgade Sissenõudmise Keskus OÜ	Eesti Vabariik	100%	100%
SIA Baltijas Parādu Piedziņas Centrs	Lāti Vabariik	100%	100%
AS Baltijas Izaugsmes Grupa	Lāti Vabariik	100%	100%

Äriühendused

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (v.a ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud ettevõtte varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena. Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud ettevõtte varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud finantsseisundi aruandes ning osalus omandatud ettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud koondkasumiaruandes. Negatiivne firmaväärtus – soodusost – kajastatakse koheselt tuluna. Soetusmaksumuse hulka ei loeta äriühendusega seotud tehingukuludisid (v.a soetamiseks emiteeritud võla- või omakapitaliinstrumentidega seotud kulud) ning need kajastatakse koheselt perioodi kasumis või kahjumis.

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st nagu omandatud varad ja kohustised olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Konsolideerimisel elimineeritud tehingud

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte kontrolli all olevate üksuste (välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud tütarettevõtted) finantsnäitajad. Konsolideeritud aruannete koostamisel on elimineeritud kõik Kontserni kuuluvate ettevõtete vastastikused saldod, omavahelised tehingud ja nende tulemusena tekkinud realiseerumata kasumid ning kahjumid, v.a juhul, kui on viiteid vara väärtuse langusele. Kõikide Kontserni

kuuluvate ettevõtete arvestuspõhimõtted on kooskõlas Kontserni arvestuspõhimõtetega. Vajadusel on tütarettevõtete ja filiaalide arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks Kontserni arvestuspõhimõtetele.

VÄLISVALUUTA

Välisvaluutapõhised tehingud

Välisvaluutapõhised tehingud arvestatakse arvestusvaluutasse tehingu päeval kehtiva keskpanga kursiga. Finantsseisundi aruandes hinnatakse välisvaluutapõhised monetaarsed varad ja kohustised ümber aruandepäeval kehtiva keskpanga kursiga. Rahaliste varade või kohustistega seotud kursivahedest tekkiv kasum või kahjum on aruandeperioodi alguse arvestusvaluutas fikseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse ja perioodi lõpul kehtiva vahetuskursiga ümberhinnatud välisvaluutas fikseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse vahe. Välisvaluutas fikseeritud mitterahalised varad ja kohustised, mida kajastatakse õiglases väärtuses, hinnatakse arvestusvaluutasse ümber kasutades nende õiglase väärtuste määramise kuupäeval kehtinud valuutakursse. Välisvaluutas fikseeritud mitterahalised varad ja kohustised, mida kajastatakse ajalooliste kurssidega, hinnatakse arvestusvaluutasse ümber kasutades tehingu päeval kehtivaid valuutakursse. Ümberhindamisest saadud kursikasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi koondkasumiaruande real „Netokasum(kahjum) vahetuskursi erinevustest“.

Välisriikides asuvate konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste aruannete teisendamine

Kontserni üksuste raamatupidamise aruanded on koostatud selles valuutas, mis on iga üksiku üksuse äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta (arvestusvaluuta). Konsolideeritud aruanded on koostatud miljonites eurodes, mis on Kontserni esitusvaluuta. Sellest tulenevalt teisendatakse välismaiste konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste varad ja kohustised ning õiglase väärtuse korrigeerimised eurodesse aruandekuupäeva Euroopa keskpanga kursiga.

Välisriikides asuvate konsolideerimisgruppi

kuuluvate üksuste tulud ja kulud teisendatakse eurodesse aruandeperioodi keskmise kursiga. Erinevate valuutakursside kasutamist tekkiv kursivahe kajastatakse finantsseisundi aruandes omakapitali koosseisus kirjel „Muud reservid“ ja muutus kursivahedes kajastatakse muus koondkasumis kirjel „Välismaiste äriüksuste ümberarvestamise kursivahed“.

NETOARVESTUSED

Finantsvarade ja -kohustiste vahel teostatakse netoarvestusi ainult juhul, kui selleks on juriidilist jõudu omav õigus ja ühtlasi on kavas nimetatud summased tasaarvestada või realiseerida vara ja katta kohustis samaaegselt.

FINANTSINSTRUMENDID

Finantsinstrumendid - peamised mõõtmisega seotud mõisted

Õiglase väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Õiglase väärtuse parimaks tõendiks on hind aktiivsel turul. Aktiivne turg on turg, kus vara või kohustisega seotud tehingute sagedus ja maht on piisavad selleks, et anda pidevalt teavet hinna kohta. Aktiivsel turul kaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtus on üksiku vara või kohustise noteeritud hinna ja majandusüksusele kuuluva vastava instrumendi koguse korrutis. See kehtib ka siis, kui turu tavapärane kauplemismaht ei ole olemasoleva koguse jaoks piisav ja korraldus müüa positsioon ühe tehinguga võib noteeritud hinda mõjutada. Finantsvarade hindamisel loetakse noteeritud hinnaks antud hetke pakkumishinda.

Kui finantsinstrumendi turuhinna kohta ei ole võimalik välistest allikatest teavet saada, siis kasutatakse selle väärtuse mõõtmiseks hindamistehnikat, näiteks diskonteeritud rahavoogude meetodit, võrdlust mitteseotud osapoolte vaheliste hiljutiste turutehingutega või investeerimisobjekti finantsteabe analüüsi. Õiglasi väärtusi liigitatakse vastavalt tasemele, kuhu nende mõõtmise sisendid õiglase väärtuse hierarhias kuuluvad, järgmiselt: (i) esimesele

tasemele kuuluvad mõõtmistulemused, mille sisenditeks on identsete varade või kohustiste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel, (ii) teisele tasemele mõõtmistulemused, mille kõik olulised sisendid on vara või kohustise puhul kas otseselt (hinnana) või kaudselt (hindadest tuletatuna) jälgitavad ja (iii) kolmandale tasemele mõõtmistulemused, mis ei põhine ainult jälgitavatel turuandmetel (st mõõtmiseks kasutatakse olulisi mittejälgitavaid sisendeid).

Tehingukulud on lisakulud, mis on otseselt seotud finantsinstrumendi omandamise, emiteerimise või võõrandamisega. Lisakulu on kulu, mis ei oleks tekkinud, kui tehingut ei oleks toimunud. Tehingukulude hulka kuuluvad tasud ja vahendustasud, mida makstakse agentidele (sh müügiagentidena tegutsevatele töötajatele), nõustajatele, maakleritele ja vahendajatele, järelevalveorganite ja väärtipaberibörside poolt nõutavad summad ning omandiõiguse üleminekuga kaasnevad maksud ja lõivud. Tehingukulude hulka ei kuulu võlainstrumentide lisatasud või allahindlused, finantseerimiskulud ning sisemised haldus- või hoidmiskulud.

Korrigeeritud soetusmaksumus on finantsinstrumendi esmasel kajastamisel kajastatud summa, millest on maha arvatud põhiosa tagasimaksud, millele on liidetud kogunenud intress ja millest finantsvarade puhul on maha arvatud ka võimalikud eeldatava krediidikahju katteks moodustatud allahindlused. Kogunenud intress sisaldab muuhulgas esmasel kajastamisel kapitaliseeritud tehingukulude ja lisatasude või allahindluste sisemise intressimäära meetodil arvestatud amortisatsiooni. Kogunenud intressitulude ja kogunenud intressikulu, sh kogunenud kupongiintressi ja allahindluste või lisatasude (sh esmasel kajastamisel kapitaliseeritud tasude) amortisatsiooni, ei esitata eraldi, vaid lisatakse vastavate instrumentide jääkväärtusele finantsseisundi aruandes.

Sisemise intressimäära meetod on meetod intressitulude või -kulude jaotamiseks asjakohasele perioodile nii, et kogu perioodi vältel oleks intressimäär instrumendi jääkväärtuse suhtes sama (sisemine

intressimäär). Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised (välja arvatud tulevased krediidikahjud) finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul täpselt finantsvara või kohustise brutojääkväärtusesse.

Sisemine intressimäär diskonteerib muutuva intressimääraga instrumentide rahavoogusid järgmise intressimäära muutmise kuupäevani. Erandiks on lisatasud ja allahindlused, mis väljendavad instrumendi muutuva intressimääraga seotud krediidiriski marginaali, ja muud muutujad, mida ei korrigeerita turutingimustele vastavaks. Selliseid lisatasusid ja allahindlusi amortiseeritakse instrumendi kogu eeldatava kehtivusaja jooksul. Nüüdisväärtuse arvutamisel võetakse arvesse kõiki lepingu poolte vahel makstud või saadud tasusid, mis on sisemise intressimäära olemuslikeks osadeks. Finantsvarade puhul, mille väärtus on langenud nende ostmise või väljaandmise hetkel, korrigeeritakse esmasel kajastamisel sisemist intressimäära krediidiriskiga, st see arvutatakse esmasel kajastamisel eeldatavate rahavoogude, mitte lepinguliste maksete alusel.

Finantsinstrumendid - esmane kajastamine

Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavaid finantsinstrumente kajastatakse nende esmasel kajastamisel õiglasest väärtuses. Kõiki muid finantsinstrumente kajastatakse nende esmasel kajastamisel õiglasest väärtuses, mida on korrigeeritud tehingukuludega. Esmasel kajastamisel on õiglase väärtuse parimaks tõendiks tehinguhind. Esmasel kajastamisel kajastatakse kasum või kahjum vaid juhul, kui õiglane väärtus erineb tehinguhinnast ja seda tõendavad muud jälgitavad jooksvad turutehingud sama instrumendiga või hindamistehnika abil saadud mõõtmistulemus, mille sisenditeks on ainult jälgitavate turgude andmed. Pärast instrumentide esmast kajastamist kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavate finantsvarade ja õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlakirjainvesteeringute eeldatavate krediidikahjude katmiseks moodustatud

allahindlused, millega seoses kajastatakse kohe ka arvestuslik kahjum.

Kõiki finantsvarade oste ja müüke, mille puhul tuleb vara anda üle ajavahemiku jooksul, mis on kehtestatud õigusaktidega või vastab konkreetse turu tavadele (tavapärasel turutingimustel toimuvad ostud ja müügid), kajastatakse tehingupäeval, mis on kuupäev, mil Kontsern võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Kõiki muid oste kajastatakse siis, kui Kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool.

Finantsvarad - liigitamine ja edasine mõõtmine - mõõtmiskategooriad

Kontsern liigitab finantsvarasid järgmistesse mõõtmiskategooriatesse: õiglasest väärtuses läbi kasumi või kahjumi, õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi ja korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad. Võlainstrumentidest finantsvarade liigitamine ja edasine mõõtmine sõltub: (i) ärimudelist, mille abil Kontsern vastavat varade portfelli haldab, ja (ii) vara rahavoogude tunnustest.

Finantsvarad - liigitamine ja edasine mõõtmine - ärimudel

Ärimudel väljendab seda, kuidas Kontsern varasid rahavoogude tekitamiseks haldab - kas Kontserni eesmärk on: (i) saada ainult varade lepingulisi rahavooge (hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude saamiseks) või (ii) saada nii varade lepingulisi kui ka müügist tulenevaid rahavooge (hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude saamiseks ja müügiks). Kui eesmärk ei ole (i) ega (ii), siis liigitatakse finantsvarad ärimudelisse „muu“ ja mõõdetakse õiglasest väärtuses läbi kasumi või kahjumi.

Ärimudel määratletakse varade grupele (portfelli tasandil), võttes arvesse kõiki hindamiskuupäeval kättesaadavaid asjakohaseid tõendeid tegevuste kohta, mille abil Kontsern saavutab portfelli seatud eesmärgi. Ärimudeli määratlemisel võtab Kontsern muuhulgas arvesse portfelli eesmärki ja koosseisu.

Finantsvarad – ümberliigitamine

Finantsinstrumendid liigitatakse ümber ainult siis, kui Kontsern muudab terve vastava portfelli haldamise ärimudelit. Ümberliigitamine on edasiulatuva mõjuga ja see hakkab kehtima alates ärimudeli muutmisele vahetult järgneva aruandeperioodi algusest.

Finantsvarad – mahakandmine

Finantsvara kantakse finantsseisundi aruandest kas tervikuna või osaliselt maha siis, kui kõik praktilised meetmed võla sisse nõudmiseks on ammendunud ja Kontsern on jõudnud järeldusele, et võla tasumist ei ole mõistlik eeldada. Maha kandmine tähendab kajastamise lõpetamist. Kontsern võib kanda maha finantsvara, millega suhtes täitemenetlus veel kestab, kui Kontsern püüab sisse nõuda summat, millele tal on õigus, kuid mille tasumist ei ole mõistlik eeldada.

Finantsvarad – kajastamise lõpetamine

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise, kui (a) vara on lunastatud või Kontserni õigused varast tulenevatele rahavoogudele on muul viisil lõppenud või (b) Kontsern on andnud üle õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või sõlminud rahavoo ülemineku kokkuleppe ning (i) on ka andnud üle sisuliselt kõik vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved või (ii) sisuliselt kõik omandiõigusega seotud riskid ja hüved pole üle antud ega säilinud, kuid Kontsern on kaotanud kontrolli vara üle. Kontroll säilib, kui vastaspool pole praktiliselt suuteline vara tervikuna müüma mitteseotud kolmandale isikule, ilma et tal oleks vaja müügile piiranguid seada.

Finantsvarad – lepingutingimuste muutmine

Kontsern räägib vahel finantsvarade lepingutingimused uuesti läbi või muudab neid muul viisil. Kontsern hindab seda, kas lepinguliste rahavoogude muutus on oluline, võttes muuhulgas arvesse järgmisi tegureid: märkimisväärne intressimäär muutus, vara valuuta muutus, uus tagatis või krediitkvaliteeti parandav kokkulepe, mis märkimisväärselt mõjutab vara krediidiriski või laenu

märkimisväärne pikendamine situatsioonis, kus laenuvõtja ei ole rahalistes raskustes.

Kui muudetud tingimused on algsetest oluliselt erinevad, siis õigused algsest varast tulenevate rahavoogude saamiseks lõpevad ja Kontsern lõpetab algse finantsvara kajastamise ning kajastab uue vara selle õiglases väärtuses. Tingimuste muutmise kuupäeva käsitletakse edasise väärtuse languse arvestamisel, sh krediidiriski olulise suurenemise hindamisel esmase kajastamise kuupäevana. Kontsern hindab ka seda, kas uus laen või võlainstrument vastab ainult põhiosa- ja intressimaksete kriteeriumile. Erinevust maha kantud algse vara jääkväärtuse ja uue oluliselt muudetud vara õiglase väärtuse vahel kajastatakse kasumis või kahjumis, välja arvatud juhul, kui erinevus tuleneb sisuliselt omanikega tehtud kapitalitehingust.

Kui uute tingimuste läbi rääkimine tulenes vastaspoole rahalistest raskustest ja suutmatusest teha algsest kokku lepitud makseid, võrdleb Kontsern vara algseid ja muudetud rahavooge, et hinnata, kas vara riskid ja hüved on lepingutingimuste muutmise tagajärjel oluliselt muutunud. Kui riskid ja hüved ei ole muutunud, siis ei ole muudetud vara algsest varast oluliselt erinev ja muutus ei põhjusta kajastamise lõpetamist. Kontsern arvestab vara bruto jääkväärtuse ümber, diskonteerides muudetud lepingulisi rahavooge algse sisemise intressimääraga (või krediidiriskiga korrigeeritud sisemise intressimääraga, kui tegu on ostmise või väljaandmise hetkel langenud väärtusega finantsvaradega) ja kajastab muutusest tingitud kasumi või kahjumi perioodi kasumis või kahjumis.

Seoses COVID-19 pandeemiaga klientidele antud maksepuhkuseid käsitatakse vastavate laenude ja ettemaksete lepinguliste muudatustena.

Finantskohustised – mõõtmiskategooriad

Kontsern liigitab kõik finantskohustised pärast esmast kajastamist korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks. Eranditeks on (i) finantskohustised, mida mõõdetakse õiglases väärtuses läbi kasumi või kahjumi,

sealhulgas tuletisinstrumentid, kauplemiseks hoitavad finantskohustised (nt väärtpaperite lühikesed positsioonid), tingimuslik tasu, mida omandaja kajastab äriühenduses ja muud finantskohustised, mis liigitatakse sellesse kategooriasse esmasel kajastamisel ning (ii) finantsgarantiilepingud ja siduvad laenuandmiskohustused.

Finantskohustised – kajastamise lõpetamine

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse, kui need on kustunud (st kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud). Oluliselt erinevate tähtaegadega võlainstrumentide vahetust Kontserni ja selle algse laenuandja vahel ning olemasolevate finantskohustiste tingimuste olulist muutmist kajastatakse kui algse finantskohustise kustutamist ja uue finantskohustise kajastamist. Tingimused on oluliselt erinevad, kui uute tingimuste kohane rahavoogude nüüdisväärtus, sealhulgas kõik makstud tasud, millest on maha arvatud kõik saadud tasud, mida on diskonteeritud algset sisemist intressimäära kasutades, erineb üle 10% algse finantskohustise järelejäänud rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusest. Kui võlainstrumentide vahetamist või tingimuste muutmist arvestatakse kustutamisenä, kajastatakse mis tahes esinenud kulusid või tasusid kustutamisest tingitud kasumi või kahjumi osana. Kui vahetamist või muutmist ei arvestata kustutamisenä, korrigeeritakse kohustise jääkväärtust kõikide esinenud kulude või tasudega ning need kulud või tasud amortiseeritakse muudetud kohustise järelejäänud tähtaja jooksul.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid on kirjed, mis on kergesti konverteeritavad teadaolevateks rahasummadeks ja mille väärtuse muutumise risk on minimaalne. Raha ja raha ekvivalendid hõlmavad kõiki pankadevahelisi väljamakseid, mille esialgne tähtaeg on alla kolme kuu. Raha ja raha ekvivalentide hulka nii finantsseisundi aruandes kui ka rahavoogude aruandes ei arvestata rahalisi vahendeid, mille tähtaeg on pikem kui kolm kuud. Raha ja raha ekvivalendid

kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kuna: (i) neid hoitakse lepinguliste rahavoogude saamiseks ja need rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed ja (ii) neid ei ole liigitatud õiglasel väärtuses läbi kasumi või kahjumi mõõdetavateks finantsvaradeks. Rahavoogude aruanne on koostatud otsesel meetodil.

Kohustuslikud reservid keskpankades kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses ja need sisaldavad intresse mittekanadvate kohustuslike reservide hoiuseid, mis ei ole kättesaadavad Kontserni igapäevase tegevuse rahastamiseks ja mida seetõttu ei käsitleta konsolideeritud rahavoogude aruandes raha ja raha ekvivalentidena.

Nõudeid muudele *pankadele* kajastatakse siis, kui Kontsern laenab teistele pankadele raha.

Investeeringud võlakirjadesse

Ärimudeli ja rahavoogude tunnuste alusel liigitab Kontsern investeeringud võlakirjadesse õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavateks. Võlakirju mõõdetakse õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi, kui neid hoitakse lepinguliste rahavoogude saamiseks ja müügiks, juhul kui nende rahavood koosnevad ainult põhiosa- ja intressimaksetest ja neid ei ole määratletud õiglasel väärtuses läbi kasumi või kahjumi mõõdetavateks. Selliste varade intressitulu arvestatakse sisemise intressimäära meetodil ja kajastatakse kasumis või kahjumis. Eeldatava krediidikahju mudeli abil arvestatud hinnangulisi allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kasumis või kahjumis. Kõiki muid jääkväärtuse muutusi kajastatakse muus koondkasumis. Kui võlakirja kajastamine lõpetatakse, siis varem muus koondkasumis kajastatud kumulatiivne kasum või kahjum kantakse muust koondkasumist kasumisse või kahjumisse. Selliste varade intressitulu kajastatakse real „Intressitulu“.

Kontserni õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlainstrumentid koosnevad üksnes noteeritud võlakirjadest, mis vastavalt Moody's Investors Service'i reitingutele kuuluvad kõige kõrgemasse investeerimiskategooriasse ja liigitatakse

seega 1. etappi kui madala krediidiriskiga investeringud. Kontsern kajastab sellistele instrumentidele allahindluse 12 kuu eeldatava krediidikahju ulatuses. Kõikidel juhtudel eeldab Kontsern, et krediidirisk on oluliselt suurenenud, kui lepingulised maksed on üle 30 päeva hilinenud. Aruandekuupäeva seisuga ei olnud Kontsernil võlakirjainvesteeringuid, mida oleks tulnud liigitada 2. või 3. etappi.

Nõuded klientidele

Laenunõudeid klientide vastu kajastatakse, kui Kontsern väljastab raha, et osta või anda laen kliendile. Ärimudeli ja rahavoogude tunnuste alusel liigitab Kontsern nõuded klientidele korrigeeritud soetusmaksimumes mõõdetavateks: need on laenud, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude saamiseks, mille rahavood koosnevad ainult põhiosa- ja intressimaksetest ja mida ei ole vabatahtlikult määratletud õiglasel väärtuses läbi kasumi või kahjumi mõõdetavateks. Allahindlusi kajastatakse tulevikku vaatava eeldatava krediidikahju meetodi abil.

Finantsvarade allahindluse meetodika

Kontsern kasutab laenunõuete hindamiseks ja arvestamiseks kolmeetapilist lähenemisviisi, mis lähtub sellest, kas nõue on toimiv (võlgnik täidab kohustusi) või mitte ja kui nõue on toimiv, siis kas on märke sellest, et krediidirisk on laenu väljastamise ajal määratud riskiga võrreldes suurenenud. Meetodika põhineb eeldatava krediidikahju valemil, mille kohaselt tuleb eeldatava krediidikahju leidmiseks korrutada omavahel makseviivituse tõenäosus, makseviivitusest tingitud kahjumäär ja makseviivituses olev riskipositsioon makseviivituse hetkel. Kontsern kasutab riigipõhiseid makseviivituse tõenäosuse ja makseviivitusest tingitud kahjumäärade hinnanguid. Hinnangud arvutatakse eri tooteliikide lõikes, kui on olemas piisavalt statistilisi andmeid. Tooteliikide puhul, mille kohta statistilised andmed puuduvad, arvutatakse vastavad hinnangud lähima sarnase tootetüübi andmete põhjal.

Kolmeetapiline lähenemisviis nõuete klassifitseerimiseks ühiste krediitkvaliteedi tunnuste abil:

1. etapp - 12 kuu eeldatava krediidikahju mudelit kasutatakse kõigi nõuete puhul, millel ei ole krediidiriski olulise suurenemise tunnuseid. Eeldatava krediidikahju leidmiseks kasutatakse 12 kuu makseviivituse tekkimise tõenäosuse näitajat, mis väljendab makseviivituse tõenäosust järgneva 12 kuu jooksul. Selliste varade puhul, mille tähtaeg saabub vähem kui 12 kuu pärast, kasutatakse järelejäänud tähtajale vastavat makseviivituse tõenäosust.

2. etapp - kasutatakse nõuete puhul, millel on krediidiriski olulise suurenemise tunnuseid, mida väljendab makseviivitus enam kui 30 päeva kas aruandekuupäeval või viimase kuue kuu jooksul enne aruandekuupäeva. Eeldatava krediidikahju leidmiseks kasutatakse kehtivusaja makseviivituse tõenäosuse näitajat, mis väljendab makseviivituse tõenäosust finantsvara järelejäänud tähtaja jooksul.

3. etapp - sellesse etappi kuuluvad ebatõenäoliselt laekuvad või makseviivituses olevad nõuded, lootusetud nõuded ja restruktureeritud nõuded, mille tagasimaksetingimusi on muudetud vastaspoole makseraskuse tõttu. Sarnaselt 2. etapile hõlmab krediidikahju katteks moodustatav allahindlus kogu järelejäänud kehtivusaja eeldatavat krediidikahju, kus makseviivituse tõenäosus on 100%. Selles etapis olevatele nõuetele rakendatakse üheaastast järelevalve perioodi. Kui leping pole aasta jooksul ületanud 30-päevast makseviivitust, liigub leping järelevalve alt välja. Kui leping ületab 30-päevast makseviivitust, pikeneb järelevalveperiood aasta võrra.

Riski olulise suurenemise tunnusteks on muuhulgas üle 10-eurose nõude tasumisega viivitamine 30 või enam päeva aruandeperioodi viimase kuue kuu vältel. Tasumisega viivitamist 30 või enam päeva hinnatakse selle tegeliku esinemise alusel. Muid riski suurenemise märke ja nende mõju analüüsitakse juhtumipõhiselt ja kliendi riskitaset muudetakse juhtkonna hinnangu alusel. Hinnangud on ajas muutuvad, st finantsvarasid võib liigitada tagasi 1. etappi, kui krediidirisk on pärast suurenemist langenud

ja pole tõendeid selle kohta, et krediidirisk oleks viimase kuue kuu jooksul suurenenud.

Finantsvara, mille krediitkvaliteet on juba esmasel kajastamisel langenud (ostmise või väljaandmise hetkel langenud väärtusega finantsvarad), liigitatakse 3. etappi ja kajastatakse väärtuses, mis peegeldab vara kehtivusaja jooksul eeldatavaid krediitkahjusid.

Eeldatavad krediitkahjud põhinevad lepinguliste rahavoogude ja kõigi Kontserni hinnangul laekuvate rahavoogude erinevusel. Leitud vahet diskonteeritakse määraga, mis on ligilähedane vara algsele sisemisele intressimäärale.

Kohustuste täitmata jätmise ja mahakandmine

Iga järgnev kliendiga seotud sündmus viitab võimalusele, et klient jätab oma maksekohustused täitmata ja on muutunud või võib muutuda maksejõuetuks, mille tulemusena liigitatakse leping mittetoimivaks:

- (i) suurema kui 10-eurose nõude maksetähtaeg on enam kui 90 päeva ületatud;
- (ii) jaelaenude korral suurem kui 100-eurone nõue ja ärialaenude korral suurem kui 500-eurone nõue, mis moodustab rohkem kui 1% vastava laenu kogusummast, on viivituses enam kui 90 päeva järjest;
- (iii) kliendile on saadetud teade lepingu lõpetamise kohta ja talle on esitatud maksenõue;
- (iv) makseraskustes või hiljuti makseraskustes olnud klient on restruktureerimisel;
- (v) klient on pankrotis või surnud või tema suhtes on algatatud pankroti-, likvideerimis- või võlgade ümberstruktureerimise menetlus;
- (vi) toimunud on identiteedivargus, st on tuvastatud, et krediidisaja identiteeti on väärkasutatud.

Kui nõue ei laeku või selle sissenõudmine ei ole võimalik või majanduslikus mõttes otstarbekas, võib nõude finantsseisundi aruandest maha kanda.

Nõuded kantakse maha pärast seda,

kui kõik mõistlikud restruktureerimis- ja sissenõudmistoimingud on tehtud ja edasist laekumist peetakse ebatõenäoliseks. Kui nõue kantakse finantsseisundi aruandest maha, vähendatakse vastava summa võrra nii laenuportfelli kui ka allahindluskontol kajastatud summat. Maha kantud laenuõuete laekumist arvestatakse kassapõhiselt ja kajastatakse koondkasumiaruandes kirjel „Neto laenuõuete ja finantsinvesteeringute allahindlused“.

Laenuõuete allahindlusi, muutusi laenuõuete allahindlustes ja laenuõuete allahindluste tühistamisi kajastatakse finantsseisundi aruandes kirjel „Nõuded klientidele“ ja koondkasumiaruandes kirjel „Neto laenuõuete ja finantsinvesteeringute allahindlused“.

Tagatisega nõuete allahindluse meetodika

Kinnis- või muu varaga tagatud nõuete võimalikku väärtuse langust hinnatakse tagatise netorealiseerimisväärtuse hindamise meetodil. Tagatise netorealiseerimisväärtuse arvutamise aluseks on tagatise turuväärtus hindamise hetkel, nõudeõigus ja sündmüügikulud. Juhul kui nõude jääkväärtus ületab tagatise netorealiseerimisväärtust, kajastatakse vahe (tagamata osa) väärtuse langusest tuleneva kahjumina.

Ärialaenude allahindluse meetodika

Kinnisvaraga tagatud ärialaenude allahindlusi hinnatakse individuaalselt. Kontsern moodustab spetsiifilise allahindluse nõudele või nõuete grupile, mille väärtuse langus on tuvastatud, st väärtuse langusest tulenenud kahjumi katteks. Individuaalse hindamise puhul määratakse tagatise netorealiseerimisväärtuse hindamise abil nõude tagamata osa. Seejärel leitakse nõude tagamata osa väärtuse langus diskonteeritud rahavoogude meetodil, kasutades diskontomäärana nõude sisemist intressimäära. Individuaalselt hinnatava laenuõudega seotud viitlaekumistele kohaldatakse sama allahindlusmäärana, mida rakendatakse nõudele endale. Kõik individuaalselt ebaolulise suurusega samalaadsed nõuded, mida pole mõistlik individuaalselt hinnata, rühmitatakse gruppidesse, mille võimalikku väärtuse langust hinnatakse kogumina.

MATERIAALNE PÕHIVARA JA KASUTUSÕIGUSVARA

Materiaalset põhivara, v.a maa ja ehitised, kajastatakse soetusmaksumus, mida on vähendatud akumulioneerunud kulumi ja võimaliku varade väärtuse langusest tuleneva kahjumi võrra. Soetusmaksumus sisaldab kulusid, mis on otseselt seotud vara soetamisega.

Materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud lisatakse vara jääkväärtusele või kajastatakse vajaduse korral eraldi varana siis, kui on tõenäoline, et Kontsern saab sellest väljaminekust tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärset mõõta. Eraldi varana kajastatud mis tahes vara osa kajastamine lõpetatakse, kui see asendatakse. Kõik muud remondi- ja hoolduskulud kajastatakse kasumis või kahjumis aruandeperioodil, mil need tekkisid.

Kui materiaalse põhivara objekti väärtus langeb

alla tema jääkväärtuse, hinnatakse põhivara objekt alla. Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Eeldatava kasuliku eluea muutusi kajastatakse vastavalt amortisatsiooniperioodi või meetoodika muutmisele ja neid käsitletakse raamatupidamislike hinnangute muutustena.

Kulumit kajastatakse koondkasumiaruandes ning arvestatakse materiaalselt põhivaralt ning selle eristatavalt osadelt lineaarsel meetodil. Materiaalse põhivara amortisatsiooniarvestus algab vara soetushetkest.

Kasutusõigusvarad on finantsseisundi aruandes esitatud koos materiaalse põhivaraga. Kasutusõigusvarasid amortiseeritakse lineaarselt rendiperioodi jooksul. Hinnangulised majanduslikult kasulikud tööead on järgmised:

Materiaalse põhivara grupp

Maa ja ehitised

Maa

Ehitised

Muu põhivara

Kontoritehnika, -mööbel ja muu inventar

Arvutid

Kasulik eluiga

ei amortiseerita
25-50 aastat

5 aastat

3-4 aastat

Materiaalsele põhivara lõppväärtused ja kasulikud eluead vaadatakse üle iga aruandepäeva seisuga ja neid korrigeeritakse, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikkust tööiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodil ja järgnevatel perioodidel.

Materiaalse põhivara kulum kajastatakse koondkasumiaruandes kirjel „Põhivara kulum ja väärtuse langus“.

Maad ja ehitisi kajastatakse viimasel ümberhindluse kuupäeval määratud õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud hilisem ehitiste amortisatsioon ja väärtuse langus. Õiglane väärtus põhineb sõltumatu kinnisvaraeksperti poolt määratud turuhinnal või juhatuse hinnangul. Hindamist viiakse läbi piisava regulaarsusega tagamaks, et

ümberhinnatud varade jääkväärtus ei erineks oluliselt nende õiglasest väärtusest.

Ümberhindluse kasum kajastatakse muus koondkasumis ja „Muude reserve“ koosseisus omakapitalis. Selles ulatuses, milles ümberhindluse kasum tühistab sama vara eelnevalt kasumis või kahjumis kajastatud ümberhindluse kahjumi, kajastatakse ümberhindluse kasum kasumis või kahjumis. Ümberhindluse kahjum kajastatakse kasumis või kahjumis, välja arvatud see osa, millega saldeeritakse sama vara ümberhindluse reservis kajastatud kasumit. Maa ja ehitiste ümber hindamisel elimineeritakse varaobjekti akumulioneerunud kulum ümberhindluse kuupäeval vara bruto jääkmaksumuse vastu ja varaobjekti neto jääkmaksumust korrigeeritakse ja esitatakse vara ümberhinnatud väärtuses. Vara müümisel

või ümberliigitamisel kantakse konkreetse varaobjektiga seotud ümberhindluse reserv jaotamata kasumisse. Ümberhindluse reservi kasutatakse ainult siis, kui vara kajastamine lõpetatakse.

BIOLOOGILISED VARAD

Bioloogilised varad kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel aruandekuupäevadel nende õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Bioloogilise vara esmasest arvelevõtmisest õiglasest väärtusest ja hilisemast õiglasest väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi koondkasumiaruande kirjel kas „Muud tegevustulud“ või „Muud tegevuskulud“.

Erandina kajastab Kontsern soetusmaksumuses sellist bioloogilist vara, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata. Talivilja külvid kajastatakse tegelikes kulusummades, kuna nende bioloogilist muundumist ei saa aruandekuupäeva seisuga usaldusväärselt hinnata, ja mitmeaastased rohumaad tuletatud soetusmaksumuses. Rohumaa rajamisele järgneva nelja aasta jooksul kantakse raamatupidamislik maksumus võrdsetes osades kuludesse läbi koondkasumiaruande rea „Muud tegevuskulud“.

Kontserni bioloogilised varad hõlmavad eluskarja (piimakari ja noorloomad), rajatud mitmeaastaseid rohumaid ja kasvavat vilja, mida kajastatakse finantsseisundi aruande real „Materiaalne põhivara“. Põllumajandustoodangut (pullvasikad) kajastatakse bioloogiliste varudena finantsseisundi aruande real „Varud ja muud nõuded“.

VARUD

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostu-, töötlemis- ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kuluks kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Varusid hinnatakse finantsseisundi aruandes kas soetusmaksumuses või neto

realiseerimisväärtuses lähtuvalt sellest, kumb on madalam. Põllumajandustoodangut hinnatakse õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused.

IMMATERIAALNE VARA

Tarkvaraprogrammide haldamisega seotud kulud kajastatakse kuluna nende tekkimise hetkel. Arenduskulud, mis on otseselt seotud eristatava ja unikaalse Kontserni kontrolli all oleva tarkvara projekteerimise ja testimisega, kajastatakse immateriaalse varana, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- tarkvara kasutus- või müügikõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- juhtkond kavatses tarkvara valmis saada ja seda kasutada või müüa;
- tarkvara on võimalik kasutada või müüa;
- suudetakse näidata, kuidas tarkvara loob tõenäolist tulevast majanduslikku kasu;
- tarkvara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks või müümiseks on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid; ja
- tarkvara arendamisega seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tarkvaraga otseselt seotud kulud, mis kapitaliseeritakse tarkvara osana, hõlmavad tööjõukulusid ja põhjendatud osa asjakohastest üldkuludest. Kapitaliseeritud arenduskuludid kajastatakse immateriaalse põhivarana ja amortiseeritakse alates hetkest, mil vara on kasutusvalmis.

Kontserni peamised immateriaalsed põhivarad on kapitaliseeritud info- ja pangandustehnoloogia lahendus Nest ja muu kapitaliseeritud tarkvara. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, mida on vähendatud akumulatsioonid kulumi ja vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite võrra. Immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarselt vara eeldatava kasuliku eluea jooksul, mis on 5 kuni 15 aastat. Immateriaalse vara kulum kajastatakse koondkasumiaruandes kirjel „Põhivara kulum ja väärtuse langus“.

VARA VÄÄRTUSE VÄHENEMINE

Igal aruandepäeval hindab juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul, kui on asjaolusid, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema jääkväärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või diskonteeritud rahavoogude meetodil leitud kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem. Kui testimise tulemusena selgub, et vara kaetav väärtus on madalam tema jääkväärtusest, hinnatakse põhivara objekt alla tema kaetavale väärtusele. Juhul kui vara väärtuse testi ei ole võimalik teostada üksiku varaobjekti suhtes, leitakse kaetav väärtus väikseima varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta, kuhu see vara kuulub. Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kui varem alla hinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle jääkväärtuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara jääkväärtust. Ülempiiriks on vara jääkväärtus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni, kui allahindlust ei oleks kajastatud.

Finantsvarade väärtuse vähenemise kohta vaata käesoleva lisa punkti „Finantsvarad“.

KINNISVARAINVESTEERINGUD

Kinnisvarainvesteeringuks loetakse maad ja hooneid, mida hoitakse renditulu teenimise või turuväärtuse suurenemise või mõlemal eesmärgil ning mida ei kasutata enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses, sh tehingutasud. Edaspidi kajastatakse kinnisvarainvesteeringut iga aruandeperioodi lõpu seisuga õiglasel väärtuses. Õiglase väärtuse muutusest tulenev kasum või kahjum kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis koondkasumiaruande kirjel „Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse muutusest tulenev kasum (kahjum)“. Õiglane väärtus põhineb iga-aastaselt sõltumatu kinnisvaraeksperti poolt määratud

turuhinnal ja/või juhatuse hinnangul.

Teenitud renditulu kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis koondkasumiaruande kirjel „Muud tegevustulud“.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine finantsseisundi aruandes lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis.

MÜÜGIKS HOITAVAD PÕHIVARAD (VÕI MÜÜGIGRUPID)

Põhivarad ja müügigrupid, mis võivad sisaldada nii põhi- kui ka käibevarasid, liigitatakse finantsseisundi aruandes müügiks hoitavateks, kui nende jääkväärtus kaetakse peamiselt müügitehinguga, mille hulka võib kuuluda varasid hoidva tütaretevõtte üle kontrolli kaotamine, mis toimub 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Varad liigitatakse ümber, kui kõik järgnevad tingimused on täidetud: (a) varad on saadaval koheseks müügiks käesolevas seisukorras; (b) Kontserni juhtkond on ostja leidmiseks kinnitanud ja algatanud aktiivse tegevusprogrammi; (c) varasid pakutakse aktiivselt müügiks mõistliku hinnaga; (d) eeldatakse, et müük toimub ühe aasta jooksul; (e) on ebatõenäoline, et müügiplaani oluliselt muudetakse või sellest loobutakse. Põhivarasid või müügigruppe, mis on aruandeperioodi finantsseisundi aruandes müügiks hoitavaks liigitatud, võrdlusperioodi finantsseisundi aruandes ümber ei liigitata ja uuesti ei esitata, et võrdlusperiood peegeldaks aruandeperioodi liigitust.

Müügigrupp on grupp, kuhu kuuluvad põhi- või käibevarad, mis realiseeritakse müügi teel või muud moodi ühe, kogu varade gruppi hõlmava tehinguga, ja nende varadega otseselt seotud kohustised, mis tehinguga üle antakse. Põhivarad on varad, mis sisaldavad summasid, mis eeldatavasti laekuvad või tasutakse hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui vara on vaja ümber liigitada, siis liigitatakse ümber nii vara lühiajaline kui ka pikaajaline osa.

Müügiks hoitavat müügigruppi mõõdetakse tervikuna kas jääkväärtuses või õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Müügiks hoitavaid hooneid ja seadmeid ei amortiseerita. Ümber liigitatud pikaajalisi finantsinstrumente ei hinnata alla nende jääkväärtusesse või õiglasest väärtusesse, millest on maha arvatud müügikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

ÕIGLASE VÄÄRTUSE MÕÕTMINE

Kontsern mõõdab finantsinstrumente nagu tuletisinstrumentid ning bioloogilisi varasid, maad ja ehitisi õiglasest väärtuses igal aruandekuupäeval. Samuti on korrigeeritud soetusmaksimumes kajastatud finantsinstrumentide õiglase väärtus toodud lisas 4.

Õiglase väärtus on hind, mida oleks saanud vara müües või mida oleks makstud kohustise üleandmisel turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus vara väärtuse määramise kuupäeval. Õiglasest väärtuse mõõtmise aluseks on eeldus, et vara müügitehing või kohustise üleandmine toimub kas:

- vara või kohustise põhiturul;
- kui põhiturg puudub, siis soodsaimal vara või kohustise turul.

Põhi- või soodsaimale turule peab olema Kontsernil ligipääs.

Vara või kohustise õiglast väärtust mõõdetakse kasutades eeldusi, mida turul osalejad kasutaksid vara või kohustise hinna määramisel, kui turuosalised tegutseksid oma parimates majanduslikes huvides.

Mittefinantsvara õiglasest väärtuse mõõtmine võtab arvesse turuosalise võimet luua majanduslikku kasu, kasutades vara selle parimal kasutuse viisil või müües vara teisele turuosalisele, kes kasutaksid vara selle parimal kasutuse viisil.

Kontsern kasutab hindamismeetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kohta on piisavalt andmeid, et mõõta õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste

jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustised, mille õiglase väärtus on mõõdetud või avalikustatud raamatupidamise aruandes, on jaotatud õiglasest väärtuse hierarhiasse lähtudes madalaima taseme sisendist, mis on oluline õiglasest väärtuse kui terviku mõõtmiseks, alljärgnevalt:

Tase 1 - identsete varade või kohustiste aktiivsel turul noteeritud hinnad;

Tase 2 - hindamismeetodid, mille madalaima taseme sisend, mis on oluline õiglasest väärtuse mõõtmiseks, on otseselt või kaudselt jälgitav;

Tase 3 - hindamismeetodid, mille madalaima taseme sisend, mis on oluline õiglasest väärtuse mõõtmiseks, ei ole jälgitav.

Raamatupidamise aruandes korduvalt kajastatud varade ja kohustiste puhul teeb Kontsern igal aruandekuupäeval kindlaks, kas hierarhia tasemete vahel on esinenud liikumisi, hinnates kategooriatesse määramist uuesti igal aruandekuupäeval (põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglasest väärtuse kui terviku mõõtmiseks).

Kontserni juhtkond määrab poliitika ja reeglid nii korduva õiglasest väärtuse mõõtmiseks (nt kinnisvarainvesteeringud ja noteerimata finantsvarad) ning ühekordseks mõõtmiseks (nt materiaalsed põhivarad nagu maa ja ehitised). Väliseid hindajaid kaasatakse oluliste varade nagu maa ja ehitiste ning kinnisvarainvesteeringute hindamisel.

Hindamisprotsesse ja õiglasest väärtuse muutusi arutab juhtkond vähemalt kord aastas. Juhtkond analüüsib nende varade ja kohustiste väärtuste muutusi, mida on Kontserni arvestuspõhimõtete kohaselt vaja uuesti mõõta või hinnata. Analüüsi jaoks kontrollib juhtkond üle peamised sisendid, mida kasutati viimasel väärtuse mõõtmisel, võrreldes väärtuse arvutamisel kasutatud teavet lepingutes ja muudes asjakohastes dokumentides toodud informatsiooniga. Samuti võrdleb Kontserni juhtkond koostöös väliste hindajatega iga vara ja kohustise iga õiglasest väärtuse muutust koos asjakohaste väliste allikatega, otsustamaks kas muudatus on põhjendatud.

Õiglase väärtuse avalikustamiseks on Kontsern määratlenud varade ja kohustiste klassid, lähtudes varade ja kohustiste laadist, omadustest ja riskidest, ning õiglase väärtuse hierarhia taseme nagu eespool selgitatud.

RENDIARVESTUS

Kontsern hindab lepingu jõustumisel, kas leping on rendileping või sisaldab renti. See tähendab, et kui leping annab tasu eest õiguse kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud aja jooksul.

Ürnikule seoses COVID-19-ga antud rendisoodustusi arvestatakse rendimuudatustena.

Kontsern rentnikuna

Kontsern rakendab ühtset kajastamis- ja mõõtmismudelit kõigi rentide puhul, välja arvatud lühiajalised rendid ja väheväärtuslikud varad. Kontsern kajastab rendimaksete tegemiseks rendikohustisi ja renditava vara näitamiseks kasutusõigusvara.

Kasutusõigusvara

Kontsern kajastab kasutusõigusvara rendilepingu alguskuupäeval (s.o kuupäeval, kui alusvara on kasutusvalmis). Kasutusõigusvara mõõdetakse soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid, ning neid korrigeeritakse rendikohustiste ümberhindamisega. Kasutusõigusvara maksumus sisaldab kajastatud rendikohustiste summat, esialgseid otseseid kulusid ja alguskuupäeval või enne seda tehtud rendimakseid, millest on maha arvatud saadud rendisoodustused. Kasutusõigusvara amortiseeritakse lineaarselt rendiperioodi jooksul. Finantsseisundi aruandes esitatakse kasutusõigusvara koos materiaalse põhivaraga.

Kasutusõigusvara on toodud lisas 11 „Materiaalne põhivara“ ja nende väärtuse langus on kooskõlas Kontserni poliitikaga, mida on kirjeldatud lisas 1 „Vara väärtuse vähenemine“.

Rendikohustised

Rendilepingu alguskuupäeval kajastab Kontsern rendikohustisi, mida mõõdetakse rendiperioodi jooksul tehtavate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimakse sisaldab fikseeritud makseid (millest on maha arvatud saadaolevad rentimisstiimulid), muutuvaid rendimakseid, mis sõltuvad indeksist või määrast, ning summaseid, mis eeldatavasti makstakse jääkväärtuse garantiide alusel. Rendimaksete hulka kuulub ka Kontserni poolt mõistlikult kasutatava ostuoptiooni kasutamise hind ja rendi lõpetamise eest trahvide maksmine, kui rendi tähtaeg kajastab lõpetamise võimaluse kasutamist. Muutuvaid rendimakseid, mis ei sõltu indeksist ega määrast, kajastatakse kuludena perioodil, mil toimub makse algatav sündmus või tingimus. Üüriteenustele lisatud käibemaks, mis ei kuulu tagastamisele, kajastatakse lühiajaliste rentide kuluna arve kuupäeval.

Kontsern rendib erinevaid äripindu. Rendilepingud on tavaliselt sõlmitud fikseeritud perioodiks 3 kuni 10 aastani ning sisaldavad reeglina ka pikendamise ja katkestamise õigusi. Renditingimused räägitakse läbi individuaalsel baasil ning võivad sisaldada erinevaid tingimusi. Samuti liisib Kontsern põllumajandustehnikat rendiperioodiga 5 aastat.

Kontsern rendileandjana

Kasutusrendi alla liigitatakse rendid, mille puhul Kontsern ei kannu üle praktiliselt kõiki vara omamisega seotud riske ja hüvesid. Tekkivat üüritulo arvestatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt ja kajastatakse kasumiaruandes tuluna selle põhiolemuse tõttu. Kasutusrendi üle peetavate läbirääkimiste ja korraldamisega seotud otsesed kulud lisatakse renditava vara raamatupidamislikule maksumusele ja kajastatakse rendiperioodi jooksul samadel alustel kui renditulu. Tingimuslikke saadavaid renditasusid kajastatakse tuluna nende teenimise perioodil.

FINANTSKOHUSTISED

Finantskohustisteks loetakse võlgnevusi klientidele, väärtpaberikohustisi, pangalaene

ning viitvõlgasid ja muid võlakohustisi. Kontserni laenukapitali allikateks on hoiused ja allutatud võlakirjad.

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud kohustisega otseselt seotud tehingukulud. Finantskohustisi kajastatakse edaspidi finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumus, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustisi eemaldatakse aruandest siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Allutatud võlakirjad

Võlakiri liigitub allutatud võlakirjaks, kui krediidasutuse likvideerimisel või pankrotti minemisel kuulub võlakiri rahuldamisele pärast seda, kui kõigi teiste võlausaldajate põhjendatud nõuded on rahuldatud.

Eraldised

Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes juhul, kui Kontsernil on mineviku sündmustest tulenev juriidiline või faktiline kohustus, mida on võimalik usaldusväärselt hinnata ja on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine nõuab ressursidest loobumist.

Ümberstruktureerimiseraldis kajastatakse siis, kui Kontsern on kinnitanud üksikasjaliku ja formaalse ümberstruktureerimiskava ning ümberstruktureerimine on kas alanud või avalikustatud. Tulevaste ärikahjumite katteks eraldisi ei moodustata.

Kahjuliku lepingu katteks moodustatud eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui lepingust tulenevate kohustuste täitmise vältimatud kulutused ületavad lepingust eeldatavalt saadavat majanduslikku kasu. Kahjuliku lepingu jaoks moodustatud eraldist mõõdetakse kas lepingu lõpetamise eeldatava kulu nüüdisväärtuses või lepingu jõusse jätmise eeldatava netokulu nüüdisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam.

Antud finantsgarantiid ja võetud siduvad laenuandmiskohustused

Finantsgarantiileping on leping, mis nõuab

Kontsernilt kindlaksmääratud maksete sooritamist, et hüvitada garantii omanikule kahju, mis tekib kui garantiis määratletud võlgnik ei tee makseid tähtaegselt ja vastavalt võlainstrumendi tingimustele. Laenuandmiskohustus on siduv kohustus anda laenu eelnevalt kindlaksmääratud tingimustel.

Finantsgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mida amortiseeritakse finantsgarantii kehtivusaja jooksul. Eraldised eeldatava krediidikahju katteks moodustatakse vastavalt Kontserni eeldatava krediidikahju arvutamise poliitikale, nagu eespool toodud. Krediidilimiite pakutakse ainult äriklientidele ja need on täielikult hüpoteekidega tagatud. Eraldatud, kuid kasutusse võtmata krediidilimiidi võib kasutusse võtta, kui klient täidab kõiki krediidingimusi, sh tingimust, et kliendil ei tohi olla Kontserni ees tähtaega ületanud kohustisi. Seetõttu hinnatakse kasutamata krediidilimiitide krediidiriski madalaks.

Antud finantsgarantiid ja võetud siduvaid laenuandmiskohustusi kajastatakse finantsseisundi aruande väliselt. Eraldisi eeldatava krediidikahju jaoks kajastatakse koondkasumiaruandes.

KOHUSTUSLIK RESERVKAPITAL

Kohustuslik reservkapital ei või Eesti Vabariigi äriseadustiku kohaselt olla väiksem kui 1/10 ettevõtte aktsiakapitalist. Sellest lähtudes eraldab emaettevõtte igal aastal kasumi jaotamisel vähemalt 1/20 puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali, kuni reservkapital saavutab nõutava suuruse. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele, kuid seda võib kasutada kahjumite katmiseks juhul, kui kahjumite katmiseks ei piisa vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks fondi emissiooni teel.

INTRESSITULUD JA -KULUD

Intressitulud ja -kulu kajastatakse lähtudes varade ja kohustuste sisemisest intressimäärast.

Intressituluna ja -kuluna näidatakse kõiki intressi- ja intressi iseloomuga tulusid ja

kulusid. Intressi iseloomuga on need tulud ja kulud, mis on seotud vara või kohustise lepingulise/lunastustähtajaga või suhtega vara või kohustise suurusesse ning need periodiseeritakse vastavalt nõude või kohustise kestusele. Intressitulu ja -kulu arvestamisel lähtutakse vara ja kohustise tulevaste rahavoogude diskonteerimiseks kasutatavast esialgselt sisemisest intressimäärast. Esialgne intressimäär võtab arvesse kõiki tehinguga otseselt seotud kulusid ja tulusid, sealhulgas lepingu sõlmimise tasud, korraldustasud jms.

TEENUSTASUD

Teenustasutuluna kajastatakse aruandeperioodil klientidelt saadud mitmesuguseid teenustasusid nagu laenu igakuine haldustasu, tasu kliendi andmete ja lepingu muutmise ning ennetähtaegse lõpetamise eest, saldoteatise tasu ja muud sarnased tasud. Teenustasukuluna näidatakse teistele krediidasutustele makstavaid teenustasukulusid, sealhulgas ülekandetasud. Teenustasutulu kajastatakse Kontserni tavapärasel majandustegevuses saadud või saadava teenuse tulu õiglases väärtuses. Teenustasutulusid ja -kulusid kajastatakse tekkepõhiselt: reeglina teostamiskohustuse ajahetkel, mis on tavaliselt tehingu läbiviimise hetk. Laenude teenustasutulud (miinus otsesed kulud) võetakse arvesse sisemise intressimäära leidmisel.

MUUD TEGEVUSTULUD

Muude tegevustulude all näidatakse:

- sissenõudemenetlusega seotud tulusid (sh viivised, trahvid jms), mida kajastatakse tekkepõhiselt vastavate teenuste osutamisel;
- tulusid Kontserni poolt võlakohustiste ennetähtaegselt lunastamisest, mida kajastatakse võlakirjade lunastamise hetkel;
- mitmesuguseid tegevustulusid, mis hõlmavad tulu kaupade müügist, mida kajastatakse siis, kui kaup müüakse kliendile, ja tulu teenuste müügist, mida kajastatakse aruandeperioodil, mil teenuseid osutatakse (nt renditulu ja põllumajandustoodangu müügitulu);
- bioloogiliste varade õiglase väärtuse

muutusest tulenev kasum;

- dividenditulu (emaettevõtte aruandes), mida kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

MUUD TEGEVUSKULUD

Muude tegevuskuludena kajastatakse:

- täitemenetluse protsessiga seotud kulud (sh notari-, kohtutäituri- inkassotasud, riigilõivud);
- seaduses ettenähtud tasud ja maksed (Tagatisefondi ja järelevalvetasu maksed);
- registripäringute jms kulud;
- kinnisvara investeringutega seotud kulud;
- müüdnud põllumajandustoodangu kulud ja bioloogiliste varade õiglase väärtuse muutusest tulenev kahjum;
- väärtpaberitega seotud kulud.

Muid tegevuskulusid kajastatakse siis, kui teenus on saadud ja kohustus on tekkinud.

TÖÖTAJATE HÜVITISED

Töötajate lühiajaliste hüvitiste kohustisi mõõdetakse diskonteerimata kujul ja kajastatakse vastava teenuse saamisest kuluna. Kontsern kajastab töötajatele preemiate maksmisega seotud kohustisi ja kulusid eraldisena juhul, kui vastavad preemiad on selgelt fikseeritud ning seotud arvestusperioodiga.

TULUMAKS

Tulumaksu kajastamisel konsolideeritud raamatupidamise aruandes on lähtutud aruandeperioodi lõpus kehtivatest või olulises osas vastu võetud õigusaktidest. Tulumaks sisaldab tasumisele kuuluvat maksu ja seda kajastatakse aruandeaasta kasumis või kahjumis, välja arvatud juhul, kui see kajastatakse otse omakapitalis, kuna on seotud tehingutega, mida samal või mõnel muul perioodil kajastatakse samuti otse omakapitalis. Tasumisele kuuluv tulumaks on summa, mis makstakse või küsitakse tagasi käesoleva ja eelnevate perioodide maksustatava kasumi või kahjumi eest. Kui konsolideeritud raamatupidamise

aastaaruanne on kinnitatud enne asjakohaste maksudeklaratsioonide esitamist, põhineb maksustatav kasum või kahjum hinnangul. Muud maksud peale tulumaksu kajastatakse ridadel „Palgakulud“ ja „Halduskulud“.

Alates 2018. aastast peavad krediitiasutused Eestis tasuma avansilist tulumaksu, mille määr on 14% maksueelsest kvartalikasumist ja mis kajastatakse maksukuluna. Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata ettevõtete kasumit, vaid jaotamata kasumist jaotatavaid dividende. Tulumaksu tavamäär on 20% (20/80 netodividendina väljamakstavast summast). Regulaarseid dividende maksustatakse vähendatud maksumääraga 14%, mida rakendatakse dividendiosale, mis ulatub viimase kolme kalendriaasta jooksul välja makstud maksustatud dividendide keskmiseni (2018 on esimene arvutusse kaasatud aasta). Dividendidelt arvestatud tulumaksu vähendatakse makstud avansiliste maksete võrra. Dividendidelt arvestatud tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodil,

sõltumata sellest, millal dividendid välja makstakse. Maksustamissüsteemi omapäraselt lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetele varade ja kohustiste jääkväärtuste ning maksubaasi ajutistest erinevustest tulenevaid edasilükkunud tulumaksu varasid ega kohustisi. 2018. aastast alates kehtivad Lätis ettevõtete tulu maksustamisel Eestiga sarnased põhimõtted: kasumit maksustatakse selle jaotamisel ja edasilükkunud tulumaksu varasid ja kohustisi ei teki. Maksumäär on 20% (rakendatakse maksustatavale brutosummale).

Leedus, Soomes ja Rootsis on teenitud kasum, mida on korrigeeritud kohalike tulumaksuseaduste nõuetest lähtuvalt püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga maksustatav.

Leedus on tavapärane tulumaksumäär 15%, ent krediitiasutuste 2 miljoni euro piirmäära ületavale maksustatavale kasumile kohaldatakse 20% maksumäära.

Ettevõtte tulumaksu määrad

	2022	2021	2020
Eesti*	14,0%	14,0%	14,0%
Bulgaaria	10,0%	10,0%	10,0%
Leedu	15,0–20,0%	15,0–20,0%	15,0–20,0%
Läti	-	-	-
Rootsi	20,6%	20,6%	21,4%
Soome	20,0%	20,0%	20,0%

*Eestis ei maksustata kasumit, vaid jaotamata kasumist jaotatavaid dividende (tavamäär on 20/80 netodividendina väljamakstavast summast). Krediitiasutused peavad teenitud kasumilt tasuma avansilist tulumaksu maksumääraga 14%.

Välismaal asuvates üksustes kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustist ja -vara, mille kohaselt näidatakse finantsseisundi aruandes ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud maksusummad. Konsolideeritud aruandes kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustis finantsseisundi aruande real „Edasilükkunud tulumaksukohustis“. Edasilükkunud maksuvara kajastatakse aruandes juhul, kui on tõenäoline vastavate maksustatavate kasumite tekkimine tulevikus, mille suhtes on võimalik edasilükkunud

maksuvara kasutada.

Standardi IAS 12 punkti 39 kohaselt kajastab ettevõtte edasilükkunud tulumaksukohustise kõikide tüdarettevõtetele, sidusettevõtetele, ühisettevõtetele ja filiaalidesse tehtud investeeringutega seotud maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, välja arvatud erinevused, mille puhul on täidetud järgmised tingimused: (a) ettevõtte suudab kontrollida ajutise erinevuse tühistumise ajastamist ja (b) on tõenäoline, et ajutine erinevus ei

tühistu lähemas tulevikus. Edasilükkunud tulumaksudkohustist ei kajastata, kui investering vastab mõlemale eespool märgitud kriteeriumile (a) ja (b). Kriteeriumi (a) täitmiseks peab investering olema ettevõtte kontrolli all. Ettevõtte omavad enamasti kontrolli oma tütaretevõtete ja filiaalide üle. Sidus- ja ühissetevõtete üle ettevõtte enamasti kontrolli ei oma, mistõttu selliste investeeringutega seotud ajutiste erinevuste puhul tuleb tavaliselt tulumaksudkohustis kajastada. Kriteeriumi (b) täitmiseks peab ettevõtte suutma tõendada, et ajutine erinevus lähemas tulevikus ei tühistu. Tühistumine hõlmab tehinguid nagu kasumi jagamine, äritegevuse müük, likvideerimine jne. Lähemat tulevikku ei ole standardis määratletud, ent tavapäraselt peetakse selleks aruandekuupäevale järgnevat 12 kuud.

Kontserni juhtkond analüüsis tütaretevõtetesse ja filiaalidesse tehtud investeeringuid ja otsustas, et nendes tütaretevõtetes ja filiaalides, mille puhul esineb maksustatavaid ajutisi erinevusi, on kriteeriumid (a) ja (b) täidetud ning aruandekuupäeval pole vaja edasilükkunud tulumaksudkohustist kajastada.

PUHASKASUM AKTSIA KOHTA

Tava puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta puhaskasumi perioodi keskmise emiteeritud lihtaktsiate arvuga.

Selleks, et leida lahustatud puhaskasum aktsia kohta, korrigeeritakse lihtaktsionäridele omistatavat puhaskasumit ja kaalutud keskmist olemasolevat aktsiate arvu kõikide potentsiaalsete lihtaktsiatega, millel on lahustav mõju. Kuna Kontsernil puuduvad finantsinstrumendid, mis võivad tulevikus lahustada puhaskasumit aktsia kohta, on tava puhaskasum ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta võrdsed.

Kuna Kontsern ei ole börsil noteeritud, siis on käesoleva majandusaasta aruande lisas 33 esitatud info vabatahtlik.

SENI VEEL JÕUSTUMATA STANDARDID, TÕLGENDUSED JA AVALDATUD STANDARDITE MUUDATUSED

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 31. detsembril 2021 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud. Kontsern kavatses neid rakendada siis, kui need jõustuvad ja on EL-is heaks kiidetud.

COVID-19ga seotud rendihinna alandamine pärast 30. juunit 2021 (standardi IFRS 16 muudatus)

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. aprillil 2021 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

2020. aasta mais anti välja muudatus „COVID-19ga seotud rendihinna alandamine“ (2020. aasta muudatus), millega muudeti standardit IFRS 16 „Rendiarvestus“. 2020. aasta muudatusega võeti kasutusele vabatahtlik praktiline abinõu, mis lihtsustab rentniku jaoks otseselt COVID-19st tingitud rendihinna alandamise kajastamist. Praktilise abinõu kohaselt ei ole rentnikul kohustust hinnata, kas kriteeriumidele vastava rendihinna alandamise puhul on tegemist rendilepingu muudatustega, vaid selle asemel saab seda kajastada vastavalt muudele kohaldatavatele juhistele.

2020. aasta muudatusega kasutusele võetud praktilist abinõu kohaldatakse ainult rendihinna alandamisele, mis mõjutab üksnes makseid, mille algne tähtaeg oli 30. juunil 2021 või varem. 2021. aasta muudatusega pikendatakse IFRS 16 kohast COVID-19ga seotud rendihinna alandamise kajastamise praktilist abinõu ühe aasta võrra – st rentnikel on lubatud kohaldada seda rendihinna alandamisele, mis mõjutab üksnes makseid, mille algne tähtaeg on 30. juunil 2022 või varem.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju, kuna rendileandjad ei ole Kontsernile rendihinna alandamist võimaldanud.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.)

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Muudatused ei avalda Kontserni raamatupidamise aruandele mõju, kuna Kontsern kasutab krediidasutuste finantsseisundi aruande skeemi, mis ei liigita kohustisi lühi- või pikaajalisteks.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRSi rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.)

Standardi IAS 1 muudatuste eesmärk on aidata ettevõtetel avalikustada arvestuspõhimõtete kohta kasulikumat teavet,

- nõudes ettevõtetelt vaid oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist;
- selgitades, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted on samuti ebaolulised ega vaja seetõttu avalikustamist, ja
- selgitades, et ka mitte kõik oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted ei ole ettevõtte raamatupidamise aruande seisukohalt olulised.

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu muutis ka IFRSi rakendusjuhendi nr 2, lisades juhise ja kaks lisanäidet olulisuse

mõiste rakendamise kohta arvestuspõhimõtete avalikustamisel.

Muudatused on kooskõlas mõiste „olulisus“ täpsustatud määratlusega:

„Teave arvestuspõhimõtete kohta on oluline, kui seda koos ettevõtte raamatupidamise aruandes sisalduva muu teabega käsitledes võib mõistlikult eeldada, et see mõjutab otsuseid, mida üldotstarbelise raamatupidamise aruande põhikasutajad selle raamatupidamise aruande alusel teevad“.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Kontserni raamatupidamise aruandele mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.)

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärki.

Muudatused ei avalda eeldatavasti Kontsernile olulist mõju, kuna nendega antakse juhiseid selle kohta, kas muutusi tuleb käsitada hinnangute muutustena, arvestuspõhimõtete muutustena või vigadena.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.)

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist. Muudatustega kitsendatakse

esmise kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused. Seetõttu peavad ettevõtted kajastama edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad rendilepingu ja kasutuselt kõrvaldamise eraldise esmasel kajastamisel.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatustega ajakohastatakse standardit IFRS 3 nii, et viide 1989. aasta finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule asendatakse viitega 2018. aasta raamistikule. Samal ajal lisatakse muudatustega IFRS 3 uus lõik, milles on selgitatud, et tingimuslikke varasid ei saa omandamise kuupäeval kajastada.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

IAS 16 muudatustega nõutakse, et materiaalse põhivara objektide vajalikku asukohta ja tööseisundisse viimise jooksul toodetud esemete müügist saadud tulu tuleb kajastada kasumiaruandes koos nende esemetega seotud kuludega ning nende kulude suurust tuleb mõõta vastavalt IAS 2 mõõtmisnõuetele.

Muudatusi tuleb rakendada tagasiulatuvalt, kuid ainult nende materiaalsete põhivara objektide suhtes, mis viiakse vajalikku asukohta ja tööseisundisse kõige varasema perioodi alguses, mis on esitatud aruandes, mille koostamisel ettevõtte muudatusi esmakordselt rakendab, või pärast seda. Muudatuse esialgse rakendamise kumulatiivset mõju kajastatakse jaotamata kasumis (või vajaduse korral mõnel

muul asjakohasel omakapitali kirjel) algsaldo korrigeerimisena kõnealuse varaseima esitatud perioodi alguses (kui see on vajalik).

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

Lepingu täitmiseks tehtavate kulutuste kindlaksmääramiseks nõutakse muudatustega ettevõttelt kõigi otseselt lepingu täitmiseks tehtavate kulude arvesse võtmist. Muudatustega selgitatakse, et lepingu täitmise kulud hõlmavad nii konkreetse lepingu täitmiseks tehtavaid vältimatuid kulutusi kui ka osa muudest kuludest, mis on otseselt seotud lepingute täitmisega.

Ettevõtte rakendab neid muudatusi lepingutele, mille osas ta ei ole veel täitnud kõiki oma kohustusi selle aruandeperioodi alguses, mil ta muudatusi esimest korda rakendab (esmise rakendamise kuupäeval). Ettevõtte ei korrigeeri võrdlusperioodi informatsiooni. Selle asemel kajastab ettevõtte muudatuste esialgse rakendamise kumulatiivset mõju jaotamata kasumi või vastavalt vajadusele mõne muu asjakohase omakapitali kirje algsaldo korrigeerimisena esmise rakendamise kuupäeval.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju, sest Kontsern võtab lepingu täitmiseks tehtavate kulutuste kindlaksmääramisel arvesse nii vältimatuid kulutusi kui ka muid otseselt lepingute täitmisega seotud kulusid.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad

standardites tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult uute tingimuste sõlmimiseks laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid (sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid).
- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.
- IAS 41 „Põllumajandus“ muudatustega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimiseks.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

LISA 2. OLULISED JUHTKONNAPOLSESD OTSUSED JA HINNANGUD

IFRS EL-iga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustisi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis arvatavasti on asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustiste väärtuse hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Eeldatava krediidikahju allahindlused

Juhtkonna hinnangud avaldavad kõige suuremat mõju laenude ja intressinõuete allahindlustele. Korrigeeritud soetusmaksumus ja õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate finantsvarade eeldatava krediidikahju katteks moodustatavate allahindluste mõõtmine eeldab olulisi hinnanguid ning meetodika, mudelite ja sisendite valikut. Eeldatava krediidikahju mõõtmismetoodika on avalikustatud lisa 1 (vt punkti „Finantsvarad“) ja allahindlused on esitatud lisa 8. Eeldatava krediidikahju katteks moodustatavatele allahindlustele avaldavad suurt mõju järgmised tegurid: makseviivituse määratlus, krediidiriski olulise suurenemise kriteeriumid, makseviivituse tõenäosus, riskipositsioon makseviivituse hetkel ja makseviivitusest tingitud kahjumäär, sarnaste finantsvarade rühmitamine eeldatava krediidikahju mõõtmise eesmärgil ja makromajanduslike stsenaariumite mudelid. Mudeleid ja mudelite sisendeid vaadatakse üle ja kontrollitakse regulaarselt, et vähendada erinevusi eeldatava krediidikahju hinnangute ja tegelike krediidikahjude vahel. Kontsern kasutab eeldatava krediidikahju mõõtmiseks tõendatavat tulevikku suunatud informatsiooni, eelkõige Kontserni enda makromajandusliku prognoosimudeli tulemusi.

Materiaalse põhivara väärtus

Finantsseisundi aruandes kajastatud põhivara väärtust arvestatakse kehtestatud amortisatsiooninormide alusel. Amortisatsiooninormid leitakse põhivara eeldatava kasuliku eluea alusel (vt lisa 1 punkti „Materiaalne põhivara“). Maa ja ehitised võetakse esialgselt arvele soetushinnas ning kajastatakse edaspidi ümberhindluse meetodil. Juhatuse õiglase väärtuse hinnangu aluseks on vajadusel sõltumatu eksperdi poolt antud hinnang objekti turuväärtusele (vt lisa 31).

Äriühenduste käigus saadud varade ning kohustiste õiglasel väärtused on leitud ostuanalüüsiga. Maade ja ehitiste õiglane väärtus (vt lisad 4 ja 32) põhineb kinnisvarahindaja hindamisaruandel.

Kinnisvarainvesteeringute väärtus

Kinnisvarainvesteeringute õiglast väärtust hinnatakse igal aastal ning vajadusel korrigeeritakse raamatupidamisväärtust, et see peegeldaks turuhindade muutusi (vt lisa 1 punkti „Kinnisvarainvesteeringud“ ja lisasid 4 ning 12).

Immateriaalse põhivara väärtus

Finantsseisundi aruandes kajastatud immateriaalse põhivara väärtust arvestatakse kehtestatud amortisatsiooninormide alusel. Amortisatsiooninormid leitakse immateriaalse põhivara eeldatava kasuliku eluea alusel (vt lisa 1 punkti „Immateriaalne vara“), mis on tavaliselt 5 aastat.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab juhtkond, kas on märke immateriaalse põhivara väärtuse languse kohta. Selliste asjaolude esinemise korral määrab juhtkond vara eeldatava kaetava väärtuse.

Kontsern kapitaliseerib info- ja pangasüsteemi Nest arendamise kulusid. Kulude esmane kapitaliseerimine põhineb juhtkonna hinnangul, et tehnoloogiline ja majanduslik teostatavus on kindel, mis tavaliselt antakse siis, kui arenduses on jõutud mõne projektijuhtimismudelil kindlaksmääratud verstapostini. Kapitaliseeritavate summade kindlaksmääramine põhineb juhtkonna eeldustel projekti tulevaste rahavoogude, rakendatavate diskontomäärade ja eeldatava kasuperioodi kohta, mis Nesti puhul on 15 aastat. Kui vara kasuperiood oleks 5 aastat nagu ülejäänud tarkvaradel, oleks immateriaalse põhivara väärtus aruandekuupäeva seisuga 38% võrra väiksem ja 2021. aasta kulumi kulu oleks 291% võrra suurem.

Maksukäsitlused

Kuna Kontsern tegutseb keerulises rahvusvahelises keskkonnas, kaalus juhtkond, kas võib olla ebakindlaid maksupositsioone, eriti seoses siirdehindadega. Bigbanki ja selle eri jurisdiktsioonides asuvate filiaalide ning tütarettevõtete maksudeklaratsioonid hõlmavad siirdehindadega seotud mahaarvamisi ja maksuhaldurid võivad rakendatud maksukäsitusi vaidlustada. Juhtkond peab Kontserni maksukuulekuse

ja siirdehinnastamise põhimõtete alusel tõenäoliseks, et maksuhaldurid aktsepteerivad Kontserni maksukäsitusi (sealhulgas filiaalide omi), juhul kui Kontsernil on oma lähenemise põhjendamiseks nõuetekohane siirdehinnadokumentatsioon.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil.

LISA 3. RISKI- JA KAPITALIJUHTIMINE

Riski- ja kapitalijuhtimise põhimõtted

Risk on võimalik kahjude, tulude või varade väärtuse ootamatu muutus, mida saab kirjeldada tõenäosusjaotusega.

Efektiivne riski- ja kapitalijuhtimine on oluline osa Kontserni juhtimisest, kuna see avaldab mõju pikaajalistele tulemustele ja ärimudeli jätkusuutlikkusele. Riski- ja kapitalijuhtimise eesmärgiks on hallata finantstulemuste volatiilsust ning säilitada klientide, aktsionäride ja järelevalveasutuste usaldus.

Riski- ja kapitalijuhtimises juhindutakse järgmistest eesmärkidest:

- **Hästi tasakaalustatud portfell.** Kontsernil on hästi hajutatud laenuportfell ja Kontsern võtab finantsturgudel piiratud riske. Kuna ebakindlad muutused mistahes üksikus positsioonis võivad tõsiselt mõjutada Kontserni üldist riskipositsiooni, siis väldib Kontsern liigset sõltumist üksikutest tehingupartneritest ja riskide kontsentreerumist.
- **Riskiprofiil oluliste riikide ja tooterühmade lõikes.** Laenuportfell on erinevate tegevusriikide ja toodete vahel mõistlikult tasakaalus. Juhatus kehtestab vähemalt kord aastas tegevusriikidele ja olulistele toodetele maksimaalsed riskilimiidid. Iga kord, kui soovitud riskiprofiili muudetakse, tuleb arvestada kehtestatud limiitide ja võimalike mõjudega. Tegelikku riskiprofiili hinnatakse regulaarselt kehtestatud limiitide alusel.
- **Varade kvaliteet.** Iga soovitud riskiprofiili muutust, mis võib oluliselt mõjutada varade

kvaliteeti, analüüsitakse ja hinnatakse enne muutuse tegemist.

- **Tugev likviidsuspositsioon.** Kontsern hoiab pidevalt konservatiivset likviidsusriski profiili ja piisavat likviidsete varade portfelli. Kontsern väldib rahastamise ja likviidsete varade kontsentreerumist.
- **Piisavad omavahendid.** Kontsern hoiab tugevat ja pigem konservatiivset kapitalisatsioonitaset (kapitali adekvaatus). Kontsern veendub, et tal on riskide katmiseks, regulatiivsete nõuete (Pillar 1) ja sisemiste kapitalinõuete (Pillar 2) ning ka minimaalse kapitalinõude järgimiseks piisavad omavahendid. Kapitalinõuete üksikasjad on esitatud käesoleva lisa punktis „Omavahendid ja kapital”.
- **Mõistlik riskitase.** Kontsern ei võta ebamõistlikult suuri riske isegi mitte siis, kui riski võtmisel teeniks Kontsern erakordselt suure kasumi. Kontsern väldib riske, mida ei saa piisavalt hinnata või juhtida või mille jaoks Kontsernil ei ole piisavalt kogemusi või teadmisi.
- **Madal taluvus teatud riskitüüpide suhtes.** Kontsernil on madal taluvus teatud riskitüüpide suhtes, mis on määratletud vastavates riskipoliitikates. Kontsern väldib riskiprofiile, mis selliseid riske suurendavad.
- **Finantsseisundi aruande usaldusväärne struktuur.** Kontsern ei pea hoidma konkreetset finantsseisundi aruande struktuuri, kuid Kontsern hindab hoolikalt (analüüsib finantsseisundi aruande struktuuri muutuste mõju) ja vajadusel muudab iga soovitud riskiprofiili, mis võib finantsseisundi aruande struktuuri oluliselt mõjutada, enne, kui selle kinnitab.

Riskijuhtimise peamine eesmärk on kaitsta Kontserni finantsseisundit ja piirata võimalike negatiivsete sündmuste mõju Kontserni kapitalile, likviidsusele ja finantstulemustele.

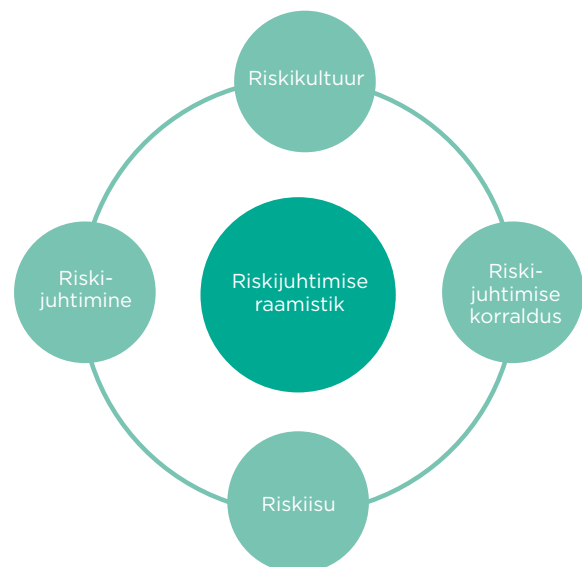
Bigbank AS-i nõukogu on kinnitanud riskipoliitika, mis sätestab Kontserni riskijuhtimise põhimõtted. Riskide võtmine on Kontserni äritegevuse vältimatu osa ning riskijuhtimine toetab äritegevust ja otsuste langetamist, pakkudes võimalikult selget teavet

erinevate valikute riski ja tulu suhte kohta. Riskijuhtimine on strateegiliste ja igapäevaste äriotsuste langetamise protsessi lahutamatu osa. Riskijuhtimise eesmärgiks on tagada, et riskivõtmise tulemused on kooskõlas Kontserni strateegiate ja riskiisuga ning et riski ja tulu vahel on sobiv tasakaal.

Peamine risk, mille Kontsern on oma tegevuses tuvastanud, on krediidirisk, mis kaasneb laenude andmisega klientidele. Muud olulised riskid on tururisk (sh kauplemisportfelliväline intressirisk), likviidsusrisk, operatsioonirisk, reputatsioonirisk, äri- ja strateegiline risk. Riskide katmiseks on Kontsernil ettenägematuteks olukordadeks olemas kapitalipuhver ja likviidsusreservid. Kontsern hindab ja tuvastab riske sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ILAAP) abil.

RISKIJUHTIMISE RAAMISTIK

Bigbank AS-i nõukogu on kehtestanud Kontserni riskijuhtimise raamistiku, mis on sätestatud Kontserni riskipoliitikas. Kontserni riskijuhtimise raamistiku neli põhielementi on 1) riskikultuur, 2) riskijuhtimise korraldus, 3) riskiisu ja 4) riskijuhtimine.

Joonis. Riskijuhtimise raamistik

Riskikultuur

Riskikultuur tähendab riskiteadlikkuse, riskivõtmise ja riskijuhtimisega seotud norme, hoiakuid ja käitumismustreid ning kontrolli, mis kujundab Kontsernis riskiotsuseid. Riskikultuur mõjutab juhtkonna ja töötajate igapäevatoos tehtavaid otsuseid ning avaldab mõju nende poolt võetud riskidele. Tugev ja järjepidev riskikultuur on Kontserni tõhusa riskijuhtimise põhielement, mis võimaldab teha põhjendatud ja teadlikke otsuseid. Riskikultuuri arendatakse poliitikate, teabevahetuse ja töötajate koolitamise kaudu Kontserni tegevuse, strateegia ja riskiprofiili vallas. Töötajad peaksid olema täielikult teadlikud oma vastutusvaldkondadest seoses riskijuhtimisega. Riskijuhtimine ei piirdu riskivaldkonna töötajate või sisekontrolli funktsioonidega. Äriüksused vastutavad esmajoonel igapäevase riskijuhtimise eest, mis on kooskõlas Kontserni poliitikate, eeskirjade ja kontrollidega, võttes arvesse Kontserni riskiisu ja riskitaluvust.

Tugev riskikultuur hõlmab järgmist.

- Juhtkonna eeskuju - juhatus vastutab Kontserni põhiväärtuste ja ootuste kehtestamise ja neist teavitamise eest. Kontserni juhtkond, sealhulgas olulistel ametikohtadel töötavad isikud aitavad töötajaid põhiväärtustest ja ootustest teavitada.
- Vastutus - kõikide tasandite asjaomased töötajad peavad teadma ja mõistma Kontserni põhiväärtuseid ning oma rolli jaoks vajalikul määral Kontserni riskiisu ja riskivõtmis-suutlikkust. Nad peavad olema võimelised täitma oma ülesandeid ja olema teadlikud oma vastutusest seoses riskivõtmistegevusega.
- Tõhus teabevahetus ja arvamuste avaldamine - tugev riskikultuur aitab edendada avatud teabevahetuse keskkonda, mille puhul otsustusprotsessid toetavad eri seisukohtade ära kuulamist, võimaldavad katsetada kehtivaid tavasid, stimuleerivad konstruktiivset kriitilist suhtumist töötajate seas ning edendavad avatud ja konstruktiivse kaasamise keskkonda Kontsernis.
- Stiimulid - asjakohased stiimulid omavad

olulist rolli riskivõtmisega seotud käitumise kohandamisel Kontserni riskiprofiili ja tema pikaajalise huviga.

Riskijuhtimise korraldus

Kontserni riskijuhtimise korraldust iseloomustab see, et keskendutakse peamistele riskide võtmise ja järelevalvega seotud ülesannetele.

Üldine riskijuhtimise korraldus põhineb kolme kaitseliini mudelil. Selle kohaselt vastutavad riskijuhtimise eest kõik Kontserni töötajad, kuid kõigil on oma kindel roll ja vastutus. Funktsioonid jagunevad kolmeks kaitseliiniks alljärgnevalt:

- **esimene kaitseliin** - funktsioonid, mille täitjad omavad ja juhivad riske (riski omanikud);
- **teine kaitseliin** - funktsioonid, mille täitjad teostavad riskide üle järelevalvet (riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsioonide täitjad);
- **kolmas kaitseliin** - funktsioonid, mille täitjad annavad sõltumatu kinnituse (siseauditi üksus ja auditikomitee).

Igal kaitseliinil on riskide juhtimisel ja kontrollimisel kindel roll ja kindlad kohustused.

Joonis. Kolme kaitseliini mudel

Esimene kaitseliin, operatiivjuhtimine (kõik äri- ja tugiüksused) vastutab riskide juhtimise eest oma vastutusalasse kuuluvates valdkondades (riski omanikud). Äri- ja tugiüksusel lasub esmane vastutus igapäevase riskijuhtimise eest oma vastutusalas. Riski omanike fookus on operatiivtegevusel, nad integreerivad riskijuhtimise raamistiku ja tõhusad riskijuhtimise praktikad standardseteks tegevusprotseduurideks, jälgivad riskijuhtimise toimivust ja vastutavad selle efektiivsuse eest.

Teine kaitseliin hõlmab riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsioonide täitjaid. Nemad peavad tagama, et esimene kaitseliin on õigesti kavandatud, toimib ettenähtud viisil ja riskid on nõuetekohaselt juhitud.

Kolmas kaitseliin on siseauditi üksus, mis annab sõltumatu kinnituse, kontrollib esimest kahte kaitseliini ja riskijuhtimise praktikate tulemuslikkust, kinnitab vastavuse taseme, teeb soovitusi muudatusteks ja rakendab vajadusel parandusmeetmeid.

Kontsernil on kolm peamist tasandit, kus tehakse riskijuhtimise otsuseid:

- 1) nõukogu;
- 2) juhatus;
- 3) krediidikomiteed.

Vastavalt nendel tasanditel langetatud otsustele ja saadud volitustele, teevad igapäevaseid riskijuhtimisalaseid otsuseid riskide omanikud ja äriüksused. Kontsern hoiab riskijuhtimise, riskijuhtimisalaste otsuste tegemise ja järelevalve protsessid üksteisest võimalikult lahus ja sõltumatutena. Kontserni suuruse tõttu võivad mõned nimetatud funktsioonidest kattuda, kuid Kontserni organisatsiooniline struktuur on loodud nii, et see hoiab operatiiv- ja järelevalve-/kontrollfunktsioonid huvide konflikti vältimiseks lahus.

Nõukogu määratleb soovitud riskiisu äristrateegia alusel, kinnitab riski- ja kapitalijuhtimise poliitika ning poliitika oluliste riskide juhtimiseks.

Juhatus vastutab Kontserni kõigi oluliste toodete, tegevuste, protsesside ja süsteemide riskijuhtimise protseduuride, protsesside ja süsteemide rakendamise ja säilitamise

eest ja selle eest, et need oleksid kooskõlas Kontserni riskiisu ja -taluvusega. Selleks, et riskid oleksid jälgitud ja kontrollitud, tuvastab juhatus kõik Kontserni tegevusega kaasnevad riskid ja hindab neid regulaarselt. Juhatus vastutab sisekontrollisüsteemi ja riskilimiitide süsteemi rakendamise ning sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ILAAP) tõhusa toimimise eest.

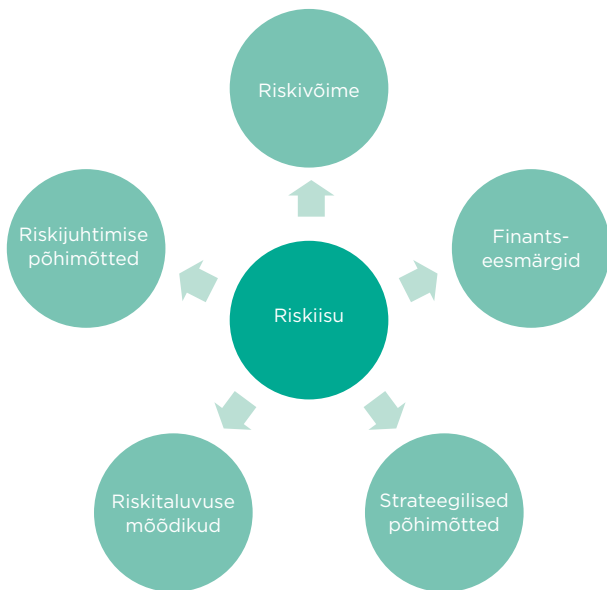
Krediidikomiteede süsteemi moodustavad Kontserni krediidikomitee, riigipõhised krediidikomiteed ja nende allkomiteed. Kontserni krediidikomitee on kõrgeima tasandi otsuseid tegev organ, mis teostab järelevalvet riigipõhiste krediidikomiteede üle ja teeb otsuseid üle 1 miljoni euro suuruste laenuaotluste kohta.

Riskikomitee eesmärk on toetada juhatus riskijuhtimise ülesannetes: komitee arutab konkreetselt operatsiooniriske (sh infoturbe- ja vastavusriske) puudutavaid strateegilisi küsimusi ning kooskõlastab ja sõlmib kokkuleppeid. Komiteesse kuuluvad nii esimese kui ka teise kaitseliini esindajad, et tagada piisav esindatus ja riske puudutav koordineerimine ning kommunikatsioon Kontsernis. Riskikomitee liikmed ja reglemendi kinnitab juhatus.

Riskiisu

Riskiisu väljendab kõigi riskide agregeeritud taset, mida Kontsern on kooskõlas oma ärimudeliga valmis riskitaluvuse piires strateegiliste eesmärkide saavutamiseks võtma.

Kontsern on määratlenud riskiisu kõigi peamiste tuvastatud riskitüüpide suhtes ja kehtestanud protsessid ja meetmed tegeliku riskiprofiili hindamiseks ja juhtimiseks. Riskiisu on tulevikku suunatud, lähtub strateegilise planeerimise perioodist ja seda vaadatakse korrapäraselt üle.

Joonis. Riskiisu komponendid

Riskiisu koosneb alljärgnevatest komponentidest:

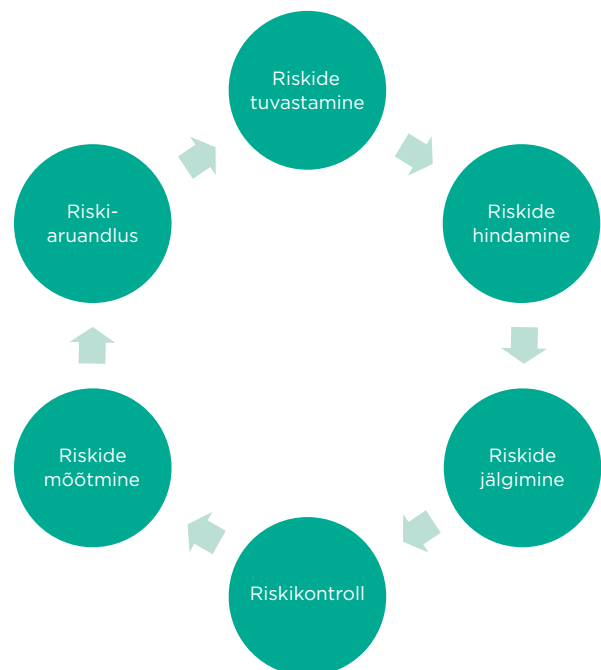
- **Finantseesmärgid.** Riskijuhtimise ülesanne on toetada finantseesmärkide saavutamist eeldusel, et need näevad ette ka tulude jätkusuutlikku kasvu, Kontserni riskiprofiili jaoks piisava kapitalitaseme hoidmist ning rahaliste vahendite tagamist, mis on vajalikud, et täita finantskohustused õigeaegselt ja mõistliku hinnaga.
- **Strateegilised põhimõtted.** Riskistrateegia ja soovitud riskiprofiil põhinevad üldisel strateegial, riskijuhtimine ja -võime on aga strateegia protsessiga olemuslikult seotud. Kontserni strateegia võtab arvesse nii riske ja kapitali, kui ka riskistrateegiat. Kontserni strateegiat vaadatakse korrapäraselt üle ja uuendatakse vastavalt strateegilistes kavades tehtud muudatustele.
- **Riskitaluvuse mõõdikud.** Riskitaluvus on maksimaalne riskitase, mida Kontsern saab aktsepteerida konkreetses riskikategoorias, võttes arvesse kapitali, juhtimist ning riskikontrolli võimekust ja seadusest tulenevaid piiranguid. Riskitaluvus kehtestatakse kvantitatiivsete näitajate alusel.

- **Riskijuhtimise põhimõtted.** Kehtivad välised regulatsioonid, head tavad ja riskijuhtimise põhimõtted, mis on sätestatud Kontserni sise-eeskirjades, moodustavad riskitaluvuse raamistiku kvalitatiivse aluse. Riskijuhtimise põhimõtteid ei ole lubatud äriliste vajaduste ettekäändel eirata.
- **Riskivõime.** Riskivõime on maksimaalne risk, mida Kontsern saab nii tavalises kui ka stressiolukorras võtta enne, kui rikub regulatiivseid piiranguid ja sidusrühmade ees võetud kohustusi.

Riskijuhtimine

Riskijuhtimise muudavad tulemuslikuks meetmed, mis juhenduvad riskiraamistikust ja on integreeritud Kontserni strateegiasse ja äriplaneerimise protsessi. Riskijuhtimisprotsess koosneb alljärgnevatest põhitegevusest:

- riskide tuvastamine;
- riskide hindamine;
- riskide jälgimine;
- riskikontroll;
- riskide mõõtmine;
- riskiaruandlus.

Joonis. Riskijuhtimise protsess

Riskide tuvastamine. Riskide tuvastamine on regulaarne protsess Kontsernil oluliste riskide kindlaksmääramiseks. Riskide tuvastamine peab olema põhjalik ning arvesse peab võtma nii normatiivseid kui majanduslikke perspektiive.

Riskide hindamine. Uute toodete ja süsteemide riskianalüüs tuleb läbi viia enne nende rakendamist. Kohaldatakse proportsionaalsuse ja tõhususe põhimõtteid - hindamise ulatus peab olema kooskõlas riski võimaliku mõju ja tähtsusega Kontserni agregeeritud riskiprofiilis. Tegelik riskiprofiili hindamine Kontserni riskiisu suhtes viiakse läbi regulaarselt.

Riskide jälgimine. Korrapärane jälgimis-süsteem tagab, et äritegevus toimub heakskiidetud limiitide ja määruste kohaselt ning on kooskõlas Kontserni strateegiate ja soovitud riskiprofiiliga. Asjaomase üksuse juht peab limiitide või määruste võimalikest rikkumistest teatama viivitamata kõrgemale juhtkonnale, komiteedele, juhatusesele ja/või nõukogule olenevalt limiidist või sise-eeskirjast. Kontsernil on olemas riskinäitajate süsteem (sh eskalatsioonitasemed), mis käsitleb kõiki tuvastatud olulisi riskikategoriaid ning regulaarset peamiste finants- ja mittefinantsriski näitajate jälgimist, et tuvastada muutusi Kontserni finantstingimustes ja riskiprofiilis.

Riskikontroll. Riskijuhtimise oluline osa on riskikontroll - sisekordade, protsesside ja limiitide raamistik. Sise-eeskirjade vajadus tuleneb asjakohase riskijuhtimise vajadustest ja regulatiivsetest miinimumnõuetest. Kõik tuvastatud olulised riskid ja seonduvad protsessid on hõlmatud sise-eeskirjade, limiitide ja kontrollisüsteemiga. Kõik sise-eeskirjad juhivad Kontserni üldistest riskijuhtimispõhimõtetest ja soovitud riskiprofiilist ning nendega kehtestatakse limiidid ja kontrollid, mille piires Kontsern võib tegutseda. Sise-eeskirjade väljatöötamist koordineeritakse aktiivselt Kontserni tasandil, samas iga valdkonna, filiaali ja tütarettevõtte juht vastutab täielikult kohalikele õigusnormidele vastavuse eest oma vastutusvaldkonnas või tegevusriigis. Kõik sise-

eeskirjad peavad olema koostatud kooskõlas Kontserni sise-eeskirjade kehtestamise põhimõtetega.

Peamised riskipoliitika ning üldised riskijuhtimise strateegiad, põhimõtted, juhtimiskorralduse ja üldised limiidid kiidab heaks nõukogu. Juhtkonna tasandil üldised riskikorrad kiidab heaks juhatus. Riskijuhtimise poliitika vaadatakse üle ja uuendatakse kord aastas.

Riskide mõõtmine. Riskijuhtimise valdkond vastutab asjakohaste riskimõõtmistehnikate väljatöötamise ja säilitamise eest, et toetada erinevate ärivaldkondade (riskiomanike) tegevust ning kapitali adekvaatsuse mõõtmist Kontsernis. Kõiki olulisi riske mõõdetakse kvantitatiivsete näitajate alusel ja jälgitakse korrapäraselt. Juhatus vaatab riskide mõõtmise põhimõtted läbi kord aastas ja kiidab need heaks.

Stressitestid, tundlikkusanalüüs ja stsenaariumianalüüs on ennetavad meetmed, mida kasutatakse riskiprofiili ja vastavat kapitalivajadust mõjutavate tegurite mõju hindamiseks. Stressitestid on osa Kontserni riskijuhtimisraamistikust ja kapitali adekvaatsuse hindamise protsessist, mis võimaldavad hinnata asjaomaste äri- ja strateegiliste otsuste võimalikku mõju. Oluliste riskide stressiteste tehakse vähemalt kord aastas või sagedamini ning nende tulemustest informeeritakse juhatust ja nõukogu.

Riskiaruandlus. Riske jälgitakse ja neist antakse aru kõikide oluliste riskitüüpide, toodete ja filiaalide kaupa. Riskijuhtimise valdkonna juht vastutab asjakohaste töökorralduste, tegevuspõhimõtete, kordade ja süsteemide rakendamise eest, et tagada riskide mõõtmine, hindamine, koondamine ja analüüsimine ning regulaarne aruandlus juhatusesele. Juhatusesele ja riskijuhtimise valdkonna juht informeerivad nõukogu üldisest riskiolukorra arengust ning muudest riskidega seotud küsimustest kord kvartalis.

RISKIISU JA SOOVITUD RISKIPROFIIL

Soovitud riskiprofiil (riskiprofiil, mida Kontsern soovib hoida) põhineb riskiisul ja annab ülevaate sellest, missuguse tasemega ja mis liiki riske on Kontsern oma riskivõimet ja ärimudelit arvestades nõus strateegiliste eesmärkide saavutamiseks võtma. See sisaldab iga olulise tuvastatud riski olemuse ja taseme kirjeldust. Soovitud riskiprofiili koostamine ja uuendamine on eelarveprotsessi käigus toimuva iga-aastase strateegilise planeerimise lahutamatu osa.

Kontsern kasutab neljaastmelist skaalat riskiisu tasemete määramiseks:

- madal (1) – Turvalised ja proovitud lahendused. Madal risk ja minimaalne tulu;
- mõõdukas (2) – Reaktiivne hoiak. Mõõdukas riskitase ja tõenäoliselt madalam tulu;
- üle keskmise (3) – Proaktiivne hoiak. Riski suurus on üle keskmise, kuid oodata võib suurt kasumit. Otsused tehakse riski ja tulu suhte põhjal;
- kõrge (4) – Prioriteediks on ärivajadused. Suur kahjumi saamise risk, mida saab aktsepteerida vaid siis, kui on oodata väga suurt kasumit.

Kontserni tegelikku riskiprofiili hinnatakse ja võrreldakse soovitud riskiprofiiliga vähemalt kord kvartalis. Hindamistulemused edastatakse juhatusele ja nõukogule regulaarsete riskiraportite koosseisus.

KREDIIDIRISK

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei suuda või ei soovi oma lepingulisi kohustusi täita ning pank saab krediidikahju. Krediidiriski raames on Kontsern tuvastanud järgmised alamriskid.

- **Kontsentratsioonirisk** – risk, mis tuleneb riskipositsioonist ühe vastaspoole või seotud vastaspoolte suhtes ja/või riskipositsioonidest, kus riski mõjutavad ühised riskitegurid või tugeva positiivse korrelatsiooniga riskitegurid.
- **Maarisk** – risk, mis tuleneb selle riigi majanduslikust, poliitilisest või sotsiaalsest olukorrast, kus vastaspool asub, või sellise (nt keskkonna- või poliitilise) sündmuse

toimumise tõenäosusest, mis võib viia maksejõuetuseni suure hulga võlgnikke (kollektiivvõlgniku risk).

- **Tagatiserisk** – tehingu tagatisest tulenev risk, sh täiendav juriidiline risk või tagatise turuhinna risk.

Krediidirisk tuleneb Kontserni vahetust laenugevusest ja Kontserni investeerimistegevustest, kus vastaspooltel on Kontserni ees tagasimakse- või muud kohustused. Kontsern eristab krediidiriski, mis tuleneb (i) laenuportfellist (sh finantsseisundi aruande väliselt kajastatud varad), (ii) rahaturuoperatsioonidest ja (iii) võlakirjaportfellist.

Laenuportfelli krediidirisk on Kontserni kõige olulisem risk ja riskiga kaalutud varade kõige olulisem mõjutegur. Kontsern määrab laenuportfelli krediidiriski tasemed lähtuvalt eeldatava krediidikahju hinnangust järgmiselt:

- madal risk – eeldatav krediidikahju kuni 2%
- mõõdukas risk – eeldatav krediidikahju üle 2% ja kuni 6%
- üle keskmise risk – eeldatav krediidikahju üle 6% ja kuni 10%
- kõrge risk – eeldatav krediidikahju üle 10%

Kontserni krediidiriskiisu on mõõdukas, sh laenuportfelli allprofiilide riskiisu võib olla madal (1) kuni üle keskmise (3), vastavalt sellele, missugused on Kontserni strateegilised eesmärgid.

Laenuportfelli krediidiriski kontrollib Kontsern järgmiselt:

- tarbimislaenu klientide valimisel kasutatakse krediidiriski hindamise ja pettuse tuvastamise mudeleid;
- kodu- ja äri-laenu otsuseid tehakse standarditud ja põhjaliku maksevõime analüüsi põhjal;
- laenuotsuste tegemisel kasutatakse sisemisi ja väliseid andmebaase;
- keskendutakse ainult krediivõimelistele eraklientidele ja ettevõtetele, kelle maksevõimet on võimalik adekvaatselt hinnata;
- määratakse krediidiriski limiidid ja

võtmeriskiindikaatorid;

- jälgitakse ja kontrollitakse süstemaatiliselt krediidiriski limiite ja võtmeriskiindikaatoreid riikide, toodete, partnerite ja suuremate klientide tasandil.

Laenu andmisel järgib Kontsern vastutustundliku laenamise põhimõtteid, head pangandustava ja kõrgeid eetikastandardeid. Kontsern veendub, et tema tegevus ei riku üldtunnustatud eetilisi, keskkonnaalaseid ja õiguslikke põhimõtteid. Kontsern ei sõlmi tehinguid vastaspooltega, kelle eetilised või moraalsed vaated on küsitavad.

Rahaturuoperatsioonide krediidirisk tuleneb Kontserni makseteenustest ja rahaturu tegevustest, mille tõttu Kontsernil tekivad nõuded teiste krediidasutuste vastu. Makseteenuste krediidiriski põhjustavad likviidsuse varade hoidmine ja Kontserni põhitegevuste toetamiseks loodud makselahendused.

Selleks et vastaspoolte makseviivituse tõenäosus oleks võimalikult madal, juhitakse riski erinevate vastaspoolte valiku, kõrgete krediidireitingu standardite, vastaspoolte riskipositsiooni limiitide ja regulaarse järelevalve/ülevaatusel abil.

Rahaturuoperatsioonide krediidiriski juhitakse Kontserni tasandil. Kõik filiaalid ja tütarettevõtted järgivad Kontsernis kehtivaid põhimõtteid, eeskirju ja limiite. Finantsüksused on rahaturu krediidiriski juhtimisel esimene kaitseliin, riskijuhtimise üksused aga teine kaitseliin.

Võlakirjaportfelli krediidirisk tuleneb Kontserni võlaväärtpaberitest. Võlakirjaportfelli krediidiriski strateegia ja soovitud riskiprofiil kehtestatakse, juhitakse ning jälgitakse likviidsus- ja tururiski juhtimise koosseisus. Finantsüksused on võlakirjaportfelli krediidiriski juhtimisel esimene kaitseliin. Riskijuhtimise valdkond tegutseb teise kaitseliinina.

Kontsentratsioonirisk

Kontsern käsitleb kontsentratsiooniriski juures ühe vastaspoolte, seotud vastaspoolte, krediiditoodete ja asukohariigiga seotud klientide kohustusi. Kontserni laenuportfelli

kontsentratsiooniriski strateegia on vältida üksiku vastaspoolte makseviivituse olulist mõju hästi hajutatud laenuportfelliga, kus enamik üksikute või omavahel seotud klientide kontsentratsioonidest moodustavad kogu laenuportfelliga alla 0,1%.

Kontsern on kehtestanud järgmised kontsentratsiooniriski limiidid:

- maksimaalne laenusumma ühe vastaspoolte või seotud vastaspoolte suhtes (ettevõtetele antavad laenud);
- maksimaalne laenusumma ühe vastaspoolte suhtes (tarbimislaenud);
- konkreetse riigi maksimaalne osakaal Kontserni laenuportfellis;
- ettevõtete ja kinnisvaraalaenude maksimaalne osakaal Kontserni laenuportfellis.

Riskide kontsentreerumiseks loetakse kliendi või omavahel seotud klientide suhtes võetud riskipositsiooni, mis võrdub 10%ga või ületab 10% Kontserni esimese taseme omavahenditest. Seisuga 31. detsember 2021 olid sellised positsioonid seotud 4 kliendigrupiga summas 82,7 miljonit eurot (seisuga 31. detsember 2020 sellised positsioonid puudusid). Omavahendite kohta vt punkti „Omavahendid ja kapital“.

Kontsern kasutab kontsentratsiooniriski maandamiseks krediidiriski juhtimise meetmetele lisaks järgmisi meetmeid.

- Kontsern on oma majandustegevuses orienteerunud füüsiliste isikute ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate teenindamisele.
- Selgitatakse välja ettevõtete tegelikud kasusaajad ja seosed teiste ettevõtetega läbi omandi ja kontrolli suhete.
- Kontsern jälgib krediidiriski koondumist ühe mõjuri suhtes, vajadusel piirates krediidiriski klientide grupi osas, kes on seotud või mõjutatud ühest sellisest mõjurist.
- Ühele vastaspooltele või seotud vastaspooltele suuremate laenulimiitide kehtestamisel jälgitakse, et finantseeritavad projektid ja laenude teenindamine oleksid üksteisest sõltumatud või tagatud madala riskiga varadega (nt metsa- või põllumaad).

Maarisk

Kontserni strateegia kohaselt peab Kontsernil olema hästi tasakaalustatud portfell riikides, kus tegevus toimub. Kontsern väldib liigse kontsentratsiooni tekkimist ühte riiki sellega, et seab limiidid kõigi tegevusriikide positsioonidele, uutele müükiidele ja portfelliide krediidikvaliteedile. 31. detsembri 2021 seisuga oli ühe riigi maksimaalse osakaalu lävendiks seatud 40% laenuportfelligist.

Tagatiserisk

Tagatiserisk tuleneb eelkõige tagatise turuväärtuse võimalikust langusest, aga ka muudatustest seadusandluses või tagatise realiseerimise korras. Kontsern piirab teadlikult tagatiseriski ning valib krediteerimise viisi ja mahud nii, et oleks tagatud tõhusam krediidiriski maandamine kui tagatise vastuvõtt ja tagatisest tulenevad rahavood. Kontsern jälgib tagatise turuväärtuse kõikumisest tingitud mõjusid.

Tagatiseriski juhtimine toimub järgmiste põhimõtete abil.

- Nõuded laenude tagatistele sõltuvad laenuliigist. Kinnisvara- ja äri-laenu peavad reeglina olema tagatud füüsiliste tagatistega (asjaõiguslikud tagatised, nt hüpoteek kinnisasjale), eluasemelaenu tagatakse täielikult kinnisvaraga ning osaliselt ka riiklike garantiidega. Väiksemad äri-laenu võivad olla tagatud erasiku käendusega, tarbimislaenudele reeglina tagatise ei nõuta. Kontsern ei tugine finantseerimisotsuste tegemisel üksnes tagatistele, vaid eelkõige vastaspoole võimele oma rahavoogude või sissetulekutega laenu teenindada.
- Laenu väljastamisel järgitakse Kontserni poolt kehtestatud piirmäärasid, võttes sealjuures arvesse nii laenusumma suurust kui ka laenusumma suhet tagatise väärtusesse.
- Vastuvõetava asjaõigusliku tagatise või muu tagatise piisavuse ja väärtuse hindamisel lähtutakse selle hetkeväärtusest ning arvestatakse selle muutumisega ajas. Tagatise väärtuse hindamisel

kasutatakse vajadusel erialaekspertide (nt kinnisvarahindajad) abi.

- Kontsern aktsepteerib väljastatavate laenude tagatisena vaid neid kinnisasju, mille kohta on väljastatud kirjalik eksperdi hinnang vastava kvalifikatsiooniga kinnisvarabüroo ja eksperdi poolt; lisaks kinnisvarabüroode koostatud eksperdi hinnangutele toimub tagatiseriski subjektiivne hindamine Kontserni poolt.
- Kinnisvara tagatisel antavate laenude väljastamiseks on kehtestatud maksimaalsed laenusumma ja laenu tagatise turuväärtuse suhte (*loan-to-value*) piirmäärad. Piirmäärade seadmisel on arvesse võetud kinnisvara seisundit ja asukohta.
- Valdavaks Kontserni poolt aktsepteeritavaks asjaõiguslikuks tagatiseks on I järjekoha hüpoteek kinnistusraamatus, et tagatise turuväärtuse languse korral oleks tagatud Kontserni nõude täielik rahuldamine.
- Asjaõigusliku tagatise tagatisvara peab laenu kestuse jooksul olema kindlustatud Kontserni poolt aktsepteeritud kindlustusseltsis vähemalt vara taastamisväärtuse ulatuses.
- Kontsern on kehtestanud maksimaalse limiidi tagamata riskipositsioonide kohta.

Kontsern pandib oma varasid ainult juhul, kui see on vajalik rahastamislepingute täitmiseks.

Krediidiriski poliitika ja juhtimine

Kontserni riskipoliitika, sh riskiisu ning krediidiriski limiidid ja võtmeriskiindikaatorid kinnitab panga nõukogu, vastavad riigipõhised limiidid ja indikaatorid kinnitab juhatus. Kontsern mõõdab riskiisu eeldatava krediidikahju kaudu (*Expected Loss*). Riskiisu määramisel lähtub Kontsern omakapitali tootlusele seatud strateegilisest eesmärgist.

Kontsern juhib krediidiriski vastavalt krediidiasutuste seaduses, Eesti Panga presidendi, Finantsinspektsiooni ja muude (nii Eesti kui ka teiste Kontserni tegevusriikide) reguleerivate asutuste määrustes ning Kontserni krediidipoliitikas sätestatud põhimõtetele.

Krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel lähtub Kontsern standardmeetodist.

Kontserni krediidiriski juhitakse Kontserni tasandil, kasutades riikide sisendeid ja teadmisi kohaliku turu kohta.

Tarbimislaenuude väljastamisel kasutatakse krediidiriski hindamiseks statistilisi mudeleid. Mudeleid uuendatakse vastavalt vajadusele, kuid vähemalt kaks korda aastas. Kontserni eesmärk on muuta võimalikult paljude krediidiotsuste tegemine täisautomaatseks. Kinnisvara- ja ärialaenude andmisel lähtub pank laenuaotleja maksevõimest, mida analüüsitakse ja hinnatakse iga laenuaotleja puhul eraldi. Laenuanalüüsis kasutatakse nii kliendi poolt esitatud informatsiooni kui ka avalikest andmebaasidest ja registritest saadavaid andmeid. Laenuanalüüs, maksevõime ja tagatiste hindamine ning krediidikomiteede otsustuspädevused on kirjeldatud protseduuridega, mille on kinnitanud panga nõukogu või juhatuse. Krediidipoliitikat ja asjakohaseid laenuanalüüsi ja laenuandmise protseduur vaadatakse regulaarselt üle ja uuendatakse, võttes arvesse muutusi majanduskeskkonnas, Kontserni krediidiriskiisus ja vastaspoolte maksedistsipliinis. Krediidiotsuseid teevad ühiselt kas krediidikomiteed või vastavate volitustega töötajad, kes järgivad seejuures Kontserni nõukogu ja juhatuse poolt kehtestatud limiite ja piirmäärasid.

Protseduuridega on reguleeritud aktsepteeritavad tagatiste liigid, maksimaalsed lubatud tagatisväärtused ning muud tagatisele seatud nõuded. Kontsern omistab tagatisväärtuse üksnes nendele varadele, millel on olemas reaalne järelturg ning tagatise on võimalik mõistliku aja jooksul ilma oluliste kuludeta realiseerida. Põhilised tagatised on elamu- ja ärikinnisvara sh ehitusjärgus olevad hooned ning metsa- ja põllumaa. Liisingfinantseerimise tagatiseks on liisitatav vara. Lisaks aktsepteerib Kontsern tagatisena ka eraisikute poolt antud käendusi ning juriidiliste isikute poolt antud garantiisid, kuid neile tagatisväärtust ei omistata. Vähesel määral on lisatagatisena arvesse võetud ka aktsiapandid ettevõtete puhul, millel on olemas reaalne turuväärtus ja seda on võimalik hinnata.

Iga filiaal ja äriüksus vastutab täielikult laenuanalüüsi tegemise ja iga tehingu krediidiriski hindamise eest isegi siis, kui lõplik otsus võetakse vastu kõrgemal tasandil. Krediidikomiteid, personaalse otsustuspädevusega töötajaid, müügipersonali, kes on seotud krediidiotsuste tegemisega, ning filiaalide juhte käsitatakse esimese kaitseliinina; Kontserni krediidiriski üksus on teine kaitseliin. Krediidikontroller kontrollib regulaarselt sisemiste protsesside ja otsustuspädevuste nõuetekohast täitmist töötajate poolt.

Kontserni krediidiriski profiili oluline komponent on riskimaandamine hästi hajutatud laenuportfelli kaudu. Kontsern väldib seejuures ühe vastaspoolte, üksiku toote või riigiga seotud riskide kontsentratsiooni ja kontrollib riskide võtmist ning riskiprofiili muutusi. Suuri tagatiseta riskipositsioone välditakse maksimaalsetele krediidisummadele limiitide seadmisega ja krediidiriski maandatakse tugeva tagatispositsiooni abil: tagatisena aktsepteeritakse likviidseid ja tüüpilisi varasid, mida on lihtne sundmüügi teel realiseerida.

Kontserni krediidipoliitika lähtub järgmistest riskijuhtimise põhimõtetest:

- Kontsern väljastab laenusid valdavalt eraisikutele. 31. detsembri 2021 seisuga moodustasid eraisikute laenud 74,8% laenuportfelliga. Eraisikute maksevõime on olemuslikult stabiilsem kui ettevõtetele ja ettevõtetele võrreldes majanduskeskkonna stressisenaariumite poolt vähem mõjutatav.
- Laenuõuded põhinevad õiguslikult pädevatel laenulepingutel ja korrektselt läbiviidud sissenõudeprotseduuridel. Käesoleval hetkel ei esine Kontserni hinnangul Baltikumi, Skandinaavia või Bulgaaria õigusaktides või -praktikas märkimisväärsed asjaolusid, mis võiksid avaldada olulist täiendavat negatiivset mõju laenuõuete sissenõudmisele.
- Kontsern rakendab aktiivset ja paindlikku võlahaldust, tulemuslikku sissenõudemenetlust ning nõuete müüki kolmandatele osapooltele, kui see on majanduslikult põhjendatud.

- Kontsern kasutab riskikontrolli võttena laenuportfelli suurt hajutamist. Keskmine laenujääk ulatus 31. detsembri 2021 seisuga 7683 euroni. Väiksemad nõuded on reeglina lihtsamini sissenõutavad ka suure majanduslanguse tingimustes, sest laenuvõtja tagasimakse võimet ei piira (re)finantseerimisvõimaluste vähesus ja nõuded on tasutavad regulaarse kuusissetuleku põhjal.

Kontsern keskendub oma krediiditegevuses valdavalt sissetulekupõhistele tarbimislaenudele ja järelmaksudele. Eestis, Lätis ja Leedus pakub Kontsern laene ka väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Ettevõtetele väljastatud laenud moodustasid 31. detsembri 2021 seisuga 25,2% Kontserni laenuportfelligist.

Eesti, Läti ja Leedu filiaalides on üksiku kliendi maksimaalseks limiidiks 10 miljonit eurot ning kliendigrupi maksimaalseks limiidiks 30 miljonit eurot. Ärialaenude maksimaalne lubatud osakaal Eestis on 40% ning Läti ja Leedu filiaalides 30% kogu laenuportfelligist.

Viivisportfelli haldamisel on Kontsern aktiivselt kasutanud viivisportfelligist müümist. 31. detsembri 2021 seisuga omas Kontsern aktiivseid müügilepinguid Eestis, Lätis, Soomes ja Rootsis, mille raames müüdi 2021. aasta jooksul 4,3 miljoni euro eest viivisnõudeid. Ühekordsete müügitehingutena müüdi 2021. aasta jooksul 15,1 miljoni euro eest nõudeid.

Krediidiriski limiidid

Krediidiriski limiitide ja võtmeriskiindikaatorite soovitud tase on seatud tasemele, mis eelduslikult tagavad Kontserni strateegilise eesmärgi saavutamise. Punased tasemed on seatud tasemele, mille korral Kontsern ei saavuta omakapitalile seatud strateegilist eesmärki olulises osas, kuid ei ületa Kontserni riskivõimekust.

Kontsern on kehtestanud järgmised krediidiriski limiidid:

- eeldatav krediidikahju äriühingute lõikes;
- kontsentratsiooniriski limiidid ühe ja seotud vastaspoole, riigi ja krediiditoodete suhtes;
- viivisportfelli osakaal koguportfelligis;

- maksimaalne võimalik laenu tagamata osa;
- laenukahjude reservi minimaalne osakaal tarbimislaenudele.

Kõik filiaalid ja tütarettevõtted peavad järgima Kontserni tasemel poliitikat ning kinnitatud krediidiriski limiite ja võtmeriskiindikaatoreid. Limiidi ületamisest tuleb viivitamatult raporteerida juhatusesele, sh tuleb esitada tegevuskava riskipositsiooni viimiseks soovitud tasemele. Kontserni tasemel limiitide ületused raporteeritakse panga nõukogule.

Krediidiriski mõõtmine ja liigitamine

Kontserni kogu laenuportfelli riskidest ülevaate saamiseks jälgib krediidiriski valdkond laenuportfelli arengut, klientide maksekäitumist ja krediidiriski.

Laenuklientide krediidiriski mõõdetakse Kontserni sisemiste hindamismudelite (krediidi väljastamise hetkel) ja reitingumudelite (krediidi eluea jooksul) abil. Kliendi krediidireiting on integreeritud Kontserni riskijuhtimise süsteemi ja seda kasutatakse kliendi maksevõime ja makseviivituse tõenäosuse hindamisel, allahindluste moodustamisel, laenupiirangute rakendamisel, nõuete hindamisel, samuti krediidiriski jälgimise sageduse ja põhimõtete kindlaksmääramisel.

Krediidireiting on tehingu vastaspoolt või nõude krediidiriski iseloomustav hinnang, mille alusel järjestatakse kliendid või nõuded reitingute põhjal vastavalt krediidiriski suurusele. Krediidireitingute süsteem eristab kliente ja nõudeid vastavalt nende riskiastmele, lähtudes makseviivituse tõenäosusest, võttes arvesse kliendi majanduslikku olukorda, krediidivõimelisust, tagatise väärtust ja realiseeritavust (tagatus) ning teisi asjaolusid, mis võivad mõjutada kliendi kohustuste täitmist panga ees.

Krediidireiting määratakse igale kliendile kliendi laenuaotluse läbivaatamise või krediidiriski aluseks olevate asjaolude muutumise monitoorimise käigus. Asjaolude tuvastamine toimub igakuiselt, reitingu muutmise sagedus sõltub nõuete grupi iseärasustest ja nõude laenuklassist. Äriühingute puhul ajakohastatakse reiting iga kord, kui on alust

arvata, et laenusaaaja krediidirisk on muutunud, kuid mitte harvemini kui kord aastas, mittetoimivate nõuete puhul kord kvartalis. Laenu nõuete reitingud ajakohastatakse iga kord, kui laenusaaaja krediidirisk on oluliselt muutunud.

Makseviivituse tõenäosus (*Probability of Default*, PD), makseviivitusest tingitud kahjumäär (*Loss Given Default*, LGD) ja riskipositsioon makseviivituse hetkel (*Exposure at Default*, EAD) on peamised krediidiriski parameetrid, millest Kontsernis krediidiriski hindamisel lähtutakse. PD näitab kui suure tõenäosusega satub laenu klient üle 90-päevasesse makseviivitusse järgneva 12 kuu jooksul alates hinnangu andmisest. LGD kirjeldab ajaloolisel kahjustatistikal põhinevat ja vajadusel eksperdihinnanguga kohandatud riigi ja tootepõhist laenukahju määra üle 90-päevasesse makseviivitusse sattumisel. EAD võrdub finantsseisundi aruandes kajastatud nõudega.

Krediidiriski hindamiseks kasutatakse eeldatava krediidikahju (*Expected Credit Loss*, ECL) valemit:

$$\text{Eeldatav krediidikahju (ECL)} = \text{makseviivituse tõenäosus (PD)} * \text{makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD)} * \text{riskipositsioon makseviivituse hetkel (EAD)}.$$

PD ja LGD hindamine toimub vähemalt kord aastas.

Eeldatava krediidikahju mudelis muudeti PD ja LGD hinnanguid. Muudatuste mõju tulemusena vähenes laenukahjude reserv 2,5 miljoni euro võrra. Aastal 2021 uuendati mudelit nii esimeses kui ka kolmandas kvartalis. Mudeli uuendused esitatakse Kontserni juhatusele

kinnitamiseks ning nendest teavitatakse ka filiaalide juhtkondi.

Krediidiriski paremaks hindamiseks jaotab Kontsern nõuded riskihinnangu järgi viide suuremasse reitinguklassi lähtuvalt Kontserni sisereitingute süsteemist:

- Väga hea. Kliendi maksevõime ja tegelik maksekäitumine on väga head. Puuduvad asjaolud, mis viitaksid nõrkuste tekkimise võimalustele.
- Rahuldav. Kliendi hinnanguline maksevõime ja maksevalmidus ning tegelik maksekäitumine on heal tasemel. Nõude kohta ei ole ilmnenud asjaolusid, mis võiksid põhjustada nõude mittelaekumist vastavalt kokkulepitule ning kliendi krediidirisk on madal või mõõdukas.
- Nõrk. Kliendi finantsseisus on selgelt tuvastatavad nõrkused, kui klient teostab kokkulepituid makseid. Kliendil võib esineda kuni 90 päevaseid makseviivitusi, mistõttu võib olla vajalik nõude restruktureerimine. Kliendi krediidirisk on üle keskmise.
- Ebapiisav. Klient on makseviivituses suurema kui 10-eurose nõudega üle 90 päeva või on tehtud nõude restruktureerimisi, ilma milleta oleks klient makseviivituses. Kogu nõude tagasimaksmine on ebatõenäoline, kui olukord ei muutu.
- Lootusetu või pankrotis. Klient on maksejõuetu, laekumine ebarealistlik ja Kontsernil puuduvad majanduslikult tõhusad meetmed nõude sissenõudmiseks. Nõue on lootusetu ja kliendi pankrot on välja kuulutatud.

Laenuportfelli jaotus sisemiste reitinguklasside lõikes

	31.12.2021	31.12.2020
Väga hea	562,4	400,1
Rahuldav	240,2	130,2
Nõrk	80,6	38,6
Ebapiisav	23,0	22,2
Lootusetu või pankrotis	0,5	0,5
Kokku	906,7	591,6

Makseviivitusele, mis viib maksevõimetuseni või selle ilmnemise võimalikkusele tulevikus ja mille puhul loetakse leping mittetoimivaks, viitab ükskõik milline kliendiga seotud alltoodud sündmustest.

- Maksete laekumise ebatõenäolisus. Leping on toimiv, kuid objektiivsele tõendusmaterjalile tuginedes võib eeldada, et klient ei suuda tasuda oma finantskohustusi (põhisumma, intress ja lepingutasu) täies ulatuses ja olukorda ei ole võimalik rahuldavalt lahendada. Maksete laekumine on ebatõenäoline, kui: a) kliendile on saadetud teade lepingu lõpetamise kohta ja talle on esitatud maksenõue; b) makseraskustes või hiljuti makseraskustes olnud klient on restruktureerimisel; c) klient on pankrotis või surnud või tema suhtes on algatatud pankroti-, likvideerimis- või

võlgade ümberstruktureerimise menetlus; d) toimunud on identiteedivargus, st on tuvastatud, et krediidisaja identiteeti on väärkasutatud.

- Makseviivitus olulise finantskohustuse täitmisega. Laen loetakse mittetoimivaks makseviivituse alusel, kui: a) klient on suurema kui 10-eurose laenu põhiosa ja/või intressi maksmisega viivituses rohkem kui 90 päeva; või b) jaeklient on viivituses rohkem kui 90 päeva järjest suurema kui 100-eurose laenu põhiosa ja/või intressi maksmisega (500 eurot ärialaenude korral) ning võlgnevus moodustab rohkem kui 1% vastava laenu kogusummast. Olukordi, kus nõuet ei ole tähtajaks tasutud tehnilistel põhjustel, ei loeta makseviivituseks.

Laenud, mis on põhisumma või intressimaksega viivituses, jagunevad järgnevalt:

Laenude allahindlused viivituse lõikes seisuga 31. detsember 2021

	Laenujääk	Laenude allahindlus	Riskipositsioon
Viivitusetu portfelli	847,9	-9,9	838,0
Viivituses portfelli	58,8	-15,1	43,7
Kokku	906,7	-25,0	881,7
Jaotus viivispäevade järgi			
kuni 30 päeva	30,0	-2,3	27,7
31-60 päeva	7,3	-2,4	4,9
61-90 päeva	3,6	-1,4	2,2
üle 90 päeva	17,8	-9,0	8,8
Kokku viivituses portfelli	58,7	-15,1	43,6

Laenude allahindlused viivituse lõikes seisuga 31. detsember 2020

	Laenujääk	Laenude allahindlus	Riskipositsioon
Viivitusetu portfelli	534,1	-11,2	522,9
Viivituses portfelli	57,5	-14,4	43,1
Kokku	591,6	-25,6	566,0
Jaotus viivispäevade järgi			
kuni 30 päeva	28,9	-1,7	27,2
31-60 päeva	6,3	-1,9	4,4
61-90 päeva	3,4	-1,3	2,1
üle 90 päeva	18,9	-9,5	9,4
Kokku viivituses portfelli	57,5	-14,4	43,1

ALLAHINDLUSTE PÕHIMÕTTED

Allahindluste põhimõtteid on detailselt kirjeldatud aastaaruande lisa 1.

Kontsern moodustab laenuõuete väärtuse vähenemise riski katmiseks allahindlusi. Maksekäitumisega seonduvate riskide maandamiseks ning kahjumite katmiseks on Kontsern moodustanud laenudele allahindlusi, mis seisuga 31. detsember 2021 moodustasid kokku 25,0 miljonit eurot ehk 2,8% laenuportfelliga (31. detsember 2020: 25,6 miljonit eurot ehk 4,3%). Kontserni laenuõuded klientidele kasvasid enam äri-laenu- ja eraisiku kodulaenu osas. Need laenuõuded on tagatud kinnisvaraga, mistõttu allahindluste kasv võrreldes laenujäägi kasvuga on väike. Samuti vähendas allahindluskulu

laenuportfelli paranenud kvaliteet. Täiendav info laenuõuete allahindluse kohta on toodud lisa 8.

Makseviivituse tõenäosuse hinnangute korrigeerimine makromajanduslike stsenaariumitega

Kontsern kasutab allahindluse meetodikas tulevikku suunatud komponenti, mis võtab arvesse makromajanduslike stsenaariume. Kasutatud on Euroopa Keskpanka ja Euroopa Komisjoni makroprognoose. Krediidikahjude erapooletu hinnangu tagamiseks kasutatakse kolme stsenaariumi: baas-, negatiivne ja positiivne stsenaarium. Baasstsenaarium näitab kõige tõenäolisemat tulemust.

Makrostsenaariumite esinemise tõenäosused

	2021	2020
Baasstsenaarium	65-70%	75%
Negatiivne stsenaarium	20-30%	25%
Positiivne stsenaarium	5-10%	-

Makromajanduslike stsenaariume uuendatakse vähemalt kord aastas. Peamised makronäitajad, mis on kasutusel tulevikku suunatud komponenti arvutamisel, on: SKP

kasv, inflatsioon ja töötuse määr. Riigiti on kasutatud erinevaid makronäitajaid, mille määratlemisel on tuginetud statistilisele analüüsile ja eksperdi hinnangule.

	2020	2021	2022	2023
Eesti - töötuse määr				
Baasstsenaarium	6,8%	6,1%	4,9%	4,6%
Negatiivne stsenaarium	6,8%	7,3%	6,7%	6,9%
Positiivne stsenaarium	6,8%	4,7%	4,1%	3,9%
Läti - töötuse määr				
Baasstsenaarium	8,1%	8,3%	7,3%	7,0%
Negatiivne stsenaarium	8,1%	8,9%	8,3%	8,0%
Positiivne stsenaarium	8,1%	7,9%	6,8%	6,3%
Leedu - töötuse määr				
Baasstsenaarium	8,5%	7,1%	6,6%	6,3%

	2020	2021	2022	2023
Negatiivne stsenaarium	8,5%	9,1%	9,2%	8,5%
Positiivne stsenaarium	8,5%	5,6%	5,6%	6,1%
Soome - töötuse määr				
Baasstsenaarium	7,7%	7,7%	6,9%	6,7%
Negatiivne stsenaarium	7,7%	8,3%	7,9%	7,6%
Positiivne stsenaarium	7,7%	7,4%	6,4%	6,1%
Rootsi - inflatsioon				
Baasstsenaarium	0,7%	1,8%	1,1%	1,3%
Negatiivne stsenaarium	0,7%	1,2%	0,7%	0,8%
Positiivne stsenaarium	0,7%	2,4%	1,8%	2,4%

Bulgaaria portfelli ebaolulisuse tõttu pole selle makromajanduslikud stsenaariumid välja toodud.

Makromajanduslike näitajate tundlikkusanalüüs

Makronäitajate halvenemise ehk negatiivse stsenaariumi korral suurenevad ka allahindlused, baasstsenaariumi korral allahindlused vähenevad, samuti makronäitajate paranemise ehk positiivse stsenaariumi korral.

Tundlikkusanalüüs on tehtud vastavalt eeldusele, et iga stsenaariumi on kaalutud

täielikult (100% ulatuses). Baasstsenaariumi realiseerumisel allahindlused väheneksid 31. detsembri 2021 seisuga -0,9%. Negatiivse stsenaariumi korral suureneksid allahindlused +4,5% ja positiivse stsenaariumi korral väheneksid allahindlused -4,3%.

	Allahindlused portfelliile 100% stsenaariumi korral	Allahindluse võrdlus kaalutud stsenaariumitega, %
Baasstsenaarium	24,8	-0,9%
Negatiivne stsenaarium	26,1	4,5%
Positiivne stsenaarium	23,9	-4,3%

Krediidiriski stressitestid

Krediidiriski stressitest on osa Kontserni riskijuhtimise raamistikust ja kapitali adekvaatsuse hindamise protsessist, mis võimaldab hinnata asjaomaste äri- ja strateegiliste otsuste võimalikku mõju. Kontsern teeb stressiteste regulaarselt, et hinnata mitmesuguste võimalike, kuid vähetõenäoliste sündmuste mõju oma majandustulemustele ja kapitalile. Laenuportfelli stressitestimisel kasutatavate sündmuste hulka kuuluvad muuhulgas makseviivituse võimalik kasv makromajandusliku keskkonna muutuste tõttu,

kinnisvarahindade langus ja laenukohustuste mittetäitmise dünaamika muutused. Stressitesti on kaasatud kogu laenuportfell: tarbimislaenu, äri-laenu ja kodulaenu. Tarbimislaenu portfelli stressitestimisel on kasutusel Monte Carlo simulatsiooni meetod. Simulatsioon genereerib tuhandeid makronäitajate komplekte, mille sisestamisel makromudelisse on võimalik hinnata PD taset erinevatel usaldusnivoodel. Kuna äri-laenu ja kodulaenu portfelliid on väiksemad ja lühema ajalooga, siis on PD ja LGD hindamisel kasutatud

väliseid andmeallikaid ja eksperthinnangut. PD ja LGD stressitaseme hindamisel on lähtutud varasemast majanduskriisist, kus toimus ulatuslik kinnisvara hindade langus ja kasvasid pankade mittetoimivate portfelli osakaalud. Krediidiriski stressiteste tehakse vähemalt kord aastas ning nende tulemustest informeeritakse juhatust ja nõukogu.

COVID-19 mõju

Kontserni hinnangul COVID-19 pandeemia laenuportfelli kvaliteedile 2021. aastal mõju ei avaldanud. Laenuportfelli kvaliteet paranes, mida näitavad nii viivisportfelli osakaalu vähenemine kui ka klientide maksekäitumise paranemine. Seoses sellega vaatas Kontsern läbi 2020. aastal krediidiriski ennetamiseks ja maandamiseks kasutusele võetud krediidireeglid. Muudeti tarbimislaenude väljastamise tingimusi ning tühistati 2020. aasta jooksul rakendatud meetmed. Laenukahjude reservi arvutamise mudelis muudeti PD ja LGD hinnanguid.

COVID-19 pandeemiast tingitud ebakindlus ja riskid ei ole kadunud ning Kontsern jälgib tähelepanelikult võimalike riskide eskaleerumist ning on valmis koheselt rakendama ennetavaid meetmeid krediidiriski maandamiseks.

Raha ja nõuded pankadele pankade krediidireitingute lõikes

Juhtkonna hinnangul on keskpankades ja teistes pankades hoitava sularaha ja raha ekvivalentide krediidiriskipositsioon madal. Kõik laenud ja nõuded keskpankadele ja krediidiasutustele on teenindatud ja tasutud õigeaegselt. Kontserni

riskijuhtimise poliitika eelistab likviidsete vahendite paigutamisel suurema omakapitali ning tugeva krediidireitinguga krediidiasutusi.

Reitinguta krediidiasutusteks on kohalikud krediidiasutused, millel pole välist krediidireitingut. Kättesaadavast turuinformatsioonist lähtudes on selliste krediidiasutuste krediidikvaliteet Kontserni hinnangul hea.

Kontserni nõuded keskpankade ja krediidiasutuste vastu ei ole seisuga 31. detsember 2021 ega 2020 makseviivituses, nimetatud nõuded on kas nõudmiseni või kuni kolmekuulise lepingulise tähtajaga. Arvestades eeltoodut, on keskpankade ja krediidiasutuste nõuete eeldatav krediidikahju ebaoluline ja seetõttu pole allahindlusi finantsseisundi aruandes kajastatud.

Kontsern arvutab riskiga kaalutud varasid kooskõlas reeglitega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses 575/2013, kasutades välise krediidikvaliteedi hindajana reitinguagentuuri Moody's Investors Service. Kontsern kasutab reitinguagentuuri järgmiste varaklasside riskipositsiooni määramiseks: (i) nõuded keskvalitsuste või keskpankade vastu; (ii) nõuded piirkondlike valitsuste või kohalike omavalitsuste vastu; (iii) nõuded avaliku sektori asutuste vastu; (iv) nõuded mitmepoolsete arengupankade vastu; (v) nõuded rahvusvaheliste organisatsioonide vastu; (vi) nõuded krediidiasutuste ja investeerimisühingute vastu.

Vastavalt Moody's Investors Service reitingutele või nende ekvivalentidele on Kontserni vahendid hoiustatud järgnevalt:

	31.12.2021	31.12.2020
P-1	106,9	61,7
P-2	8,9	9,7
reitinguta	0,1	4,0
Kokku	115,9	75,4

Reitingud põhinevad kas pankadele või nende emaettevõtetele antud reitingutel.

Nõuded keskpankadele summas 78,7 miljonit eurot, sealhulgas kohustusliku reservi nõue,

on madala krediidiriskiga ja seetõttu on neile antud reiting P-1.

Õiglasel väärtusel läbi koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid reitingute lõikes

Vastavalt Moody's Investors Service reitingutele või nende ekvivalentidele jagunevad Kontserni õiglasel väärtusel läbi

koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid (vt lisa 6) järgnevalt:

	31.12.2021	31.12.2020
Aaa-Aa3	6,8	7,6
A1-A3	25,6	23,7
Baa1-Baa3	12,9	10,5
Ba1-Ba3	-	4,0
Kokku	45,3	45,8

AVATUD VASTASPOOLE KREDIIDIRISKI POSITSIOONID

Vastaspoole krediidiriski põhjustab see, kui valuuta-, intressi-, kapitali-, krediidivõi kaubatuletisinstrumendiga seotud tehingu vastaspool viivitab maksmisega ja ei suuda oma finantskohustusi täita ning tagatis ei ole piisav, et nõuet katta. Finantskahju on käesoleval juhul asenduskulu, st kulu, mis tekib, kui olemasolev tehing asendatakse uue tehinguga, millel on küll sarnased tunnused, kuid mis on hetkel kehtiva turuhinnaga. Kontsernil puudusid nii 31. detsembri 2021 kui ka 2020 seisuga avatud vastaspoole krediidiriski positsioonid.

TURURISK

Tururisk on risk, et turuhindade ja -määrade (sh intressimäärade, krediidiriski marginaalide, aktsiahindade, valuutakursside ja kaubahindade) ebasoodsad muutused, omavaheline korrelatsioon või volatiilsus võivad põhjustada kahju. Kontsern on tururiskina tuvastanud valuutariski, intressiriski ja kinnisvarariski. Kontsern ei võta kaubariske.

Tururiski poliitika ja juhtimine

Tururiski juhtimise strateegia ja riskiisu on kirjeldatud riskipoliitikas, mille kinnitab nõukogu. Soovitud riskiprofiili kohaselt on Kontserni tururiski strateegia konservatiivne ja üldine riskiisu tururiski võtmiseks mõõdukas. Kontsern väldib tururiski kontsentratsiooni teket.

Seisuga 31. detsember 2021 ja 2020 ei olnud Kontsernil omakapitaliinstrumentidest tulenevaid riskipositsioone.

Valuutarisk on risk, et spot- või forvardkursside muutus ja valuutakursside volatiilsus võib põhjustada kahju.

Intressirisk on risk, et muutused intressimäärades võivad negatiivselt mõjutada Kontserni varade ja kohustiste väärtust.

Kauplemisportfelliväline intressirisk on praegune või tulevikus tekkiv risk nii Kontserni tulule kui ka majanduslikule väärtusele, mis tuleneb ebasoodsatest intressimäära suundumustest, mis mõjutavad intressimääratundlikke kauplemisportfelliväliseid instrumente, sealhulgas ümberhindamise risk ja optsioonirisk.

Kinnisvararisk on risk, mis tuleneb kinnisvarahindade muutumisest.

Tururisk tuleneb Kontserni tegevusest finantsturgudel ja valdavast osast Kontserni toodetest (laenud, hoiused), samuti Kontserni põhitegevusega seotud kinnisvarainvesteeringutest.

Soovitud riskiprofiilis on valuutariski riskiisu madal. Valuutariski juhtimisel lähtutakse põhimõttest, et avatud valuuta netopositsioonid ei tohi ületada 2% neto omavahenditest ja Kontsern peab vältima spekulatiivsete positsioonide võtmist.

Riskiisu Kontserni võlakirjaportfelist

tuleneva intressiriski suhtes on mõõdukas. Võlakirjapositsioonid ja nendest tulenev tururisk on seotud Kontserni eesmärgiga hoida tugevat likviidsuspositsiooni. Teiseks võlakirjaportfelli hoidmise eesmärgiks on teenida Kontsernile täiendavat kasumit, ent kasumiootuste tõttu ei ole lubatud eirata likviidsusnõudeid. Kontsern ei võta spekulatiivseid kauplemispositsioone ega osuta klientidele finantsinstrumentidega kauplemise teenuseid.

Kauplemisportfelliga intressirisk on Kontserni jaoks oluline risk. Struktuurse kauplemisportfelliga intressiriski peamiseks allikateks on ebasoodsad muutused laenude ja/või hoiuste intressimäärades. Kontserni riskiisu kauplemisportfelliga intressiriski võtmiseks on mõõdukas. Kontsern kaalub alati riski ja tulu vahekorda. Kauplemisportfelliga intressiriski juhtimisel on Kontserni eesmärgiks hoida lühiajalises perspektiivis (järgmised 12–24 kuud) tasakaalustatud positsiooni ja pikemas perspektiivis kontrollitud avatud positsiooni. Seda tehakse intressitundlike

Tururiski limiidid

Tururiski profiil on konservatiivne ning seda peab hoidma juhatuse poolt kinnitatud limiitide piires. Juhatuse kinnitab limiitide ning võtmeriskiindikaatorite tasemed kooskõlas kehtiva riskiisuga ning neid jälgitakse pidevalt. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle riskilimiitide tasemed, võttes arvesse turuolukorda ja äristrateegiat, ning vajadusel tehakse muudatused. Limiidiületustest raporteeritakse kõrgemale tasemele tururiski

Riski mõõtmine ja aruandlus

Nõuded tururiski mõõtmisele ja aruandlusele (saajad, aruannete sisu ja sagedus) on kehtestatud tururiski poliitikas. Tururiske mõõdetakse ning juhatusele ja nõukogule esitatakse aruandeid vähemalt kord kvartalis.

varade ja kohustiste struktuuri ja tähtaegade juhtimise abil.

Kinnisvararisk tuleneb kinnisvarahindade ebasoodsatest muutustest. Kinnisvara-investeeringute peamiseks eesmärgiks on toetada Kontserni põhitegevust. Kontsern kaalub alati riski ja tulu vahekorda ning kinnisvarariskiga seotud riskiisu on mõõdukas.

Tururiski igapäevase juhtimise eest vastutab finantsvaldkonda kuuluv *treasury* ja aruandluse üksus. Teise kaitseliinina vastutab riskide kontrollimise, mõõtmise ja juhtkonnale raporteerimise eest riskiaruandluse ja finantsriskide kontrolli üksus. Kinnisvarariski juhtimise ja jälgimise eest vastutab finantsvaldkond. Juhatuse kinnitab täpsemad eeskirjad, mis kirjeldavad tururiski juhtimisega seotud protsesse.

Kontsern lähtub tururiski regulatiivse omavahendite miinimumnõude leidmisel standardmeetodist.

poliitikas kehtestatud nõuete kohaselt.

Kontsernis on kehtestatud järgmised tururiski limiidid:

- avatud netovaluutapositsioonile;
- omakapitali majandusliku väärtuse intressitundlikkusele (200 bp);
- netointressitulu intressitundlikkusele (200 bp);
- võlakirjaportfelli intressitundlikkusele.

Kontserni valuutapositsioon Rootsi kroonides tuleneb klientidele Rootsi filiaalis pakutud teenustest, valuutapositsioon Bulgaaria leevides Bulgaaria filiaali tegevusest. Valuutariski mõõdetakse valuuta üksik- ja koondpositsiooni tasandil.

Valuutade netopositsioonid* seisuga 31. detsember 2021

	Valuutariski kandvad varad	Valuutariski kandvad kohustised	Neto- positsioon
EUR (euro)	1 047,5	970,3	77,2
SEK (Rootsi kroon)	82,7	82,9	-0,2
BGN (Bulgaaria leev)	1,9	0,2	1,7

Valuutade netopositsioonid* seisuga 31. detsember 2020

	Valuutariski kandvad varad	Valuutariski kandvad kohustised	Neto- positsioon
EUR (euro)	673,3	530,2	143,1
SEK (Rootsi kroon)	72,0	71,4	0,6

* Valuutade netopositsioonid on kajastatud järelevalvelise aruandlusgrupi tasemel.

Valuutariski mõõdetakse lisaks tundlikkus-
analüüsi alusel. Alljärgnevalt on hinnatud
välisvaluuta avatud positsioonidest
tulenevate võimalike muutuste mõju

kasumile ja omakapitalile, kui välisvaluuta
aruandekuupäeva kursid euro suhtes
oleksid tugevnenud või nõrgenenud 10%.

Valuutakursside võimaliku muutuse mõju kasumile ja omakapitalile seisuga 31. detsember 2021

	Avatud positsioon	Rahaline mõju	% omakapitalist
SEK (Rootsi kroon)	-0,2	-	0,0%
BGN (Bulgaaria leev)	1,7	-0,2	0,0%

Valuutakursside võimaliku muutuse mõju kasumile ja omakapitalile seisuga 31. detsember 2020

	Avatud positsioon	Rahaline mõju	% omakapitalist
SEK (Rootsi kroon)	0,6	-0,1	0,0%

Võlakirjaportfelli tulenevat intressiriski
mõõdetakse stressitestide ja tundlikkus-
analüüside alusel, mida viiakse läbi
vähemalt kord kvartalis. Kontsern kasutab oma
võlakirjaportfelli testimiseks ajaloolisi (varem
esinenud turutegurite äärmuslikud liikumised)
ja hüpoteetilisi stsenaariume (tulevikus toimuda
võivad äärmuslikud liikumised).

Kauplemisportfelli välise intressiriski hindamisel
määratakse esmalt kindlaks riskiallikad, millele

võivad olla avatud intressiriskitundlikud
positsioonid. Kontsern mõõdab vähemalt kord
kvartalis intressiriski suurust, mis võib tuleneda:

- varade, kohustiste ning finantsseisundi
aruande väliste lühi- ja pikaajaliste
positsioonide ümberhindamise ning
lõpptähtaegade ajastuse mittevastavusest
(ümberhindamise risk);
- tulukõvera kaldenurga ja kuju muutusest
(tulukõvera risk);

- optiooni tunnustega toodetest, kui näiteks tarbijad lunastavad intressimäärade muutudes fikseeritud intressiga tooteid (optioonirisk).

Kontsern mõõdab kauplemisportfellivälisest intressiriskipositsiooni nii omakapitali majandusliku väärtuse (EVE) potentsiaalse muutuse kui ka eeldatava 12 kuu netointressitulude (NII) muutuste seisukohast. Kuna tarbimislaenud makstakse sageli tagasi enne lõpptähtaega, kasutab Kontsern intressiriski analüüsimisel ja arvestamisel lepinguliste rahavoogude asemel käitumuslikke rahavoogusid. Tähtajatutele hoiustele rakendatakse eelduslikke ümberhindluse tähtaegu. 31. detsembri 2021 seisuga oli nende keskmine ümberhindluse tähtaeg 19,2 kuud ja pikim ümberhindluse tähtaeg 4 ja 5 aasta vahemikus.

Kontsern kasutab kauplemisportfellivälise intressiriski hindamiseks erinevaid tundlikkusanalüüse ja stsenaariume, sh nii järelevalvelisi stsenaariume kui ka muid tulukõvera muutust ja individuaalset riskiprofiili arvestavaid stsenaariume. 31. detsembri 2021 seisuga oli järelevalvelise stsenaariumi (intressimäärade paralleelne tõus 200 baaspunkti) mõju 12 kuu neto intressituludele -0,3 miljonit eurot (31. detsembri 2020 seisuga -0,3 miljonit eurot). Omakapitali majandusliku väärtuse tundlikkus intressimäärade 200-baaspunktilise tõusu suhtes on vähenenud ja oli 0,7 miljonit eurot (31. detsembri 2020 seisuga -7 miljonit eurot).

31. detsembri 2021 seisuga ei kasutanud Kontsern tururiski maandamiseks riskimaandusinstrumente.

LIKVIIDSUSRISK

Likviidsusrisk on risk, et Kontsern ei suuda märkimisväärseid kulusid kandmata oma kohustusi õigeaegselt ja täielikult täita. Kontsern eristab likviidsusriski osana rahastamisriski, mis on risk, et Kontsern ei suuda hankida vajalikke ressursse mõjutamata negatiivselt igapäevast äritegevust või finantsseisundit.

Likviidsusriski poliitika ja juhtimine

Likviidsusriski juhtimise strateegia ja riskiisu on kirjeldatud riskipoliitikas, mille kinnitab nõukogu. Soovitud riskiprofiili kohaselt on Kontserni likviidsusriski strateegia konservatiivne ja üldine riskiisu likviidsusriski võtmiseks madal.

Likviidsusriski juhtimise raamistik hõlmab likviidsuse juhtimist nii tava- kui ka likviidsuskriisi tingimustes. Kontserni likviidsusriski juhtimise strateegiaks on hoida konservatiivset likviidsusriski profiili ja piisavalt suuri likviidsusresERVE. Tugeva likviidsuse hoidmine on üks Kontserni peamisi prioriteete. Kontsern peab igal ajal tagama võimekuse täita oma kohustusi õigeaegselt ja täies ulatuses nii tava- kui ka likviidsuskriisi olukorras nii pika perioodi jooksul kui võimalik.

Panga varade struktuur ja tähtajad peavad vastama rahastamisstruktuurile ning mitte väga lühiajalistele rahastamisallikatele. Rahastamise ja likviidsuse juhtimise peamine nõue on tasakaalustatus ning kontsentratsioonide tekke vältimine. Kontserni rahastamine välistest allikatest peab olema tasakaalustatud omakapitaliga. Soovitud omakapitali osakaal koguaradest on 15–30%.

Kontserni rahastamisstrateegia peamine eesmärk on tagada omakapitali ja kaasatud võõrvahendite abil piisav ja stabiilne põhitegevuse rahastamine. Rahastamise juhtimise teine oluline eesmärk on optimeerida kulusid ning kaasatud võõrvahendite suurust ja koosseisu, ent kulusäät ei kaalu üles piisava, stabiilse ja konservatiivse rahastamise tagamise nõudeid.

Kontserni rahastamine põhineb peamiselt jaehoiustel, milleks on tähtajalised ja säästuhoiused. Säästuhoiuseid pakutakse klientidele piiriülestel turgudel – Saksamaal, Austrias ja Hollandis. Alates 2019. aastast võtab Kontsern osa Euroopa Keskpanga sihtotstarbelisest pikaajalisest refinantseerimisprogrammist (TLTRO-III).

Kontserni rahastamise ja likviidsuse juhtimise strateegia võtmepõhimõtteks on tasakaalustatus. Rahastamisstrateegia on

tihedalt seotud varade kvaliteedi ja struktuuri juhtimisega. Varade struktuur ja tähtsajad peavad vastama rahastamisstruktuurile ning varad ei või põhineda väga lühiajalistel rahastamisallikatel. Kontsern väldib rahastamises kontsentratsiooni teket.

Kontserni riskijuhtimise struktuur põhineb kolme kaitseliini mudelil. Nõukogu kinnitab likviidsusriski poliitikaga likviidsusriski strateegia ja riskiisu. Juhatuse ülesandeks on kinnitada likviidsusriski limiidid ja täpsemad eeskirjad likviidsusriski juhtimiseks. Likviidsusriski juhtimise eest vastutab finantsvaldkonda kuuluv *treasury* ja aruandluse üksus. Teise kaitseliinina vastutab riskide kontrollimise, mõõtmise ja juhtkonnale aruannete esitamise eest riskiaruandluse ja finantsriskide kontrolli üksus. Kolmandasse kaitseliini kuulub siseauditi funktsioon, kes annab sõltumatu kinnituse. Kontsernis toimib

tsentraliseeritud likviidsusriski juhtimine ja panga tütarettevõtteid ning filiaale rahastatakse grupi tasemel. Pank hindab regulaarselt asjaolusid, mis võiksid takistada kontsernisest likviidsuse ülekandmist.

Likviidsusriski limiidid

Likviidsusriski profiil on konservatiivne ning seda peab hoidma juhatuse poolt kinnitatud limiitide piires. Juhatuse on kehtestanud võtmeriskiindikaatorite ning limiitide süsteemi, mis aitavad tuvastada riskide suurenemise või muud ohud panga likviidsuspositsioonile või potentsiaalsele rahastamisvajadusele. Võtmeriskiindikaatorite ja limiitide tasemetest ning rikkumistest raporteeritakse vastavalt poliitikas kehtestatud nõuetele juhatusele ja/või nõukogule.

Likviidsusriski suhtarvud*

	31.12.2021	31.12.2020
Likviidsuskattekindaja	258%	659%
Toimetulekuperiood (kuudes)	5,4	3,4
Stabiilse netorahastamise kindaja (NSFR)	127%	130%
Laenude ja hoiuste suhe	100%	106%
Likviidsusreservi ja varade suhe	10%	10%
Pikaajalise rahastamise (üle 1 aasta) suhe kogurahastamisse	39%	48%

* Likviidsusriski suhtarvud on kajastatud järelevalvelise aruandlusgrupi tasemel.

Likviidsusriski mõõtmine ja aruandlus

Nõuded likviidsusriski mõõtmisele ja aruandlusele (saajad, aruannete sisu ja sagedus) on kehtestatud likviidsusriski poliitikas. Likviidsusriski aruanded esitatakse juhatusele ja nõukogule vähemalt kord kvartalis, operatiivselt jälgitakse riski taset igapäevaselt.

Likviidsusriski mõõdetakse Kontserni tasandil, kasutades mitmeid meetodeid ja mõõdikuid nii tavalistes turutingimustes kui ka likviidsuskriisi korral. Likviidsusriski

mõõtmise üks peamisi eesmärke on välja selgitada võimalik likviidsusdefitsiit erinevate lõpptähtaegade osas. Likviidsuskattekindaja (LCR), mis on regulatiivne mõõdik, näitab, kas Kontsernil on piisavalt likviidsuseid varasid lühiajaliste kohustuste katmiseks, mis vastaks netorahavoole 30-päevase stressiperioodi jooksul. Kontsern mõõdab likviidsusriski ka toimetulekuperioodi alusel, milleks on ajaperiood stressitingimustes, mille jooksul Kontsern on võimeline jätkama tavapärasest tegevust ja täitma kohustusi täiendavaid ressursse kaasamata või tegevusplaanide muutmata. Regulatiivne stabiilse rahastamise kindaja (NSFR) näitab olemasolevat stabiilset

rahastamise summat võrreldes nõutava stabiilse rahastamise summaga.

Kontsern teeb regulaarselt likviidsusriski stressiteste (vähemalt kord poole aasta jooksul), et hinnata negatiivsete sündmuste mõju riskipositsioonile ja likviidsete varade kvantitatiivsele ja kvalitatiivsele adekvaatsusele ning teha kindlaks, kas Kontserni likviidsuspuhver on piisav, et reageerida riskidele või katta riske, mis võivad erinevate stressistsenaariumite korral realiseeruda. Stressiteste viiakse läbi vähemalt kolme erineva stsenaariumi alusel: pangapõhine, turuülene ja kombineeritud stsenaarium. Likviidsusriski stressitestid hõlmavad Kontserni kõiki portfelle. Stressiteste tulemused lülitatakse Kontserni likviidsuse ja rahastamise strateegilise planeerimise protsessi ja neid kasutatakse selleks, et tõsta likviidsusriski juhtimise tõhusust kriisiolukorras, ning ka taasteplaanide koostamisel. Stressiteste tulemusi kasutatakse likviidsuspuhvri minimaalse suuruse ja struktuuri määratlemiseks. Stressitesti tulemustest raporteeritakse juhatusesele ja nõukogule.

COVID-19 ei avaldanud rahastamisele negatiivset mõju ning 2021. aastal kasvas hoiuste maht plaanipäraselt.

Likviidsusriski maandamine

Kontsernis on koostatud likviidsuse talitluspidevuse plaan, mis sätestab tegevused juhul, kui Kontsernil tekib stressiolukorras likviidsusnappus. Plaanis on esitatud erineva ulatusega likviidsuskriisidega toimetulekuks vajalik strateegia, poliitika ja tegevusplaan, samuti selge käsuliin ja kõrgemate tasandite teavitamise protseduurid. Talitluspidevuse plaani testitakse regulaarselt. Olukorda finantsturgudel ja võimalusi kaasata alternatiivseid rahastamisvahendeid jälgitakse pidevalt. Likviidsusriski maandamiseks võib kontsern kaaluda erinevate meetmete kasutuselevõttu, milleks on näiteks osaline laenuportfelli müük, keskpanga laenuprogrammides osalemine, hoiuste või krediitdiliinide kaasamine teistelt krediidasutustelt.

Finantsvarade ja -kohustiste jaotumine järelejäänud tähtaegade lõikes seisuga 31. detsember 2021

	Tähtajaks tasumata	Alla 1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Varad							
Raha ja nõuded pangale	-	115,9	-	-	-	-	115,9
Nõuded klientidele	22,7	10,8	22	122	504	215	896,3
sh laenuportfell	8,1	10,8	22,0	121,7	503,7	215,4	881,7
sh intressinõuded	14,6	-	-	-	-	-	14,6
Õiglasest väärtuses läbi koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid	-	-	2,0	8,6	30,7	3,9	45,2
Muud nõuded	0,5	1,4	0,1	0,1	-	-	2,1
Varad kokku	23,2	128,1	24,1	130,4	534,4	219,3	1 059,5
Kohustised							
Võlgnevus keskpankadele	-	-	-	-	36,5	-	36,5
Hoiused	-	362,8	39,7	174,7	278,4	42,7	898,3

	Tähtajaks tasumata	Alla 1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Allutatud võlakirjad	-	-	-	-	-	15,0	15,0
Liisingukohustised	-	0,1	0,1	0,5	1,1	-	1,8
Kohustised kokku	-	362,9	39,8	175,2	316,0	57,7	951,6
Varade ja kohustiste tähtaegade vahe	23,1	-234,7	-15,7	-44,8	218,4	161,6	107,9

Finantsvarade ja -kohustiste jaotumine järelejäänud tähtaegade lõikes seisuga 31. detsember 2020

	Tähtajaks tasumata	Alla 1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Varad							
Raha ja nõuded pangale	-	71,4	4,0	-	-	-	75,4
Nõuded klientidele	19,9	9,2	25,0	94,0	326,4	103,2	577,7
sh laenuportfell	8,2	9,2	25,0	94,0	326,4	103,2	566,0
sh intressinõuded	11,7	-	-	-	-	-	11,7
Õiglases väärtuses läbi koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid	-	0,7	-	4,0	37,9	3,3	45,9
Muud nõuded	0,3	0,7	-	0,1	-	-	1,1
Varad kokku	20,2	82,0	29,0	98,1	364,3	106,5	700,1
Kohustised							
Võlgnevus keskpankadele	-	-	-	-	36,5	-	36,5
Hoiused	-	84,7	31,0	173,4	217,8	40,6	547,5
Allutatud võlakirjad	-	-	-	-	-	5,0	5,0
Liisingukohustised	-	0,1	0,1	0,5	1,1	0,3	2,1
Kohustised kokku	-	84,8	31,1	173,9	255,4	45,9	591,1
Varade ja kohustiste tähtaegade vahe	20,2	-2,8	-2,1	-75,8	108,9	60,6	109,0

Tabelis toodud varade ja kohustiste jaotus on esitatud tähtaegade lõikes lepinguliste rahavoogude alusel. Varade ja kohustiste tähtaegade erinevus on kuni 12 kuu vahemikus suurenenud, st tähtaeguvate hoiuste maht ületab lühiajalise laenuportfelli mahtu. Kuigi

säästuhoiused on kajastatud tähtajavahemikus „Alla 1 kuu“, siis nende tegelik pikkus

vastavalt käitumuslikule iseloomule on üle 12 kuu. Kontsern jälgib pidevalt, et hoiuste netoväljavoolu katmiseks oleks tagatud piisavas mahu likviidseid varasid.

Finantskohustistega seotud lepingujärgsed tulevased diskonteerimata rahavood seisuga 31. detsember 2021

	Raamatu- pidamisväärtus	Alla 1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Tarnijatele tasumata arved (lisa 18)	1,8	1,7	0,1	-	-	-	1,8
Võlgnevus keskpankadele (lisa 14)	36,5	-	-	-	36,5	-	36,5
Hoiused (lisa 15)	898,3	363,5	42,2	180,3	290,5	45,9	922,4
Allutatud võlakirjad	15,0	-	-	1,0	4,0	18,6	23,6
Rendikohustised	1,8	0,1	0,1	0,5	1,2	-	1,9
Laenuandmiskohustused (lisa 28)	93,8	4,6	9,3	46,4	33,5	-	93,8
Kohustised kokku	1 047,2	369,9	51,7	228,2	365,7	64,5	1 080,0

Finantskohustistega seotud lepingujärgsed tulevased diskonteerimata rahavood seisuga 31. detsember 2020

	Raamatu- pidamisväärtus	Alla 1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Tarnijatele tasumata arved (lisa 18)	0,4	0,4	-	-	-	-	0,4
Võlgnevus keskpankadele (lisa 14)	36,5	-	-	-	36,5	-	36,5
Hoiused (lisa 15)	547,5	85,0	31,5	176,5	226,1	43,0	562,1
Allutatud võlakirjad	5,0	-	-	0,3	1,3	5,7	7,3
Rendikohustised	2,1	0,1	0,1	0,5	1,2	0,3	2,2
Laenuandmiskohustused (lisa 28)	44,7	1,8	0,2	6,5	39,2	-	47,7
Kohustised kokku	636,2	87,3	31,8	183,8	304,3	49,0	656,2

OPERATSIONIRISK

Operatsioonirisk on risk saada kahju sisemiste protsesside, inimeste tegevuse või süsteemide ebaadekvaatsusest või oodatud viisil mittetoimimisest või välistest sündmustest.

Operatsiooniriski alamriskid on õigusrisk, vastavusrisk (sh rahapesu ja terrorismi rahastamise risk), infoturberisk ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia risk. Operatsiooniriski definitsioon ei hõlma strateegilist riski ega maineriski.

Operatsiooniriski alamriskid on defineeritud järgmiselt.

- Õigusrisk – risk, et Kontsern ei järgi õigusaktide, lepingute, heade tavade ja eetikanormide nõudeid või tõlgendab neid vääralt. Õigusrisk võib kaasneda kõigi eespool kirjeldatud riskitüüpidega, kuna Kontserni vastu võidakse esitada nõue või algatada menetlus lepinguliste või muude õiguslike kohustuste tõttu.
- Vastavusrisk – risk, et suutmatust täita kõigi kohalduvate seaduste, regulatsioonide ja sisemiste eeskirjade nõudeid ning klientide, töötajate ja muude osapoolte ees võetud

kohustusi võib põhjustada kahju Kontserni ärimudelile, mainele ja finantsseisundile.

- Rahapesu ja terrorismi rahastamise risk (kuulub vastavusriski alla) – risk, et Kontserni kasutatakse rahapesuks või terrorismi rahastamiseks tulenevalt sisemiste protsesside nõrkusest või mittevastavusest.
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) risk – risk kanda kahju, kuna sobimatu või mittetoimiv riist- või tarkvara võib halvendada tehnilise taristu või andmete kättesaadavust, terviklikkust, juurdepääsetavust ja turvalisust.
- Infoturberisk – risk kanda kahju tulenevalt ebapiisavast andmete konfidentsiaalsuse, terviklikkuse ja kättesaadavuse tagamisest.

Operatsiooniriski poliitika ja juhtimine

Operatsiooniriski juhtimise strateegia ja riskiisu on kirjeldatud operatsiooniriski poliitikas, mille kinnitab nõukogu. Kontserni strateegiaks on hoida operatsiooniriski võimalikult madalal, kuid mõistlikul tasemel ja minimeerida operatsiooniriske ning võimalikke kahjusid, niivõrd kui see on strateegilisi eesmärke ja majandusliku tõhususe põhimõtet arvestades võimalik. Kontsern rakendab asjakohaseid meetmeid sisemiste või väliste pettuste ja muude rikkumiste suhtes (nt sise-eeskirjade või limiitide rikkumised jne). Kontserni soovitud riskiprofiilis on operatsiooniriski riskiisu madal.

Üldine operatsiooniriski juhtimine toimub Kontserni tasandil: kõik filiaalid ja tütarettevõtted peavad järgima Kontserni tasandil kehtestatud põhimõtteid, reegleid ja piiranguid. Samas vastutab iga filiaali või maaüksuse juht operatsiooniriski juhtimise eest filiaali või maaüksuse tasandil. Kontsern tagab, et tütarettevõtted, maaüksused ja filiaalid astuvad samme selleks, et tagada oma tegevuse vastavus kohalikele seadustele ja regulatsioonidele.

Ka operatsiooniriski juhtimine baseerub kolme kaitseliini mudelil. Esimeseks kaitseliiniks on riski võtja, teise kaitseliini rolli täidavad kontrolliüksused ning kolmandaks kaitseliiniks on siseauditi üksus. Teise kaitseliini

peamiseks ülesandeks on sõltumatult hinnata riskihinnangust tulenevalt esimese kaitseliini kontrollimehhanismi toimimist ning kolmas kaitseliin teostab sõltumatut kontrolli esimese ja teise kaitseliini üle.

Operatsiooniriski regulatiivne omavahendite miinimumnõue leitakse standardmeetodi alusel.

Operatsiooniriski tuvastamine ja hindamine

Operatsiooniriskide tuvastamine ja hindamine võimaldab paremini mõista riskiprofiili ja otstarbekalt kasutada riskijuhtimise vahendeid.

Operatsiooniriski tuvastamise aluseks on Kontserniülene intsidentide ja kahjujuhtumite käsitlemise protsess. Et kõik struktuuriüksused intsidente ja kahjujuhtumeid ühetaoliselt raporteeriks ja lahendaksid, on Kontsernis kehtestatud ühtne meetodika ja töötatud välja seda toetav infosüsteem. Keskmisest suurema mõjuga (tase 3 ja 4 skaalal 1–4) intsidentidest ja kahjujuhtumitest teavitatakse Kontserni juhatust, filiaalide juhtkondi ja/ või maaüksuse juhte. Suure mõjuga (tase 4 skaalal 1–4) intsidentidest ja kahjujuhtumitest teavitatakse viivitamatult Kontserni nõukogu. Detailne informatsioon kõikide intsidentide ja kahjujuhtumite kohta, millel on keskmisest suurem või suur mõju (tase 3 või 4 skaalal 1–4), esitatakse kvartaalselt Kontserni juhatusele ülevaatamiseks.

Kõik struktuuriüksused on kaasatud iga-aastasessse riskide ja kontrollide enesehindamise protsessi, et tagada riskide ja kontrollide tuvastamine ja hindamine ning vajadusel rakendada adekvaatseid meetmeid riskide maandamiseks.

Muudatustest (näiteks uute toodete või teenuste juurutamine, uute ärisuundade avamine, allhange jne) tulenevate riskide juhtimiseks rakendatakse spetsiaalset kvantitatiivset riskianalüüsi meetodit.

Operatsiooniriski võtmeriskiindikaatorite ja limiitide eesmärk on tagada operatsiooniriski profiili taseme hindamine ja seeläbi anda ennetavalt märku võimalikest probleemidest. Operatsiooniriski limiit on kehtestatud aastasele operatsiooniriski kahjude summale ning potentsiaalsete kahjude summale.

Võtmeriskiindikaatorid on kehtestatud kõigis peamistes riskikategooriates ning nende piirmäärad on kinnitanud juhtkond. Vähemalt kord aastas toimub võtmeindikaatorite ja nende piirmäärade kalibreerimine. Kord kvartalis esitatakse filiaalide juhtkondadele, juhatusele ja nõukogule operatsiooniriski aruanne, mis sisaldab muuhulgas võtmeriskiindikaatorite ja limiitide tasemeid. Limiitide ja võtmeriskiindikaatorite tasemetest ületamisest raporteeritakse juhatusele ja/või nõukogule vastavalt poliitikas kehtestatud nõuetele.

Operatsiooniriski kontrollimine ja maandamine

Operatsiooniriski maandamiseks kasutatakse erinevate kontrollide rakendamist. Kontrollitoimingud ja sise-eeskirjade koostamine peavad tagama vastavuse riskipoliitikas kehtestatud nõuetega. Riski aitab maandada ka töötajate teadlikkuse tõstmine, mis tagatakse läbi koolituste. Koolituste hulka kuuluvad nii iga-aastased koolitused kõigile töötajatele kui ka spetsiifilised koolitused võtmeisikutele vastavalt vajadusele. Koolitusi korraldatakse nii operatsiooniriski, vastavuskontrolli kui ka pettuste ja rahapesu tõkestamise ja teiste üksuste poolt. Kõik töötajad on kohustatud enne tööle asumist läbima kohustuslikud koolitused.

Kontsernis on kehtestatud talitluspidevuse raamistik, et tagada tegevuste jätkumine või taastamine, sealhulgas klientidele teenuste osutamine märkimisväärse teenuste katkestuse korral. Raamistikuga määratletakse lisaks, kuidas käsitleda väikese tõenäosusega, kuid suure mõjuga intsidente (IT-süsteemi katkestused, looduskatastroofid, pandeemiad jne).

Riskimaandamise meetmena kasutatakse ka riski ülekandmist ehk vara ja vastutuse kindlustamist.

COVID-19 mõju

2021. aastal jätkus COVID-19 pandeemiaga seotud kriis, mis tõi kaasa pidevalt muutuva olukorra ning vajaduse nende muutustega kaasas käia. Kontserni töötajatel oli jätkuvalt

võimalik töötada kodus või kontoris vastavalt olukorrale asukohariikides ning nendes kehtivatele piirangutele. Aasta jooksul ei tekkinud Kontserni töötajate hulgas haiguskoldeid. Töötajate vaksineerituse tase oli aasta lõpu seisuga 90%. Kontserni tegevuste järjepidev toimimine oli tagatud ning tulemusi pandeemia ei mõjutanud.

MUUD OLULISED RISKID

Muud olulised riskid hõlmavad maineriski ning äri- ja strateegilist riski.

Mainerisk on risk, et Kontserni maine kahjustumine võib praegu või tulevikus mõjutada Kontserni kasumit, omavahendeid või likviidsust.

Äririsk on risk, et ebapiisavad äriotsused või nende puudulik rakendamine või muutused klientide ootustes või uute tehnoloogiate ebapiisav rakendamine põhjustab kahju või toob kaasa tulude olulise vähenemise.

Strateegiline risk on risk, mis tuleneb puudulikust strateegiast või selle ebapiisavast rakendamisest.

Maineriski ning äri- ja strateegilise riski juhtimine

Mainerisk, äririsk ja strateegiline risk on ärimudeli olulised osad, mida analüüsitakse strateegiliste ja operatiivsete plaanide koostamisel.

Kontserni soovitud riskiprofiili kohaselt on Kontserni riskiisu maineriski suhtes madal, ent äri- ja strateegilise riski suhtes mõõdukas.

Strateegilise riski juhtimiseks rakendab Kontsern sobivat strateegiat, mis on vastavuses kehtiva majanduskeskkonnaga ja põhineb kõikehõlmaval planeerimisprotsessil, ning reageerib muutustele adekvaatselt ja õigeaegselt. Kontserni maineriski juhtimise strateegia kohaselt välditakse olukordi, mis võivad mõjutada negatiivselt Kontserni mainet ja põhjustada tulu vähenemist või usalduse kaotust. Mainekujundus algab kliendikogemuse juhtimisest ja avaliku arvamuse teadlikust kujundamisest. Äri- ja kontrolliüksused tuvastavad, juhivad ja

hindavad pidevalt sisemisi ja väliseid tegureid, mis võivad takistada strateegiliste eesmärkide saavutamist või avaldada negatiivset mõju Kontserni mainele. Maineriski ja strateegilise riski juhtimise eest vastutab juhatus. Riski jälgitakse regulaarselt ning riski taseme kohta esitatakse aruandeid juhatusale ja nõukogule.

OMAVAHENDID JA KAPITAL

Bigbanki suutlikkus riske võtta sõltub tema riskivõimest. Üheks riskivõimet määravaks teguriks on stabiilne kasum. See võimaldab luua tugeva omavahendite baasi, mille abil saab maandada võimalikke riske ja katta (ootamatuid) kahjusid. Kontsern hoiab pidevalt kõigi oluliste riskide ja regulatiivsete nõuete täitmiseks piisavat kapitali.

Meetodid, mida Kontsern kasutab omavahendite arvutamisel, on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta (kapitalinõuete määrus) ja direktiivis 2013/36/EL krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimuste ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalve kohta (kapitalinõuete direktiiv), nii nagu need on Eesti õigusesse üle võetud.

Kontsern käsitleb omavahenditena regulatiivselt määratletud omavahendeid. Kontserni omavahendite olulisimad komponendid on:

- **Esimese taseme põhiomavahendid (CET1)**, mille koosseisus on:
  - **Sissemakstud aktsiakapital.** Kontserni sissemakstud aktsiakapital on 8,0 miljonit eurot.
  - **Kohustuslik reservkapital** (muud reservid vastavalt EL-i määruse 575/2013 artiklile 4 (117)). Vastavalt äriseadustikus esitatud nõudele on Kontsern moodustanud kohustusliku reservkapitali, milles suurus aruandekuupäeval oli 0,8 miljonit eurot.
  - **Eelmiste aastate jaotamata kasum.** Eelmiste aastate jaotamata kasum on välisaudiitori poolt auditeeritud. Selle puhul on arvestatud kõiki võimalikke

makse ja dividendide väljamakseid. Aruandekuupäeval oli Kontserni eelmiste aastate jaotamata kasumi suuruseks 140,4 miljonit eurot.

- **Muu akumuleeritud koondkasum.** Aruandekuupäeval oli Kontserni muu akumuleeritud koondkasumi suuruseks 1,1 miljonit eurot.
- **Aktsepteeritav kasum.** Majandusaasta 9 kuu kasum summas 17,0 miljonit eurot, mille suurust on kontrollinud sõltumatu välisaudiitor, millest on maha arvestatud prognoositud dividendid ja millele on loa andnud Eesti Finantsinspeksioon.
- **Teise taseme (Tier 2) omavahendid**, sh:
  - **Allutatud võlakirjad.** Aruandekuupäeval oli Kontsern väljastanud allutatud võlakirju summas 15,0 miljonit eurot ja tähtajaga 10 aastat.

Kontsern arvab esimese taseme (CET1) immateriaalsest põhivarast maha eraldised, mida sõltumatu välisaudiitor ei ole finantsinformatsiooni ja muude seaduses määratletud varade kontrollimisel kinnitanud.

Kontsern väljastas 10-aastase tähtajaga allutatud võlakirju 2017. aastal 5,0 miljoni euro väärtuses ja 2021. aastal 10,0 miljoni euro väärtuses, võlakirjad kuuluvad teise taseme (Tier 2) omavahendite alla. Muid teise taseme kapitaliinstrumente Kontsernil ei ole.

Aruandekuupäeval oli Kontserni omavahendite kogusumma 164,4 miljonit eurot.

Omavahendite kogusumma ja suhtarvud ning koguriskipositsioon on arvutatud järelevalvelise aruandlusgrupi tasemel (mitte raamatupidamise aruande koostamisel kasutatava konsolideerimisgrupi tasemel).

	31.12.2021	31.12.2020
Sissemakstud aktsiakapital	8,0	8,0
Kohustuslik reservkapital	0,8	0,8
Eelmiste aastate jaotamata kasum	140,4	125,0
Muu akumulieeritud koondkasum	1,0	1,1
Muu immateriaalne vara	-17,5	-12,5
Aktsepteeritav kasum	17,0	9,8
Esimese taseme põhiomavahendite korrigeerimine	-0,3	-
Esimese taseme põhiomavahendid	149,4	132,2
Esimese taseme omavahendite summa	149,4	132,2
Teise taseme omavahendite summa	15,0	5,0
Mahaarvamised	-	-
Omavahendid kokku	164,4	137,2

Koguriskipositsioon

Kontsern kasutab koguriskipositsiooni ja üksikute riskipositsioonide arvutamiseks meetodeid, mis on sätestatud kapitalinõuete

määruses. Krediidi-, turu- ja operatsiooniriski katmiseks vajalike kapitalinõuete leidmiseks kasutatakse standardmeetodit.

	31.12.2021	31.12.2020
Riskiga kaalutud vara krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski puhul (standardmeetod)		
Nõuded keskvalitsuste või keskpankade vastu	0,6	-
Nõuded krediidasutuste ja investeerimisühingute vastu	14,6	12,9
Nõuded äriühingute vastu	207,8	53,0
Jaenõuded	444,3	375,8
Kinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud riskipositsioonid	46,4	17,5
Makseviivituses olevad riskipositsioonid	13,3	12,8
Nõuded lühiajalise krediidi hinnanguga krediidasutuste ja investeerimisühingute vastu	0,7	2,5
Omakapital	4,8	-
Muud kirjed	62,1	46,3
Riskiga kaalutud vara krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski puhul (standardmeetod) kokku	794,6	520,8
Koguriskipositsioon positsiooni-, valuuta- ja kaubariski puhul	-	-
Koguriskipositsioon operatsiooniriski puhul (standardmeetod)	103,7	104,4
Koguriskipositsioon krediidi väärtuse korrigeerimise puhul (standardmeetod)	-	-
Koguriskipositsioon kokku	898,3	625,2

Omavahendite suhtarvud

	31.12.2021	31.12.2020
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (CET1 Capital ratio)	16,6%	21,1%
Esimese taseme omavahendite suhtarv (T1 Capital ratio)	16,6%	21,1%
Koguomavahendite suhtarv	18,3%	21,9%
Finantsvõimenduse määr	12,7%	17,2%
Omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL)	18,3%	18,7%

Kogumovahendite suhtarv on arvatud Bigbank AS-i järelevalvelisele aruandlus-kontsernile. Kogumovahendite suhtarv emaettevõtte tasandil oli 31. detsember 2021 seisuga 17,6% (31. detsember 2020: 21,3%). Kontserni kogumovahendite koosseis, nende käsitus ja kogumovahendite suhtarvude arvutus vastab kapitalinõuete määrusele.

Finantsinspektsiooni juhatuse otsusega 13. detsembrist 2021 kehtestati Kontsernile uus omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL) 11,4% koguriskipositsioonist ja 3,0% koguriskipositsiooni näitajast. Miinimumnõude arvutamise valem muutus Finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse uue redaktsiooni jõustumisega. Miinimumnõue arvutatakse omavahendite ja kõlblike kohustuste summana ja seda väljendatakse protsendina: 1) koguriskipositsioonist ning 2) koguriskipositsiooni näitajast. Aruandekuupäeval oli Kontserni omavahendite ja kõlblike kohustiste ja koguriskipositsiooni suhtarv 18,3% ning omavahendite ja kõlblike kohustiste ja koguriskipositsiooni näitaja suhtarv 14,0%.

Kapitalijuhtimine

Kapitalijuhtimise eesmärgiks on tagada, et Kontsernil on optimaalne varade ja kohustiste struktuur ning alati piisavalt omavahendeid, et katta kõiki olulisi tuvastatud riske ja riskidega seotud tegevusi (kapitali adekvaatsus) ja et Kontsern täidab kõiki kapitali adekvaatsuse nõudeid.

Peamised kapitalijuhtimise meetodid on järjepidev sisemine kapitali adekvaatsuse hindamine, regulaarne kapitali planeerimine ja kapitali paigutamine.

Peamised kapitalijuhtimise põhimõtted on alljärgnevad:

- kapitali adekvaatsuse tagamine on nii strateegiliste kui ka igapäevaste äriotsuste langetamise ja igapäevase riskijuhtimise lahutamatu osa;
- kõigi oluliste tuvastatud riskide tasemeid ja nende katmiseks vajalikke omavahendeid hinnatakse ja prognoositakse järjepidevalt;

- Kontserni omavahendid peavad olema alati piisavad selleks, et katta kõiki Kontserni jaoks oluliseks hinnatud riske (peavad alati ületama Kontserni riskide kogusummat);
- tulevast omavahendite vajadust hinnatakse (kapitali planeeritakse) järjepidevalt, et kapitaliseerimine oleks mõistlik ja piisav, võttes arvesse täiendavat kapitali vajadust (kavandatud kasv, strateegilised plaanid), dividendipoliitikat ning võimalikke muutusi regulatiivses keskkonnas ja võimalikku majanduslangust;
- kapitali adekvaatsust hinnatakse nii emaettevõtte kui ka konsolideeritud näitajate alusel;
- Kontsern määratleb tegevuse jätkumiseks vajaliku miinimumkapitali ja soovitud kapitali taseme;
- Kontsern ei võta riski, kui Kontsernil ei ole piisavalt omavahendeid, et katta selle riski realiseerumisest tekkivaid kahjusid.

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamine

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamine on pidev protsess, mille eesmärgiks on hinnata Kontserni riskiprofiili ning sellele vastavat kapitalivajadust. Protsessi väljundiks on kvantitatiivne hinnang Kontserni riskidele ja nende katmiseks vajamineva kapitali piisavusele. Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise abil määratletud kapitalinõuet defineeritakse kui omavahendite summat, mida on vaja, et katta riske või riskielemente, mis ei ole kaetud Pillar 1 kapitalinõudega.

Iga-aastase sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise tulemused kinnitab Kontserni juhatuse ja need esitatakse Finantsinspektsioonile, kes kontrollib ja hindab sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise abil määratletud kapitalinõuet järelevalvelise hindamisprotsessi (SREP) käigus. Järelevalvelise hindamise tulemusena kinnitatakse kapitalinõuete tase, mida Kontsern on kohustatud hoidma üle regulatiivse kapitalinõude taseme kuni uute juhiste saamiseni.

Finantsinspektsiooni järelevalvelise hindamisprotsessi kohaselt oli täiendav (Pillar 2) kapitalinõue (kehtiv 31. detsembri 2021

seisuga) 3,4% koguriskipositsioonist, millest vähemalt 1,4% peaks katma esimese taseme põhiomavahendite (CET1) ja 1,9% esimese

taseme (Tier 1) omavahendite arvelt.
Kapitalinõuded seisuga 31. detsember 2021

	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	Esimese taseme omavahendite suhtarv	Koguomavahendite suhtarv
Baasnõue	4,5%	6,0%	8,0%
Pillar 2 kapitalinõue	1,4%	1,9%	3,4%
Kokku SREP kapitalinõue (TSCR)	5,9%	7,9%	11,4%
Kapitali säilitamise puhver	2,5%	2,5%	2,5%
Süsteemse riski puhver	0,0%	0,0%	0,0%
Vastutsüklilise riski puhver	0,0%	0,0%	0,0%
Kokku üldine kapitalinõue (OCR)	8,4%	10,4%	13,9%

COVID-19 pandeemia leviku ja selle tõkestamisega seotud majanduskahjude ning suurenenud ebakindluse tõttu otsustas Eesti Pank 2020. aastal langetada erakorraliselt puhvrinõudeid. Eestis asuvate krediidiriski positsioonide suhtes kehtiv vastutsüklilise puhvri nõue ning kõigi Eestis asuvate riskipositsioonide süsteemse riski puhvri nõue oli aruandekuupäeval tasemel 0%.

Kontserni eesmärgiks oli seisuga 31. detsember 2021 hoida koguomavahendite suhtarvu vähemalt tasemel 13,9%, millele lisandub sisemine kapitalipuhvri määr 1%.

Seisuga 31. detsember 2021 oli koguomavahendite suhtarv 18,3%, mis on kõrgem kui regulatiivne nõue. Kontserni esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (*CET1 capital ratio*) ja esimese taseme omavahendite suhtarv (*Tier 1 ratio*) olid 16,6%. Kontsern täidab aruandekuupäeval üldist kapitalinõuet

LISA 4. VARADE JA KOHUSTISTE ÕIGLANE VÄÄRTUS

Finantsseisundi aruandes 31. detsembri 2021 ja 2020 seisuga kajastatud varade ja kohustiste

õiglane väärtus ei erine juhtkonna hinnangul oluliselt nende raamatupidamisväärtusest.

	Raamatupidamisväärtus		Õiglane väärtus	
	2021	2020	2021	2020
Finantsvarad seisuga 31. detsember				
Nõuded keskpankadele (lisa 5)	78,7	48,3	78,7	48,3
Nõuded pankadele (lisa 5)	37,2	27,1	37,2	27,1
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid (lisa 6)	45,3	45,8	45,3	45,8
Nõuded klientidele (lisa 7, 8)	896,2	577,7	896,2	577,7
Muud finantsnõuded (lisa 9)	2,7	1,2	2,7	1,2
Kokku	1 060,1	700,1	1 060,1	700,1

	Raamatupidamisväärtus		Õiglane väärtus	
	2021	2020	2021	2020
Finantskohustised seisuga 31. detsember				
Võlgnevus keskpankadele (lisa 14)	36,5	36,5	36,5	36,5
Klientide hoiused (lisa 15)	898,3	547,5	898,3	547,5
Allutatud võlakirjad	15,0	5,0	15,0	5,0
Muud finantskohustised (lisa 18)	11,2	7,9	11,2	7,9
Kokku	924,5	560,4	924,5	560,4

Allpool tabelis on toodud finantsinstrumendid õiglasest väärtuses hindamise meetodi järgi. Tasemed on määratletud mõõtmisel kasutatud oluliste sisendite jälgitavuse põhjal järgnevalt:

- *tase 1:* identsete instrumentide aktiivsel turul noteeritud hinnad (korrigeerimata);
- *tase 2:* muud sisendid kui taseme 1 noteeritud hinnad, mis on instrumentide puhul jälgitavad kas otse (st hindadena) või kaudselt (st on hindadest tuletatud). See kategooria hõlmab instrumente, mille väärtuse hindamisel on kasutatud sarnaste instrumentide noteeritud turuhindu aktiivsel turul; identsete või sarnaste instrumentide noteeritud hindu turul, mida peetakse vähem aktiivseks, või muud

hindamise meetodit, mille puhul kõik olulised sisendid on turuandmete põhjal otseselt või kaudselt jälgitavad;

- *tase 3:* sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (st mittejälgitavad sisendid). See kategooria hõlmab kõiki instrumente, mille hindamise meetod hõlmab sisendeid, mis ei ole jälgitavad ja mille mittejälgitavad sisendid mõjutavad oluliselt instrumendi hindamist. Siia kuuluvad ka sarnaste instrumentide noteeritud hindade alusel hinnatud instrumendid, mille puhul on vaja olulisi mittejälgitavaid korrigeerimisi või eeldusi, et kajastada instrumentidevahelisi erinevusi.

Õiglase väärtuse hierarhia seisuga 31. detsember 2021

	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Õiglases väärtuses kajastatavad varad				
Õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid (lisa 6)	45,3	-	-	45,3
Maa ja ehitised (lisa 11)	-	-	17,7	17,7
- büroopinnad	-	-	6,0	6,0
- muud hooned	-	-	1,7	1,7
- põllumajandusmaad	-	-	9,0	9,0
- bioloogilised varad	-	-	1,0	1,0
Kinnisvarainvesteeringud (lisa 12)	-	-	41,6	41,6
- ärihooned	-	-	23,0	23,0
- põllumajandusmaad	-	-	18,6	18,6
Bioloogilised varad	-	-	1,0	1,0
Varad, mille õiglase väärtus on avalikustatud				
Nõuded klientidele (lisa 7, 8)	-	-	896,2	896,2
Muud finantsnõuded (lisa 9)	-	-	1,9	1,9
Kokku varad	45,3	-	957,4	1 002,7
Õiglases väärtuses kajastatavad kohustised				
Kohustised, mille õiglase väärtus on avalikustatud				
Võlgnevus keskpankadele (lisa 14)	-	-	36,5	36,5
Klientide hoiused (lisa 15)	-	-	898,3	898,3
Allutatud võlakirjad	-	-	15,0	15,0
Rendikohustis (lisa 16)	-	-	1,8	1,8
Muud finantskohustised (lisa 18)	-	-	11,2	11,2
Kokku kohustised	-	-	962,8	962,8

Õiglase väärtuse hierarhia seisuga 31. detsember 2020

	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Õiglases väärtuses kajastatavad varad				
Õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid (lisa 6)	45,8	-	-	45,8
Maa ja ehitised (lisa 11)	-	-	1,6	1,6
- büroopinnad	-	-	1,6	1,6
Kinnisvarainvesteeringud (lisa 12)	-	-	27,2	27,2
- ärihooned	-	-	12,0	12,0
- põllumajandusmaad	-	-	15,2	15,2
Varad, mille õiglase väärtus on avalikustatud				
Nõuded klientidele (lisa 7, 8)	-	-	577,7	577,7
Muud finantsnõuded (lisa 9)	-	-	1,1	1,1
Kokku varad	45,8	-	607,6	653,4

	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Õiglases väärtuses kajastatavad kohustised				
Kohustised, mille õiglane väärtus on avalikustatud				
Võlgnevus keskpankadele (lisa 14)	-	-	36,5	36,5
Klientide hoiused (lisa 15)	-	-	547,5	547,5
Allutatud võlakirjad	-	-	5,0	5,0
Rendikohustus (lisa 16)	-	-	2,1	2,1
Muud finantskohustised (lisa 18)	-	-	7,9	7,9
Kokku kohustised	-	-	599,0	599,0

Tasemete 1 ja 2 vahel 2021. ega 2020. aastal liikumisi ei toimunud.

Õiglase väärtuse mõõtmine

Kontserni finantsosakond hindab finantsaruandluse koostamisel finantsinstrumentide, sealhulgas 3. taseme instrumentide, õiglast väärtust. Keerukate hindamiste puhul tehakse koostööd sõltumatute hindajatega. Hindamismeetod valitakse iga instrumendi omaduste põhjal, eesmärgiga kasutada võimalikult palju turupõhist teavet. Hindamist viiakse läbi piisava regulaarsusega tagamaks, et varade õiglane väärtus ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest (vt lisa 1 punktid „Materiaalne põhivara“, „Kinnisvarainvesteeringud“ ja „Õiglase väärtuse mõõtmine“ ning lisa 2).

1. taseme õiglase väärtuse mõõtmine

Õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid koosnevad võlakirjadest, mille õiglane väärtus on hinnatud aruandekuupäeval aktiivsetel turgudel noteeritud pakkumishindade alusel. Hinnaallikana on kasutatud Bloombergi. Kõik võlakirjad on aktiivselt kaubeldavad ja noteeritud aktiivsel turul. Võlakirjade õiglane väärtus muudes valuutades peale euro kajastab ka vastavate valuutade hetkekurssi aruandekuupäeva seisuga.

3. taseme õiglase väärtuse mõõtmine

Kinnisvarainvesteeringutel, maal ja hoonetel ei ole noteeritud hindu ning nende õiglased väärtused on määratud eksperdi hinnangute alusel, mistõttu need liigituvad õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemele. Nende õiglase väärtuse hindamisel on kasutatud järgmisi meetodeid.

- Võrdlusmeetod – selle meetodi puhul põhineb hindaja hinnang hiljuti sarnaste objektidega tehtud turutehingute hindadel, mida on korrigeeritud, arvestades konkreetse vara erisusi, asukohta, seisundit või praegust kasutust.
- Tulumeetod ehk diskonteeritud rahavoogude meetod – selle meetodi puhul kasutatakse õiglase väärtuse määramisel eeldusi selle kohta, millist omanikutulu vara võib kasutusea jooksul teenida ja millised kohustused varaga seonduvad, sh eeldusi väljumis- ehk terminaalkväärtuse kohta. Koostatakse kinnisvaraobjektiga seotud rahavoogude projektsioonid ning turupõhise diskontomäära abil leitakse laekuvate rahavoogude nüüdiseväärtus.
- Jäägi- ehk residuaalmeetod – seda meetodit kasutatakse juhul, kui võrreldavad turuhinnad puuduvad, näiteks maa või renoveerimist vajava või poolleioleva hoonega kinnisvara hindamisel. Jäägimeetodi puhul tuletatakse sarnaste projektide põhjal vara arendamisjärgne väärtus, millest arvatakse maha arendus- või rekonstrueerimiskulud ja arendaja kasum, mille tulemusena saadakse vara jäägi- ehk residuaalväärtus (see on arenduspotentsiaaliga kinnisvara arendamisjärgne väärtus, millest on maha arvatud hinnangulised arenduskulud ja arendaja kasum).

Maa, ehitised ja bioloogilised varad

Materiaalse põhivara grupp „Maa ja ehitised“ hõlmab summas 6,0 miljonit eurot kinnisvara, mida Kontsern kasutab bürooruumidena Tallinnas, muid hooneid (põllumajanduse tootmis- ja laohooned) summas 1,6 miljonit eurot, põllumajandusmaad summas 9,0 miljonit eurot ning bioloogilisi varasid summas 1,0 miljonit eurot (vt lisa 11). Bioloogilised varad omakorda hõlmavad eluskarja – piimakarja ja noorloomi –, rajatud mitmeaastaseid rohumaid ja talivilja külve.

Tallinna bürooruumide hindamisel kasutati tulumeetodit ja järgmisi sisendeid: äriruumide eeldatav ruutmeetri renditulu kuus on 11 eurot, üüritulu tõusu määr 1,5%, pikaajaline vakantsus 5% ja diskontomäär 8,5%. Osa bürooruumidest on ümber ehitatud eluruumidest ja nende puhul kasutati võrdlusmeetodit, kus vara hindamisel võeti aluseks Tallinna kesklinna eluruumide ruutmeetri hinnad vahemikus 3497 kuni 3675 eurot, millest arvati maha bürooruumide taas korteriteks ümberehituse kulud.

Põllumajandusmaad, mis saadi Abja Farmide äritegevuse omandamisel (vt lisa 32) 2021. aasta septembris, kajastati ostuanalüüsi käigus leitud õiglases väärtuses. Ostuanalüüsi õiglane väärtus põhineb eksperdihinnangul, mille kohaselt oli põllumajandusmaa hektari keskmine hind hindamiskuupäeva seisuga ligi 7000 eurot. Põllumajanduse tootmis- ja laohoonete õiglased väärtused leiti samuti ostuanalüüsi käigus, kasutades eksperdihinnanguid.

Bioloogilisi varasid mõõdetakse õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused. Eluskarja väärtus põhineb sarnase vanuse, tõu ja geneetilise väärtusega loomade Eesti kohaliku turu hindadel, mida on vajadusel korrigeeritud. Piimakarja viidud mullikate õiglase väärtuse määramisel lähtus juhtkond looma tiinestumisest ja esmaspoegimiskuust, määrates loomade väärtused vahemikku 1000 kuni 1500 eurot. Selliselt määratud väärtuses on loomad raamatupidamises kajastatud esimese laktatsiooni lõpuni, misjärel hakkab looma väärtus iga laktatsiooniga vähenema (teise laktatsiooni ajal on väärtus 900 eurot,

kolmanda ajal 500 eurot ning järgmiste ajal 200 eurot). Sündinud vasikate ja noorloomade õiglane väärtus määratakse kaaluiibe järgi – iga eluskaalu kilogrammi väärtus on ligi 2 eurot.

Erinevalt muudest bioloogilistest varadest on mitmeaastased rohumaad ja (tali)vilja külvid (vt lisa 1 punkt „Bioloogilised varad“) kajastatud soetusmaksumuses. Tuletatud soetusmaksumuse aluseks on avalikes allikates märgitud kvaliteetse rohumaa rajamise omahind 300 eurot hektari kohta.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringud summas 41,5 miljonit eurot koosnevad Tallinnas, Tartus ja Pärnus asuvatest ärihoonetest ja välja renditud põllumajandusmaadest (vt lisa 12). Kinnisvarainvesteeringuid mõõdetakse finantsseisundi aruandes õiglases väärtuses.

Tartus asuvat büroohoonet hinnati jäägi- ehk residuaalmeetodil, mille aluseks on vara parim kasutus. Jäägimeetod arvestab kasumit, mida võiks saada, kui olemasolevat kinnisvara arendada ja müüa see kortermajana. Vara hindamisel kasutati järgmisi sisendeid: Tartu vanalinna korterite ruutmeetri müügihind 3500 eurot ja ruutmeetri arenduskulud 1588 eurot.

Tallinnas ja Pärnus asuvate muude büroo- ja ärihoonete õiglast väärtust hinnati tulumeetodil, lähtudes Tallinnas rendihinnast vahemikus 11–13 eurot ruutmeetri kohta ja Pärnus 4–12 eurot ruutmeetri kohta.

Põllumajandusmaade hindamisel kasutati võrdlusmeetodit ja eksperdihinnangu kohaselt on nende maade parimaks kasutuseks praegune põllumajanduslik kasutus. Eksperdihinnangute järgi oli põllumajandusmaade hektari keskmine hind 5600 eurot.

Hinnangud

Kontsern kaasas kinnisvarainvesteeringute ning maa ja ehitiste õiglasele väärtusele aruandekuupäeval hinnangu andmiseks sõltumatud eksperdid ning kuna hindamiste põhjal oli büroohoonete, -pindade ja põllumajandusmaade õiglase väärtus muutunud, viidi läbi ümberhindlused. Hiljuti (kuni 1 kuu enne aruandekuupäeva) soetatud kinnisvarainvesteeringute puhul ei pidanud juhtkond ümberhindlusi vajalikuks, eeldades, et nende varade raamatupidamisväärtus vastab õiglasele väärtusele,

kuna tehingud tehti sõltumatute osapoolte vahel turutingimustel ning soetushetke ja aruandekuupäeva vahel oli väga lühike ajaperiood.

Hindamise sisendid ja seosed õiglase väärtusega

Järgmine tabel võtab kokku kvantitatiivse teabe oluliste mittejälgitavate sisendite kohta, mida kasutatakse korduvatel 3. taseme õiglase väärtuse mõõtmistel (hindamistehnikate kohta vt eespool):

Maa, ehitised ja bioloogilised varad

Õiglase väärtus 31. detsembri seisuga

Vara	2021	2020	Hindamismeetod	Kasutatud eeldused	2021	2020
Büroopinnad	6,0	1,6	Võrdlusmeetod	Ruutmeetri hind (EUR/m ²)	3497-3675	2995-3147
			Tulumeetod	Ruutmeetri renditulu kuus	11	11
				Üüritulu tõusu määr	1,5%	1,0%
				Eeldatav vakantsuse määr	5,0%	5,0%
				Diskontomäär	8,5%	8,0%
				Üüritava pinna ühiku turuväärtus	1629	1614
Muud hooned	1,7	-	Tulumeetod	Ruutmeetri renditulu kuus	0,5-2	-
Põllumajandusmaad	9,0	-	Võrdlusmeetod	Kaalutud keskmine hektari hind	5200-7600	-
Bioloogilised varad	1,0	-	Turuhind	vt eespool		

Kinnisvarainvesteeringud

Õiglase väärtus 31. detsembri seisuga

Vara	2021	2020	Hindamismeetod	Kasutatud eeldused	2021	2020
Ärihooned	23,0	12,0	Jäägi- ehk residuaalmeetod	Sarnaste pindade keskmine turuhind (EUR/m ²)	3500	2750
			Tulumeetod	Vara väärtuse* ja suletud netopinna suhe (EUR/m ²)	1178	1127
				Ruutmeetri renditulu kuus	4-13	
				Üüritulu tõusu määr	1,5%-3%	
				Eeldatav vakantsuse määr	5,0%	
				Diskontomäär	8,5%-11,0%	
				Üüritava pinna ühiku turuväärtus	958-1419	
Põllu- majandus- maad*	18,6	15,2	Võrdlusmeetod	Kaalutud keskmine hektari hind	3200-6700	3015-4555

* Arendamist vajava vara väärtus (arendamisjärgne väärtus, millest on maha arvatud arenduskulud ja arendaja kasum) suletud netopinna (m²) kohta.

Alljärgnevas tabelis on toodud mittejälgitavate sisendite ja õiglase väärtuse seose mõõtmise vastastikune seos:

Mida kõrgem näitaja, seda suurem õiglase väärtus

- Ruutmeetri hind (EUR/m²)
- Ruutmeetri renditulu kuus
- Üüritulu tõusu määr
- Üüritava pinna ühiku turuväärtus
- Kaalutud keskmine hektari hind
- Sarnaste pindade keskmine turuhind (EUR/m²)

Mida kõrgem näitaja, seda väiksem õiglase väärtus

- Diskontomäär
- Eeldatav vakantsuse määr

Finantsinstrumendid, mida ei mõõdeta õiglases väärtuses

Nõuded klientidele (tase 3) summas 896,2 miljonit eurot on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumus, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeriti hinnangulised rahavood diskonteeritud kehtivate turuintressimääradega. Tulemus ei erine oluliselt sellest, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, kasutades sisemist intressimäära.

Kontserni nõudeid klientidele arvestatakse lisas 1 (vt punkt „Finantsvarad“) ja lisas 3 kirjeldatud põhimõtete alusel. Juhtkonna hinnangul tagavad valitud arvestuspõhimõtted, et nõuete raamatupidamisväärtus on ligilähedane nende õiglasele väärtusele.

Võlgnevust keskpankadele ja klientide hoiuste õiglast väärtust hinnatakse diskonteeritud rahavoogude meetodil, rakendades intressimäärasid, mida pakutakse sarnase tähtaja ja tingimustega hoiuste puhul. Nõudmiseni hoiuste õiglane väärtus on aruandekuupäeval tasumisele kuuluv summa.

LISA 5. NÕUDED PANKADELE

Nõuded pankadele seisuga 31. detsember 2021

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Rootsi	Bulgaaria	Kokku
Nõuded keskpankadele	76,7	-	-	0,9	-	1,1	78,7
sh kohustusliku reservi nõue*	3,9	-	-	0,1	-	0,1	4,1
sh reservi ülejääk keskpankades	72,8	-	-	0,8	-	1,0	74,6
Nõuded pankadele	14,4	3,9	2,3	6,6	9,9	0,1	37,2
Kokku	91,1	3,9	2,3	7,5	9,9	1,2	115,9
sh raha ekvivalendid kokku	87,2	3,9	2,3	7,4	9,9	1,1	111,8

Nõuded pankadele seisuga 31. detsember 2020

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Rootsi	Kokku
Nõuded keskpankadele	43,6	-	-	4,7	-	48,3
sh kohustusliku reservi nõue*	1,6	-	-	0,1	-	1,7
sh reservi ülejääk keskpankades	42,0	-	-	4,6	-	46,6
Nõuded pankadele	10,5	3,0	2,8	1,5	9,3	27,1
sh nõudmiseni hoiused	6,5	3,0	2,8	1,5	9,3	23,1
sh tähtajalised hoiused	4,0	-	-	-	-	4,0
Kokku	54,1	3,0	2,8	6,2	9,3	75,4
sh raha ekvivalendid kokku	52,5	3,0	2,8	6,1	9,3	73,7

* Kohustusliku reservi nõuet täidetakse tulenevalt Euroopa Keskpanga määrusest (EÜ) nr 1745/2003, 12. septembrist 2003 kohustuslike reservide kohaldamise kohta (EKP/2003/9). Kohustusliku reservi määraks on 1% kuni 2 aastase tähtajaga kaasatud hoiustest ja laenudest, millest on maha arvestatud lubatud mahaarvamised ning mida täidetakse Euroopa Keskpanga poolt kehtestatud täitmise perioodi keskmisena, hoides vastavat summat eurodes Eesti Pangas TARGET2 kontol.

Raha ja raha ekvivalendid

	31.12.2021	31.12.2020
Nõudmiseni- ja üleöödeposiidid krediitiasutustes	37,2	23,1
Tähtajalised hoiused krediitiasutustes tähtajaga kuni 3 kuud	-	4,0
Kohustusliku reservi ülejääk keskpankades	74,6	46,6
Raha ja raha ekvivalendid kokku	111,8	73,7

LISA 6. VÕLAVÄÄRTPABERID

	31.12.2021	31.12.2020
Jaotus emitentide lõikes		
sh riiklikud võlakirjad	3,4	4,2
sh krediitiasutuste võlakirjad	14,4	16,4
sh muude finantsettevõtete võlakirjad	2,0	2,1
sh mittefinantsettevõtete võlakirjad	25,5	23,1
Kokku võlaväärtpaberid	45,3	45,8
Jaotus valuutade lõikes		
sh EUR (euro)	42,7	43,2
sh SEK (Rootsi kroon)	2,6	2,6

Võlaväärtpaberid summas 39,5 miljonit eurot olid seisuga 31. detsember 2021 panditud tagatiseks (vt lisa 27).

Õiglases väärtuses läbi koondkasumi mõõdetavate võlaväärtpaberite muutused:

	2021	2020
Saldo perioodi alguses	45,8	31,4
Rahavoo kirjed:		
Uute finantsinstrumentide soetus	4,6	15,8
Finantsinstrumentide lunastamine	-5,2	-1,9
Mitterahalised kirjed:		
Õiglase väärtuse muutus	-0,5	-0,2
Tekkepõhine intress	0,6	0,6
Kursierinevused	-	0,1
Saldo perioodi lõpus	45,3	45,8

LISA 7. NÕUDED KLIENTIDELE

Nõuded klientidele seisuga 31. detsember 2021

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Rootsi	Bulgaaria	Kokku
Laenuõuded klientidele	287,7	152,9	283,0	105,6	75,9	1,6	906,7
Laenuõuete allahindlused	-5,3	-5,6	-3,8	-6,0	-4,3	-	-25,0
Intressinõuded klientidele	2,2	1,7	11,0	0,8	0,5	-	16,2
Intressinõuete allahindlused	-0,7	-0,5	-0,2	-0,1	-0,2	-	-1,7
Kokku	283,9	148,5	290,0	100,3	71,9	1,6	896,2
Piirkonna osakaal	31,7%	16,6%	32,4%	11,2%	8,0%	0,2%	100,0%

Nõuded klientidele seisuga 31. detsember 2020

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Rootsi	Kokku
Laenuõuded klientidele	136,0	133,1	179,5	79,9	63,1	591,6
Laenuõuete allahindlused	-6,0	-7,1	-3,7	-5,3	-3,6	-25,7
Intressinõuded klientidele	2,4	2,0	8,0	0,8	0,3	13,5
Intressinõuete allahindlused	-0,8	-0,6	-0,1	-0,1	-0,1	-1,7
Kokku	131,6	127,4	183,7	75,3	59,7	577,7
Piirkonna osakaal	22,8%	22,1%	31,8%	13,0%	10,3%	100,0%

Laenuõuded klientidele* laenu liikide lõikes

	31.12.2021	31.12.2020
Tagatiseta laen	585,0	515,5
Laen käenduse tagatisel	45,5	3,0
Laen kinnisvara tagatisel	269,8	71,4
Laen muu tagatisega	6,4	1,7
Laenuõuded klientidele kokku	906,7	591,6

Laenuõuded klientidele* lepinguvaluutade lõikes

	31.12.2021	31.12.2020
EUR (euro)	829,2	528,5
SEK (Rootsi kroon)	75,9	63,1
BGN (Bulgaaria leev)	1,6	-
Laenuõuded klientidele kokku	906,7	591,6

* Laenuõuded klientidele sisaldavad põhiosa nõudeid.

Aegumisanalüüs seisuga 31. detsember 2021*

	Aegumata	kuni 30 päeva	31-60 päeva	61-90 päeva	üle 90 päeva	Kokku
Tagatiseta laen						
Laenuportfell	530,0	27,6	6,9	3,4	17,1	585,0
Laenu allahindlus	-9,7	-2,4	-2,3	-1,4	-8,8	-24,6
Laen käenduse tagatisel						
Laenuportfell	45,3	0,1	-	-	0,1	45,5
Laenu allahindlus	-	-	-	-	-0,1	-0,1
Laen kinnisvara tagatisel						
Laenuportfell	266,8	1,9	0,3	0,2	0,6	269,8
Laenu allahindlus	-0,2	-	-	-	-0,1	-0,3
Laen muu tagatisega						
Laenuportfell	6,0	0,4	-	-	-	6,4
Kokku laenuportfell	848,1	30,0	7,2	3,6	17,8	906,7
Kokku laenu allahindlus	-9,9	-2,4	-2,3	-1,4	-9,0	-25,0

Aegumisanalüüs seisuga 31. detsember 2020*

	Aegumata	kuni 30 päeva	31-60 päeva	61-90 päeva	üle 90 päeva	Kokku
Tagatiseta laen						
Laenuportfell	463,5	24,8	6,2	3,3	17,6	515,4
Laenu allahindlus	-10,9	-1,7	-1,9	-1,3	-8,9	-24,7
Laen käenduse tagatisel						
Laenuportfell	2,6	0,1	-	-	0,3	3,0
Laenu allahindlus	-0,3	-	-	-	-0,2	-0,5
Laen kinnisvara tagatisel						
Laenuportfell	66,3	4,0	0,1	0,1	1,0	71,5
Laenu allahindlus	-	-	-	-	-0,4	-0,4
Laen muu tagatisega						
Laenuportfell	1,7	-	-	-	-	1,7
Kokku laenuportfell	534,1	28,9	6,3	3,4	18,9	591,6
Kokku laenu allahindlus	-11,2	-1,7	-1,9	-1,3	-9,5	-25,6

* Ainult laenu põhiosa, ei sisalda intressinõudeid.

LISA 8. LAENUNÕUETE ALLAHINDLUSED

Laenuõuete liigitamine etappide vahel aegumise seisuga 31. detsember 2021

Laenuõuete aegumise seis	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Ei ole viivituses	837,3	9,0	1,6	847,9
Kuni 30 päeva üle tähtaja	20,7	8,0	1,3	30,0
31–60 päeva üle tähtaja	-	5,8	1,5	7,3
61–90 päeva üle tähtaja	-	2,3	1,4	3,7
Enam kui 90 päeva üle tähtaja	-	-	17,8	17,8
Laenuõuete brutosumma	858,1	25,1	23,5	906,7
Laenude allahindlus	-8,5	-5,0	-11,5	-25,0
Aruandeline maksumus	849,6	20,1	12,0	881,7

Laenuõuete liigitamine etappide vahel aegumise seisuga 31. detsember 2020

Laenuõuete aegumise seis	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Ei ole viivituses	523,8	9,3	0,9	534,0
Kuni 30 päeva üle tähtaja	21,4	6,7	0,7	28,8
31–60 päeva üle tähtaja	-	5,2	1,0	6,2
61–90 päeva üle tähtaja	-	2,4	1,0	3,4
Enam kui 90 päeva üle tähtaja	-	-	18,9	18,9
Laenuõuete brutosumma	545,3	23,7	22,6	591,6
Laenude allahindlus	-10,4	-4,0	-11,2	-25,6
Aruandeline maksumus	534,9	19,7	11,4	566,0

Nõuete allahindlus seisuga 31. detsember 2021

	Laenu- nõuded	Intressi- nõuded	Nõuded, millele on allahindlus moodus- tatud, kokku	Allahindlused kokku
1. etapp	858,1	12,6	870,6	-8,4
2. etapp	25,1	0,6	25,7	-5,0
3. etapp	23,5	3,0	26,5	-13,2
Kokku	906,7	16,2	922,8	-26,6

Nõuete allahindlus seisuga 31. detsember 2020

	Laenu- nõuded	Intressi- nõuded	Nõuded, millele on allahindlus moodus- tatud, kokku	Allahindlused kokku
1. etapp	545,3	9,7	554,9	-10,4
2. etapp	23,7	0,6	24,3	-4,0
3. etapp	22,6	3,2	25,8	-13,0
Kokku	591,6	13,5	605,0	-27,4

Muutused allahindlustes 2021. aastal

	Algsaldo seisuga 01.01.2021	Suurenemine allahindluse kajastamise tõttu	Vähene- mine kajastamise lõpetamise, tagasimaksete ja võõrandamise tõttu	Muutused krediidiriski muutumise tõttu (neto)	Vähene- mine mahakandmise tõttu	Lõppsaldo seisuga 31.12.2021
1. etapp	-10,4	-4,3	1,9	4,3	0,2	-8,4
2. etapp	-4,0	-1,7	0,3	-0,5	0,9	-5,0
3. etapp	-13,0	-1,4	1,1	-6,4	6,6	-13,2
Kokku	-27,4	-7,4	3,3	-2,6	7,7	-26,6

Muutused allahindlustes 2020. aastal

	Algsaldo seisuga 01.01.2020	Suurenemine allahindluse kajastamise tõttu	Vähene- mine kajastamise lõpetamise, tagasimaksete ja võõrandamise tõttu	Muutused krediidiriski muutumise tõttu (neto)	Vähene- mine mahakandmise tõttu	Lõppsaldo seisuga 31.12.2020
1. etapp	-7,7	-5,8	1,3	1,6	0,2	-10,4
2. etapp	-5,1	-1,1	0,5	0,3	1,4	-4,0
3. etapp	-11,5	-1,5	0,7	-7,5	6,7	-13,0
Kokku	-24,3	-8,4	2,5	-5,6	8,3	-27,4

Kliendinõuete allahindlused gruppide lõikes seisuga 31. detsember 2021

	Laenu- nõuded	Intressinõuded	Nõuded, millele on allahindlus moodustatud, kokku	Allahindlused kokku
Grupeeritult hinnatavad nõuded	599,3	15,4	614,7	-26,2
Individuaalselt hinnatavad nõuded	307,3	0,8	308,2	-0,4
Kokku	906,6	16,2	922,9	-26,6

Kliendinõuete allahindlused gruppide lõikes seisuga 31. detsember 2020

	Laenu- nõuded	Intressinõuded	Nõuded, millele on allahindlus moodustatud, kokku	Allahindlused kokku
Grupeeritult hinnatavad nõuded	516,5	12,9	529,4	-26,4
Individuaalselt hinnatavad nõuded	75,0	0,6	75,7	-0,9
Kokku	591,5	13,5	605,1	-27,3

Grupeeritult hinnatavateks nõueteks loetakse kõiki mitteolulise maksumusega homogeenseid nõudeid, mille ajalooline maksekäitumine ning tagatus või muud ühised omadused on sarnased ning mis ei kuulu individuaalsele hindamisele.

Individuaalselt hinnatakse nõudeid äriühingute vastu, samuti nõudeid, mis on suuremad kui 100 000 eurot, ja nõudeid, mida ei ole hinnatud grupeeritult.

LISA 9. MUUD NÕUDED JA VARUD

	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded	1,8	1,1
Ostjate tasumata arved ja muud nõuded	1,6	0,8
Laekumata sissenõude- ja muud tulud	0,4	0,5
Laekumata nõuete allahindlus	-0,2	-0,2
Varud	0,9	-
Kokku	2,7	1,1

LISA 10. ETTEMAKSTUD KULUD JA MAKSUD

	31.12.2021	31.12.2020
Tulumaksu ettemaksed	0,4	0,4
Ettemaksed hankijatele ja ettemakstud kulud	1,1	0,8
Kokku	1,5	1,2

LISA 11. MATERIAALNE PÕHIVARA

	31.12.2021	31.12.2020
Maa	9,0	-
Ehitised	7,7	1,6
Kasutusõigusvarad: büroopinnad	1,4	2,1
Kasutusõigusvarad: põllumajandusseadmed ja -tehnik	0,6	-
Muu põhivara - arvutid, kontoritehnika, -mööbel ja muu inventar	1,2	0,7
Bioloogilised varad	1,0	-
Kokku	20,9	4,4

Maa ja ehitised, muu põhivara ning bioloogilised varad

	Maa	Ehitised	Muu põhivara*	Bioloogilised varad	Kokku
Soetusmaksumus					
Saldo 01.01.2020	-	1,6	4,2	-	5,8
Ostetud põhivara	-	-	0,1	-	0,1
Mahakantud põhivara	-	-	-0,1	-	-0,1
Saldo 31.12.2020	-	1,6	4,2	-	5,8
Saldo 01.01.2021	-	1,6	4,2	-	5,8
Ostetud põhivara	-	-	0,5	-	0,5
Müüdüd põhivara	-	-	-0,1	-	-0,1
Hindamine õiglasesse väärtusesse läbi koondkasumiaruande	-	0,1	-	-	0,1
Lisandumised äriühenduste soetustest (lisa 32)	9,0	1,7	0,9	1,0	12,6
Ümberklassifitseerimine kinnisvarainvesteeringust (lisa 12)	-	4,3	-	-	4,3
Saldo 31.12.2021	9,0	7,7	5,5	1,0	23,2

	Maa	Ehitised	Muu põhivara*	Biooloogilised varad	Kokku
Kulum					
Kulumi saldo 01.01.2020	-	-	-2,7	-	-2,7
Kulum perioodi jooksul	-	-0,1	-0,8	-	-0,9
Mahakantud kulum	-	-	0,1	-	0,1
Ümberklassifitseerimine**	-	0,1	-	-	0,1
Kulumi saldo 31.12.2020	-	-	-3,4	-	-3,4
Kulumi saldo 01.01.2021	-	-	-3,4	-	-3,4
Kulum perioodi jooksul	-	-0,1	-0,5	-	-0,6
Müüdüd põhivara kulum	-	-	0,1	-	0,1
Lisandumised äriühenduste soetustest (lisa 32)	-	-0,1	-0,4	-	-0,5
Üleviimine	-	0,1	-	-	0,1
Kulumi saldo 31.12.2021	-	-0,1	-4,2	-	-4,3
Jääkväärtus					
Jääkväärtus 01.01.2020	-	1,6	1,5	-	3,1
Jääkväärtus 31.12.2020	-	1,6	0,8	-	2,4
Jääkväärtus 31.12.2021	9,0	7,6	1,3	1,0	18,9

* Muu põhivara koosneb arvutitest, kontoritehnikast, -mööblist ja muust inventarist.

** Maa ja ehitiste hindamiseks kasutatakse ümberhindluse meetodit. Ümberhindluse kuupäeva akumulieeritud kulumi saldo elimineeriti ümberhinnatud vara soetusmaksumuse vastu, vt lisa 4.

Kui maa ja ehitiste hindamisel oleks kasutatud soetusmaksumuse meetodit, oleks nende jääkväärtus olnud alljärgnev:

	31.12.2021	31.12.2020
Soetusmaksumus	6,2	1,9
Kulumi saldo	-1,3	-1,2
Jääkväärtus	4,9	0,7

Kasutusõigusvarad

	31.12.2021	31.12.2020
Jääkväärtus perioodi alguses	2,1	2,1
Täpsustus*	-0,3	-
Lisandumised	0,1	0,2
Amortisatsioonikulu	-0,6	-0,7
Hinna korrigeerimine	0,1	0,5
Lisandumised äriühenduste soetustest	0,6	-
Jääkväärtus perioodi lõpus	2,0	2,1

* Nii kasutusõigusvarasid kui rendikohustisi vähendati üüriteenustele lisatud tagastamisele mittekuuluva käibemaksu osas.

Kasutusõigusvara rendimaksude kohta vaata lisa 16 ning amortisatsiooni- ja intressikulude kohta lisa 26.

LISA 12. KINNISVARAINVESTEERINGUD

	2021	2020
Saldo perioodi alguses	27,2	1,8
Kinnisvarainvesteeringu soetus	29,3	25,8
sh põllumajandusmaad	27,0	15,6
sh ärihooned	2,3	10,2
Müüdnud kinnisvarainvesteeringud	-17,0	-0,1
Ümberklassifitseerimine büroopinnaks*	-4,3	-
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest (lisa 4)	6,4	-0,4
Saldo perioodi lõpus	41,6	27,1

* Osa esialgselt kinnisvarainvesteeringuna soetatud ärihoonest liigitati ümber materiaalse põhivara koosseisu, kuna Kontsern hakkab seda pinda kasutama kontoriruumidena.

Kontsern jätkas 2021. aastal kinnisvarainvesteeringute tegemist, soetades nii põllumaid kui ärihooneid.

Aruandeaastal teenis Kontsern kinnisvarainvesteeringutelt renditulu 1,8 miljonit eurot (2020: 0,4 miljonit eurot), haldamisega seotud

kulud olid 1,4 miljonit eurot (2020: 0,2 miljonit eurot) vt lisad 22, 23 ja 26.

Kontsernil ei ole piiranguid oma kinnisvarainvesteeringute realiseerimisel ega lepingulisi kohustusi osta, ehitada või arendada kinnisvarainvesteeringuid või teostada remonti, hooldust ja soetada lisaseadmeid.

LISA 13. IMMATERIAALNE PÕHIVARA

	2021	2020
Soetusmaksumus perioodi alguses	29,9	23,3
Soetatud ja arendatud tarkvara*	5,0	6,9
sh soetatud	2,2	3,8
sh kapitaliseeritud tööjõukulud	2,8	3,1
Mahakantud põhivara	-	-0,2
Soetusmaksumus perioodi lõpus	34,9	30,0
Kulum perioodi alguses	-5,7	-4,0
Kulum perioodi jooksul	-2,2	-1,9
Mahakantud põhivara kulum	-	0,2
Kulum perioodi lõpus	-7,9	-5,7
Jääkväärtus perioodi alguses	24,2	19,3
Jääkväärtus perioodi lõpus	27,0	24,3

* Kontserni immateriaalse põhivara moodustavad erinevad tarkvarad.

Kontsern on viimastel aastatel märkimisväärselt investeerinud info- ja pangandustehnoloogialahendusse Nest. Soetatud ja arendatud tarkvara sisaldab ka Nesti arendamisega vahetult seotud töötajate

kapitaliseeritud palga- ja tööjõumaksude kulusid, vt lisa 23. Nesti raamatupidamisväärtus 31. detsembri 2021 seisuga oli 26,6 miljonit eurot (31. detsember 2020: 23,7 miljonit eurot).

LISA 14. VÖLGNEVUS KESKPANKADELE

Kontsern sai 2019. ja 2020. aastal Euroopa Keskpanga sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimis-operatsioonide kolmanda seeria (TLTRO-III) raames kokku 36,5 miljonit eurot rahastust. Laenu esialgne tähtaeg oli kolm aastat ennetähtaegse tagastamise võimalusega alates 29. septembrist 2021. TLTRO-III laenu baasintress on olnud -0,5%. Intressimäär on seotud viiteintressimääraga, mis võib tulevikus muutuda. Pankade puhul, mis vastavad Euroopa Keskpanga kindlaksmääratud laenukriteeriumitele, mida Kontsern täitis esimesel vaatlusperioodil, võib intressimäär olla kuni -1,0% ja seda kohaldatakse tagasiulatuvalt. Kontserni intressitulu negatiivsetelt intressidelt oli aruandeaastal 0,5 miljonit

eurot. Euroopa Keskpanga rahastus on tagatud võlakirjadega. Seisuga 31. detsember 2021 oli võlgnevus keskpankadele 36,5 miljonit eurot.

Sihtotstarbelised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid on eurosüsteemi tehingud, mis võimaldavad krediitiasutustel saada headel tingimustel pikaajalist rahastust. Need aitavad pankadel ka enda laenuitingimusi soodsana hoida ja ergutavad laenuandmist reaalmajandusele. TLTRO kolmas seeria koosneb kümnest kolmeaastase tähtajaga TLTRO operatsioonist, mis toimuvad kord kvartalis alates 2019. aasta septembrist.

LISA 15. KLIENTIDE HOIUSED

	31.12.2021	31.12.2020
Klientide hoiuste jääk	898,3	547,6
Jaotus klienditüübi põhjal		
sh eraisikud	881,1	540,6
sh juriidilised isikud	17,2	7,0
Jaotus valuuta põhjal		
sh EUR (euro)	815,8	476,8
sh SEK (Rootsi kroon)	82,5	70,8
Jaotus lõpptähtaja põhjal		
sh säästuhoiused (nõudmisel)	343,8	68,6
sh lunastamine 1 kuu jooksul	20,3	16,1
sh lunastamine 1-6 kuu jooksul	102,5	96,1
sh lunastamine 6-12 kuu jooksul	109,4	108,7
sh lunastamine 12-18 kuu jooksul	60,3	54,0
sh lunastamine 18-24 kuu jooksul	64,2	48,7
sh lunastamine 24-36 kuu jooksul	80,1	63,2
sh lunastamine 36-48 kuu jooksul	42,0	27,4
sh lunastamine 48-60 kuu jooksul	32,7	24,2
sh lunastamine 60+ kuu jooksul	43,0	40,6

Klientidele pakutavate hoiuste aastaintressi määrad seisuga 31. detsember 2021

Klientidele pakutavate hoiuste intressimäärad sõltuvad riigist, hoiustamisperioodi pikkusest, valuutast, intressi tasumise viisist ja hoiustatava summa suurusest. Pakutavate tähtajaliste hoiuste tähtajad jäävad vahemikku 1 kuu kuni 10 aastat, lisaks pakub Kontsern säästuhoiust, mida klient võib lühikese etteteatamisajaga koheselt kasutusse võtta. Vastavalt sellele jäävad hoiuseintressid vahemikku 0,2%-

2,5% (2020: 0,3%-2,3%): tähtajaliste hoiuste intressid olid 0,3%-2,5% ja säästuhoiustel 0,2%-0,5%. Minimaalse, 1 kuu pikkuse perioodiga hoiust pakutakse Eestis, Lätis, Soomes, Austrias ja Saksamaal. Rootsis on lühimaks võimalikuks perioodiks 6 kuud ja Hollandis 12 kuud. Säästuhoiust pakutakse Saksamaal, Austrias ja Hollandis. Minimaalseks võimalikuks hoiusummaks tähtajalisel hoiusel on 500 eurot või 10 000 Rootsi krooni. Kliendi hoiuse mediaansumma oli 43 tuhat eurot.

LISA 16. RENDIKOHUSTIS

Allpool on esitatud rendikohustiste raamatupidamisväärtus aruandekuupäeval ja

muutused perioodil:

	2021	2020
Saldo perioodi alguses	2,1	2,1
Täpsustus*	-0,3	-
Lisandumine	0,2	0,7
Lisandumised äriühenduste soetustest	0,4	-
Rendimaksud	-0,6	-0,7
Saldo perioodi lõpus	1,8	2,1

* Nii kasutusõigusvarasid kui rendikohustisi vähendati üüriteenustele lisatud tagastamisele mittekuuluva käibemaksu osas. Rendikohustistega seotud kasutusõigusvara kohta vaata lisa 11 ja intressikulu kohta lisa 21.

LISA 17. ETTEMAKSTUD TULUD JA MAKSUVÕLAD

	31.12.2021	31.12.2020
Tulumaksu võlg (lisa 29)	0,8	0,3
Muud maksuvõlad	0,9	0,7
Ettemaksud klientidelt	0,2	-
Kokku	1,9	1,0

LISA 18. MUUD KOHUSTISED

	31.12.2021	31.12.2020
Laekunud selgitamisel summad	5,5	4,8
Võlad töövõtjatele	2,5	1,7
Võlad hankijatele	1,8	0,4
Muud võlad	1,4	1,0
Kokku muud kohustised	11,2	7,9

Laekunud selgitamisel summad hõlmavad klientidelt enne maksetähtaega laekunud summasid, mis ei ole veel seotud konkreetsete

laenulepingutega, kuna nende maksete olemus on ebakindel.

LISA 19. OMAKAPITAL

Aktiivkapital

Bigbank AS on aktsiaselts, mille põhikirjajärgseks miinimumkapitali suuruseks on 5,1 miljonit eurot ja maksimumkapitali suuruseks 12,8 miljonit eurot. Aktiivkapital koosneb 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 seisuga 80 000 täielikult sissemakstud 100-eurose nimiväärtusega lihtaktsiast. Iga aktsia annab aktsionärile ühe hääle, mis annab aktsionärile õiguse osaleda aktsiaseltsi juhtimises ja kasumi jaotamisel ning aktsiaseltsi lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb emaettevõtte reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktiivkapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktiivkapitali

suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Muud reservid

Muude reservide koosseisus kajastatakse:

- Realiseerimata kursivahed. Realiseerimata kursivahedena kajastatakse kursivahesid, mis tekivad Kontserni arvestusvaluutat erinevat arvestusvaluutat kasutavate välismaiste üksuste raamatupidamise aruannete ümberhindamisel Kontserni arvestusvaluutasse.
- Vara ümberhindluse reservis kajastatakse materiaalne põhivara alla kuuluvate maa ja ehitiste ümberhindluse tulemusena jääkväärtuse suurenemine. Vara ümberhindluse reservist ei või teha omanikele kasumijaotisi.
- Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlaväärtpaberite õiglasest väärtuse muutused.

	31.12.2021	Muutus	31.12.2020	Muutus	31.12.2019
Valuutakursi muutuste reserv	0,7	0,1	0,6	-0,3	0,9
Vara ümberhindluse reserv	0,8	0,2	0,6	0,1	0,5
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlaväärtpaberite õiglasest väärtuse muutused	-0,4	-0,3	-0,1	0,1	-0,2
Kokku muud reservid	1,1	-	1,1	-0,1	1,2

Vaba omakapital

Kontserni vaba omakapital 31. detsembri 2021 seisuga moodustas 176,2 miljonit eurot (31. detsember 2020: 146,4 miljonit eurot).

Dividendid

Dividende on makstud järgnevalt:

- 2021. aastal 75,00 eurot aktsia kohta, kokku 6,0 miljonit eurot; ja
- 2020. aastal 75,00 eurot aktsia kohta, kokku 6,0 miljonit eurot.

LISA 20. INTRESSITULU

	2021	2020
Klientidele antud laenudelt	76,4	69,1
Võlaväärtpaberitelt	0,6	0,6
Intressitulu kohustistelt	0,5	-
Kokku	77,5	69,7

LISA 21. INTRESSIKULU

	2021	2020
Hoiustelt	7,2	6,5
Võlakirjadelt	0,3	0,3
Muu intressikulu	0,3	0,1
Kokku	7,8	6,9

Aruandeperioodi intressikulu rendikohustistelt oli 22 tuhat eurot (2020: 26 tuhat eurot).

LISA 22. MUUD TEGEVUSTULUD

	2021	2020
Sissenõudemenetlusega seotud tulud*	0,5	0,6
Renditulu	1,8	0,4
Põllumajandustoodangu müügitulu	0,9	-
Muud äritulud	0,3	0,4
Kokku	3,5	1,4

* Võlgade sissenõudemenetlusega seotud tulud ja kulude hüvitised.

LISA 23. MUUD TEGEVUSKULUD

	2021	2020
Registrite päringute kulud	1,1	1,1
Täitemenetluse protsessiga seotud kulud	0,7	0,6
Õigusliku reguleerimise kulud	0,8	0,6
Kinnisvarainvesteeringute kulu	1,4	0,2
Müüdnud põllumajandustoodangu kulud ja varude muutus	0,6	-
Muud	0,5	0,4
Kokku	5,1	2,9

LISA 24. PALGAKULUD

	2021	2020
Palgakulud	14,0	11,0
Sotsiaalmaksud*	3,6	2,8
Tervishoiukulud ja erisoodustused töötajatele (sh maksud)	0,2	0,3
Kokku	17,8	14,1

* Lähtuvalt kohalikust seadusandlusest tööjõu maksustamisel, on osade filiaalide sotsiaalmaksudulud marginaalsed ja need sisalduvad palgakuludes.

Koos Nesti arendamisega seotud kapitaliseeritud palga- ja tööjõumaksude kuludega (vt lisa 13) on palgakulud ja

nendega seotud maksud 2,8 miljoni euro võrra suuremad. Täistööajaga aasta keskmine töötajate arv oli 412 (2020: 378).

LISA 25. HALDUSKULUD

	2021	2020
Turunduskulud	9,9	7,3
Lühiajalised rendid	0,2	0,1
Töökohtadega seotud kulud	0,4	0,4
Muud personaliga seotud kulud	0,8	0,5
Tarkvarakulud	1,4	1,3
Muud teenused	0,5	0,5
Postikulud	0,2	0,4
Kommunikatsioonikulud	0,6	0,4
Muud kulud	0,3	0,2
Kokku	14,3	11,1

LISA 26. RENDID

Kontsern rentnikuna - kasutusrendid

Kontsernil on kontoripindade rendilepingud, üldjuhul tähtajaga 3 kuni 10 aastat. Rendilepinguid võib tühistada 1-kuulise kuni 10-aastase etteteatamisega, tähtajalisi rendilepinguid saab pikendada turutingimustel. Lisaks on Kontsernil põllumajandustehnika rendilepingud tähtajaga 5 aastat. Samuti on Kontsernil mõned kontoriruumide rendilepingud, mille tähtaeg on kuni 12 kuud, ja väikese väärtusega kontoriseadmete rendilepinguid. Kontsern kohaldab nendele rendilepingutele lühiajalise rendi ja

väheväärtusliku vara rentimise erandeid. Mitmesuguste tegevuskulude hulgas kajastatud lühiajaliste rentide kulud ulatusid 2021. aastal 0,2 miljoni euroni (2020: 0,1 miljonit eurot).

Kontsern kajastas 2021. aastal kontoriruumide ja põllumajandustehnika kasutusõigusvaradelt amortisatsioonikulusid summas 0,6 miljonit eurot (2020: 0,7 miljonit eurot) ja intressikulusid rendikohustistelt summas 22 tuhat eurot (2020: 26 tuhat eurot), vt lisad 1, 11 ja 21. Rendikohustise muutuste kohta vaata lisa 16.

Kontsern rendileandjana

Kontsern rendib äripindu ja põllumajandusmaid.

Mittekatkestatavatest rentidest saadaolev tulevikumaksete miinimumsumma

	31.12.2021	31.12.2020
Kuni 1 aasta	2,9	0,4
1 kuni 5 aastat	10,3	-
Üle 5 aasta	2,1	-

Renditulu- ja kulude kohta vt lisa 12.

LISA 27. PANDITUD VARAD

Koormatud varad tekivad läbi tagatise vastu saadud laenude ja teiste kohustiste. Seisuga 31. detsember 2021 oli tagatiseks panditud võlakirju summas 39,5 miljonit (31. detsember 2020: 39,9 miljonit eurot), et saada eurosüsteemi

avaturuoperatsioonide kaudu suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide (*targeted longer-term refinancing operations, TLTRO*) madalate intressikuludega rahastust. Võlaväärtpaberite kohta vaata lisa 6.

LISA 28. POTENTIAALSSED KOHUSTISED

Laenude ja krediidiinide kasutamata jääk moodustas seisuga 31. detsember 2021 summa 93,8 miljonit eurot (31. detsember 2020: 44,7

miljonit eurot), väljastatud garantiide summa oli 5 tuhat eurot (31. detsember 2020: sama).

LISA 29. TULUMAKS

Tulumaksukulu

	2021	2020
Tulumaksukulu	3,0	2,4

Ülaltoodud tulumaksu arvestati Leedus, Soomes ja Rootsis teenitud kasumilt ja see sisaldab avansilist tulumaksu, mida krediidasutused peavad Eestis tasuma. Lätis teenitud kasumi jaotamisel makstav

tulumaksukulu oleks 8,7 miljonit eurot ja seda kajastatakse aruandeväliselt.

Aktsionäridele dividendide väljamaksmisega ei kaasnenud tulumaksu ei 2021. ega 2020. aastal.

Raamatupidamiskasumi ja tulumaksukulu võrdlus

	2021	2020
Kontserni tulumaksueelne kasum	38,8	23,8
Emaettevõtte tulumaks	0,4	0,4
Välisriikide üksuste tulumaks	2,6	2,0
Koondkasumiaruandes kajastatud tulumaks	3,0	2,4

Tingimuslik tulumaksukohustus

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2021 moodustas 176,2 miljonit eurot (31. detsember 2020: 146,4 miljonit eurot).

Vastavalt Eesti tulumaksuseadusele kehtis 2021. aastal kasumi jaotamisel, sealhulgas dividendidele, netoväljamaksele kohaldatav maksumäär 20/80. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 35,2 miljonit eurot, seega

netodividendidena oleks võimalik välja maksta 141,0 miljonit eurot.

Dividendidelt tasumisele kuuluv Kontserni tulumaks on arvestatud selliselt, et maksubaasist on maha arvatud välisiirigi püsivatele tegevuskohtadele (filiaalid) omistatud kasumid ja tasumisele kuuluvat tulumaksu on vähendatud avansilise tulumaksu võrra, mida krediidasutused peavad Eestis tasuma. Maksimaalne tegelik eelduslik

tulumaksukohustise summa, mis võib kaasnedagi kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 18,2 miljonit eurot ja netodividendidena oleks võimalik välja maksta 158,0 miljonit eurot. Tulumaksukohustise summa sisaldab Läti jaotatavalt kasumilt arvestatud edasilükkunud tulumaksu.

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja 2021. aasta koondkasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit 31. detsembri 2021 seisuga.

LISA 30. TÄIENDAV TEAVE RAHAVOOGUDE KOHTA

Muutused finantseerimistegevusest tulenevates kohustistes 2021. aastal

	Allutatud võlakirjad	Laen keskpangast	Rendikohustis
Saldo perioodi alguses	5,0	36,5	2,1
Rahavoo kirjed:			
Laekumised	10,0	0,5	-
Tasutud	-0,3	-	-0,6
Mitterahalised kirjed:			
Tekkepõhised intressid, ümberhindlus ja kohustise lisandumine	0,3	-0,5	0,6
Täpsustus	-	-	-0,3
Saldo 31.12.2021	15,0	36,5	1,8

Muutused finantseerimistegevusest tulenevates kohustistes 2020. aastal

	Allutatud võlakirjad	Laen keskpangast	Rendikohustis
Saldo perioodi alguses	5,0	23,0	2,1
Rahavoo kirjed:			
Laekumised	-	13,5	-
Tasutud	-0,3	-	-0,7
Mitterahalised kirjed:			
Tekkepõhised intressid ja ümberhindlus	0,3	-	0,7
Saldo 31.12.2020	5,0	36,5	2,1

LISA 31. TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLETGA

Osapooli loetakse seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärioludele otsustele. Seotud osapooled on:

- Bigbank AS-i aktsionärid;
- Kontserni ettevõtete juhatuste ja nõukogude liikmed;
- eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased;
- eelnimetatud isikutega seotud ettevõtted, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte ärioludele otsustele.

2021. aastal moodustasid Kontserni juhatuse liikmetele arvestatud tasud koos maksudega 1,4 miljonit eurot (2020: 1,2 miljonit eurot) ning nõukogu liikmetele arvestatud tasud koos maksudega 70 tuhat eurot (2020: sama). Aruandeaastal lahkumishüvitsi ei makstud.

31. detsembri 2021 seisuga oli Kontsernil nõue seotud osapoolte vastu („Nõuded klientidele“) summas 4,3 miljonit eurot (31. detsember 2020: 39 tuhat eurot), intressitulu vastavalt nõudelt moodustas 2021. aastal 0,1 miljonit eurot (2020: 2 tuhat eurot). Seotud osapooltele antud laenud on väljastatud turutingimustel.

	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded klientidele	4,3	0,1
sh juhatuse ja nõukogu liikmetele	0,1	0,1
sh seotud osapooltega seotud ettevõtetele	4,2	-

Omanikuga seotud ettevõttele müüdi soetushinnaga maatükk, tehingu hind oli 0,1 miljonit eurot.

2020. aastal soetas Kontsern Bigbank AS aktsionäriktütar-ettevõtte OÜ Rütli Property, mis investeerib põllumajandusmaadesse. Ostuhetkel oli OÜ Rütli Property varade maht ja kohustiste summa 2,0 miljonit eurot,

netovara oli 0 eurot. Omanikule tasuti ostu eest 3 tuhat eurot. Tehingu tulemusena suurenesid nii Kontserni varad kui kohustised 2,0 miljoni euro võrra.

Kontsern finantseerib Kontserni tütar-ettevõtteid ja filiaale pikaajaliste laenudega. Sellised laenud on konsolideeritud raamatupidamise aruandes elimineeritud.

LISA 32. ÄRIÜHENDUSED

Bigbank AS-i tütar-ettevõtte Rütli Majad OÜ omandas 2021. aastal põllumajandusettevõtete Abja Põld OÜ ja Palupera Põllud OÜ 100% osalused, Palupera Põllud OÜ omakorda soetas Abja Farmid OÜ äritegevuse. Ostuhind oli kokku 7,8 miljonit eurot, millest 0,5 miljonit

eurot kuulub tasumisele pärast 18-kuulist sulgemisperioodi. Omandatud ettevõtted tegelevad teraviljakasvatuse, piimatootmise ja piimakarjakasvatusega.

Ostuhind, omandatud netovara ja firmaväärtuse üksikasjad on järgmised:

Ostuhind

	Abja Farmide äritegevus	Abja Põld OÜ	Kokku
<i>Soetuse kuupäev</i>	15.09.2021	15.09.2021	
Tasutud summa	6,4	0,9	7,3
Peale tehingu sulgemist tasutav summa	0,5	-	0,5
Ostusumma kokku	6,9	0,9	7,8

Omandamise tulemusena kajastatud varade ja kohustiste õiglase väärtus on järgmine:

	Abja Farmide äritegevus	Abja Põld OÜ	Kokku
Sularaha ja nõudmiseni hoisused	-	0,3	0,3
Materiaalne põhivara	10,6	1,2	11,8
sh maa (haritav põllumaa)	9,0	-	9,0
sh ehitised	1,5	0,1	1,6
sh muu põhivara	0,1	1,1	1,2
Bioloogiline põhivara	0,9	0,1	1,0
Varud ja muud nõuded	0,1	1,1	1,2
Rendikohustus	-	-0,4	-0,4
Laenud	-	-1,7	-1,7
Muud kohustised	-0,1	-0,4	-0,5
Omandatud identifitseeritavad netovarad	11,5	0,2	11,7
Firmaväärtus	-	0,7	0,7
Kasum soodusostust - negatiivne firmaväärtus	-4,6	-	-4,6
Kokku	6,9	0,9	7,8

Ostuanalüüs eeldab juhtkonna hinnangute tegemist, mis maade ja ehitiste puhul põhinesid kinnisvarahindaja hindamisaruannetel. Ekspertihinnangu kohaselt oli põllumajandusmaa hektari keskmine hind hindamiskuupäeva seisuga ligi 7000 eurot. Hoonete puhul lähtus hindaja tulumeetodist, arvestades ruutmeetri rendituluks 0,5-2 eurot. Bioloogiliste varade, sh varude õiglase väärtus põhines müügihinnal, millest on maha arvatud müügikulutused, täpsemalt vt lisa 4 „Varade ja kohustiste õiglase väärtus“. Muu põhivara õiglase väärtuse määramisel lähtus juhtkond põhivara turuväärtusest, eeldatavast kasulikust elueast ja võimest kasu tuua. Rendi- ja laenukohustiste õiglased väärtused põhinevad lepingujärgsetel kohustustustel, muude kohustiste - lühiajalised

hankijatele tasumata arved ja maksuvõlad - saldosid võrreldi vastaspooltega ja nende raamatupidamisväärtused loeti võrdseks õiglase väärtusega.

Palupera Põllud OÜ soetusel 9. juulil 2021 tasuti 9 tuhat eurot ja varade õiglaseks väärtuseks hinnati 3 tuhat eurot.

Ostujärgselt viidi läbi äriühenduse käigus tekkinud firmaväärtuste kaetava väärtuse test, mille tulemusena kajastati kasumiaruandes summas 0,7 miljonit eurot firmaväärtuse allahindluse kahjumit. Kasum soodusostult summas 4,6 miljonit eurot kajastati negatiivse firmaväärtuse kasumina kasumiaruandes. Soetamisega seotud kulud on kajastatud kasumiaruande halduskulude hulgas.

Omandatud ärid töid alates omandamise hetkest Kontsernile muid äritulusid 1,0 miljonit eurot, aruandeaasta tulem (v.a soodusostudest saadud kasum ja firmaväärtuse allahindlus) oli 0 eurot. Kui omandamine oleks toimunud 1. jaanuaril 2021, oleks omandatud ärid eelduslikult toonud 0,4 miljonit eurot täiendavat kahjumit. Juhtkond eeldas summa arvutamisel, et omandamise kuupäeval leitud

õiglasel väärtusel oleksid olnud samad, kui omandamine oleks toimunud 1. jaanuaril 2021.

2020. aastal soetas Kontsern Bigbank AS aktsionäriks tütarettevõtte OÜ Rütli Property (vt lisa 31). Ostuhetkel oli nii OÜ Rütli Property varade maht kui kohustiste summa 2,0 miljonit eurot. Omanikule tasuti tütarettevõtte omandamise eest 3 tuhat eurot.

LISA 33. PUHASKASUM AKTSIA KOHTA

		2021	2020
Aruandeaasta puhaskasum	EUR mln	35,9	21,5
Aktsiate arv aasta alguses	tk	80 000	80 000
Aktsiate arv aasta lõpus	tk	80 000	80 000
Lihtaktsiate kaalutud keskmine arv	tk	80 000	80 000
Puhaskasum aktsia kohta	EUR	449	267

Arvestades, et aktsiate tulu lahustava toimega instrumente 2021. ja 2020. aasta lõpu seisuga

Kontsernil ei olnud, oli lahustatud puhaskasum sama mis tava puhaskasum aktsia kohta.

LISA 34. BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED

Teadmatust lisab 2022. aasta veebruari lõpus alanud Venemaa sõjaline tegevus Ukrainas. Sõltuvalt sõjategevuse edasisest käigust ja Venemaale kehtestatud sanktsioonide

kaasmõjust võib see mõjutada piirkonna riikide majanduslikku kindlustunnet. Kontsern läheb muutunud olukorrale vastu piisava likviidsus- ja kapitalipuhvriga.

LISA 35. EMAETTEVÖTTE PÕHIARUANDED

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusele ja ei vasta

emaettevõtte eraldiseisvatele finantsaruannetele IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes.

Finantsseisundi aruanne

<i>(miljonites eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Varad		
Nõuded keskpankadele	78,7	48,3
Nõuded pankadele	35,0	25,6
Õiglasest väärtuses läbi koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid	45,3	45,8
Nõuded klientidele	896,2	577,7
Nõuded tütarettevõtetele	48,8	27,2
Tütarettevõtete aktsiad ja osad	0,6	0,6
Muud nõuded	1,3	1,1
Ettemakstud kulud ja maksud	1,5	1,2
Materiaalne põhivara	2,5	3,3
Kinnisvarainvesteeringud	0,1	0,1
Immateriaalne põhivara	27,0	24,2
Müügiks hoitavad vara	-	0,6
Varad kokku	1 137,0	755,7
Kohustised		
Võlgnevus keskpankadele	36,5	36,5
Klientide hoiused	898,3	547,5
Võlgnevused tütarettevõtetele	1,9	1,8
Allutatud võlakirjad	15,0	5,0
Rendikohustis	1,4	2,1
Eraldised	0,3	1,5
Ettemakstud tulud ja maksuvõlad	1,7	1,0
Muud kohustised	10,1	7,8
Kohustised kokku	965,2	603,2
Omakapital		
Aktsiakapital	8,0	8,0
Kohustuslik reservkapital	0,8	0,8
Muud reservid	0,6	0,8
Jaotamata kasum	162,4	142,9
Omakapital kokku	171,8	152,5
Kohustised ja omakapital kokku	1 137,0	755,7

Koondkasumiaruanne

<i>(miljonites eurodes)</i>	2021	2020
Intressitulu	77,9	69,8
Intressikulu	-7,8	-7,0
Neto intressitulu	70,1	62,8
Neto teenustasud	6,5	4,9
Kahjum õiglasest väärtuses läbi koondkasumi mõõdetud võlaväärtpaberite kajastamise lõpetamisest	-0,2	-0,2
Netokasum(kahjum) vahetuskursi erinevustest	-0,2	0,3
Muud tegevustulud	0,8	1,0
Muud tegevuskulud	-3,0	-2,8
Neto tegevustulud kokku	74,0	66,0
Palgakulud	-17,7	-14,0
Halduskulud	-14,3	-11,1
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-3,2	-3,4
Eraldiste kulu	1,2	0,6
Neto laenuõuete ja finantsinvesteeringute allahindlused	-11,5	-14,1
Tegevuskulud kokku	-45,5	-42,0
Kasum enne maksustamist	28,5	24,0
Tulumaks	-3,0	-2,4
Aruandeaasta kasum	25,5	21,6
Muu koondkasum (kahjum)		
<i>Muu koondkasum, mida võib tulevikus ümber liigitada kasumisse või kahjumisse</i>		
Välismaiste äriüksuste ümberarvestamise kursivahed	0,1	-0,3
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlaväärtpaberite omakapitali kantud hindamise tulem	-0,3	0,1
Kokku muu koondkasum, mida võib tulevikus liigitada kasumisse või kahjumisse	-0,2	-0,2
Aruandeaasta koondkasum	25,3	21,4

Rahavoogude aruanne

<i>(miljonites eurodes)</i>	2021	2020
Rahavoog äritegevusest		
Laekunud intressid	73,6	65,7
Makstud intressid	-6,7	-5,2
Tasutud palga-, haldus- ja muud kulud	-39,4	-31,2
Muud laekunud tegevustulud ja teenustasud	8,1	6,8
Laekunud lootusetud nõuded	8,7	10,0
Laekunud muu vara eest	0,8	0,1
Väljaantud laenud	-655,4	-391,3
Laenude tagasilaekumised	301,1	231,5
Keskpankade kohustusliku reservi ja intressinõude muutus	-2,4	-0,8
Laekumised hoiustamisest	710,7	340,4
Makstud hoiuste lunastamisel	-359,1	-190,1
Makstud tulumaks	-2,1	-1,7
Valuutakursi muutuse mõju	-	-0,2
Rahavoog äritegevusest kokku	37,9	34,0
Rahavoog investeerimistegevusest		
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	-4,5	-7,2
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	-	0,1
Makstud väärtpaperite soetamisel	-4,6	-15,8
Laekumised väärtpaperite lunastamisest	5,2	1,9
Rahavoog investeerimistegevusest kokku	-3,9	-21,0
Rahavoog finantseerimistegevusest		
Laekumised võlakirjaemissioonist	10,0	-
Makstud allutatud võlakirjade intressid	-0,3	-0,3
Võetud laen keskpangast	-	13,5
Saadud negatiivsed intressid keskpanga laenult	0,5	-
Makstud rendikohustiste põhiosa	-0,6	-0,7
Tasutud dividendid	-6,0	-6,0
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku	3,6	6,5
Valuutakursi muutuse mõju	-0,2	0,4
Raha ja selle ekvivalentide muutus	37,4	19,9
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	72,1	52,2
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	109,5	72,1

Raha ja raha ekvivalendid

<i>(miljonites eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Nõudmiseni- ja üleööhoiused krediidasutustes	34,9	21,5
Tähtajalised hoiused krediidasutustes	-	4,0
Kohustusliku reservi ülejääk keskpankades	74,6	46,6
Kokku	109,5	72,1

Omakapitali muutuste aruanne

<i>(miljonites eurodes)</i>	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 01.01.2020	8,0	0,8	1,0	127,3	137,1
Aruandeaasta kasum	-	-	-	21,6	21,6
Muu koondkasum					
Valuutakursimuutuste reserv	-	-	-0,3	-	-0,3
Õiglasest väärtuses läbi koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberite õiglasest väärtuse muutus	-	-	0,1	-	0,1
Kokku muu koondkasum	-	-	-0,2	-	-0,2
Kokku aruandeaasta koondkasum	-	-	-0,2	21,6	21,4
Makstud dividendid	-	-	-	-6,0	-6
Tehingud omanikega kokku	-	-	-	-6,0	-6,0
Saldo 31.12.2020	8,0	0,8	0,8	142,9	152,5
Saldo 01.01.2021	8,0	0,8	0,8	142,9	152,5
Aruandeaasta kasum	-	-	-	25,5	25,5
Muu koondkasum					
Valuutakursimuutuste reserv	-	-	0,1	-	0,1
Õiglasest väärtuses läbi koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberite õiglasest väärtuse muutus	-	-	-0,3	-	-0,3
Kokku muu koondkasum	-	-	-0,2	-	-0,2
Kokku aruandeaasta koondkasum	-	-	-0,2	25,5	25,3
Makstud dividendid	-	-	-	-6,0	-6,0
Tehingud omanikega kokku	-	-	-	-6,0	-6,0
Saldo 31.12.2021	8,0	0,8	0,6	162,4	171,8

	31.12.2021	31.12.2020
Konsolideerimata omakapital perioodi lõpus	171,8	152,5
Tütaretevõtete aktsiate ja osade:		
raamatupidamisväärtus (bilansilises väärtuses, seotusmaksumus)	-0,6	-0,6
raamatupidamisväärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	5,0	4,3
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital perioodi lõpus	176,2	156,2

Juhatuse allkirjad majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud Bigbank AS-i 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Martin Länts Juhatuse esimees	28.02.2022	<i>[allkirjastatud digitaalselt]</i>
Sven Raba Juhatuse liige	28.02.2022	<i>[allkirjastatud digitaalselt]</i>
Mart Veskimägi Juhatuse liige	28.02.2022	<i>[allkirjastatud digitaalselt]</i>
Argo Kiltsmann Juhatuse liige	28.02.2022	<i>[allkirjastatud digitaalselt]</i>

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Bigbank AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud Bigbank AS ja selle tütarettevõtete (koos nimetatud *kontsern*) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab eespool mainitud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamusel kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamus. Me oleme otsustanud järgmise asjaolu välja tuua meie arvamusel kui peamise auditi asjaolu.

Klientidele antud laenude allahindlus	
<p>Vt lisa 1 „Üldine informatsioon ja aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted“, lisa 2 „Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud“, lisa 3 „Riski- ja kapitalijuhtimine“, lisa 7 „Nõuded klientidele“ ja lisa 8 „Laenuõuete allahindlused“.</p>	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
<p>Laenuõuete bilansiline väärtus 2021. aasta 31. detsembri seisuga oli 907 miljonit eurot ehk 76% kontserni varadest ja laenude allahindluse väärtus oli 25 miljonit eurot.</p> <p>Laenude allahindlus on hinnanguline valdkond, kuna krediitkajumite ulatuse kindlakstegemisel toetutakse sedavõrd suure ulatuses juhtkonna hinnangutele, mis sõltuvad kõnealuste laenude ja nõuetega seotud krediidiriskist. Juhtkond kasutab olulisi hinnanguid kaalumaks erinevaid majandusstenaariumeid ning nende realiseerumise tõenäosust.</p> <p>Erinevate modelleerimismeetodite ja eelduste kasutamine eeldatava krediitkajumi (ECL) leidmisel võib anda tulemuseks väga erineva suurusega hinnangu allahindluse osas. Kõnealused mudelid nõuavad juhtkonnalt oluliste hinnangute tegemist sobiva segmenteerimise, krediidiriski osas oluliste muutuste tuvastamise ja tulevikku vaatavate sisendite kasutamise kohta ning täiendavate muutujate rakendamist, et analüüsida ka neid asjaolusid, mida mudelitega katta ei õnnestu.</p> <p>Kontsern rakendab krediitkajumite arvutamiseks IFRS 9 kohast eeldatava krediitkajumi mudelit. Kontserni allahindluse kajastamise põhimõtted on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa 1 arvestuspõhimõtete all osas „Finantsvara väärtuse langus“. Olulisemad raamatupidamislikud hinnangud ja otsused on toodud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa 2 „Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud“.</p> <p>Kuna eeldatava krediitkajumi leidmine on sedavõrd keerukas ja hinnanguline, peame klientidele antud laenude allahindlust üheks auditi peamiseks asjaoluks.</p>	<p>Meie auditi protseduurid selles valdkonnas hõlmasid muuhulgas järgnevat:</p> <p>Hindasime, kas kontserni arvestuspõhimõtted ja rakendatud metodoloogia klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas IFRS 9 nõuetega. Kaasasime KPMG IFRS 9 spetsialiste hindamaks põhimõtete vastavust IFRS 9 nõuetele;</p> <p>Omandasime arusaama laenude väljastamise, kajastamise ning allahindamisega seotud protsessidest ning tuvastasime nendega seonduvad kontrollimehhanismid. Testisime olulisemaid sisekontrole ning viisime läbi analüütilised protseduurid. Samuti testisime laenulepingute ja süsteemis kajastatava info vastavust, veendumaks krediitkajumuudelites kasutatud sisendite korrektsuses;</p> <p>Viisime läbi detailsed auditi protseduurid järgmistes valdkondades:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ECL arvutussüsteemis kasutatud alusandmete täielikkus ja korrektsus; • IFRS 9 metodoloogiast tulenevate oluliste sisendite korrektnesse kasutamist ECL arvutussüsteemis; • 12 kuu ja kogu eluea ECL arvutuste korrektsus ning vastavus IFRS 9 metodoloogiale ECL arvutussüsteemis; • diskonteerimise korrektsus ECL mudelis; • laenude etappidesse määramisel kasutatud alusandmete korrektsus ja täielikkus; • olulise krediidiriski suurenemise kriteeriumite korrektnesse rakendamist; • krediitdireitingute sisemine määramine, mis on sisendiks ettevõtelaenu ECL mudelile; • ECL mudeli sisendiks oleva tagatise käsitleva informatsiooni ja nende väärtuste õigsus laenusüsteemis. <p>Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapoolsete hinnangute mõistlikkust, nagu näiteks hinnangud erinevate stenaariumite osakaalude, laenuportfelli hetke PD, olulise krediidiriski suurenemise kriteeriumite määramine, oluliste makromajanduslike prognooside kasutamine erinevate makromajanduslike stenaariumite korral.</p> <p>Hindasime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud informatsiooni asjakohasust.</p>

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, sotsiaalse vastutuse ja jätkusuutlikkuse aruannet ja ühingujuhtimise aruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulisel osal kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja

nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;

- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätkka oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanoodeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsemad ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Muud audiitori aruande nõuded tulenevalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusest (EL) nr 537/2014

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid 3. juunil 2020 auditeerima Bigbank AS seisuga 31. detsember 2021 lõppeva majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult 2 aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31. detsember 2020 kuni 31. detsember 2021.

Me kinnitame, et:

- meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega;
- me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn, 28. veebruar 2022

(digitaalselt allkirjastatud)

Eero Kaup

Vandeauditori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5

Tallinn 10117

Estonia

Tel +372 626 8700

www.kpmg.ee

Riski- ja kapitalijuhtimise aruanne (Pillar 3)

Aruanne sisaldab lisateavet Bigbanki kontserni (edaspidi „Kontsern“) riski- ja kapitalijuhtimise kohta vastavalt kapitalinõuete määruse (määrus (EL) 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete kohta) VIII osas sätestatud avalikustamisnõuetele ja kapitalinõuete direktiivile (direktiiv (EL) 2013/36 krediidasutuste tegevusele juurdepääsu ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve kohta), mida on muudetud täiendavate määruste ja direktiividega. Kontsernile kehtivad kapitalinõuete määruse artiklis 433c sätestatud avalikustamisnõuded.

Aruanne põhineb usaldatavusnõuete kohaselt konsolideeritud kontsernil, mis koosneb

Eesti emaettevõttest, välisfiliaalidest ning tütaretevõtetest Eestis ja Lätis. Palupera Põllud OÜ ja Abja Põld OÜ ei ole abiettevõtjad ning on seetõttu usaldatavusnõuete kohaselt konsolideeritud kapitaliosaluse meetodil, mitte täielikult IFRS raamatupidamiskäsitluse kohaselt. IFRS-i alusel konsolideeritud ettevõtted hõlmavad kõiki emaettevõtte kontrolli all olevaid ettevõtteid.

Üksikasjalik informatsioon riskijuhtimise strateegiate ja protsesside kohta on toodud Bigbank AS-i 2021. aasta konsolideeritud majandusaasta aruandes. Riski- ja kapitalijuhtimise aruandes (Pillar 3) toodud teave täiendab 2021. aasta majandusaasta aruandes esitatud teavet ja on auditeerimata.

Teave on esitatud aruandekuupäeva seisuga, mis on 31. detsember 2021.

RISKIARUANNE

Bigbank AS on spetsialiseerunud pank, mis pakub piiratud valikus laenukohte ja hoiuseid. Ajalooliselt on pank keskendunud tagatiseta tarbimislauendele, kuid viimastel aastatel on fookus laienenud ka eluasemelaenule ja ettevõtete laenule. Pank tegutseb peamiselt digitaalsete kanalite kaudu. Bigbankil on filiaalid Lätis, Leedus, Soomes, Rootsis ja Bulgaarias, mis kõik pakuvad sarnaseid tarbimislauendeteenuseid. Bulgaaria filiaal alustas tegevust 2021. aastal. Eesti, Läti, Soome ja Rootsi pakuvad ka hoiuseid. Äriklientidele pakutakse laene Eestis, Lätis ja Leedus ning hoiuseid Eestis. Lisaks pakub Bigbank Eestist piiriüleseid hoiustamisteenuseid Saksamaal, Hollandis ja Austrias. Pangal on kaks äriühingut - jae- ja ettevõtete pangandus. Valdav osa klientidest on eraisikud: 31. detsembri 2021 seisuga 74,8% klientidest. Kontserni ja selle tegevuse üksikasjalik kirjeldus on esitatud majandusaasta aruande muudes osades.

Tõhus riski- ja kapitalijuhtimine on Kontserni juhtimise oluline komponent. Sellel on oluline mõju ärimudeli pikaajalistele tulemustele ja jätkusuutlikkusele. Lähtuvalt ärimudelist on Kontsernis kõikide tuvastatud oluliste riskide jaoks paika pandud riskiisu ja sihtriskiprofiil koos protsesside ja meetmetega, kuidas tegelikku riskiprofiili hinnatakse ja juhitakse, lähtudes riskiisust. Riskiisu on koondriskide tase, mida Kontsern on oma ärimudeli ja riskitaluvuse piires valmis strateegiliste eesmärkide saavutamiseks võtma. Sihtriskiprofiil põhineb määratletud riskiisul. Bigbank jälgib pidevalt oma riskipositsioone ja annab riskilimiitide kohta aru, et riskide võtmise tegevus jääks riskiisu piiresse. Tegelikku riskiprofiili vaatab juhatus üle vähemalt kord kvartalis. Ülevaade kõigist olulistest riskidest on esitatud järgmises tabelis:

RISKI TÜÜP	RISKIISU	RISKISTRATEEGIA LÜHIDALT
Krediidirisk	Mõõdukas	Kontsern võtab teadlikult kõrgema krediidiriski laenuportfellis, andes välja tagatiseta tarbimislaine. Eluasemelaenude segmendis aktsepteerib Kontsern vaid kliente, kelle maksevõime on põhjaliku laenuanalüüsi põhjal sobiv ja laen on täielikult tagatud kinnisvaratagatisega. Äri-laenude segmendis võtab Kontsern vastu mõõduka krediidiriskiga kliente ja laenud on valdavalt tagatud kinnisvaraga. Riske kontrollitakse laenuportfelli hajutamisega.
Likviidsus- ja rahastamisrisk	Mõõdukas	Kontsern säilitab konservatiivset likviidsusriski profiili ja piisavat likviidsusreservi. Tugeva likviidsuspositsiooni säilitamine on üks Kontserni peamisi eesmärke. Kontserni rahastamisstrateegia on tagada tegevuse piisav ja stabiilne rahastamine omavahenditest ja välistest rahastamisallikatest. Mitmekesistamine on Kontserni üldise rahastamise ja likviidsuse juhtimise strateegia oluline osa ning rahastamise kontsentreerumist tuleb vältida. Kontserni likviidsusriski isu on madal ja rahastamisriski isu mõõdukas. Eelistatakse turvalisi lahendusi, reaktiivsust ja mõõdukat riski.
Tururisk	Mõõdukas	Kontsern väldib olulisi tururiske ja säilitab pigem konservatiivse tururiskiprofiili. Kontsern ei võta spekulatiivseid kauplemispositsioone ega paku klientidele kauplemisteenuseid.
Operatsioonirisk	Madal	Kontsern hoiab operatsiooniriski minimaalsel mõistlikul tasemel, võttes arvesse strateegilisi eesmärke ja majandusliku efektiivsuse põhimõtet. Kontserni tegevus on kooskõlas seaduste ja määrustega.
Strateegiline risk	Mõõdukas	Kontsern kontrollib ja vähendab riske, rakendades adekvaatset ja sobivat, praegusele majanduskeskkonnale vastavat ja terviklikul planeerimisprotsessil põhinevat strateegiat ning reageerides muutustele adekvaatselt ja õigeaegselt.
Reputatsioonirisk	Madal	Kontsern väldib riske ja olukordi, mis võivad avaldada mainele negatiivset mõju ning tuua kaasa tulude languse või usalduse kaotuse. Mainet on oluline vara.

Riskijuhtimise raamistiku ja oluliste riskide täpsem kirjeldus on esitatud majandusaasta aruande lisas 3 (Riski- ja kapitalijuhtimine).

Ärimudelitest tulenevalt domineerib Kontserni riskiprofiili laenuportfellist tulenev krediidirisk, mis on kõige olulisem riskiga kaalutud varade mahu mõjutaja. 88,5% Kontserni riskiga kaalutud varadest on seotud krediidiriskiga. Laenuportfelli krediidiriskiisu on mõõdukas ning seisuga 31. detsember 2021 on tegelik ja sihtriskiprofiil vastavuses. Tarbimislaine segmendis võtab Kontsern tagatiseta laenude väljastamisega teadlikult suurema krediidiriski. Eluasemelaenude segmendis aktsepteerib Kontsern vaid kliente, kelle maksevõime on põhjaliku laenuanalüüsi põhjal sobiv ja laen on täielikult tagatud kinnisvaraga. Äri-laenude segmendis aktsepteerib Kontsern mõõduka krediidiriskiga kliente, laenud on valdavalt tagatud kinnisvaraga. Krediidiriskiisu on

määratletud krediidiriski kontsentratsiooni (limiidid konkreetsetele kliendirühmadele, maksimaalsele laenu suurusele ja geograafilistele asukohtadele), krediitkvaliteedi (eeldatav krediitkahju) ja viivislaenude suhtarvu alusel, kooskõlas regulatiivsete määratlustega ja limiitidega. Seisuga 31. detsember 2021 oli Kontserni krediidiriski tase kehtestatud limiitide piires.

Operatsioonirisk esineb kõigis Kontserni tegevustes. Operatsioonirisk moodustab 11,6% Kontserni riskiga kaalutud varadest. 2021. aastal ulatusid operatsiooniriskist tulenevad tegelikud kahjud kokku 140 000 euronit, samas kui operatsiooniriskiga seotud kapitalinõue oli 31. detsembri 2021 seisuga 8,3 miljonit eurot. Suurem osa operatsiooniriski kahjustest oli seotud väliste pettustega. COVID-19-ga seotud kriis ei põhjustanud 2021. aastal operatsiooniriski kahjude suurenemist. Kontserni strateegia on

hoida minimaalset mõistlikku operatsiooniriski taset ning minimeerida võimalike kahjude taset, võttes arvesse strateegilisi eesmärke ja majandusliku efektiivsuse põhimõtet. Riskitaluvust väljendatakse operatsiooniriski sündmustest tuleneva tegeliku ja potentsiaalse kahju kogusummas. Kontserni vastavusriski strateegia on tagada oma tegevuse vastavus seadustele ja määrustele. Kontserni operatsiooniriski isu on madal ja tegelik riskiprofiil vastas sellele 31. detsembri 2021 seisuga. Eraldi hinnati vastavusriski ning rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiprofiili. Nende riskide sihttase on madal ja tegelikud riskitasemed vastasid 31. detsembri 2021 seisuga soovitud tasemetele. Kontserni rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid on piiratud seoses väikese ja piiratud riskiga tooteportfelliga ning asjaoluga, et teenuseid pakutakse peamiselt vastava äriüksuse riigi residentidest klientidele.

Tururisk tuleneb valdavalt Kontserni põhitegevusest ning tururiski võtmine ei ole põhitegevus. Kontsern ei võta spekulatiivseid kauplemispositsioone ega paku kliendikesket kauplemistegevust. Tururiski strateegia on vältida olulisi tururiske ja säilitada pigem konservatiivne tururiskiprofiil. Üldine tururiskiisu on mõõdukas, kuid tegelik riskiprofiil hinnati seisuga 31. detsember 2021 madalaks. Eraldi käsitleb Kontsern valuutariski, võlakirjaportfellist tulenevat intressimäära riski, pangaportfelli intressimäära riski (IRRBB) ja kinnisvara hinnariski. Tururisk moodustab 0% Kontserni riskiga kaalutud riskipositsioonist. IRRBB ja kinnisvarahinnaga seotud riskid on kaetud täiendavate II samba kapitalinõuetega, mis arvutatakse ICAAP-i raames. Tururiski kontrollitakse võlakirjaportfelli riskipositsioonide, avatud netovaluutariski, aktsiate majandusliku väärtuse intressimäära tundlikkuse ja neto intressitulu kaudu.

Peamine risk, mida kapitaliga ei maandata ja mille riskiga kaalutud riskipositsiooni ei mõodeta, on likviidsusrisk. Likviidsusrisk on Kontserni jaoks oluline risk. Likviidsusriski isu on madal, mistõttu säilitab Kontsern konservatiivset likviidsusriski profiili ja piisavaid likviidsusreserve. Tugeva likviidsuspositsiooni säilitamine on üks Kontserni peamisi eesmärke. Likviidsusriski juhtimine põhineb konservatiivsetel eeldustel. Tegelik likviidsuse tase vastas 31. detsembri

2021 seisuga sihttasemele. Likviidsusriski limiidid ja võtmeriskinäitajad on kehtestatud selleks, et tagada Kontserni likviidsusriski profiili püsimine likviidsusriski isu piires. Eraldi limiidid on kehtestatud likviidsuskattekindajale (LCR), toimetulekuperioodile, laenude ja hoiuste suhtarvule, likviidsuspuhvri ja koguvarade suhtarvule, stabiilse netorahastamise suhtarvule (NFSR). Seisuga 31. detsember 2021 moodustas Kontserni likviidsuspuhver 10,2% koguvaradest. Kontsern hindab rahastamisriski eraldi – olulist rahastamisriski tuleb vältida ning hoida hästi tasakaalustatud rahastamisriski profiili. Rahastamisriski isu on mõõdukas ja tegelikku riskiprofiili hinnati samale tasemele.

Muud Bigbanki olulised riskid on maine-, äri- ja strateegiline risk. Need riskid on ärimudeli oluline osa ning neid käsitletakse strateegilise ja operatiivplaneerimise osana. Kontserni maineriskide juhtimise strateegia on vältida mainega seotud riske ja olukordi, mis võivad potentsiaalselt kaasa tuua negatiivse mõju mainele ja sellega kaasneva tulude languse või usalduse kaotuse. Kontserni mainega seotud riskiisu on madal ja tegelik riskiprofiil on seisuga 31. detsember 2021 hinnatud madalaks. Kontserni äri- ja strateegilise riskijuhtimise strateegia on riskide kontrollimine ja vähendamine, rakendades adekvaatset ja sobivat, praegusele majanduskeskkonnale vastavat ja terviklikul planeerimisprotsessil põhinevat strateegiat ning reageerides muutustele adekvaatselt ja õigeaegselt. Kontserni strateegilise ja äririski isu on mõõdukas ning tegelik tase on seisuga 31. detsember 2021 hinnatud mõõdukaks. Maine-, äri- ja strateegiline risk on kaetud II samba kapitalinõuetega, mis arvutatakse ICAAP-i raames.

Teave grupisiseste tehingute ja seotud osapooltega tehtud tehingute kohta, millel võib olla oluline mõju Kontserni riskiprofiilile, on avalikustatud majandusaasta aruande lisas 31 (Tehingud seotud osapooltega).

Järgmises tabelis on avalikustatud peamised mõõdikud ja suhtarvud ning nendega seotud sisendkomponendid vastavalt kapitalinõuete määruses toodud nõuetele. Need mõõdikud moodustavad osa terviklikust riskijuhtimisest üksikute riskitüüpide lõikes lisaks Bigbanki sisemiselt kasutatavatele riskimõõdikutele.

EU KM1. Põhinäitajad

(miljonites eurodes)		a	e
		31.12.2021	31.12.2020
	Olemasolevad omavahendid (summad)		
1	Esimese taseme põhiomavahendid	149,4	132,2
2	Esimese taseme omavahendid	149,4	132,2
3	Koguumavahendid	164,4	137,2
Riskiga kaalutud vara			
4	Koguriskipositsioon	898,3	625,2
Omavahendite suhtarvud (protsendina riskiga kaalutud varast)			
5	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (%)	16,6%	21,1%
6	Esimese taseme omavahendite suhtarv (%)	16,6%	21,1%
7	Koguumavahendite suhtarv (%)	18,3%	21,9%
Täiendavate omavahendite nõuded muude riskide kui ülemäärase finantsvõimenduse riski käsitlemiseks (protsendina riskiga kaalutud varast)			
EU 7a	Täiendavate omavahendite nõuded muude riskide kui ülemäärase finantsvõimenduse riski käsitlemiseks (%)	3,4%	3,4%
EU 7b	millest: esimese taseme põhiomavahendite vormis (protsendipunkti)	143	143
EU 7c	millest: esimese taseme omavahendite vormis (protsendipunkti)	192	192
EU 7d	Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi omavahendite nõuded kokku (%)	11,4%	11,4%
Kombineeritud puhvri nõue ja üldine kapitalinõue (protsendina riskiga kaalutud varast)			
8	Kapitali säilitamise puhver (%)	2,5%	2,5%
EU 8a	Liikmesriigi tasandil kindlaks tehtud makrotasandi usaldatavusriskidega ja süsteemsete riskidega seotud kapitali säilitamise puhver (%)	0%	0%
9	Krediitdiasutuse- või investeerimisühingupõhine vastutsükliline kapitalipuhver (%)	0%	0%
EU 9a	Süsteemse riski puhver (%)	0%	0%
10	Globaalse süsteemselt olulise ettevõtja puhver (%)	0%	0%
EU 10a	Muu süsteemselt olulise ettevõtja puhver (%)	0%	0%
11	Kombineeritud puhvri nõue (%)	2,5%	2,5%
EU 11a	Üldine kapitalinõue (%)	13,9%	13,9%
12	Esimese taseme põhiomavahendid, mis on kättesaadavad pärast järelevalvelise läbivaatamise ja hindamise protsessi omavahendite kogunõude täitmist (%)	5,2%	9,7%
Finantsvõimenduse määr			
13	Koguriskipositsiooni näitaja	1177,0	766,7
14	Finantsvõimenduse määr (%)	12,7%	17,2%
Täiendavate omavahendite nõuded ülemäärase finantsvõimenduse riski käsitlemiseks (protsendina koguriskipositsiooni näitajast)			
EU 14a	Täiendavate omavahendite nõuded ülemäärase finantsvõimenduse riski käsitlemiseks (%)	0%	0%
EU 14b	millest: esimese taseme põhiomavahendite vormis (protsendipunkti)	0%	0%
EU 14c	Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi finantsvõimenduse määra nõue kokku (%)	3,0%	0%

Finantsvõimenduse määra puhvri nõue ja üldine finantsvõimenduse määra nõue (protsendina koguriskipositsiooni näitajast)			
EU 14d	Finantsvõimenduse määra puhvri nõue (%)	0%	0%
EU 14e	Üldine finantsvõimenduse määra nõue (%)	3,0%	0%
Likviidsuskattekindajad			
15	Kõrge krediitkvaliteediga likviidsed varad kokku (kaalutud väärtus – keskmine)	67,2	37,7
EU 16a	Raha väljavool – kaalutud väärtus kokku	59,4	23,4
EU 16b	Raha sissevool – kaalutud väärtus kokku	42,9	41,9
16	Raha netoväljavool kokku (korrigeeritud väärtus)	19,5	5,9
17	Likviidsuskattekindajad (%)	404,0%	629,6%
Stabiilse netorahastuse kindajad			
18	Kättesaadav stabiilne rahastus kokku	1055,4	685,2
19	Nõutav stabiilne rahastus kokku	830,8	525,5
20	Stabiilse netorahastamise kindajad (%)	127,0%	130,4%

Esimese taseme põhiomavahendite (CET1) suhtarv langes 2020. aasta lõpu 21,1%-lt 2021. aasta lõpuks 16,63%-le, kuid ületas sisemiselt seatud eesmärgi ja regulatiivseid nõudeid. Riskipositsiooni kogusumma (TREA) kasvas 625,2 miljonilt eurolt 2020. aasta lõpus 898,3 miljoni euroni 2021. aasta lõpuks. Üldine kapitalinõue aasta jooksul ei muutunud. Finantsvõimenduse määr langes 2021. aasta lõpus 12,69%-le 2020. aasta lõpu 17,24%-lt. Langus oli tingitud peamiselt varade suurenemisest, mis suurendas finantsvõimenduse määra riskipositsiooni. Stabiilse rahastamise suhtarv (NSFR), mis näitab pikaajalise likviidsusriski taset, on kogu 2021. aasta jooksul püsinud stabiilsel tasemel. 2021. aasta jooksul vähenes likviidsuskattekindajad (LCR) keskmine tase võrreldes 2020. aasta keskmisega. Languse põhjustas peamiselt tähtajatute hoiuste mahu kasv.

Bigbank AS on teabe avalikustanud kapitalinõuete määruse VIII osa nõuete kohaselt. Sise-eeskiri "Riskijuhtimisega seotud teabe avalikustamise põhimõtted (Pillar 3)" kehtestab peamised sisekontrollielemendid, mis tagavad avalikustamisnõuete täitmise. Protsess, sealhulgas sellega seotud põhimõtted, rollid ja vastutusosalad, dokumenteeritakse ja vaadatakse üle ning seda ajakohastatakse regulaarselt. Sisemisi kontrole rakendatakse ka regulatiivses aruandlusprotsessis. Pillar 3 aruande allkirjastavad juhatuse liikmed.

Bigbank AS-i juhatuse kinnitab, et Kontserni riskijuhtimise korraldus ja kehtestatud riskijuhtimissüsteemid on piisavad, arvestades krediidasutuse profiili ja strateegiat.

Martin Länts

Juhatusesimees 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

Sven Raba

Juhatuseliige 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

Mart Veskimägi

Juhatuseliige 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

Argo Kiltmann

Juhatuseliige 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

OMAVAHENDITE AVALIKUSTAMINE

Teave omavahendite kohta avalikustatakse kapitalinõuete määruse artikli 437 kohaselt.

EU CC1. Regulaativsete omavahendite koosseis

		a	b
		Summad	Allikas, mis põhineb bilansi viitenumbritel/ tähtedel regulaatiivse konsolideerimise korral
(miljonites eurodes)			
Esimese taseme põhiomavahendid: instrumendid ja reservid			
1	Kapitaliinstrumendid ja nendega seotud ülekurs	8,0	(e)
	millest: aktsiakapital	8,0	(e)
2	Jaotamata kasum	140,4	(i)
3	Muu akumuleeritud koondkasum (ja muud reservid)	1,9	(f), (g)
EU-3a	Üldine pangandusreserv	-	
4	Kapitalinõuete määruse artikli 484 lõikes 3 osutatud kvalifitseeruvate kirjete summa ja seotud ülekurs, mis arvatakse välja esimese taseme põhiomavahenditest	-	
5	Vähemusosalused (konsolideeritud esimese taseme põhiomavahendites lubatud summa)	-	
EU-5a	Sõltumatu isiku läbivaadatud vahekasum, millest on maha arvatud mis tahes prognoositavad väljamaksed või dividendid	17,1	(h)
6	Esimese taseme põhiomavahendid enne regulaatiivseid korrigeerimisi	167,3	
Esimese taseme põhiomavahendid: regulaatiivsed korrigeerimised			
7	Täiendavad väärtuse korrigeerimised (negatiivne summa)	-0,0	(a)
8	Immateriaalsed varad (seotud maksukohustused maha arvatud) (negatiivne summa)	-17,5	(c)
10	Tulevasel kasumlikkusele põhinev edasilükkunud tulumaksu vara, välja arvatud see, mis tuleneb ajutistest erinevustest (ilma seotud maksukohustusteta, kui kapitalinõuete määruse artikli 38 lõike 3 tingimused on täidetud) (negatiivne summa)	-	
11	Õiglase väärtuse reservid, mis on seotud selliste finantsinstrumentide, mida ei hinnata õiglases väärtuses, rahavoogude riskimaandamisest saadava kasu või kahjuga	-	
12	Oodatava kahju arvutamisest tulenevad negatiivsed summad	-0,3	(b)
13	Omakapitali mis tahes suurendamine, mis tuleneb väärtapaberistatud varadest (negatiivne summa)	-	
14	Õiglases väärtuses hinnatavate kohustustega seotud kasu või kahju, mis tuleneb krediidasutuse või investeerimisühingu enda krediitkvaliteedi muutusest	-	
15	Kindlaksmääratud hüvitisega pensionifondi vara (negatiivne summa)	-	
16	Krediidasutuse või investeerimisühingu otsene, kaudne ja sünteetiline osalus enda esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvates instrumentides (negatiivne summa)	-	
17	Otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused finantssektori ettevõtjate esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui kõnealustel ettevõtjatel on krediidasutuse või investeerimisühinguga vastastikune ristsalus, mis on loodud selleks, et kunstlikult suurendada krediidasutuse või investeerimisühingu omavahendeid (negatiivne summa)	-	
18	Otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on finantssektori ettevõtjate esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui krediidasutusel või investeerimisühingul ei ole olulist investeeringut kõnealustes ettevõtjates (summa ületab 10 % künnist ja arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid) (negatiivne summa)	-	

19	Otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on finantssektori ettevõtjate esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui krediidasutusel või investeerimisühingul on olulisi investeeringuid kõnealustes ettevõtjates (summa ületab 10 % künnist ja arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid) (negatiivne summa)	-
EU-20a	Järgmiste selliste kirjete positsiooni väärtus, mis kvalifitseeruvad riskikaalu 1 250 % kohaldamiseks, kui krediidasutus või investeerimisühing otsustab arvata kõnealuse riskipositsiooni summa esimese taseme põhiomavahendite summast maha	-
EU-20b	millest: oluline osalus väljaspool finantssektorit (negatiivne summa)	-
EU-20c	millest: väärtpaberistamise positsioonid (negatiivne summa)	-
EU-20d	millest: reguleerimata väärtpaberiülekannded (negatiivne summa)	-
21	Edasilükkunud tulumaksu vara, mis tuleneb ajutistest erinevustest (summa ületab 10 % künnist, seotud maksukohustused maha arvatud, kui kapitalinõuete määruse artikli 38 lõike 3 tingimused on täidetud) (negatiivne summa)	-
22	Summa, mis ületab 17,65 % künnise (negatiivne summa)	-
23	millest: otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on finantssektori ettevõtjate esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui krediidasutusel või investeerimisühingul on olulisi investeeringuid kõnealustes ettevõtjates	-
25	millest: edasilükkunud tulumaksu vara, mis tuleneb ajutistest erinevustest	-
EU-25a	Jooksva majandusaasta kahjum (negatiivne summa)	-
EU-25b	Prognoositavad esimese taseme põhiomavahendite kirjetega seotud maksud, välja arvatud juhul, kui krediidasutus või investeerimisühing korrigeerib esimese taseme põhiomavahendite kirjete summat vastavalt, niivõrd kui võrd sellised maksud vähendavad summat, mille ulatuses võib kõnealuseid kirjeid kasutada riskide või kahju katmiseks (negatiivne summa)	-
27	Kvalifitseeruvad mahaarvamised täiendavatest esimese taseme omavahenditest, mis ületavad krediidasutuse või investeerimisühingu täiendavaid esimese taseme omavahendeid (negatiivne summa)	-
27a	Muud regulatiivsed korrigeerimised	-
28	Esimese taseme põhiomavahendite regulatiivsed korrigeerimised kokku	-17,9
29	Esimese taseme põhiomavahendid	149,4
Täiendavad esimese taseme omavahendid: instrumendid		
30	Kapitaliinstrumendid ja nendega seotud ülekurss	-
31	millest: liigitatud omakapitaliks kohaldatavate raamatupidamisstandardite alusel	-
32	millest: liigitatud kohustusteks kohaldatavate raamatupidamisstandardite alusel	-
33	Kapitalinõuete määruse artikli 484 lõikes 4 osutatud kvalifitseeruvate kirjete summa ja seotud ülekurss, mis arvatakse välja täiendavatest esimese taseme omavahenditest	-
EU-33a	Kapitalinõuete määruse artikli 494a lõikes 1 osutatud kvalifitseeruvate kirjete summa, mis arvatakse välja täiendavatest esimese taseme omavahenditest	-
EU-33b	Kapitalinõuete määruse artikli 494b lõikes 1 osutatud kvalifitseeruvate kirjete summa, mis arvatakse välja täiendavatest esimese taseme omavahenditest	-
34	Kvalifitseeruvad esimese taseme omavahenditesse kuuluvad instrumendid, mis arvatakse konsolideeritud täiendavate esimese taseme omavahendite hulka (sealhulgas vähemusosalused, mida ei hõlma rida 5) ning mille on emiteerinud tütar-ettevõtjad ja mida hoiavad kolmandad isikud	-
35	millest: tütar-ettevõtjate emiteeritud instrumendid, mis arvatakse välja	-
36	Täiendavad esimese taseme omavahendid enne regulatiivseid korrigeerimisi	-
Täiendavad esimese taseme omavahendid: regulatiivsed korrigeerimised		
37	Krediidasutuse või investeerimisühingu otsene, kaudne ja sünteetiline osalus enda täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides (negatiivne summa)	-
38	Otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused finantssektori ettevõtjate täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui kõnealustel ettevõtjatel on krediidasutuse või investeerimisühinguga vastastikune ristsalus, mis on loodud selleks, et kunstlikult suurendada krediidasutuse või investeerimisühingu omavahendeid (negatiivne summa)	-

39	Otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on finantssektori ettevõtjate täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui krediidasutusel või investeerimisühingul ei ole olulisi investeeringuid kõnealustes ettevõtjates (summa ületab 10 % künnist ja arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid) (negatiivne summa)	-	
40	Krediidasutuse või investeerimisühingu otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused finantssektori ettevõtjate täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui krediidasutusel või investeerimisühingul on kõnealustes ettevõtjates oluline investeering (arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid) (negatiivne summa)	-	
42	Kvalifitseeruvad mahaarvamised teise taseme omavahenditest, mis ületavad krediidasutuse või investeerimisühingu teise taseme omavahendeid (negatiivne summa)	-	
42a	Muud täiendavate esimese taseme omavahendite regulatiivsed korrigeerimised	-	
43	Täiendavate esimese taseme omavahendite regulatiivsed korrigeerimised kokku	-	
44	Täiendavad esimese taseme omavahendid	-	
45	Esimese taseme omavahendid (esimese taseme omavahendid = esimese taseme põhiomavahendid + täiendavad esimese taseme omavahendid)	149,4	
Teise taseme omavahendid: instrumendid			
46	Kapitaliinstrumendid ja nendega seotud ülekurss	15,0	(d)
47	Kvalifitseeruvate kirjete summa, millele on osutatud kapitalinõuete määruuse artikli 484 lõikes 5, ning nendega seotud ülekurss, mis arvatakse välja teise taseme omavahenditest, nagu kirjeldatud kapitalinõuete määruuse artikli 486 lõikes 4		
EU-47a	Kapitalinõuete määruuse artikli 494a lõikes 2 osutatud kvalifitseeruvate kirjete summa, mis arvatakse välja teise taseme omavahenditest		
EU-47b	Kapitalinõuete määruuse artikli 494b lõikes 2 osutatud kvalifitseeruvate kirjete summa, mis arvatakse välja teise taseme omavahenditest		
48	Kvalifitseeruvad omavahenditesse kuuluvad instrumendid, mis arvatakse konsolideeritud teise taseme omavahendite hulka (sealhulgas vähemusosalused ja täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvad instrumendid, mida ei hõlma read 5 või 34) ning mille on emiteerinud tütarettvõtjad ja mida hoiavad kolmandad isikud		
49	millest: tütarettvõtjate emiteeritud instrumendid, mis arvatakse välja		
50	Krediidiriskiga korrigeerimised		
51	Teise taseme omavahendid enne regulatiivseid korrigeerimisi	15,0	
Teise taseme omavahendid: regulatiivsed korrigeerimised			
52	Krediidasutuse või investeerimisühingu otsene, kaudne ja sünteetiline osalus enda teise taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides ja allutatud laenudes (negatiivne summa)	-	
53	Otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused finantssektori ettevõtjate teise taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides ja allutatud laenudes, kui kõnealustel ettevõtjatel on krediidasutuse või investeerimisühinguga vastastikune ristosalus, mis on loodud selleks, et kunstlikult suurendada krediidasutuse või investeerimisühingu omavahendeid (negatiivne summa)	-	
54	Krediidasutuse või investeerimisühingu otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused finantssektori ettevõtjate teise taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides ja allutatud laenudes, kui krediidasutusel või investeerimisühingul ei ole olulisi investeeringuid kõnealustes ettevõtjates (summa ületab 10 % künnist ja arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid) (negatiivne summa)	-	
55	Krediidasutuse või investeerimisühingu otsesed, kaudsed ja sünteetilised osalused finantssektori ettevõtjate teise taseme omavahenditesse kuuluvates instrumentides ja allutatud laenudes, kui krediidasutusel või investeerimisühingul on kõnealustes ettevõtjates oluline investeering (arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid) (negatiivne summa)	-	
EU-56a	Kvalifitseeruvad mahaarvamised kõlblikest kohustustest, mis ületavad krediidasutuse või investeerimisühingu kõlblikke kohustusi (negatiivne summa)	-	
EU-56b	Muud teise taseme omavahendite regulatiivsed korrigeerimised	-	
57	Teise taseme omavahendite regulatiivsed korrigeerimised kokku	-	

58	Teise taseme omavahendid	15,0
59	Koguomavahendid (koguomavahendid = esimese taseme omavahendid + teise taseme omavahendid)	164,4
60	Koguriskipositsioon	898,3
Omavahendite suhtarvud ja nõuded, sealhulgas puhvrid		
61	Esimese taseme põhiomavahendid	16,6%
62	Esimese taseme omavahendid	16,6%
63	Koguomavahendid	164,4
64	Krediidiasutuse või investeerimisühingu esimese taseme põhiomavahendite üldised kapitalinõuded	8,4%
65	millest: kapitali säilitamise puhvri nõue	2,5%
66	millest: vastutsüklilise kapitalipuhvri nõue	0%
67	millest: süsteemse riski puhvri nõue	0%
EU-67a	millest: globaalse süsteemselt olulise ettevõtja puhvri või muu süsteemselt olulise ettevõtja puhvri nõue	-
EU-67b	millest: täiendavate omavahendite nõuded muude riskide kui ülemäärase finantsvõimenduse riski käsitlemiseks	1,4%
68	Esimese taseme põhiomavahendid (protsendina riskipositsioonist), mis on kättesaadavad pärast miinimumkapitalinõude täitmist	10,7%
Summad, mis jäävad alla mahaarvamise künnise (enne riskiga kaalumist)		
72	Otsesed ja kaudsed osalused finantssektori ettevõtjate omavahendites ja kõlblikes kohustustes, kui krediidiasutusel või investeerimisühingul ei ole olulisi investeringuid kõnealustes ettevõtjates (summa ületab 10 % künnist ja arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid)	-
73	Otsesed ja kaudsed osalused, mis krediidiasutusel või investeerimisühingul on finantssektori ettevõtjate esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvates instrumentides, kui krediidiasutusel või investeerimisühingul on oluline investering kõnealustes ettevõtjates (summa jääb alla 17,65 % künnise ja arvates maha kvalifitseeruvad lühikesed positsioonid)	-
75	Edasilükkunud tulumaksu vara, mis tuleneb ajutistest erinevustest (summa jääb alla 17,65 % künnise, seotud maksukohustused maha arvatud, kui kapitalinõuete määruse artikli 38 lõike 3 tingimused on täidetud)	-
Teise taseme omavahendites eraldiste arvessevõtmisel kohaldatavad ülempiirid		
76	Teise taseme omavahenditesse kuuluvad krediidiriskiga korrigeerimised seoses riskipositsioonidega, mille suhtes kohaldatakse standardmeetodit (enne ülempiiri kohaldamist)	-
77	Ülempiir krediidiriskiga korrigeerimiste arvamiseks teise taseme omavahenditesse standardmeetodi alusel	-
78	Teise taseme omavahenditesse kuuluvad krediidiriskiga korrigeerimised seoses riskipositsioonidega, mille suhtes kohaldatakse sisereitingute meetodit (enne ülempiiri kohaldamist)	-
79	Ülempiir krediidiriskiga korrigeerimiste arvamiseks teise taseme omavahenditesse sisereitingute meetodi alusel	-
Kapitaliinstrumendid, mille suhtes kohaldatakse üleminekukorda (kohaldatakse ainult 1. jaanuarist 2014 kuni 1. jaanuarini 2022)		
80	Praegune ülempiir esimese taseme põhiomavahendite puhul, mille suhtes kohaldatakse üleminekukorda	-
81	Ülempiiri tõttu esimese taseme põhiomavahenditest väljajääv summa (ülempiiri ületav summa pärast tagasivõtmisi ja lõpptähtaegu)	-
82	Praegune ülempiir täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvate instrumentide puhul, mille suhtes kohaldatakse üleminekukorda	-
83	Ülempiiri tõttu täiendavatest esimese taseme omavahenditest väljajääv summa (ülempiiri ületav summa pärast tagasivõtmisi ja lõpptähtaegu)	-
84	Praegune ülempiir teise taseme omavahenditesse kuuluvate instrumentide puhul, mille suhtes kohaldatakse üleminekukorda	-
85	Ülempiiri tõttu teise taseme omavahenditest väljajääv summa (ülempiiri ületav summa pärast tagasivõtmisi ja lõpptähtaegu)	-

Omavahendid on arvutatud vastavuses kapitalinõuete määrusega. Real 2 (Jaotamata kasum) on kajastatud eelmiste aastate jaotamata kasum. Real EU-5a (Sõltumatu isiku läbivaadatud vahekasum, millest on maha arvatud mis tahes prognoositavad väljamaksed või dividendid) toodud summa

sisaldab 9 kuu auditeeritud puhaskasumit, millest on maha arvatud dividendid 6 miljonit eurot. Aruandeperioodi kasumit võib esimese taseme põhiomavahendite hulka arvata ainult finantsinspeksiooni loal. Tabelis EL CC2 sisaldab aruandeaasta kasum kogu aasta kasumit ilma dividendide mahaarvamiseta.

EU CC2. Regulaativsete omavahendite ja auditeeritud finantsaruannetes esitatud bilansi kooskõlastav võrdlemine

(miljonites eurodes)		a	b	c
		Avaldatud finantsaruannetes esitatud bilanss 31.12.2021	Regulaativse konsolideerimise korral 31.12.2021	Viide tabelile EU CC1
1	Nõuded keskpankadele	78,7	78,7	
2	Nõuded pankadele	37,2	36,9	
3	Õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavad võlaväärtpaberid	45,3	45,3	(a)
4	Nõuded klientidele	896,2	904,6	(b)
5	Investeeringud sidusettevõtetesse	0,0	4,8	
6	Muud nõuded ja varud	2,7	1,3	
7	Ettemakstud kulud ja maksud	1,5	1,5	
8	Materiaalne põhivara	20,9	8,1	
9	Kinnisvarainvesteeringud	41,6	41,6	
10	Immateriaalne põhivara	27,0	27,0	(c)
11	Müügiks hoitavad varad	0,0	0,0	
	Varad kokku	1151,1	1149,9	
1	Võlgnevus keskpankadele	36,5	36,5	
2	Klientide hoiused	898,3	898,3	
3	Allutatud võlakirjad	15,0	15,0	(d)
4	Rendikohustis	1,8	1,4	
5	Eraldised	0,3	0,3	
6	Ettemakstud tulud ja maksuvõlad	1,9	1,8	
7	Muud kohustised	11,2	10,4	
	Kohustused kokku	965,0	963,8	
1	Aksiakapital	8,0	8,0	(e)
2	Kohustuslik reservkapital	0,8	0,8	(f)
3	Muud reservid	1,1	1,1	(g)
	sh valuutakursi muutuste reserv	0,7	0,7	
	sh vara ümberhindamise reserv	0,8	0,8	
	sh õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate võlaväärtpaberite õiglase väärtuse muutused	-0,4	-0,4	
4	Jaotamata kasum	176,2	140,4	
	sh aruandeaasta kasum	35,9	35,9	(h)
	sh eelmiste perioodide jaotamata kasum	140,4	140,4	(i)
	Omakapital kokku	186,1	186,1	

OMAVAHENDITE NÕUETE JA RISKIGA KAALUTUD VARADE AVALIKUSTAMINE

Teave omavahendite nõuete ja riskiga kaalutud varade kohta avalikustatakse kapitalinõuete määruse artikli 438 kohaselt.

EU OV1. Ülevaade koguriskipositsioonist

		Koguriskipositsioon		Omavahendite nõuded kokku
		a	b	c
(miljonites eurodes)		31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021
1	Krediidirisk (v.a vastaspoole krediidirisk)	794,6	520,8	63,6
2	millest: standardmeetod	794,6	520,8	63,6
3	millest: sisereitingute põhimeetod	-	-	-
4	millest: riskikaalu määramise meetod	-	-	-
EU4a	millest: omakapitaliinstrumendid lihtsustatud riskikaalu meetodi kohaselt	-	-	-
5	millest: täiustatud sisereitingute meetod	-	-	-
6	Vastaspoole krediidirisk	-	-	-
7	millest: standardmeetod	-	-	-
8	millest: sisemudeli meetod	-	-	-
EU8a	millest: nõuded keskse vastaspoole vastu	-	-	-
EU8b	millest: kredidiväärtuse korrigeerimine	-	-	-
9	millest: muu vastaspoole krediidirisk	-	-	-
15	Arveldusrisk	-	-	-
16	Kauplemisportfellivälised väärtpaperistamise positsioonid (pärast ülempiiri kohaldamist)	-	-	-
17	millest: väärtpaperistamise sisereitingute meetod	-	-	-
18	millest: väärtpaperistamise välisreitingute meetod (sh sisemisel hinnangul põhinev meetod)	-	-	-
19	millest: väärtpaperistamise standardmeetod	-	-	-
EU19a	millest: 1 250 % / mahaarvamine	-	-	-
20	Positsioonirisk, valuutarisk ja kaubarisk (tururisk)	-	-	-
21	millest: standardmeetod	-	-	-
22	millest: sisemudeli meetod	-	-	-
EU22a	Riskide kontsentreerumine	-	-	-
23	Operatsioonirisk	103,7	104,4	8,3
EU23a	millest: baasmeetod	-	-	-
EU23b	millest: standardmeetod	103,7	104,4	8,3
EU23c	millest: täiustatud mõõtmismudelil põhinev meetod	-	-	-
24	Mahaarvamise künnisest väiksemad summad (kohaldatakse riskikaalu 250 %)	-	-	-
29	Kokku	898,3	625,2	71,9

Bigbanki Kontserni riskipositsiooni kogusumma (TREA) oli 2021. aasta lõpus 898,3 miljonit eurot, võrreldes 625,2 miljoni euroga 2020. aasta lõpus. TREA kasvu põhjustasid suurenenud laenumahud ja selle tõttu tõusnud krediidiriski

positsiooni summa (kasv 2021. aasta jooksul 273,8 miljoni eurot). Bigbank kasutab krediidi-, turu- ja operatsiooniriski omavahendite nõuete arvutamisel standardmeetodit.

KAUPEMISPORTFELLIVÄLISTEST POSITSIOONIDEST TULENEVATE INTRESSIMÄÄRARISKI POSITSIOONIDE AVALIKUSTAMINE

Teave kauplemisportfelli välistest positsioonidest tulenevate intressimäärariski positsioonide kohta (IRRBB) vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 448 ja tehniliste rakendusstandardite artiklile 448, mis käsitleb teabe avalikustamist kauplemisportfelli välistest

positsioonidest tekkiva intressimäärariski kohta (EBA/ITS/2021/07), on avalikustatud majandusaasta aruande lisas 3 (Riski- ja kapitalijuhtimine). Tabelis EU IRRBB1 esitatud teave täiendab 2021. aasta majandusaasta aruandes avaldatud teavet.

EU IRRBB1. Intressiriskid kauplemisportfelli välistest tegevusest

Järelevalvelised šokistsenaariumid (miljonites eurodes)	a		b		c		d	
	Omakapitali majandusliku väärtuse muutused				Netointressitulude muutused			
	31.12.2021		31.12.2020		31.12.2021		31.12.2020	
1 Paralleelne ühesuunaline šokk	0,7	-7,0	-0,3	-0,3				
2 Paralleelne allasuunaline šokk	-0,7	0,3	0,2	0,3				
3 Järsenemise šokk	0,9	0,1						
4 Lamemise šokk	-3,5	-2,1						
5 Lühiajaliste intressimäärade ülessuunaline šokk	-2,8	-4,2						
6 Lühiajaliste intressimäärade allasuunaline šokk	-0,4	0,3						

Intressimäärarisk kauplemisportfelli välistest positsioonidest vähenes aastaga seoses laenude ümberhindlustähtaegade lühenemisega, mis on tingitud ujuva intressiga väljastatavate laenude mahu suurenemisest ning rahastamispositsioonide ümberhindlustähtaegade pikenemisest.

Kontsern emiteeris 2021. aasta detsembris 10-aastase tähtajaga allutatud võlakirju mahus 10 miljonit eurot ning pikendas Euroopa Keskpanka sihtotstarbelise pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni (TLTRO-III) tähtaega, makstes ennetähtselt tagasi seni kasutatud vahendid ning kaasates samas mahus rahastust TLTRO-III 10. operatsiooniga.

TASUSTAMISPÕHIMÕTETE AVALIKUSTAMINE

Teave tasustamis põhimõtete kohta vastavalt kapitalinõuete määruse artiklile 450 on avalikustatud 2021. aasta majandusaasta aruandes.

Tabelis EU REM1 on esitatud täiendav teave vastavalt avalikustamisnõuetele. Tabelis EU REM5

on esitatud muude kindlaksmääratud töötajate töötasude jaotus äri valdkondade kaupa. Juhtorgani juhtimisfunktsioon hõlmab Bigbank AS-i juhatuse liikmeid ja järelevalvefunktsioon Bigbank AS-i nõukogu liikmeid.

Tabelit EU REM2 (Erimaksed töötajatele, kelle ametialasel tegevusel on oluline mõju asutuse riskiprofiilile (kindlaksmääratud töötajad)) ei avaldata, kuna aruandekuupäeval esitatud kriteeriumidele vastavaid erimakseid ei tehtud. Tabeli EU REM3 (Edasilükatud töötasu) ei avaldata, kuna tasu edasilükkamist Kontsernis

aruandekuupäeva seisuga ei rakendatud. Tabelit EU REM4 (Tasu 1 miljon EUR või rohkem aastas) ei avaldata, kuna 2021. aastal ei olnud Kontsernis töötajaid, kelle töötasu vastaks esitatud kriteeriumitele.

EU REM1. Majandusaasta eest määratud töötasu

(miljonites eurodes)			a	b	c	d
			Juhtorgani järelevalvefunktsioon	Juhtorgani juhtimiskontrollifunktsioon	Muu kõrgem juhtkond	Muud kindlaksmääratud töötajad
1	Põhitasu	Kindlaksmääratud töötajate arv	5	4	-	16
2		Põhitasu kokku	0,1	0,7	-	1,6
3		millest: rahapõhine	0,1	0,7	-	1,6
EU-4a		millest: aktsiad või samaväärsed osalused	-	-	-	-
5		millest: aktsiatega seotud instrumendid või samaväärsed mitterahalised instrumendid	-	-	-	-
EU-5x		millest: muud instrumendid	-	-	-	-
7		millest: muud vormid	-	-	-	-
9	Muutuvtasu	Kindlaksmääratud töötajate arv	-	4	-	15
10		Muutuvtasu kokku	-	0,5	-	0,2
11		millest: rahapõhine	-	0,5	-	0,2
12		millest: edasilükatud	-	-	-	-
EU-13a		millest: aktsiad või samaväärsed osalused	-	-	-	-
EU-14a		millest: edasilükatud	-	-	-	-
EU-13b		millest: aktsiatega seotud instrumendid või samaväärsed mitterahalised instrumendid	-	-	-	-
EU-14b		millest: edasilükatud	-	-	-	-
EU-14x		millest: muud instrumendid	-	-	-	-
EU-14y		millest: edasilükatud	-	-	-	-
15		millest: muud vormid	-	-	-	-
16		millest: edasilükatud	-	-	-	-
17	Töötasu kokku (2 + 10)		0,1	1,2	-	1,8

Esitatud töötasu summad on brutosummad, sealhulgas sotsiaalkindlustusmaks, põhitasud, muutuvtasud ja puhkusetasud.

EU REM5. Teave selliste töötajate tasustamise kohta, kelle ametialane tegevus mõjutab oluliselt krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili (kindlaksmääratud töötajad)

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
	Juhtorgani tasustamine			Tegevusvaldkonnad						
(miljonites eurodes)	Juhtorgani järelevalvefunktsioon	Juhtorgani juhtimisfunktsioon	Juhtorgan kokku	Investeeringupangandus	Jaepangandus	Varahaldus	Korporatiivsed funktsioonid	Sõltumatud sisekontrollifunktsioonid	Kõik muud	Kokku
Kindlaksmääratud töötajate										
1 arv kokku	5	4	9	-	7	-	-	4	5	25
2 millest: juhtorgani liikmed	5	4	9	-	-	-	-	-	-	9
3 millest: muu kõrgem juhtkond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
millest: muud kindlaksmääratud töötajad	-	-	-	-	7	-	-	4	5	16
Kindlaksmääratud töötajate										
5 tasu kokku	0,1	1,2	1,3	-	0,9	-	-	0,4	0,5	3,1
6 millest: muutuvtasu	0,0	0,5	0,5	-	0,1	-	-	0,1		0,7
7 millest: põhitasu	0,1	0,7	0,8	-	0,8	-	-	0,3	0,5	2,4

Kasumi jaotamise ettepanek

Bigbank AS-i konsolideeritud jaotamata kasum on 31. detsembri 2021 seisuga:

Eelmiste perioodide jaotamata kasum 31.12.2021 seisuga	140,3	mln eurot
2021. aasta puhaskasum	35,9	mln eurot
Kokku jaotamata puhaskasum 31.12.2021 seisuga	176,2	mln eurot

Bigbank AS-i juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku jaotada 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta kasum alljärgnevalt:

1. dividende maksta (75,00 eurot aktsia kohta)	6,0	mln eurot
2. eelmiste perioodide jaotamata kasumi koosseisu suunata	29,9	mln eurot
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist on	170,2	mln eurot.

Martin Länts

Juhatuse esimees 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

Sven Raba

Juhatuse liige 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

Mart Veskimägi

Juhatuse liige 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

Argo Kiltsmann

Juhatuse liige 28.02.2022 [allkirjastatud digitaalselt]

